

İlk oyunu 1997 yılında yayınlanan
Funda Özşener'in
oyun metinleri, çoğu zor oluşlarıyla nitelendi;
insanoğlunun dile getirilmeyen, gizli ve tuhaf
yönleriyle kuşanmış oyun karakterleriyle anıldı.
Bu kahramanların bazıları tutkularının,
bazıları boş hayallerinin, bazıları başka hayatların
ya da imkânsız olanın peşindeydiler.
Ama hep bildik bir yerde,
bizim gerçek dünyamızda yaşadılar.
Hepsinin ortak yanı, soru sormaları konuşmak istemeleri.
İşte, ne olursa olsun konuşmak, böylece varlık bulmak,
yola çıkmak, durmak ya da susmak
aradan geçen zamanda Özşener'in tiyatrosu oldu.
O, bu süreçte eserlerinde zor sorulara zor cevaplar verdi.

9 786055 127961

Kapak Tasarımı: Mengü Ertel

546

FUNDA ÖZŞENER

TOPLU OYUNLARI 2

Funda ÖZŞENER

TOPLU OYUNLARI 2

Sevgili Hayat

★

Ah! Tamara

★

Aşkın Dili

★

Konstantiniyye'nin Güneşi

Mitos Boyut

TİYATRO / OYUN DİZİSİ 546

Panton
116 C

FUNDA ÖZŞENER / TOPLU OYUNLARI 2

Bu kitaptaki oyunların Fikir ve Sanat
Eserleri Yasasından ve yasalardan
kaynaklanan tüm hakları
yazarına aittir.
Yayınlanan oyunların sahnelenmesi,
oynanması, herhangi bir amaçla
eserlerden yararlanılması ancak
eser sahibinin iznine bağlı olduğundan,
bu eserden yararlanacak
kişi veya kurumlarla, kuruluşların
doğrudan yazarına
başvurmaları zorunludur.

Türkiye Yayın Hakları:
© Tem Yapım Yayıncılık Ltd., 2015

Mitos-Boyut Tiyatro Yayınları
Oyun Dizisi 546
Funda Özşener / Toplu Oyunları 2

1. Basım: 2015

Baskı: MUTLU Basın Yayın, Topkapı İstanbul Tel. 212. 577 72 06
Davutpaşa Cad. Güven İş Merkezi, C Blok No. 256

Mitos-Boyut®
TEM Yapım Yayıncılık Ltd. Şti.
Osmanlı Sok. 18/12 Osmanlı İşmerkezi, Taksim, Beyoğlu /34437 İST.
Tel: 212. 249 87 37 38 ; Fax: 212. 249 02 18
E.posta: *mitosboyut@gmail.com*
web: *www.mitosboyut.com.tr*

Mitos Boyut® ❖ OYUN DİZİSİ 546

FUNDA ÖZŞENER

TOPLU OYUNLARI 2

SEVGİLİ HAYAT

❖

AH! TAMARA

❖

AŞKIN DİLİ

❖

KONSTANTİNİYYE'NİN GÜNEŞİ

Mitos Boyut

İÇİNDEKİLER

Sevgili Hayat, ... 5

Ah! Tamara, ... 55

Aşkın Dili, ... 121

Konstantiniyye'nin Güneşi, ... 171

Oyunların Kısa Tanıtımları, ... 231

FUNDA ÖZŞENER

SEVGİLİ HAYAT

KİŞİLER

ELENİ Bir Rum kadını.
LENA Eleni'den oldukça genç, güzelce bir Rum kızı.

Bu oyun,
dün olduğu gibi bugün de göçmen olarak yaşayan
dünyanın diğer yarısı düşünülerek yazılmıştır.
F.Ö.

1. TABLO

1922. Ağustos. Smyrna'da bir rebetiko kahvehanesi. Kahvehanenin arka tarafında Eleni ve Lena'ya ait oda. Oda perdeyle ikiye ayrılmış. Gece. Uzaktan gecenin ve körfezin uğultusu. Eleni yataktadır. Uyur. Lena dışarıdan kendi bölmesine girer. Yol için giyinmiştir. Yatağa oturur, kalkar, perdeyi aralayıp Eleni'ye bakar, bavulunu açar, huzursuz adımlar odasını, kulağı dışarıdan gelecek bir seste… Nihayet uzanır yatağa. O uzanır uzanmaz diğer tarafta Eleni sıçrayarak uyanır.

ELENİ Ah Mami, duydun mu? Silah sıktılar! *(İstavroz çıkartır)* Theodora için. Ah kahpe! Ah, güzel kadın… *(Bir an)* Oh! Sıksınlar. Güzellik de geçer Mami, kaydetmek gerek. Ah, Thedora'nınkini göğe yazdılar. Mami, öyle güzel olmak… O kadar… Hani o lepiska saçlar… Şöyle tepesinde… Hişt! *(Dinler)* Aman! *(Bir an)* Manos doğru mu söyledi? Bizim Manos. Yok canım, gençtir o. Gençlikte yalan olur, gençler korkmaz. Uyduruvermiştir. *(Bir an)* Thedora yakalanmış dedi... Kaçmaya çalışırken. *(Seslenir)* Lena! Duyuyor musun beni? Hem de mahvolmuş dedi. Kaçamamış, kurtulamamış. *(Kendi kendine Manos'un sözlerini tekrarlar)* "Gönderecekler... Hem onu hem de bizi. Ne Eleni'nin neşesi, ne Lena'nın bülbül sesi... Göndere cekler!" *(Zihnindeki Manos'a kızgın)* Deli çocuk! Siz gidin, bu canım Kordelia beni bırakmaz. Ben onu boynuma doladım da gezdim cancağızım. Hiç kendi boynunda kement sıkar mı insan? Hah!

(Lena dikkat kesilir. Ani bir hareketle doğrulur)

ELENİ Öyle de uykum var. Gece gece şeytan mı dürttü ne? Fırlayıp kalktım.

(Lena yattığı yerden kalkar, bavulunu alır. Kararsızdır)

ELENİ Silah falan da sıkmadılar kız… Rüyamda gördüm. Sana yalan dedim. *(Kahkaha atar. Bir an)* Smyrna'dan gitmeyeceğim Mami… Gitmeyeceğim.
(Lena odadan hızla çıkar)

ELENİ … rüyalarıma giriyor. Şöyle atmışım kürkümü sırtıma Kordelia'da yürüyorum. Ha bire yürüyorum. Nereye ki? Nereye yürüyorum Mami? Sen nereden bileceksin kız! Uyurken ağzını kapalı tut çocuğum. Ruhun kaçmasın dışarı. Çok rüya görürsün o zaman. Sabaha kadar gezer artık. Gezer de gezer..
(Müzik yükselirken karanlık.)

2. TABLO

Üç ay önce. Mayıs. Hıdrellez. Punta. Eleni sahnededir. Yerde bir piknik örtüsü, birkaç tabak, şarap şişesi. Elinde bir gül dalı. Biraz içmiştir, çakırkeyif. Lena ondan epey uzak bir noktada durur, iskeleye doğru merakla bakar. Oradaki kalabalığın telaşlı neşesini izler.

ELENİ *(Sahne dışındakilere doğru)* Hadi oradan! Kim ge çebilirmiş Manos'u? O suya bir daldı mı haçı da bütün körfezin kumunu da çıkartır şaşar kalırsın. Manos bu, Manos! Ondaki ciğer, İsa'nın yardımıyla körük gibi. Siz bekleyin daha, bekleyin. Hah, boşuna. *(İşaret eder)* Ta şu kadardan alışkın Manos yüzmeye, hem de kazan maya. Çıkartır, bu sene de haçı o bulur çıkartır. Hah!
(Dışarıdan bir laternanın yaklaşan sonra uzaklaşan sesi. Birkaç gencin gülüşmesi. Lena olduğu yerde telaşlanır)

ELENİ *(Kendi kendine)* Ama bu ne sıcak böyle. Hıdrel lezde? Kimsecikler de gelmedi. Biz de Manos'u övüyoruz. *(Lena'yı fark eder, şaşırır. Bir an)* Baksana, bulamadılar mı haçı daha? A! Bu gençlerde iş yok.
(Lena bir çığlık atar)

ELENİ Bana sorarsan hep yeni papazın işi. Adamdaki el

uğursuz. Suya bir haç attı, koca körfez bulandı vallahi. *(Tedirgin göğe bakar)* Dil işte, durmuyor meret. Sen de kadınsın anlarsın Meryem Anamız.

(Lena bir çığlık daha atar)

ELENİ Ne eşelenip bağırıyorsun orada kız! Sütçünün bey giri gibi.

LENA Haçı… Haçı Türk çıkarttı.

ELENİ *(Korkuyla istavroz çıkartır)* Bismillahirrahmanir rahim. *(Bir an)* Ne olmuş! Çıkarttıysa, çıkarttı!

LENA Bak, bak! Papaz efendiye götürüyor.

ELENİ İyi işte, hata düzeldi. Hıdrellezde onlar para arar, biz haç. Fakat arada yüce İsa'nın kafası da karışıyor tabii.

LENA Ay, papaz efendi haçı kaptığı gibi suya attı! Gerisin geri.

ELENİ Tüh rezil!

(Lena yeniden çığlık atacak olur, Eleni ağzına küçük bir tokat atar, aynı anda)

ELENİ Ah Mami! O ne sevdalı bakış…

LENA *(Hırçın)* Lena. Adım Lena!

ELENİ Ah Mami…

LENA Söyledim ya!

ELENİ Söylediysen ne olmuş?!

LENA Niye kimse yok? Bahçeye de gelmedi kadınlar. Hep boş kaldı gül fidanlarının altı.

ELENİ Hıı..

LENA *(Bakışı uzaklaşan gençte)* Ben tam beş tane bez bağ ladım ağaca. Fidanın altına da beşik çizdim. Küçücük, yuvarlak, beyaz taşlarla. Dün toplamıştım. Plajdan.

ELENİ Aa! Yedi oğlanı gözleriyle…

LENA Of! Öyle yakışıklı ki… Ne var? O da bakıyor.

ELENİ Aa! Edepsiz! *(Bir an)* Dünya güzel dolu çocuğum. Şaşı olursun billahi.

(Lena umursamaz, omuz silker. Eleni eşyalarını toplamaya başlar)

LENA Gitme!

ELENİ Nüfusuma alayım seni?

LENA *(Güler)* Sahipsiz değilim ki. *(Birden)* Bahçedey din, gördüm.

ELENİ Eh, biz de dilek tuttuk.

LENA *(Gülmeye başlar)* Neydi o? Çizdiğin. Baktım baktım, anlayamadım. Neydi söylesene?

ELENİ Kürk.

LENA Ne?

ELENİ Kürk cancağızım, giyeyim diye.

LENA *(Daha çok güler)* Çok mu üşüyorsun?

ELENİ Hı…

LENA Dimitri ısıtmıyor mu seni?

ELENİ Edepsiz! Tüh! Mağazanın camında gördüm bir tane. Yeni gelmiş. Öyle güzel...

(Bakışırlar. İkisi de güler. Lena'nın gülüşü gittikçe uzar)

ELENİ Ne gülüyorsun Mami? *(Yanıt alamaz. Lena daha çok güler)* Eh, gül bakalım o zaman. Gül…

(Eleni yavaşça çıkar)

LENA *(Arkasından)* Ben o çizdiğini bozdum! Yerine bir kalp yaptım. Küçücük, yuvarlak, beyaz taşlarla. Gül fidanının altına. *(Duygusu değişir. Seyirciye)* İçimden öyle geldi. Niye bilmiyorum ki. Tanıyordum onu. Eleni. Lefteris'in oradan. Kapanınca dışarıda kaldılar, Theodora'yla. "Theodora güzel, çok güzel, dilber. Ama şarkı kalple okunur be kuzum," böyle dedi Lefter. Dimitri'nin kahvesinde yeniden başladı Eleni. "Sesi de yok, kalbi var." Ne demek bu? Demek herkes kalp arıyor. Küçük, yuvarlak, beyaz taşlarla toprağa çizilmiş büyük bir kalp. Ben kendiminkini çizdim. Kendi kalbimi toprağa çizdim.

(Lena gülmeye başlar. Hafifçe kararır sahne. Eleni belirir. Sandalyeye oturur, arkasında bir rebetis topluluğun hayali duruşu, zihninde uzak günler.

Şarkısını okurken karanlık)

3. TABLO

Aynı günün gecesi. Kahvehane. Sahne aydınlanırken tamamlar şarkısını Eleni. Lena telaş içinde girer. Heyecanlıdır, kucağında katlanmış bir üniforma ve elinde bavulu vardır. Sırtında kürk.

ELENİ *(Oturduğu yerden kalkar)* Ah Mami! Ne yaptılar sana!

LENA Eleni…

ELENİ Bekliyordum. Kime gideceksin? Ah Lena, kimsesiz yazıyor senin alnında, hem de yoksul. Görür görmez okudum. İskelede…

LENA Eleni…

ELENİ Bela sever seni çocuğum.

LENA Of! Geliyorlar…

ELENİ Kim? Ne oldu? Seni ne yapsınlar? Erkek kavgası…

LENA Değil! Değil…

ELENİ Yoksa iş büyüdü mü? *(Yanıt alamaz)* Aa! Cancağı zım bir şarkı okuyuver geçer. Korku bu…

LENA Benim değil onun arkasından geliyorlar, askerler... Onu tutmak, yakalamak için.

ELENİ O da kim mami?

LENA Kalbime aşk ateşi düştü Eleni.

ELENİ Sen… *(İstavroz çıkartır)* Ah! *(Boynundaki haçı öper)* Bu zamanda?

LENA Aşkın zamanı mı olur? Ta... sabahtan beri yanıyorum!

ELENİ Sönersin.

LENA Onun yoluna…

ELENİ Kimin Mami?

LENA Kostas'ın. Er Kostas! *(Bir an)* Ah, Eleni!

ELENİ Vazgeç. Bu zamanda aşk? Savaşta…

LENA *(İrkilir. Bir an. Gitmeye davranır)* Unut, unut gitsin.

ELENİ Lena!

(Lena durur. Ani bir kararla yönelir, kolundan yakalar Eleni'yi)

LENA Söyle hadi. Dışarıda. Şarkını bekliyor.

ELENİ Aman ne gerek var?

LENA Dinleyecekti seni. Hiç dinlememiş. Ömrü boyu hiç şarkı dinlememiş! Buraya onun için geldik. Ne yazık, vakit yok.

ELENİ Niye ki?

LENA Gidiyoruz Eleni. Helen diyarına gidiyoruz. Ge miyle. Bu gece. Helen'in çocukları olmaya gidiyoruz. Öz çocukları. Öf! Smyrna da ne? Ne yeni ne eski… *(Dışarı yönelir)* Yine de isterdim seni dinlesin.

ELENİ Lena, dur! Çocuğum…

LENA *(Döner, üniformayı Eleni'nin kucağına verir)* Ama şimdi söylemeye başlarsan, tam buradan… Duyar. Sonra belki de hep arkamızdan gelir sesin. *(Şarkıyı mırıldanmaya başlar, çıkarken)* Ha, o kürk var ya… *(Kahkaha atar, savurur kürkünü)* Bugün satılmış!

(Lena gülerek çıkışa yönelir. Müzik yavaşça yükselir)

ELENİ *(Lena'nın arkasından)* Yenisi gelir cancağazım. *(Aniden)* Görsem şunu… Kiminle gidiyor ki? *(Hızla sahne gerisine yönelir)* Lena! Lena!

LENA *(Duraksar)* Söyle! Hadi söyle…

(Eleni isteksiz şarkıya girer, fakat dikkati daha çok dışarıda bekleyen Kostas'ta. Bir an. Kostas'ı iyice görür. Şaşkınlık dolu bir çığlık)

ELENİ Aman yarabbi... O ne çirkin adam, Mami!

(Lena duraksar, şaşırmış, sanki ilk kez görüyor gibi bakar Kostas'a)

LENA Kostas mı çirkin?

ELENİ Tutulacak yan yok çocuğum. Hem de kötü!

LENA Ne diyorsun? *(Gülmeye başlar)* Ne diyorsun Eleni? Sen aşka çirkin mi diyorsun?

ELENİ Ne çok güzel ne çok çirkin olmamalı Mami. Aşk olmaz o zaman, olmaz!

LENA Niye ki?

ELENİ Ah!

(Lena çıkar, gittikçe uzaklaşan neşeli sesi)

LENA Söyle! Hadi söyle...

(Eleni yarım yamalak el sallar. Korku dolu, arkalarından bakmaya devam ederken, dikkati elinde tuttuğu üniformaya yönelir)

ELENİ Ah çocuğum, aşk nedir? İnsan işi. Ben bilmedim. Bileni de görmedim. Kendini üzeceksin, peşinden gideceksin… Boşuna. Belki de gitmeyeceksin… O zaman da pişman olacaksın. Ne için? Kim söyleyebilir? Yalnız ihtimal olan bir adımın sonunu kim söyleyebilir? Benim yaşımda bir kadın? Ya da herhangi bir kadın? Aşk bize nüfuz etmez. Bir kudret oyunu olsa olsa... Biz bir İsa ararız, bir Muhammed. Kadın kudret ister. Hayat boyu yıkmaya çalışacağı bir kudret. Ah! O ne çirkin adam Mami. Öyle, peşinden gittiğin… Ne çirkin! Ne kötü! Seni saçlarından sürükleyecek olan o adam… Zavallı yavrum. Aşkına inanıyorum Lena! İnanıyorum. Ama bu zamanda... Savaşta aşk... Ah!

(Üniformanın arasından tabanca kayar, düşer. Düşer düşmez de patlar. İrkilir sonra usulca alır Eleni.

Işık değişir.

Mekânsız bir an, bir fotoğraf karesi neredeyse.

Eleni bir gölge gibi kalır. Sahne gerisi hafifçe aydınlanır. Lena da elinde bavulu öylece durmaktadır. Bir hayalin ortasında durur gibi. Belki bir gidiş, belki bir dönüş hayalinin ortasında…

Fonda bir ordunun ilerleyişini yansılayan güçlü adım sesleri yükselir.

İki kadın da bir an kalakalır bu fotoğrafın içinde sonra ayrı yönlerden çıkarlar)

4. TABLO

Temmuz. Akşam üzeri. Hapishane. Eleni hapishanededir. Yorgun. Dalgın. Lena aniden girer. Bavulu hâlâ elindedir.

ELENİ Küçük çocuğum benim… Lena!

LENA Dün gece yürüdüm. Sabaha kadar. Dalgalar… Dalgalar göğü dövüyordu. Gökyüzü gövdesiyle denizin üstüne kapandı. Biz Tanrı eliyle yapılmış o kutuda tutsak kaldık. Sonra düşündüm, bilmiyorum ki neden? Hayatımda ilk defa düşündüm… Böyle büyük, yeryüzünden yapılmış bir kutuyu kim akıl edebilir? Ah, bir kadın! Bir kadın akıl edebilir Eleni! O istemiş olmalı. Meryem tanrıdan diledi, Tanrı da ona armağan etti. Bir mücevher kutusu armağan etti. İçinde tutsak kaldığımız, kaçamadığımız Smyrna… Ah Eleni, beni böyle konuşturan nedir?

ELENİ Rüyalar… Rüyaların olmalı.

LENA Değil. Değil. Aşk bu… Hâlâ aşk.

ELENİ Biz uyurken yavaşça aşağı iner çene sonra sessizce açılır ağzımız. İşte ruhun kaçması için fırsat. Çıkı verir artık. Gönlü nereye isterse gider. Sabaha kadar cancağızım. Gezer... Gezer… İsteyip de gitmediğin, gidemediğin her yere. Rüyalar her şeyi yaptırır.

LENA Kostas öldü Eleni. Er Kostas öldü!

ELENİ Eh, olacağı varmış.

LENA Değil, değil. Düpedüz öldü.

(Eleni sessiz kalır. Lena çaresiz bekler)

LENA Beni yine istiyor musun?

ELENİ O nasıl söz Mami? Sen… Sen hiçbir şey bilmiyorsun. Bilmiyorsun.

LENA Böyle yapayalnız, eli boş, kovulmuş gibi geri dönsem de?

ELENİ Aman aman…

LENA O demişti ki, Kostas… Aşkların da kaderleri vardır. Aynı insanlar gibi. Bizim de bir kaderimiz olmalı değil mi? İkimizin?

ELENİ Kim bilebilir? Fakat yoksa da yazarız. Biz de kendi kaderimizi kendimiz yazarız çocuğum.
(Lena güler)
Ne gülüyorsun? *(Yanıt alamaz)* Ah, yalnızlık seni çıldırttı. Hoş, beni de şarkı okuyamamak çıldırttı… *(Lena daha çok güler)* Kız! Bak, bir tanecik patlatıversem derdimizi unuturuz. İki tane okuyuversem dünyayı bile unuturuz! *(Güler. Bir şarkıya girecek gibi olur hemen vazgeçer. Birden)* Sende… Sende ses var mı Mami? Şöyle güzel, derinden bir ses…

LENA *(Alaycı)* Bende? Ne gezer! Okuyamam. Hiç okuyamam. *(Bir an)* Kostas ömrü boyu şarkı dinlememiş, hiç dinlememişti ya… Of, bundan sonra meleklerin şarkılarını dinler artık. *(Güler ardından ağlamaya başlar, tekrar güler)* Eleni! Yanında olmalıyım. Senin yanında olmalıyım! Al beni.

ELENİ Yakında. Yakında çocuğum. Buradan çıkar çıkmaz.

LENA Ama nasıl? Nasıl çıkacaksın?

ELENİ Buluruz, bir yolunu buluruz.

LENA Dimitri? Ya o? Beni istemezse?

ELENİ Ne biliyorsun? Dur bakalım, sen dur.
(Bir laternanın geçmişten gelen sesi. Yaklaşır, uzaklaşır. Sessizlik)

LENA Ben o çizdiğini bozdum. Gül fidanının altına, Hıdrellezde çizdiğini... Yerine bir kalp yaptım. Küçücük, yuvarlak, beyaz taşlarla. Aynı fidanın altına.

ELENİ Tüh! Gözün kör olmasın. Kız ben ne yapayım kalbi? Kalp aşk demek *(İstavroz çıkarır)* sen koru Allahım.

LENA Hatırlıyor musun beni Eleni?… Sen, Lefteris'in oradan Eleni.

(Eleni tedirgin uzaklaşır)

ELENİ Daha neler...

LENA Kapanınca dışarıda kaldınız. Thedora'yla.

ELENİ Eh, olan şeyler. Hep olan şeyler. Hep…

LENA Üç ay. Sokakta kaldınız. Seni gördüm.

ELENİ Aman, hayal görmüşsün sen. Beni nereden göreceksin? Hem de sokakta? O vakit Cunda'ya gitmiştim. Adaya. Ahbapların yanına.

LENA *(Güler)* Yalan diyorsun.

(Hata sayılabilecek kadar uzun bir sessizlik. Birden fonda ilerleyen atlıların sesleri. Dörtnala)

LENA Biliyor musun? O gün, iskelede, arkandan aramaya devam ettiler. Ama kimse haçı bulamadı. O kocaman, mücevherli haçı. Niye bilmiyorum ki? Sonra hep birden Türk'e bakmaya başladılar. Papaz efendi öfkeden sakallarını yoluyordu. Sanki kabahat Türk'ün. Atılıp atılıp çıkıyorlardı suya. Eli boş. *(Kahkaha atar. Birden)* Öf! Ne çirkin oyun. Haçtan bana ne? Zaten papazın titrek eli şeyini bulamaz.

ELENİ Kız! *(İstemsiz güler)*

LENA Bunu kendime der demez aklıma geldi. *(Tamamen o günde)* "Siz ne yapıyorsunuz? Hey, buraya bakın. Buraya! Kimsecik dinlemiyor mu beni? *(Papaza)* Efendim! Hiç de hayırlı bir iş değil bu! Biliyorsunuz! Biliyorsunuz! Eleni dedi ki; Dimitri'nin oradan Eleni… "Papaz efendi suya bir haç attı. Koca körfez bulandı vallahi! Ay! …"

ELENİ *(Aynı anda)* Ay!

LENA …*(Kendi ağzına vurur)* "Sen de kadınsın anlarsın Meryem Anamız." Dil işte efendim. Durmuyor meret. Her neyse. *(Haçı kastederek Papaza)* "Onu, sizin kutsal eliniz bulmalı. Hı hı. Suyun içinde. Olduğunuz gibi, elbiselerinizle, sizi suya atmalı. Of! Ne olacak? Basbayağı bir akıl bu da! İşte birden geliverdi. Niye bilmiyorum ki?" *(Kahkahalarla gülmeye başlar. Soluksuz*

kalıncaya kadar. Birden) Onlar tuttu Türk'ü suya attı Eleni. Ben haçı şimdi bulup çıkartacak diye korkarken... O canım çocuk, atıldığı yerden bir daha çıkmadı. Bırakıp gitti bizimkiler de. Bekledim, bekledim, bekledim. Kaç kere suya girdim. Ayaklarımın dibinden balıklar geçti. Akşam oldu çıkmadı. Niye ki?

ELENİ Öte yandan yüzüp çıkıvermiş cancağızım. Elinde papazın haçı. Bir daha da geri vermemiş. Eh, hakkı.

LENA Ya…

ELENİ Ah, sevgili hayat.

LENA Sonra O geldi. Kostas. Birden bire. Ben daha Türk'ü beklerken. Bir baktım yüzüne… Melekler de şarkı bilir değil mi Eleni? *(Ağlar)* Acaba hangi makamdan? *(Ağlar)* Of! Artık gitmeli. Bıktım. Buradan bıktım!

ELENİ Git! Hadi git.

LENA Sen?

ELENİ Eh, bir vakit daha. Az bir vakit. Çıkacağım yakında. Asmayacaklar ya!

LENA Seni niye suçladılar bilmem ki? Hem de buraya kapattılar? Kostas şarkını dinlesin istemiştim. Sana da elveda diyeyim. Onun tabancasını bile bırakmıştık. Kı yafetini de ben katladım. Öyle yakışırdı ki üniforma…

ELENİ *(Gülmeye başlar)* Ne çirkin adam!

LENA Ama bıkmıştı biliyor musun? Askerlikten bıkmıştı. Helen diyarına gittik. Öz çocukları olmaya…

(Işık değişir. Lena uysal adımlarla sahne dışına yönelir. Bir an. Durur.)

LENA Hoşça kal.

ELENİ Güle güle.

LENA *(Kıpırdamaz)* Karnımı gördün mü?

ELENİ Aaaa!

LENA İçinde bebek var. Ama ne yapacağım bilmem ki...

(Lena bavulunu alır, hareketsiz kalır. Eleni'nin hapishane şarkısı.)

5. TABLO

Kahvehane. Aynı günün akşamı. Lena sahnededir. San dalyeye oturur. Arkasında bir topluluk hayali, Eleni'nin sesi inerken, Lena tamamlar şarkıyı. Alkışlar…

LENA *(Kendi kendine)* Niye okumayayım? Benim de se sim var. Balıklarınki gibi. Hiç duyulmayan bir ses. Eleni de yok. Hapiste. Okumalı o zaman. Durmadan okumalı. Asarlar mı onu? Eleni'yi sallandırırlar mı ipte? Fakat bizi saklamadı. Herkes biliyor. Niye kimse söylemedi? Hem Eleni asker sevmez ki. Hiç sevmez. Kostas'ı da sevmedi. *(Hırçın)* Biliyorum sevmedi!
(Eleni, yorgun, kolunun altında yatağı, birkaç çanta ile girer. Sahne gerisinde durur)

ELENİ *(Kendi kendine)* Çıktım işte. Salıverdiler beni. Le na'ya da kızmadım hiç. Hiç. Hakkı. Ne yapsa hakkı. Yalnız… O adamda sevilecek, gerçekten sevilecek hiç-bir yan olmadığı için korktum. Mami… Bilemezsin yavrum, İyiyi bulamayanın kötüyü arayacağını bile-mezsin. Sır bu. Çocuklara sırlar verilmez. Sen… En kö tüyü buldun. Aşkına inanıyorum. Lena! İnanıyorum.
(Eleni karanlıkta kalır)

LENA Bana inanmadı. Olsun. Yine de suçsuzdur. Kanun önünde. Bizi saklamadığı için suçsuz. Ama kimse söy-lemiyor bunu. Of!
(Kalkar, sahne dışında Dimitri'yi görmüştür. Cilveli o tarafa yönelir. Dışarıdan kıkırdamaları gelir)

LENA Dimitri, sen beni hiç görmüyorsun Dimitri. Düm düz geçiyorsun. Hey Dimitri! *(Çıkar)*

ELENİ *(Aynı anda, diğer taraftan seslenir)* Dimitri! Niye karşılamaya gelmedin? Aman, korkudan öldüm Mami. Hep orada kalıvereceğim diye. Asacaklar diye. Ama bak, salıverdiler beni. Eh, hadi gel de sarılalım şimdi. *(Seslenerek çıkar)* Dimitri! Cancağazım!
(Karanlık)

6. TABLO

Temmuz. Birkaç hafta sonra. Kahvehanenin arkası, oda. Ortada ayaklı bir küvet. Lena içindedir. Küvetin yanına dizilmiş içki şişeleri. Lena elindeki şişeden bir yudum alır, arta kalanını küvete döker. Tablo boyunca şişeleri küvete boşaltacaktır.

ELENİ *(Heyecanlı girer)* Thedora almış. Thedora kürk al mış! Bastırmış parayı almış. Şimdi sırtında. Bu lodos pek dokundu bana diyor. Ah, temmuz ortasında kürk *(Uzun güler)* sırtında, güneşe karşı, kabarmış da kabar mış tüyleri, tütüyor sıcaktan, bir de kokuyor ki.

LENA Kokuyor mu?

ELENİ *(Acımasız bir alaycılıkla)* Hı… Kediler yüzünden.

LENA Ne kedisi?

ELENİ Yanına kadar gittim. Baktım. Denize karşı otur muş, bacaklarını da uzatmış. Saçlar lepiska…

LENA Ne kedisi diyorum!

ELENİ *(Burnunu tutar)* Püf! *(Küvetteki suya bakar)* Tut madı mı daha?

LENA Dondum. Çıkayım artık.

ELENİ Bekle. *(Bir şişe içkiyi daha boşaltır küvete)* Öyle de yakışmış. Kahpe! Güzel kadın… Savaş zamanı kürk nerede çocuğum? Onları kediden yapıyorlar.

LENA Ay!

ELENİ Thedora'nın kızgın sırtında şimdi kediler dolaşıyor. *(Güler)* Bir düzine. Tekir…

LENA Ay! Deme…

ELENİ Tabii. Biliyorum ben. Tüyü de dökülür onların. Kürkün tüyü dökülünce ne kalır geriye Tanrı bilir! *(Eleni komodine yönelir. Para alır çekmeceden)*

ELENİ Dimitri gelmeden şişeleri yerine koymalı.

LENA *(Güler)* Dolduruver musluktan.

ELENİ Aman! Müşteri ne der? Para gitsin, gitsin. Bizim

mi sanki? Dimitri'nin. Ne lüzumu var? Ah, sevgili hayat!

LENA Hep onun yüzünden bunlar. Hep onun! Hiç olmazsa ölmeyeydi…

ELENİ Vadesi dolmuş Mami…

LENA Vuruldu da öldü. Kaçarken.

ELENİ *(Çıkışa yönelir)* Vadesi dolmuş. Kurşun bahane… *(Bir an)* Çıkayım deme!

LENA Gitme!

ELENİ Dimitri? Şişeler…

LENA Git öyleyse.

ELENİ *(Yönelir)* Arayıp bulmalı. İçki şimdi kim bilir kimlerde? Ah, Manos'u bulmalı. O bilir, bütün karaborsayı bilir.

LENA Dur! Thedora'yı çağır.

ELENİ Ne yapacaksın Thedora'yı?

LENA Gelsin. Yanıma çağır.

ELENİ Gelmez ki. Dünyada gelmez. Hiç sevmez insanları o. Kimseyi sevmez. Boşuna cancağazım, yorma beni.

LENA Yalnız kalmayayım.

ELENİ Kal. Savaş zamanı... Herkes yalnız. Bak, ben bile...

LENA Of!

ELENİ Hem Thedora seni ne yapsın? Tanımaz… Tanı mayınca hiç gelmez.

LENA Tanır, tanır… Ah! Dinlemiyorsun beni.

ELENİ Seni? Seni dinleyip ne yapayım çocuğum? İnsan dertten kurtulamaz billahi.

(Eleni bir an bekler, bakışırlar, ikisi de güler. Eleni çıkar. Az sonra Lena'nın çığlığı)

LENA Bu su… Bu su bulandı Eleni! *(Dehşetle küvete bakar)* Gidiyor! Bebek gidiyor! Doktoru getir Eleni! Doktoru getir! Korkuyorum ben… Korkuyorum! Öleceğim diye korkuyorum! Eleni! Duymuyor musun? Ne çabuk gittin Eleni? Ne çabuk…

(Bayılır. Bir an. Işık değişir, Ege'nin fırtınalı suları. Gece yarısı. Çakan şimşekler, bardaktan boşanırcasına yağan

yağmur. Uzaktan arama teknesinin kıyıyı ve tüm denizi tarayan ışığı. Yükselen sonra kuvvetle suya çarpan dalgaların sesi. Kesik bir sinyal. Lena hâlâ küvetin içindedir. Islak, saçları karışmış. Yalnız şimdi sırtında bir kürk. Kendiyle ve denizle boğuşmaktan yorgun)

Asıl küreklere Kostas! Asıl! Korkuyorum ben! Öleceğim diye korkuyorum! Ay! Duydun mu? Kurşun yanımdan geçti! Kulağımın dibinden geçti! Gülme Kostas! Geçti… Duydum! Senin yüzünden, hep senin yüzünden. İnandım da geldim! Şimdi öleceğim. Burada, karanlık suda. Ah, kanmasaydım. Ah, denize hiç açılmasaydım. Sen erkeksin, korkmazsın tabii. *(Bir an)* Ne kuvvetli kolların var Kostas. Nasıl da çekiyorsun küreği? Hiç böylesini görmediydim. Ah! *(Hayali bir kucaklama)* İtme! Beni öyle itme! Ben sana ne yaptım? Öz çocukları olmaya gidiyoruz. Helen'in öz çocukları Kostas! Smyrna da ne? Yapmacık bir ana. Bir de süslü ki! *(Üzerinden geçen ışıktan sakınır)* Ay! Görecekler, neredeyse görecekler. Eğil! Sen de eğil! *(İrkilir)* O ne kapanış öyle! O kadar da demedim. Korktun mu yoksa? *(Gülerek eğilir, doğrulduğunda elinde bir demet gelin çiçeği vardır. Geride bir laternanın çaldığı düğün şarkısı. Eleni'nin şarkısı. Uzaktan, çok derinden)*

Ne de sakin su. Sanki düğünümüzü kutluyor. Bizi burdan alıp götürecek su ne güzel. Suyla akıp gitmek ne güzel. *(Bir an)* Duyamadın. Eleni'nin şarkısını duyamadın. Ama ben sana okuyacağım. Gemiye ulaşır ulaşmaz, bir gelin gibi basamakları teker teker çıkarken… Kürküme herkes bakacak değil mi? Helen'e varır varmaz. Herkes bakacak. Eleni de isterdi. Ne isterdi bunu… Gülme! Gelinliğim yok ki! Olsa onu giyerdim. Eh, Helen'de giyerim artık. O güzel diyarda. Öyle de iyi arkadaşların var ki. Bak ne verdiler bana. Gözlerini aç da gör. Çiçek, gelin çiçeği. Düğün çiçeği. Bu koku da ne böyle?

(Bir an. Bir çığlık)

Kan! Kan mı kokuyor Kostas? Niye çekmiyorsun kürekleri? Az kaldı. Neredeyse vardık gemiye. Kostas? Kan… *(Çığlık, hemen ardından gülmeye başlar)* Kürk kokuyor! Bir acayip kokuyor. Ben de sandım ki… Vuruldun sandım. Ay ne diyorum ben? Çok seviyorum seni Kostas! Neden bilmem? Taaa, sabahtan beri seviyorum. Ah, ömre bedel! Kurtulduk Kostas, kurtulduk! *(Bir silahın ardı ardına patlayışı, sonra kör edici ışık. Lena kendini yana atar, küvetin içinde görünmez olur. Eleni sahne gerisinde belirir, girer)*

ELENİ Kalk Lena! Kalk! Bak, bulamadım. İçki miçki yok. Hiçbir tarafta yok! Hadi! Dimitri gelir, neredeyse gelir. Kalk! Bir şeyler söyleriz artık… Uyduruveririz bir şeyler. *(Dikkati küvete yönelir)* Ay! Gitmiş. Zavallı bebek gitmiş! *(Elini küvete daldırır)* Kosta! Küçük Kosta... Bir damla su oldu sonunda…

(Küvetin yanında, küçük bir beşiği tutar gibi… Türkçe bir ninni mırıldanmaya başlar)

ELENİ Bak, Thedora da düşürmüştü bir aralar. Kendi gibi bir kız, küçücük bir kız. Sonra o bebek… O bebek… Ne oldu bilmiyoruz Lena. Gömdük mü? Yoksa... *(Bir an)* Evet ya, gömdük. Nereye? Ah! Geçmiş zaman. Unuttuk gitti. Sade ben değil, herkes unuttu.

(Yatağına yönelirken ninniyi mırıldanmaya devam eder)

ELENİ Uyumalı. Hadi kalk sen de. Olan oldu artık. Müşteriler gelmeden biraz uyumalı. *(Uzanır)* Diyorlar ki, hepimiz gidecekmişiz. Öyle diyorlar. Nereye? Bilen yok. Ah, ne korkunç. Yalan tabii. Ben inanmam. Sen de inanma çocuğum. Bırak Thedora inansın. O her şeye inanır zaten. İşte, çağırdım da gelmedi. Lena istiyor dedim. Dünyada gelmedi. Yalnız, "Bir daha kaçmasın, başını yakar hem de bizimkini," dedi. Tabii ya, kaçma. Nereye kaçacaksın? Smyrna bizim. Gidenler de dönecek. Yakında, gerisin geri. Pişman, mahcup dönecek.

7. TABLO

Ağustos. Oda.
Kahvehaneden akort edilen müzik aletlerinin sesleri gelir. Arada Lena'nın sesi. Bir şarkıya girer, tamamlamadan bir başkasına geçer. Eleni tek başına odadadır. Üzerinde sahne kostümü, oturur yatağında. Elinde büyük bir haç. Üzeri renkli taşlarla bezeli.

ELENİ *(Haçı kastederek)* Ne demeye getirdi ki bunu? Aman dertsiz başımıza dert. *(Odayı adımlar huzursuz)* Papaz efendi çoktan unuttu. Unuttu gitti. Hem ne yapsın şimdiden sonra? Koca kilise kurumadı ya… *(Dikkatle inceler, içeri seslenir)* Lena! Lena! Hep boncuk bunlar. Renkli taş… Yok mücevher falan. *(Güler. Bir an yanıt bekler)* Duyma daha iyi. Neyine gerek?

LENA *(Girer)* Niye giyindin?

ELENİ *(Saklar haçı)* Bir tanecik okuyayım dedim. Bu gece hiç olmazsa…

LENA Okuyorum ya ben. Sana ne hacet!

ELENİ Eskiler gibi olmaz cancağazım. Biz başka okuruz...

LENA Eh, oku o zaman. Dimitri, "Asker seni istiyor," dedi ama bana.

ELENİ Desin.

LENA Thedora'ya bile şişe fırlatmışlar geçenlerde.

ELENİ Aa!

LENA Alnına gelmiş.

ELENİ Aaa!

LENA Gözüne inmiş şişlik.

ELENİ Aaaa!

LENA Ne eşelenip bağırıyorsun öyle sütçünün beygiri gibi.

ELENİ *(Şaşırır. Bir an)* Tüh rezil, unutmamış. Ben sen miyim?

LENA *(Atılır, haçı Eleni'nin sakladığı yerden alır)* Hem de

hiç söylemiyorsun.

ELENİ Onu nereden gördün çocuğum?

LENA Saklayacak mıydın benden?

ELENİ Ne münasebet.

LENA *(Alaycı)* Sıcak dursun istedin? Yorganın altında…

ELENİ Tüh şu dilim! Duydun değil mi?

LENA Neyi? *(Önemsemez)* Haçtan önce haberi geldi. Biliyordum zaten.

ELENİ Kıymetsiz çocuğum. Bak, silme cam. Renkli cam. Para mı eder?

LENA Ah! Veren eller kıymetli.

ELENİ Nasıl? *(Bir an)* Aaa! Yandık ki, ne yandık.

LENA Ben yandım, ben. Tüh, hiç gitmeseydim Kostas'la. Hiç kaçmasaydım.

ELENİ Rezil.

(Bir an. Bakışırlar. İkisi de güler)

LENA Mustafa.

ELENİ Ne?

LENA Mus ta fa. Adı. Elleri öyle ince, öyle ince. Sanki kız eli.

ELENİ Ellerini nerede gördün?

LENA Saçımı tutarken! *(Güler)* Ee, değiştir üstünü hadi. Sokağa böyle mi çıkacaksın? Dimitri, "Eleni'yi istemem," diyor, "istemem de istemem..." Gidecekmişsin. Savaş zamanı… Karın doyurmak zor. Çok zor, diyor.

ELENİ Sahiden?

LENA Hıı… İki karın doyuramam diyor.

ELENİ Kapının önüne koyuyor beni? Sefil gibi?

LENA Lefter de koymadı mı?

ELENİ Sahi. *(Bir an)* Niye ki?

LENA Ben para istemem dedim. Bir odacık olsun yeter, karıncığımı da doyurayım…

ELENİ Oh, ne âlâ memleket.

LENA … şarkı okumak da hoş. Eğleniyor insan. Eh, güzellik de var.

ELENİ Güzellik değil Mami, seninki gençlik gençlik…
LENA Güzelsin derdin hep!
ELENİ Neye yarar?
LENA Değilim öyleyse?
ELENİ *(Güler)* Güzelsin.
LENA *(Güler. Bir an)* Ee, hadi.
ELENİ Ne?
LENA Git haydi.
ELENİ Şimdi?
LENA Akşam olmadan. Yatacak yer bul. Thedora alır mı seni?
ELENİ Demek öyle?
LENA Ne yapalım.
ELENİ Eh, ne yapalım. *(Birden, dışarı doğru)* Dimitri! Dimitri!
LENA Ne bağırıyorsun?
ELENİ Burada mı?
LENA Çıkmıştı. Döndü galiba. Akşama büyük kalabalık var. Hep asker, komutan…
ELENİ *(Dinlemez, dışarı doğru)* Dimitri! Dimitri!
LENA … ama sevmiyorum. Hiç sevmiyorum onları. Kos tas'ı da balıklar yedi. Kimsecikler bulamadı. Bıraksalar gitseydik… Bağırma!...
ELENİ *(Dışarı doğru)* Konuşmamız lazım! Ne o, kaçıyor musun benden? Aman, koca Dimitri'ye de bak! *(Çıkışa yönelir)*
LENA …Helen'de olacaktık. Ah, ne hoş olacaktı. Kol ko la, sırtımda… *(Duraksar, dolaptan aceleyle kürkü çıkartır)* Al! Senin olsun. Çok istiyordun ya! Satarsın, elinde azıcık para olur.
ELENİ *(Dışarıdan sesi gelir)* Gitmem Dimitri! Dünyada gitmem. Burası benim sayılır. Bütün müşteri benim! Savaş zamanı, başka iş nerede? İnsan kapı önüne konur mu? Bir sıskacık Lena'yla bu iş yürür mü?….
LENA Aaaa! Ne diyor bu! Dursana sen! Eleni! Sıskacık da

ne demek!...

ELENİ Hani severdin beni Dimitri? Zamanında severdin, unutma Dimitri!

(Eleni'nin sesi gittikçe yükselir. Büyük bir kavganın gü rültüleri. Kırılan camlar, şişeler. Müzik bastırır. Lena'nın sahne alışı, şarkısına geçer. Neşeli bir hava. Eleni paltosu elinde, küçük bir valizle arka taraftan çıkar, uzaklaşırken ışık yiter)

8. TABLO

Bir yıl önce. Yaz. Eleni sokaktadır. Üzerinde açık saçık bir elbise. Köşe başını tutmuş. Gözü gelip geçen askerlerde. Duvarın gerisinden bir ses, ince bir şırıltı.

ELENİ Seni bilmem ya, bunlar bana bakmaz. Hepsi çocuk ayol. Kolumu uzattım da demin, ahtapot görmüş gibi kaçtı biri. Karabatak ahtapottan kaçar mıymış sahi? Yok canım. Bitmedi mi daha? *(Şırıltı kesilir, bir an, yine başlar)* Kim der ki Thedora sidikli. O canım Thedora. Oh, bekle de bekle. *(Duvardan uzaklaşır, şırıltı işitilmez olur)* Sokağa düşmek de fenaymış be kardeşlik. Bu iş hiç iyi olmadı. Bak sana diyeyim, arkası da gelmez bunun.

(Lena uzaktan bir şala sarılmış sallanarak geçer, Eleni bir an ona bakar. Lena görmemiştir bile, yalpalayarak çıkar)

ELENİ *(Duvarın arkasına, Thedora'ya doğru)* Başka bir iş bulmalı. Nereden dersen, orasını bilemem. Bebekle oynayacak kızlar bile şimdi sokakta. Sanki evleri yok, sanki hiç olmadı. Bitti mi? *(Dinler, kendi kendine)* Çat layacakmış biraz daha tutsaymış. Amaaan… Ben bıktım be Thedora. Şu aç kursağımdan bıktım. Doğdum doğalı kendini doyur sonra sırtını ısıt, yetmedi üstünü başını giydir… Daha neler neler... Hani geceleri uyurken ruhumuz çıkıyor ya dışarı ağzımızdan, benimki bir

daha girmese diyorum. Öyle gezinse ortada. İsa'nın gücüne gider mi? Canı fazla geldi diye, ruhumu da alıverirler mi yukarı? O yüce makama? Bak, o kadarına razı gelmem. Bana fazla gelen can değil beden. Ol mayacaksa o da kalsın. Doyururuz ne yapalım? *(Uzaklaşan birilerine dikkatle bakar)* Thedora? *(Hızla duvara yönelir)* Thedora! Seninki geçiyor, asker, o çok yıldızlı asker. Yanında da biri, aynı sen… Aynı sen! Eteği bile. Kız, aynı sen. *(Güler, birden)* Bitti mi?

(Eleni parmaklarının ucunda yükselir, duvarın gerisine bakar, aynı anda bir hayret çığlığı)

ELENİ Aaaa! Bırakmış beni gitmiş. Burada beklerken…

(Uzaklaşanlara doğru hamle yapar, yüksek sesle) Thedora! *(Duyuramaz, hayal kırıklığı ile geri çekilir)* Tüh! Kafam! Ben beklerken... Beklerken... Eee? Ne ola cak şimdi? Bu gece de aç mı? Hem de sokakta. İşte bu gece de… Eleni, koskoca Eleni, sokak süprüntüsü…

(Bütün bunlar olurken Lena az önceki gibi şala sarılı, sahneye girmiş, bir köşeden Eleni'yi izlemektedir. Eleni döner, bir an burun buruna gelirler)

LENA Ekmek var mı?

(Eleni ses çıkartmaz)

LENA Ekmek, ekmek.

(Eleni kıpırtısız, taş gibi durur. İçinde gittikçe yükselen bir öfkenin kıpırtısı)

LENA Ekmek…

(Fonda yaklaşan bir laternanın sesi. Eğlenen kalabalığın şamatası, bir kadın kahkahası)

LENA Başka bir şey değil, ekmek…

(Eleni olanca gücüyle bir tokat atar Lena'ya. Lena yuvarlanır. Eleni vurmaya devam eder. Arada Lena'nın sesi)

LENA Ekmek, ekmek. Başka bir şey değil ekmek.

(Eleni iyice bir hırpalar Lena'yı. Dizlerinin üzerinde güçlükle uzaklaşır Lena, şaşırmış, ne olduğunu anlamadan, korkuyla doğrulur, sahneden çıkar. Eleni kıpırtısız kala-

kalır)

THEDORA *(Dışarıdan sesi gelir)* Eleni gel, seni istiyorlar. Huu… Eleni!

(Laternanın uzaklaşan sesi)

ELENİ *(Dışarı doğru)* Çocuğu dövdüm.

(Thedora'nın şen kahkahası, bir şarkıya girer)

ELENİ Çocuğu dövdüm diyorum Thedora. Tüh, çocuğu dövdüm. Kız çocuğu… Kız çocuğu öcünü alır, affetmez Thedora. Tüh, düşman kazandım. Bu zamanda düşman kazandım…

(Kıpırtısız kalır. Yerde Lena'nın boynundan düşen küçük madalyonu fark eder, alır. Karanlık)

9. TABLO

Ağustos. Gece.

Eleni aynı duvarın önündedir. Elinde Tablo 7'de odadan ayrılırken taşıdığı bavul, üstünde aynı kıyafet. Derin bir uykudan uyanır gibi silkinir. Gökyüzüne bakar, yıldızlar.

ELENİ Yıldızlar ne çok… Ağustos ya, yine de soğuk. *(Bavuldan kürkü çıkartır, sırtına alır)* Yakıştı mı acaba? *(Ortada dolanır, eteklerini savurtur)* Thedora'nınkin den de güzel. *(Koklar)* Hem de deniz kokuyor. *(Koklar)* Yalnız çok kokuyor. *(Rahatsız; burnundan uzaklaştırır)* Oh, çatlasın Thedora. Benim de kürküm var. *(Bir an)* Eh, gitmeli artık. Nereye ki? Ah, kim bilir...

(Bavulunu alır, çıkacakken diğer taraftan nefes nefese, koşturarak Lena girer)

LENA Gitme! Eleni gitme…

ELENİ Niye? İçin mi acıdı?

LENA İşimiz var, kal.

ELENİ *(Yönelir)* Benim ne işim olacak?

LENA Sana yer de buldum.

ELENİ Deme!

LENA Karnın da doyacak.

ELENİ Oh! *(Lena'nın elindekini fark eder)* Ekmek mi o?

LENA Hem de sıcak sıcak. *(Elindeki bez torbadan bir parça ekmek kopartır, verir)* Fırını da açmışlar, hem de yakmışlar. Ah, bir ekmek sürmüşler ki ortaya, dumanından göz gözü görmüyor. Ne kadar kız çocuk varsa hepsi camda. Kedi gibi yalanıyorlar.

ELENİ Tüh, çok çok alsaydın. Dağıtsaydın…

LENA Yok, satılmak için değil.

ELENİ Ne ya?

LENA Ekmekler satılmak için değil. Sevabına. Hani Türk ler yapıyor…

ELENİ Kimin hayrı ki?

LENA Aman, oğlu mu doğmuş yoksa oğlu mu dönmüş? Savaşa mı gitmiş de dönmemiş? Yoksa buradaymış da mı gitmiş? Ölmesin diye mi, ölmedi diye mi… Aman. İşte bir senin payına aldım, bir kendi payıma.

ELENİ *(Lena'nın uzattığı parçayı alır, iştahla yer)* Sen o mahalleye gitmişsin. Hem de çocuğu görmüşsün. Adı ne demiştin?

LENA Nereden anladın?

ELENİ *(Son lokmayı da yer, haç çıkartır)* Doğana da, dö nene de. Gidene de, gelene de... İsa korusun. Hep yanında olsun.

LENA Amin.

ELENİ *(Hatırlar)* Mustafa. Adı da Mustafa. Denizden haçı çıkaran Mustafa. Başın yanacak, yine yanacak.

LENA Aman yansın, onun için yansın. *(Lena elinde haç, çocuk gibi onunla oynayarak)* Ah… kara bir güvercin yavrusu Mustafa. Öyle iyi, öyle iyi… Şefkatli bir ana gibi. Hiç erkeğin şefkatlisi mi olur demeyesin. Olur, bal gibi de olur. Yalnız göstermez. Olsun, Mustafa gösterir bak.

ELENİ Eh, senin aradığın nedir Lena? Sen bir ana kuzusu, ufacık bir yavru, daha şimdi dantelalara sarılıp koklanacak yaşta olan sen… Ne ararsın? Şefkat, biraz da

hayat. Ama daha çok şefkat. Hayat, temizcecik, derli toplu bir ev. İşte o kadar. *(Aniden)* Gitmeyesin, sakın o odaya gitmeyesin. O çivitli odaya. Mustafa'nın odaya. *(Derin solur, kokuyu içine çeker. Bir an)* Sabaha kadar kalacaksın. Sadece bir gececik. Çıkıp gideceksin kapısından. Ama o gitmeyecek. Bir oda hep senin içinde kalacak. Kapıları açık, darmadağınık bir oda hep içinde kalacak. Tozlanacak. Gitmeyesin!

(Eleni aniden döner, Lena çoktan gitmiştir. Eleni bakar. Kendi kalbine bakar. Tozlu bir çiçek yağmuru başlar. Belki de o öyle hisseder. Yalnız geriden bir yoğurtçunun çıngırağı işitilir. Zillerin ötüşleri, hazinli küçük adımlara eşlik eder. Kendi dilinde, ana dilinde, Türkçe bir erkek sesi)

SES Yo ğuuurt çu!

ELENİ Ah, almalı. Serin serin almalı. *(Hızlı adımlarla arkasından yönelir)* Yoğurtçu! Huuu… Bekle!

(Eleni hızlı adımlarla yakalamak istercesine çıkar, aynı anda diğer taraftan Lena girer. Elinde bir yoğurt tabağı vardır, geride kapalı duran kapıya yönelir. Usulca açılır kapı, Lena mahcup)

LENA Mustafa yoğurt getirdim bak. Akşam yeriz diye. Bir de sıcak ekmek. Sen beni bekliyor muydun?

(Lena'nın gülüşü. Karanlık.)

10. TABLO

Bir gece sonra. Lena yataktan çıkar. Örtülerin altında hâlâ birinin yatmakta olduğu bellidir. Şalını alır, pencereye yönelir, açar.

LENA *(Yatakta olana)* Sen bana boşuna kızdın. Bir gece okumadıysam ne olmuş? Dünya batmadı ya? Hem Eleni vardı. Tuttum kolundan getirdim, güzelce giyindi, boyandı, yerini aldı. Saçını bile taktı. Thedora'nın gibi, uzun. Upuzun, lepiska bir saç taktı. Niye isteme-

din? Eleni'yi niye istemedin? Eski günlerin hatırına... Sevginizin hatırına. Bıraksaydın okuyacaktı. Zannettin ki, ben gidiyorum. Mustafa'ya gidiyorum. Hepten. O beni bir tas yoğurda alır mı? Ne korktun ki? Ben korkmadım gittim. Sen ne korktun? İstedin senin olayım, hep senin... Yalnız senin. Olmaz ki, olsa da olmaz. Bak şimdi, sabah oradan çıkınca içimde bir çivit kokusu duydum. İnsanın içi çivit kokmaz. Artık ben de biliyorum. Benimki koktu. *(Aynanın önünde gece için hazırlanmaya başlar. Ağır ağır boyanır, küpelerini takar)* Kal bimin kanatları titredi, o küçük oda açıldı. *(Kalbini işaretle)* İşte şurada. Şurada. Dimitrii! Dinlemiyorsun. *(Yatağa yönelecekken vazgeçer)*

LENA Bu kadar uyku? Of! Dimitri sen yaşamıyorsun, sa yıklıyorsun.

(Diğer taraftan Eleni girer)

ELENİ *(Bir an yataktakine bakar, Lena'ya)* Gitmeseydin, keşke hiç gitmeseydin.

LENA Ah, gitmeseydim. Ne iyi çocuktu. Şefkatli. İlk kez gördüm. Belki de sen görmedin, hiç görmedin. Aşk nedir bilmedin.

ELENİ Gitmeseydin, hiç aklında kalmasaydı. Başını yakmasaydın.

LENA Ah, dur deseydin. Kolumdan tutsaydın. Seveceği mi bilsem gider miydim? Bu kadar iyi olduğunu bilsem. Kuşları olduğunu bilsem…

ELENİ Aman, kuşları mı var?

LENA *(Bir an hatırlamış gibi telaşla cama yönelir, eğilir bakar)* Bak, kafeste. Kar gibi iki tane, kara bir tane de. Öğle üzeri uçacaklar. "Camdan sal," dedi Mustafa. "Sal gitsinler. Arkalarından da bakma, yolları kesilmesin." Bakan olmazsa giderlermiş, bir daha da dönmezlermiş. Mustafa kaç kere yollamış, hep arkalarından bakmış, hep dönmüşler. Bakmasa, öyle de duramıyormuş işte, bakmasa gideceklermiş. Gitsinler istiyor. Hiç dönme-

sinler. *(Dimitri'ye bakar)* Öyle kızdı, gittim diye öyle kızdı... Ama geçti sonra. Ben susunca geçti. O da unuttu. Akşamdan sabaha, Mustafa'ya gittiğimi unuttu.

ELENİ Sen de unutursun. Hemen unutursun. Geçer, her şey geçer.

LENA *(Dimitri'yi kastederek)* Şimdi uyuyor. Hep uyuyor. Bütün gün uyuyor. Yatakta bile... Beni de niye seviyor anlamadım? Niye seviyor ki?

ELENİ Kim bilir?

LENA Uyansın sormalı. Beni istiyor mu sormalı? *(Eleni ürkek güler)* Niye güldün? *(Bir an)* Hem de çok fena güldün. Sormama mı güldün? Sorulmaz mı? Kimseye, beni neden seviyorsun diye sorulmaz mı? Neden hep uyuyorsun diye? Helen'e gidecek miyiz diye? Kuşlar geri dönerse, ben arkalarından bakarsam, sana getireyim mi diye? Dimitri'ye başkasını da sevdin mi diye, sorulmaz mı?

ELENİ Sorulur.

LENA O zaman? Niye güldün? Hem de fena güldün?

ELENİ Öyle, işte öyle... İnsan dertliyken de güler Mami. Dertten güler. Ne soruyorsun? *(Haç elindedir, onu kastederek)* Unutmuşsun. Mustafa'ya vermeyi unutmuşsun. Şimdi kiliseye geri dönecek. Mecburen dönecek. *(Eleni haçı yavaşça yatağa bırakır, okşar gibi dokunur bir an Dimitri'ye)* Ben kuşları salayım. *(Hızla pencereye yönelir, eğilir camın önünden kafesi alır)* Salayım da gitsinler. Mustafa da uçarlarken görsün, arkalarından bakmadığını, hiç bakmadığını anlasın. Hiç üzülmediğini *(Türkçe bir türkü mırıldanarak çıkarken duraksar)* Hem artık burayı kapatmalı.

(Bir an. Yeniden türküye girer, okuyarak çıkar)

LENA Kapatmalı mı? Burayı? Sen delirmişsin. Lodos do kundu sana! Dimitri kapatır mı? Hiç kapatır mı? Sonra o ne yapacak? Hem barışırsınız da, çalışırsın yeniden. *(Yönelir)* Dimitri! Dimitri! Sen al artık Eleni'yi. Onun

kalbi var Dimitri. Sesi de yok, kalbi var. Ben biliyorum. *(Dimitri kıpırdamaz, Lena'nın gözü haça ilişir, alır)* Mustafa buldu bana. Denizin en dibinden. Balıklar ayaklarımın altından geçerken. Vermem, dünyada vermem, kiliseye vermem. *(Dikkatle bakar)* Mücevher bu, silme mücevher. *(Dışarı Eleni'ye)* Taş falan değil. Yalan diyorsun. Dimitri! *(Sarsar, sonra birden açar örtüyü, bir an bakar, küçük hayret çığlığı, kesik)* Eleni! Dimitri ölmüş Eleni! Eleni!

(Eleni girişte belirir. Elinde kuş kafesi, içinde iki beyaz güvercin)

LENA Dimitri ölmüş.

ELENİ O yorgun, çok yorgun. Dinlenir şimdi.

LENA Ama ölmüş! *(Sessizlik. Kuşları görür)* Arkalarından bakmışsın, gidememişler. *(Dikkatle bakar)* Yalnız siyah dönmemiş. O gitmiş.

(Eleni Dimitri'yi yeniden örter. Haçı yavaşça üzerine bırakır. Bir an, küçük bir dua)

LENA *(Eleni'ye)* Soramadım. Beni niye seviyor soramadım. *(Haçı kastederek)* Şimdi bu da kiliseye dönecek.

(Karanlık. Derinden atlıların sesleri, gittikçe yükselir)

11. TABLO

Güneşli bir öğleden sonra. Lena ve Eleni üzerlerinde yas giysileri ayrı köşelerden telaşla girer. Çan sesleri yükselir. Sahne gerisinde bir cenaze merasiminin izleri.

ELENİ *(Telaşlı, duyurmamaya çalışarak)* Ah kaçmış! Bir kasapla kaçmış! Bırakıp burayı kaçmış!

LENA Kim kaçmış mami?

ELENİ Thedora! Hem de kasapla. Ta... İçeri. Anadolu'ya gitmiş.

LENA Niye ki?

ELENİ Ah, sersem kafa. Ah küçük kafa. Hiç akıl yok mu

sende? Gitmiş. Buradan göndermesinler diye kaçmış.

LENA Gönderecekler mi? Thedora Smyrna'yı mı istiyordu?

ELENİ *(Yüksek sesle)* İstiyor ya!

LENA Hişşt! *(Aynı telaşla)* Diyorlar ki, kaçmamış. Saklanmış. Sonra kaçabilmek için. Kimse gidemeyecek diyorlar. Asker yenilecek, Türkler gelecek, sizi de dağlara sürecek. Thedora dağlara gitmemek için saklandı. Kaçacak. Sonra herkes dağlara sürülünce kaçacak. Denize kaçacak. Helen'e gidecek.

ELENİ *(İnanmamış)* Thedora? Burayı bırakıp Helen'e kaçacak?

LENA Thedora dağda yaşar mı? İmkânı yok yaşamaz.

ELENİ Yaşamaz. Ölür. *(Bir an)* Ama kaçtı. O, kasapla kaç tı. Gönderecekler diye kaçtı. Ta... Anadolu'ya. Bütün paraları, ne var ne yoksa alıp kaçtı. Arıyorlar, her yerde onu arıyorlar. Kendi için değil, paralar için arıyorlar. *(Çan sesi bir kez daha yükselir, ikisi de aceleyle haç çıkartır)*

LENA Amin.

ELENİ Ah, dua edecek vakit yok. Giden gidene. Ne laflar dönüyor ortada. Bir avuç kum gibi dağılıyor Smyrna. Koca Dimitri gömülüyor ağlayanı yok.

LENA Ben ağladım, bütün gece ağladım.

ELENİ Sahi?

LENA İçimden öyle geldi ağladım. Niye bilmem ki? Geç miş günler hatırına ağladım!

ELENİ *(Bir an)* Herkes konuşuyor, herkes konuşuyor. Ka çanları saklananları konuşuyor. Thedora'yı konuşuyor. Bir korku aldı herkesi. Sesi sustu, Punta'nın sesi sustu diyorlar. Deniz sustu diyorlar!

LENA Aman. Punta'nın, Kordelia'nın sesi mi kalmış?

ELENİ Ya… *(Bir an sessizlik)* Dimitri gitti. Ama hiç de ğilse yeri belli. Bak bize. Gidecek yer yok. Yok! Sevgili hayat! Ah Mami... Dua etmeli. Bu gece sabaha kadar

dua etmeli. Dimitri'nin canı için. Günahları hem de sevapları için. Karışmasınlar diye. Sen et, ben de edeceğim. Burada kilisede geceye kadar edeceğim.

LENA Ne fayda?

(Duraksar. Çıkışa yönelir)

ELENİ Gitme! Nereye?

LENA Eleni, sevgili Eleni. Ne fayda?

ELENİ O da ne?

LENA Kaderimiz. "Dostlukların da var," demiştin ya... "Yoksa bile biz yazarız" Ben kendiminkini yazdım. Gideceğim Eleni! Dünya dursa gideceğim! Yalnız bu gece Dimitri için okumalı. Dua değil de şarkı okumalı. Sonra da ayrılmalı. Herkes yoluna koyulmalı. Benim yolum deniz Eleni. Benim yolum Helen.

ELENİ Yine de gitme!

LENA Niye? *(Sessizlik. Eleni cevap vermez)* Yalnız... Para var mı diyecektim?

ELENİ Para?

LENA Biraz para ya da çok para. Ne kadar olursa. Git mem için.

ELENİ Nerede?... Para bende nerede?...

LENA Dimitri demişti ki...

ELENİ Ne dedi Mami?

LENA "Eleni bulur, ne yapar eder bulur," demişti. "Benim olanın yerini de bir o bilir," demek laf. Hep laf...

ELENİ Sevgili hayat! Laf değil Mami. Sade... Ben ne olurum Mami? Ya ben? Vermem. Dünyada vermem! Sen git. En iyisi yoluna git. Bu gece okuyalım, git.

LENA Demiştim... Zaten gideceğim demiştim. *(Bir an)* Olsun, kimsesiz değilim ya... Kimsesiz değilim!

(Güler. Sessizlik. Lena çıkışa yönelir)

ELENİ Lena! *(Lena duraksar)* Sen tanıyordun beni Lena! Beni gördün. Sokaktaydım o sıra. Ahbapların yanına gitmemiştim. Adaya gitmemiştim. Thedora'yla sokaktaydım. Üç ay. Lefteris'in oradan Eleni, sokakta. Sokak

kedisi Eleni. Seni dövdüm. Çok fena dövdüm. Tanı yordun beni.

LENA *(Güler)* Eh, geçmiş zaman.

ELENİ Unutmaz, kız çocuğu unutmaz. Düşman kazandım, bu zamanda düşman kazandım.

LENA Unuttum Eleni! Çoktan unuttum. *(Bir an, uzaklaşan kalabalığı izler)* Bak, Dimitri'yi götürüyorlar.
(Eleni madalyonu uzatır, Lena alır)

LENA Pek kıymetsiz bir şey. Düşüvermiş işte. Öyle düşüvermiş.
(Lena çıkar. Eleni geride kalır)

ELENİ Ah, Eleni! Kötü Eleni. Kötü, taş kalpli! Sen gitsen ne olacak? Gitsen, saklansan. Sonra dönüp gelsen. Smyrna senin mi olacak? Ver parayı, bırak gitsin Lena. Kaçsın, kurtulsun. Para da ne? Sanki senin mi? Eh, insan işte. Eleni de bir insan sevgili anamız. Sen biliyorsun ya... Benden daha iyi biliyorsun. *(Telaşlanır)* Manos'u bulmalı. O bilir, nasıl yapılacağını o daha iyi bilir. *(Sahne dışına yönelirken, neşeyle)* Gidiyorum Smyrna! Sana gelmek için gidiyorum.
(İki kadın da ayrı köşelerden sandalyeleriyle girerler. Arkada rebetis bir topluluğun hayali. Müzik yavaşça yükselir. Ağır, hüzünlü bir ezgi. Okurlarken karanlık)

12. TABLO

1. Tablo. Tekrar. 1922. Ağustos. Gece. Uzaktan gecenin ve körfezin uğultusu. Eleni yataktadır. Uyur. Lena dışarıdan kendi bölmesine girer. Yol için giyinmiştir. Yatağa oturur, kalkar, perdeyi aralayıp Eleni'ye bakar, bavulunu açar, huzursuz adımlar odasını, kulağı dışarıdan gelecek bir seste… Nihayet uzanır yatağa.

ELENİ *(Sıçrayarak uyanır)* Ah Mami, duydun mu? Silah sıktılar! *(İstavroz çıkartır)* Theodora için. Ah kahpe! Ah, güzel kadın… *(Bir an)* Oh! Sıksınlar. Güzellik de

geçer Mami. Kaydetmek gerek. Ah, Thedora'nınkini göğe yazdılar. Mami, öyle güzel olmak… O kadar … Hani o lepiska saçlar… Şöyle tepesinde… Hişt! *(Dinler)* Aman! *(Bir an)* Manos doğru mu söyledi? Bizim Manos. Yok canım, gençtir o. *(Güler)* Gençlikte yalan olur, gençler korkmaz. Uyduruvermiştir. *(Bir an)* Thedora yakalanmış dedi... Kaçmaya çalışırken. *(Seslenir)* Lena! Duyuyor musun? Hem de mahvolmuş dedi. Kaçamamış, kurtulamamış. *(Kendi kendine Manos'un sözlerini tekrarlar)* Gönderecekler... Hem onu hem de bizi. Ne Eleni'nin neşesi, ne Lena'nın bülbül sesi. Gönderecekler! *(Zihnindeki Manos'a kızgın)* Deli çocuk! Siz gidin, bu canım Kordelia beni bırakmaz. Ben onu boynuma doladım da gezdim cancağızım. Hiç kendi boynunda kement sıkar mı insan? Hah!

(Lena dikkat kesilir. Ani bir hareketle doğrulur)

ELENİ Öyle de uykum var. Gece gece şeytan mı dürttü ne? Fırlayıp kalktım.

(Lena yattığı yerden kalkar, bavulunu alır. Kararsız bir an)

ELENİ Silah falan da sıkmadılar kız… Rüyamda gördüm. Sana yalan dedim. *(Kahkaha atar. Bir an)* Buradan gitmeyeceğim Mami…

(Lena hızla çıkar)

ELENİ …Rüyalarıma giriyor. Şöyle atmışım kürkümü sırtıma yürüyorum. Ha bire yürüyorum. Nereye ki? Nereye yürüyorum Mami? Sen nereden bileceksin kız?! Uyurken ağzını kapalı tut çocuğum. Ruhun kaçmasın dışarı. Çok rüya görürsün o zaman. Sabaha kadar gezer artık. Gezer de gezer..

(Karanlık. Birden yeryüzündeki bütün ışıklar sönmüş gibi. Güvercinlerin sesi, Eleni kalkar, küçük bir mum yakar. Bir an kuşları dinler)

ELENİ *(Cıvıl cıvıl)* Su ver onlara. Arada dışarı çıkart.

Madem gitmiyorlar, bırak uçsunlar. İçleri bunalmasın. Daracık kafes... Ne yaparlar bütün gün? Oturacak yer de yok. *(Bir an)* Aman, ne diyorum ben? *(Bir kahkaha atar)* Aklım başımdan gitti. Ah, ne yerdeyim ne gökte. Dimitri! Huzur içinde yat, Dimitri! *(Kuşları kafesten alır, pencereden dışarı salar)* Hadi güle güle. Güle güle! Artık dönmeyin, dönmeyin!

(Elinde mumla Lena'nın bölmesine geçer. Bir an etrafı kolaçan eder, gülümser)

ELENİ Ah sersem kafa, ah küçük kafa. Nereye gidebileceksin Mami? Her şey arkandan gelirken sen nereye gideceksin? Daha öyle küçüksün ki Mami...

(Eleni hızla kendi bölmesine geçer. Soyunur, yol için giyinir. Dışarıdan keskin bir ıslık sesi, az sonra kapının çaldığı işitilir)

ELENİ *(Dışarı)* Geliyorum! Hemencecik geliyorum! Bek leyin geliyorum...

(Eleni yeniden Lena'nın bölmesine geçer. Kürkün durduğu dolaba gider, aranır)

ELENİ Almış, kürkü de almış. Tüh, edepsiz.

(Kendi kandırılmışlığına şen bir kahkaha atar. Çıkacakken duraksar, parayı almak için çekmeceye gider. Bir süre aranır)

ELENİ Lena? Para nerede Lena?! Aldın mı yoksa? Lena?! *(Olanca gücüyle)* Lena!...

13. TABLO

Ağustos. Deniz kıyısı.

Dalgaların sesi. Aydınlık bir öğleden sonra. Eleni kendi kendine şarkı okur, güler, bir çocuk gibi şen fakat ruhunun tehlikeli sınırlarında dolaşır durur.

LENA Dinle, beni dinle...

ELENİ Git! Hadi git! Helen'e git, dağlara git! Bırak git! Artık git!

LENA Bağırma, bağırma... Eleni bağırma. Dinle...

ELENİ Her şey gitmiş. Ne varsa gitmiş... Dimitri'den ka lan ne varsa...

(Eleni atılır, onun çantasına, ceplerine bakar. Lena kıpırtısız bekler)

ELENİ Yok! Yok! Öyleyse git!

LENA Parayı verdim. Verdim...

ELENİ Verdin? Kime?

LENA Adama. Bir adama...

ELENİ *(Güler)* Ah öleceğiz, açlıktan öleceğiz. Bu zamanda parasız, müşteri de yok, Dimitri de gitti. Açlıktan öleceğiz. Kapıda mühür, açlıktan...

LENA *(Duraksar)* Mühür de ne?

ELENİ Kapanacak, orası hepten kapanacak. Ah, sersem kafa! Küçük kafa! Sahibi öldü. Orası bizim mi?!

LENA Dimitri kimsesiz.

ELENİ Sen öyle san. Öyle san! Ağaç kovuğundan çıkmadı ya! Dimitri bu! Koca Dimitri!

LENA Demek öyle. Ama... Bana demişti ki... Burası olduğu gibi senin demişti.

ELENİ Olduğu gibi?

LENA *(Yansılar)* "Bundan böyle hepsi senin. Yeter ki gitme. Bırak yaşasın, Dimitri'nin yeri yaşasın"

ELENİ Dimitri'nin yeri seninle yaşayacak? Bir sıskacık Lena'yla bu iş yürüyecek? *(Güler)* Aman aman...

LENA İstemedim ben. Dimitri'den bana ne? Hem öldü zaten. Thedora da öldü.

(Eleni duraksar.)

ELENİ Sahi? *(İnanmamış)* Thedora?

LENA Dinle. Manos doğru söylemiş. Bulmuşlar, çoktan bulmuşlar. Kasap dövmüş onu. Çok fena dövmüş. Nesi var nesi yok alıp gitmiş. Kimse de inanmamış Thedora'nın kılığına. Hemen anlamışlar Türk olmadığını. Parasının olmadığını, öyle ortada kaldığını...

ELENİ Ah Mami! Sevgili hayat!

LENA Thedora mahvolmuş.

ELENİ Sahi...

LENA Ben de parayı o adama verdim. Tekneciye. Bura dan götürüyor. Kim isterse, nereye isterse insanları oraya götürüyor. İster karşıya, ister adaya. Daha bu gece kaçırdı, bir tekne adam kaçırdı. Kadınlar, çocuklar. Gözümle gördüm. Bindikleri gibi gittiler.

ELENİ *(Güler)* Sen?

LENA Eh yetmedi. Kürkü verdim, haçı verdim, senin parayı verdim... Yetmedi. Yetse gidecektim. Söyle yecektim seni de götürsün. Arabalarla Anadolu'ya. Madem kalmak istiyorsun. Smyrna'yı istiyorsun... Götürürdü, saklardı.

ELENİ Demek düşündün? Beni de düşündün?
(Gülmeye başlar. Gittikçe uzar gülüşü)

LENA Gülme. Ne gülüyorsun? Eleni, okuyamamak çıldırttı seni Eleni! Kendine gel! İçtin mi yoksa ha? İçtin mi? Cevap ver.

ELENİ *(Bakışı gökyüzünde)* Bak, kuşlar geçiyor Lena! Se nin kuşlar geçiyor. Tepemizden hem de. Tam tepemizden.
(Lena heyecanla bakar)

LENA Benim değil ki onlar. Bunlar martı. Hepsi martı.

ELENİ Martılar da senin Lena! Ben verdim martıları, on lar da senin.

LENA Sahi? *(Sevinir)* Aldım öyleyse. Üçünü aldım. İki beyazı bir de şunu aldım. Seviyorsun, beni hâlâ seviyorsun Eleni. Ben seni affettim, sen de beni seviyorsun. Hem de bu zamanda, savaşta. Ah, ne mutlu gün Eleni. Ne mutlu. Ömrümüzün en acı günü ne mutlu.
(Bakışırlar. İkisi de güler. Eleni bir şarkıya girer. Lena da katılır, Eleni'de yükselen tuhaf neşe giderek susturur Lena'yı)

LENA Gülme artık. Korkuyorum gülme. *(Uzaklaşır)* Sana biraz su getireceğim. Açılman için. Eleni? Hemen su,

eskisi gibi olasın diye... *(Bakınır)* Kimse de yok. Yoldan geçen yok. Bekle...

(Lena koşarcasına çıkar. Eleni giderek durulur. Yine de kendi kendine konuşmanın yadırgatıcılığı içinde...)

ELENİ Bak, ne acayip Lena. Gördüklerim ne acayip. Ha yatım boyu gördüklerim... Thedora, Dimitri, Lefter, Agop, Manos... Daha kimler sayayım sana. Kemancı Aleksis... Eleni! Ben değil, ismini aldığım Eleni. Büyükanne Eleni. O altmış üç yaşında kocasını bırakıp bir Türk'e kaçmıştı. Sevdalanmış. *(Bir kahkaha atar)* Büyükbaba yatağa düştü, üç ay sonra o da başkasına... Oh, vur gitsin! Hayatın canına vur! İşte bugün, burada tek başıma dolaşırken aklıma üşüşüverdiler. İyi insanlar, kötü insanlar, hepsi tek tek senin kuşların gibi üşüşüverdiler. Ben de bakmıştım onların ardından uçarlarken, yine de dönmediler. Yine de gidiyorlar. İnsan lar kuşlara hiç benzemez Lena. Ama kimse de köksüz değil. Unutma bunu, köksüz değil. Sen de değilsin. Ben seni kandırdıysam öyle olduğun için değil. Bu zamandayız, savaştayız diye. Bir de sende kandırılacak çok şey var diye. *(Gülümser)* Gençsin, geçer. Zamanla hepsi geçer. Kimse de kandırmaz seni artık. *(Birden yüksek sesle, dışarı doğru)* Hem parayı aldıysan ne olmuş Lena?! Sen almasan ben alacaktım. Benim bütün işim çoktan ayarlı Lena. Sen nereden anlayacaksın? Ah, sen ne olacaksın Lena?

(Lena koşturarak, nefes nefese girer. Avuçlarını önde birleştirmiş, parmaklarından sızan birkaç damla su)

LENA Getirdim! Getirdim. Kupa yoktu böyle getirdim. Hadi iç.

(Ellerini uzatır, Eleni bakar.

Karanlık)

14. TABLO

Dimitri'nin yeri. Gece.
Bu sahne neredeyse tamamen müzik altında geçer. İki kadın da konuşur fakat bazen anlaşılmaz dedikleri. Pek önemli değildir de ondan. Yalnız her şey telaşlıdır, rüzgârlıdır. Bir talan zamanıdır.

LENA *(İçeriden getirdiği şamdanı inceler sonra ortadaki eşya yığınının üzerine bırakır. Sevinç içinde, uçarcasına yapar ne yaparsa)* Öyleyse biz şimdi aynıyız Eleni. Aynıyız. Hem de kendi kaderimizi yazıyoruz. Herkes gitti, önce seninkiler sonra benimkiler. Bizi de kendi kendimize bıraktılar. Sevgili hayatla baş başa. Ah Mami! Sevgili hayat! Sevgili hayat!

ELENİ İş yap Mami. Konuşma, konuşma.

LENA Aynı dediğin gibi. Sevgili hayat! Ah!

ELENİ Mutfağa da bak. Tabaklar var, gümüş çay tabakları.

LENA *(Hızla dışarı yönelir, çıkmadan döner)* Niye susayım ki? Bu en sevinçli günde. *(Koşarak çıkar)* Konuşayım. Bırak konuşayım... Gidiyoruz ya!

ELENİ Aman, gitmek aklını aldı. *(Dışarı)* Parasız gidilmez Mami. Gidilmez! Daha gitmiyoruz. Hem aynı yola da gitmiyoruz. Herkes yoluna gidiyor, yoluna.

LENA *(Döner. Elinde içki şişeleri vardır)* Bulamadım. Ama bunlar var. *(İçeriden içki şişelerini taşımaya devam eder)* Çok var. Daha çok.

ELENİ *(Arkasından)* Ah, akılsız kafa.

LENA *(Elinde birkaç şişe, girer)* Sahi? Sahi akılsız mıyım Eleni?

ELENİ Hem ne çok! *(Güler)* Sende iki yürek var Mami. Bu yüzden akıl yok.

LENA *(Katılırcasına güler)* Hem burada, *(Kafasını işaret-*

le) hem de burada. Çok sevdim Eleni. Bunu çok sevdim. *(Yeni şişeler için çıkacakken)*

ELENİ Onlar su Lena. Su. Boşuna getirme. Kime satacaksın?

LENA *(Duraksar)* Tabii ya su. Nasıl da unuttum? Görüyor musun? Kostas'ı unuttum. Ne acı... Bunları küvete boşaltmıştık da yerine su doldurmuştuk. Bebek düşüvermişti, Dimitri de anlamamıştı. Yoksa biliyor muydu Eleni?

ELENİ *(Bir ses duymuş gibi)* Hişt! *(Pencereye yönelir)* Geçenler var.

LENA Kime ne?

ELENİ *(Döner)* Görmesinler cancağazım. Elini çabuk tut. Düpedüz hırsız sayarlar bizi. Hırsız...

(Eleni çıkar. Lena bir an çevresine bakınır)

LENA Eh, fazla da bir şey yokmuş işte. Ne eder ki bunlar? Haraç mezat gider. Çarşılar şamdan dolu. Gümüş tabak dolu. Herkes satıyor, neyi var neyi yok satıyor. Köylüler de bulduklarını alıyor. Yatılmış yastıklar, giyilmiş terlikler alıyorlar.

ELENİ *(Elinde gümüş çay tabakları ile girer)* Alsınlar. Sen bilmiyorsun, terliklerin de canı vardır Mami. Onlar da insan arar. Yanında duracakları bir insan.

LENA *(Güler)* Öyleyse senin kürk pek mahzun kaldı.

ELENİ *(İçi yanar)* Ah! Sus. Sus!

LENA Çuval içinde, tekne motorunun altında. Hem de o adamın elinde.

ELENİ Elleri kırılsın.

LENA Aman, nasıl giderim sonra? Öyle deme. Yaşasın de, uzun yaşasın, hemen de dönsün. Kanat taksın da dönsün.

ELENİ Gitti, elimizde kalan ne varsa gitti!

LENA Bazen düşünüyorum Eleni, niye bilmem, öyle düşünüyorum. Helen'e seninle gittiğimi, artık burada kalmaktan vazgeçtiğini. Senin de herkes gibi

olduğunu. Başkaları gibi bir insan olduğunu. Kendime diyorum ki, Eleni kızar sana. Sakın bakma, kimsenin gözüne bakma. Çünkü ben ne zaman birinin gözüne baksam, ona vuruluyorum Eleni. Yanıyorum. Ama sen, bana bütün bunlar için kızan sen, bu toprağın gözüne de değil taaa, kalbine bakıyorsun Eleni. O yüzden gidemiyorsun.

ELENİ Aman, laf bunlar hep laf. Boş.

LENA Hem de hayata durmadan sevgili diyorsun. O senin sevgilin olduğu için diyorsun.

ELENİ Kim? Ben? Koca Eleni sevdalı öyle mi?

LENA Hem de sırılsıklam Mami.

ELENİ Smyrna faresi! Küçük sokakların faresi. Sen masa altlarında büyüdün. Kim bilir hangi evde doğurdu annen seni? İki iş arası. Aklın dumanlı, kalbin de dumanlı. Ne bilirsin? Hayatın niye sevgili olduğunu nereden bilirsin?

(Lena gülmeye başlar, giderek artar gülüşü. Eleni'nin de hıncı artar)

ELENİ Yine de konuşursun. Üstelik benim başımı yakarsın. Genç olmasan, Meryem seni korumasa... Ben hiç sevmedim, kimseyi de sevmedim. Ne bir yeri ne Smyrna'yı! Belki biraz Dimitri'yi. O da az, çok az. Yaşayacak kadar. Belki biraz da kocamı sevmiştim. Bir de Mustafa vardı, çok gençliğimde onu. Agop'u sayma bile. Eh, tabii bende de bir Kostas oldu. Geriye ne kalıyor? Sevse Thedora severdi. En çok ona yakışırdı.

(Lena gülmeyi keser, dikkat kesilir)

LENA Hişt!

ELENİ Ama o bile yalnız şarkı söyledi. Aşkın şarkısını söyledi.

LENA Kapı çalıyor! Eleni...

ELENİ *(Dinlemez)* Thedora, Manos, Agop, ben, Dimitri! Biz yalnız şarkıları sevdik Mami. *(Duraksar. Uysal)* Melekler de şarkı bilir Mami. Bilirler de, söylerler de.

Bizim meleklerimiz vardı Mami. Birlikte söylediğimiz. Şimdi yok ya da kim bilir... Gürültü öyle çok ki hiç duymuyoruz meleklerimizi.

(Kapının gürültüyle çaldığı işitilir)

ELENİ *(Telaşsız ışığa yönelir)* Topla ne varsa.

(Lena birkaç parçayı toplar. Eleni ışığı söndürür. Bütün sesler kesilir)

ELENİ *(Çıkışı işaret eder)* Öbür taraftan.

(Lena çıkışa yönelir)

ELENİ *(Duraksar)* Çok para lazım cancağazım, çook. Ama seni isteyenler var. Her taraftan isteyenler.

LENA Kim? Beni ne yapsınlar?

ELENİ Bir kadın ne yapılır Lena? Bu zamanda, genç bir kadın?

(Sessizlik. Eleni dışarıyı görmek için pencereye yönelir)

ELENİ Bak, gelmişler bile. Sokakta kaldığımızı duyup gelmişler. O kadar da dedim... Dimitri'nin oraya gelmeyin dedim! Yine de...

LENA *(Bakar)* İki kişi. İki adam. Ne çirkin adamlar Mami.

ELENİ Eh, ne yapalım?! Hadi... Hadi!

LENA *(İrkilir)* Nereye?

ELENİ Yolumuza cancağazım!

LENA Yolumuz neresi Eleni? *(Anlar)* Hiii!

(Eleni çıkar. Lena arkasından)

LENA Eleni! Ben mahvolacağım Eleni! Biteceğim! Mah volacağım!

(Karanlık)

15. TABLO

Bir yıl önce. Hıdrellez. (Tablo 2) Gül bahçesi. Uzaktan şarkı söyleyen kadınlar. Birinin sesi giderek netleşir sonra ansızın yitip gider. Eleni bir gül fidanın altındadır. Kararsız, toprağı çiziktirir. Çizdiğini beğenmez siler.

ELENİ *(Hemen arkasındaymış gibi)* İstemiyorum Thedo

ra. Ben bunu da istemiyorum. Ah, hiçbir sene böyle olmazdı. Şıp diye bilirdim istediğimi. Bu sene ne çizeceğimi bilemiyorum. *(Doğrulur)* Sen ne çizdin Thedora? Fidanın altına ne çizdin? *(Bakar, Thedora çoktan uzaklaşmıştır)* Bir tane daha mı? Buradakine ne oldu? *(Merakla az önce Thedora'nın ayrıldığı fidana yönelir)* Bir senede iki dilek olmaz Mami. Kabul olumaz. Arsızlık etme. Bu kadar kadın, hangi birine yetişecekler? *(Kıkırdar)* Hem de neler var içlerinde. Ah, ne edepsiz kadınlar var bilsen. Beşik çizmemiş de düpedüz karyola çizmiş. Ayan beyan. Şeyi de içinde. Anla artık. *(Şen bir kahkaha atar sonra mahcup gökyüzüne)* Böyle temiz günde... Affedersin anamız. *(Dikkatle Thedora'nın çizdiğine bakar)* Fakat bunu da anlamanın imkânı yok. Türk yazısı gibi. Camiye mi girdin Thedora? Müslüman mı oldun yoksa? *(Sıkılır)* Amaan. *(Kendi fidanına yönelir)* Düşündüm de böyle bir zamanda kimseyi yormamak lazım. Ben hafif bir şey isteyeyim. Bir kürk mesela. Giymek için. Şu vitrindeki var ya... *(Sevinçle toprağı çiziktirir)* Bakarsın olur. *(Ters yönden çıkışa yönelir)* Ben gidiyorum. Kıyıya gidiyorum. *(Kendi kendine)* Zaten kimse kalmadı ya... *(Çıkarken duraksar, bir fidana yönelir)* Ah Mami! Bu ne büyük kalp böyle. Kim çizdi ki? Tüh! *(Bakışıyla aranır)* İşte orada, o kız. Ah, bu ne yalnız kız. *(Telaşlanır)* Hiç istemiyorum buraya gelsin. Ne zaman görsem içim acıyor. Ah, ellerim kırılsın. Benim ellerim kırılsın! Thedora. *(Kararlı kendi fidanına yönelir)* Ben kürkü ne yapayım? Tüh ne rezilim. Rezil. Bütün çocuklar sokaklara düşmüşken, ben kürkü... *(Toprağa çiziktirecekken vazgeçer. Bakışı uzaktaki Lena'da, bütün sözleri ona)* Senin için isteyeceğim kız! Senin için. Mami! Sevgili hayat! Yalnız onun için...

(Işık değişir. Gül bahçesi kararır. Lena girer. Eleni dalgın, hâlâ az önceki hayalin içinde öylece durmaktadır. Sahil.

Gece. Uzakta karşı kıyının ışıkları)

LENA Ne konuşuyorsun Eleni? Mırıl mırıl... Durmadan konuşuyorsun.

ELENİ Hiç.

LENA O ne demek?

ELENİ Uyumuyorum. Ağzım da açık değil yine de ruhum çıkıyor dışarı cancağazım. Geziyor geri geliyor.

LENA *(Hayret içinde)* Ya...

ELENİ Öyle çok geziyor ki.

(Lena denize doğru döner. Ağzını olabildiğince açar. Bir an öylece ruhunun çıkmasını bekler)

ELENİ Bu da durmadan konuşturuyor beni.

LENA Okuyamamaktan, hep okuyamamaktan bunlar. Şar kı okuyamamak çıldırttı seni.

ELENİ Okuyorum Mami.

LENA Nasıl?

ELENİ Eh, artık içimden okuyorum.

LENA *(Kıkırdar)* Balıklar gibi. Yakışırdı Eleni, sana balık olmak çok yakışırdı. İyi huylu bir balık. Ilık sularda yüzerdin. Şarkılarını söylerdin.

ELENİ Yakında yine okumaya başlayacağız cancağazım. Ama bu sefer evlerde. Askerler hep evlere istiyor artık. Geniş bahçelere. Hiç kahvelere gelir mi onlar? Büyük adamlar kahvelere gelir mi?

LENA Sahi ya, gelmez.

ELENİ Öyleyse biz gideceğiz. Ben okuyacağım sen de ge zeceksin, onların gönüllerini edeceksin.

LENA Ne yazık... Hepsi de öyle çirkin...

ELENİ Seni isteyenler var Lena. Çok isteyenler var.

LENA Kimler?

ELENİ Aman, ne yapacaksın? Parasını aldığın adamın adı nı ne yapacaksın Mami? Bilme daha iyi.

LENA Tabii ya...

ELENİ *(Bir an)* Ama şunu bil, artık sokaklara düşmüş sa yılırsın Lena!

LENA Senin gibi? Senin eskiden düştüğün gibi?

ELENİ Eh. *(Bir an)* İşte bu zaman böyle cancağazım. Savaş zamanı böyle. Her şey ayan beyan, her şey çırçıplak. Nerede üstlerindeki güzelim örtü. Dünyanın güzel örtüsü nerede? Soyup attık Mami. Eh...

(Bir an. Lena uzak bir noktaya çekilmiştir. Eleni onu izler)

ELENİ Üzüldün mü cancağazım? Üzülme geçer, bir şarkı okuyuver geçer. Üzüntü bu, ne olacak? Bugün düşersin yarın kalkarsın Mami.

(Lena bir şarkıya girer. Kırık bir şeyler. Uzaktan kıyıya doğru gelen bir teknenin motor gürültüsü bastırır sesini. Birden susar Lena)

LENA *(Denize)* Buradayım, hey buradayım! Baksana.... *(Olanca gücüyle)* Buraya baksana!

(Lena kendini göstermek için çılgın gibi zıplar kıyıda. Eleni'nin yanına koşturur sonra)

LENA Geliyor Eleni! Tekneci geliyor... Beni almaya geliyor, götürmeye! Seni de Anadolu' ya. Bak, demiştim sana. Gelecek demiştim. Hiç inanmadın bana. İnan şimdi... Çünkü ben ona parayı verdim, kürkü verdim, haçı verdim. Çok şey verdim. Ah, hayat! Sevgili hayat!

(Karanlık)

16. TABLO

Eleni ve Lena ellerinde giysilerini taşıdıkları çantalar girerler. Büyük gösterişli bir evin küçük odası ya da daha çok ayrı bir mekânı vurgulayacak ışık. Geriden, dışarıdan bir saz heyetinin sesleri.

ELENİ *(Kapıdakine)* Sen git! Git! Giyinmeyi bilmez mi yiz? Elinle giydirmeyeceksin ya... Komutan ne dedi? Götür, hazırlansınlar dedi. Çok biliyorsan gel saçımı tak. *(Uzun bir postiş çıkartır)* Bak lepiska. Görüyorsun, ne uzun? Benim adım Thedora! Ama sen nereden

bileceksin... Hadi hadi...

Eleni içeri yönelir.

LENA Eleni'ye ne oldu Thedora?

ELENİ Onu gömdük Mami. Ölen Thedora'ydı ama biz Eleni'yi gömdük.

LENA Aman keşke ben ölseydim.

ELENİ O nasıl söz? Daha ne yaşadın ki öleceksin Lena? *(Bir an)* O senin tekneci değildi cancağazım. Yanlış gördün. Hiç gelir mi o Lena? Gelse seni alır mı? Alsa götürür mü? Hazırlan Mami. Giyin. Boyan. Bak, bu gece okuyacağız. Beni dinleyecekler, seni de seyredecekler. Oh, ne âlâ...

LENA *(Kendi kendine)* Gitti. Göz göre gitti. Denizin üstündeydi. Boştu. Tam da beni almaya hazırdı.

ELENİ Alacak olsa alırdı Mami. Ama alamazdı çünkü senin tekneci değildi.

LENA *(Ayrı bir köşeye yönelir. Oradan bahçedeki davetlileri izler)* Kimler gelmiş Eleni... Kimler kimler... Sanki bütün Punta, Kordelia bu eve dökülmüş. Kadınların süsüne bak. Demek zenginler var hâlâ. Ben de bittiler sanıyordum.

ELENİ Komutanın evi. En büyük komutanın. Hem zenginlik bitmez cancağazım. Hiç biter mi?

LENA Ne fayda? Savaşın komutanından bize ne fayda? Şenlik kurmuş, kendi çalıyor kendi dinliyor. Bırak mıyor gidelim. *(Birden neşeli)* Yalnız onun yanındaki ne güzel çocuk Mami. Kız gibi...

ELENİ Aman!

LENA *(Alaycı)* Yukarı doğru bir bakışı vardı, sanki gözleri ruhuma aktı. Öyle derin...

ELENİ Ne zaman gördün Lena?

LENA Demin.

ELENİ *(Lena'nın az önce durduğu köşeye gider, bakınır)* Burası adam dolu ama hiçbirinde göz yok. Ne zaman gördün Lena?

LENA *(Hülyalı)* Ah!.. Yanıyorum Eleni.

ELENİ Lena, yapma Lena!

LENA Yanıyorum Eleni...

(Lena gülmeye başlar. Gittikçe uzar gülüşü. Bir an şaşırmış, ne yapacağını bilemez halde onu izler Eleni. Müzik başlar. İki kadın da sahne alırlar, baygın bir aşk şarkısı. Işık değişir. Eleni karanlıkta kalır. Lena kıpırtısız bekler.)

17. TABLO

Lena sahnededir. Duruşu hiç değişmemiştir. Seyirciye.

LENA Tanıyordum onu. O da Thedora'yı. Eleni, Lefteris'in oradan. Sokakta beni pataklayan Eleni. Sokaklara düşen sonra kalkan Eleni. Aynı benim gibi. Ama ben hiç onun kadar düşmedim. Gitmedim o gece bir askerin koynuna. İzin vermedi Eleni. Caydı, beni de caydırdı. Kıyamadı belki de kim bilir? Ben de Helen'e gitmekten vazgeçtim. Ya hiç gelmedi tekne ya da görmedim. Gelse de gitmeyecektim. Yüce İsa şahidimdir. Kandırmam kimseyi. Beni de kandıramazlar artık. Yalnız bütün bunlardan sonra, iki yıl sonra hep birden taşındık Smyrna'dan. Neler bıraktık geride, neler götürdük? Ben gençliği bıraktım galiba. Eleni de kalbini. Onun kendi ellerimle toprağa çizdiğim kalbini. Bilsem çizer miydim? Hiç çizer miydim? Olacağını bilsem. İşte bir kez o vakit, bir tek o vakit anladım ki... Helen de kandırıyor beni. Nasıl anladım bilmem? İşte öyle birdenbire anladım. *(Güler)*

(Derinden bir geminin düdüğü işitilir. Güçlü, yoğun bir ses. Karanlıkta kalır Lena. Sahnenin diğer tarafı aydınlanır. Ayaklı küvet ortadadır. Eleni yatar içinde. Bilekleri kesik. Lena'nın çığlığı, az sonra koşturarak girer...)

LENA Ne yaptın Eleni? Kendine ne yaptın? Herkes gi

derken... Kalk Eleni! Kalk, kaç! Nereye istersen kaç... Saklarlar seni. Çıkarsın sonra ama ne yaptın Eleni! *(Durulur)* Kalk, peruğunu tak. Giyin süslen, neyin eksik? Bak, herkes bekliyor seni. Thedora'yı bekliyor. Bütün gemi. Diyorlar ki Thedora olmasa çıkmazdık yola. İstesek kalırdık burada ama Thedora... Onunla her yere gidilir. Thedora'yı bekliyorlar, kalk Eleni! *(Sessizlik)*

ELENİ Gitmeyeceğim Mami! Dünya dursa gitmeyeceğim. Gelsinler götürsünler bakalım beni. Böyle götürsünler. *(Güler)* Yapamazlar Mami. Bunu da yapamazlar... *(Karanlık)*

18. TABLO

1925. Mayıs. Hıdrellez. Yunanistan.
Atina'nın arka mahallelerinden biri. Soğuğu aydınlatan güneşli bir öğleden sonra. Eleni bir sandalyede oturmaktadır, omuzlarında kürk. İçeriden müzik sesi gelir. Bir Ege türküsü. Bir aralar Eleni'nin de söylemiş oldukları-ndan. Onu dinler, düşünür bir yandan kahvesini içer. Daha yorgundur şimdi. Biraz sonra Lena girer içeri. Genç bir kadındır artık.

LENA *(Gülerek. Heyecanlı)* Lefter'i gördüm Eleni. O da gelmiş, buraya gelmiş.

ELENİ *(Kendi kendine)* Gidene gelene, kalana dönene *(Kahve fincanını kapatır)* Kalacak değildi ya? Kim kaldı ki?

LENA Öyle deme Eleni. Lefter bu. Sizin Lefter. Ağlaya ağlaya gelmiş. Yaka paça, zorla gelmiş. Ama bir zengin sorma!

ELENİ Sahi? Niye ağlamış o zaman? Zengin adam ağlar mı?

LENA Kim bilir? Anlattı ya, nasıl olmuş anlamadım. Her kes batmış, o çıkmış. Yine de tanıdı beni Eleni. Hem

seni de sordu.

ELENİ Aman...

LENA "Hâlâ okuyor mu," dedi.

ELENİ *(Dikkat kesilir)* Dua okuyor deseydin. Artık yalnız dua okuyor!

LENA Öyle dedim zaten. Ama ben okuyacağım dedim. Çok isteyenim var...

ELENİ *(Şaşırmış)* Sahi? Nereden isteyenin var Mami? Ho rozlar bile ötmüyor burada! *(Anlar)* Tüh edepsiz. Yalan.

LENA Hem de ne yalan. Ağzım yamrulacak billahi. *(Güler)* Eh, ne yapalım? *(Birden)* Kahvehane açıyor Eleni. İstiyor beni.

ELENİ *(Şaşırır. Bozuk)* İyi. Oku öyleyse. Her şeyi biliyorsun, öğrendin. Oku... Burada senden iyisini mi bulacak?

LENA Aman! O nasıl söz? Bir benimle o iş yürür mü? *(Bir an)* Kıskandın, düpedüz kıskandın beni.

(Göz göze gelirler. İkisi de güler. Lena'nın gittikçe uzar gülüşü)

LENA "Yaşasın, Lefterin yeri yaşasın! Hem sen söyle, hem Eleni söylesin! Onun sesi de yok, kalbi var. Şarkı kalple okunur be kuzum," işte böyle söyledi. İstiyor Eleni! Hem de ikimizi! *(Uzun güler. Bir an)* Şarkı kalple okunur ne demek ki? *(Yanıt alamaz)* Ah, hayat! Sevgili hayat! Ama Mami, ne yapıyorsun burada? Benim ayaklarım şişti. Sen oturuyorsun. Yasta mısın Eleni? *(Bir an. Şişen bileklerini gösterir)* Bak. Görüyor musun?

ELENİ Gezme cancağazım. Bütün gün geziyorsun. Bir yere de gitsen içim yanmayacak. Hep kendi etrafında geziyorsun.

LENA Aman, hiç beğenmedin beni. Ömür boyu beğenmedin. Geziyorsam ne olmuş?

ELENİ Bacakların çarpılacak billahi.

LENA Sahi? Ay! *(Korkuyla bacaklarına bakar)* Yok canım.

Çarpılmamışlar işte. Korkutma beni. Yeter yollarda korktuğum. Hiç acıma yok mu sende mami?

ELENİ Acıyorum, çok acıyorum ama kendime. Sana değil cancağazım.

LENA *(Güler)* Gece rüya gördüm biliyor musun? Bir gezdim, bir gezdim...

ELENİ Aman rüyalar. Bir kıymeti yok onların.

LENA ...Avrupa'ya gittim. Taa Fransa'ya, Paris'e. Yanımda da Mustafa. Ah, öyle şık. Elinde bir baston, durmadan çeviriyor. O çevirdikçe memleket değişiyor. Bütün Avrupa'yı gezdim Mami! Ne diyorsun!

ELENİ Rüyaların kıymeti yok cancağazım. Unut onları. Yanlış biliyormuşuz. Rıhtımda, gemiyi beklerken Fatma ne dedi?

LENA Fatma da kim?

ELENİ Giritli Fatma. Smyrna'ya gönderilen. Unuttun mu Mami?!

LENA *(Hatırlamaya çalışır, kendi kendine)* Ah, mahşer gü nüydü. Bir kalabalık. Kim kimi hatırlar. Unutmuşum işte...

ELENİ Kahve falı bak dedi bana. Senin gözlerin iyi, sen bakarsın. Kahve her şeyi anlatır. *(Lena'ya)* Bak bakayım...

LENA *(Gözlerini dikmiş bakan Eleni'yi anlamaz)* Neye Eleni?

ELENİ Gözlerime kız. İyi bak. Değişik bir şeyler varsa söyle bana.

LENA *(Bir an, Lena büyük bir dikkatle Eleni'nin gözünün içine bakar)* Var Mami.

ELENİ Ne?

LENA Herkeste olandan sende de var.

ELENİ Neymiş ki?

LENA Üzüntü tabii. Gözlerin ağlıyor cancağazım. İçi ağlıyor.

ELENİ Edepsiz, tüh! İnanmıyor musun bana? Koca Fat

ma yalan söylemedi ya! Giritli Fatma.

LENA *(Güler)* Kimse yalan söylemedi ama doğruyu söyleyen de çıkmadı Eleni! O günler... Aman o günler... Kalk, kalk! Çıkıyoruz, hadi.

ELENİ Nereye Mami?

LENA *(Birkaç tane renkli kurdela çıkartır çantasından)* So kağa. Bir gül fidanı bulmaya. Bugün Hıdrellez. Ne yani dilek dilemeyecek misin? İhtiyacın mı kalmadı yoksa?

ELENİ Ya... Demek Hıdrellez. *(Telaşlanır)* Aman ihtiyaç kalmaz olur mu? Ben unutmuşum. Çoktan unutmuşum. Ah, hayat sürüyor mami. Dileksiz hayat olur mu? Yalnız... *(Bir an)* Lefter'i gördün mü hakikatten?

LENA *(Bir kahkaha atar)* Ne gezer... Ama inan bana gö receğim Eleni. Kapımıza gelecek, kahvehane açacak, hem de bizi isteyecek.

(Lena bir yandan konuşurken çekmeceden uzun peruğu çıkartır. Hızlı hareketlerle takar Eleni'ye)

LENA O zaman yeniden okumaya başlayacağız. Öyle oku yacağız, öyle okuyacağız, buradan taa... Smyrna duyacak şarkımızı. Öyle derin okuyacağız... *(Peruğu takar)* İşte. Lepiska, hâlâ lepiska.

ELENİ *(Gülümser)* Sen bugün o oğlanı görmüşsün mami?

LENA *(İrkilir)* Nereden bildin?

ELENİ Ah, hayat! Sevgili hayat! Gözlerinden tabii. Hem de üzmüş seni. Ama sıkılma mami, bir şarkı okuyuver geçer. Geçer mami...

(Bir an Lena'ya bakar. Mahzun, öyle durmaktadır Lena. Eleni, kurdelalardan birini seçip çıkışa yönelir)

ELENİ Ee, hadi!

(Eleni'nin çıkarken söylediği şarkı işitilir, Lena da katılır az sonra...)

SON

2003/VAN

FUNDA ÖZŞENER

AH! TAMARA

KİŞİLER

RAHİP	Tamara'nın babası. Ellili yaşların sonunda
TAMARA	Genç kız.
MİKAİL	Tamara ile aynı yaşlarda.
BALIKÇI	Mikail'in babası. Ellili yaşların sonunda.
ZANGOÇ	Akdamar Kilisesi'nde görevli. Kırklı yaşların sonunda.
ERMİŞ	Görünümü ve eylemleriyle bir antimephisto'dur. Bu yüzden iyiliği her zaman kötülüğü çağrıştırır. Yaşı ve varlığına dair tüm özellikler rejisöre bırakılmıştır.
AŞÇI KADIN	Otuzlu yaşların sonunda. Akdamar Kilisesi'nde görevli. Tamara'nın sırdaşı.
YENİ ZANGOÇ	Yaşından ziyade ürkütücü ve sıra dışı görünümü ile çarpıcı bir Kader figürüdür.
FALCI	Otuzlu yaşların sonunda. Müslüman. Gerçekte sadece öngörüleri kuvvetli, basit bir köylü kadınıdır.

1. TABLO

Akdamar adası. Üzüm zamanı. Geride ada kilisesinin silueti. Çan kulesi belirgindir. Sahnenin bir kısmı Van Gölü'ne doğru uzanan taşlık sahil. Çalı demetleri, sazlıklar, kenarda kıyıya çekilmiş tekne. Tamara ve Falcı kıyıda bir taşın üzerine oturmuş, hararetli bir konuşmaya dalmıştır. Balıkçı az önce kıyıya yanaştırdığı tekneden indirdiği üzüm küfelerini taşır, bırakıp döner. Sürekli bir gidiş geliş içinde, kendi işiyle ilgilidir. Falcı Tamara'nın el falına bakar.

TAMARA Çabuk olsana! Neredeyse gelecekler…

FALCI Elini böyle durmadan çekersen bakamam. Çizgileri bile takip edemiyorum.

TAMARA Gördüğün kadarını söyleyiver.

FALCI Ne yumuşak, bembeyaz… Güzel elleriniz var.

TAMARA Aman… Ben ne diyorum…

FALCI Şansın açık olacak. Büyük engeller çıkmayacak karşına. Hayat çizgin de uzun gözüküyor. Oooo! Hem de çok uzun. Bir nine oluncaya kadar yaşayacaksın. Demek torununun torunları bile oynayacak eteklerinde.

TAMARA Sahi! Evleniyor muyum?

FALCI Bu kadar yaşayacağına göre evlenirsin herhalde. Yoksa çatlar insan.

(Gülüşürler. Balıkçı şimdi dinlenmek için duraksamıştır)

FALCI Yine de karışık bir şeyler var bu elde.

TAMARA Karışık mı? O da ne demek şimdi? Konuşsana!

FALCI Avuçlarınız… Çizgileri birbirinden farklı. Çok farklı. Aynı olması lazım. Huzurlu bir hayat için.

TAMARA Ah! Buradan daha kötüsü var o halde…

FALCI Kaderinin başka bir kadere karışacağını işaret ediyor. Ya sen onun önünü kesiyorsun ya o senin!

TAMARA Birine mi vuruluyorum yoksa? *(Bir an)* Ne acayip laflar… Bu mu karışıklık?

FALCI Ama önemli değil. Hiç değil! Korkacak bir şey yok! Sadece hemen fark etmemiş olmama şaşırdım. Kimin aklına gelir…

(Tamara ellerini çeker. Sıkılmıştır)

TAMARA Peki, kıyıdan haber getirdin mi? Öyle merak ediyorum ki neler oluyor?

FALCI Eh…

TAMARA Eh de ne? Haber var mı? Yok mu?

FALCI Var.

TAMARA Eeee?

FALCI Şanslı, bahtı açık bir kızsın. Baban da Rahip olduğuna göre iyi günler bekliyor seni.

TAMARA Boşver şimdi iyi günleri! Kıyıyı anlat…

FALCI Hiç izin vermeyeceksin bakmama değil mi! Hem de söylenip duruyorsun kaderimi okumadın diye! *(Bir an)* Bağcının karısı doğurdu. Benim eşek de öldü. Çok güzel kumaşlar geldi. Ne yazık, kimsede alacak para yok. Öbür dedikoduları biliyorsun. *(Balıkçı'yı işaretle)* Zaten anlatmışlar.

TAMARA Olacak şey değil! Nasıl şaşırdım! Senin bildiğin başka şeyler de mi var yoksa? Hı? *(Bir yanıt alamayınca dikkati tekrar avuçlarına kayar)* Bitti mi? Bu kadarcık mıydı? Hiçbir şey yok yani?

FALCI Her şey yazmaz kızların avucunda. Çizgiler zamanla değişir. Kader yavaş yavaş hükmeder hayata…

TAMARA Aman ne laf… Her şeyi öğrenmek istiyordum. Nihayet bu sefer söylersin sanmıştım.

FALCI Fırsat mı verdin canım! İnsanı konuşturmuyorsun… Hem bazı şeyler ancak olduğunda fark edilir. Kadere karışılmaz. Artık kiliseye gitmeliyim. Babanız uğramadığımı anlarsa yine bir güzel haşlar beni.

TAMARA Git git, şu zavallı Tamara'yı oyaladığın için af dilemeyi de unutma! Bana bak, bu konuştuklarımız aramızda kalacak! Öyle değil mi? Sakın ağzından kaçırma! *(Falcı uzaklaşır, Tamara taşın üstünde öylece kalakal-*

mıştır.)

TAMARA Ne uydurdu şimdi bu? Ah! Hınzır kadın!
(Balıkçı bir küfeyi sahne gerisine boşaltmış döner.)

BALIKÇI Üzümleri de benim taşıyacağımı söylemedi Rahip Efendi. Bilseydim yalnız gelmezdim.

TAMARA Şikâyet etme Balıkçı. Kolayca taşıyorsun işte.

BALIKÇI Onu bir de omuzlarıma sorun küçük hanım. Bu yaşta artık zor. Hâlâ kürekleri çekebildiğime şükrediyorum.

TAMARA Babam da durmadan şükreder ama onun kürek çektiğini hiç görmedim.

BALIKÇI Babanız Tamara Hanım, Tanrı'nın küreklerini çekiyor. Şükretmesi bundandır.

TAMARA Yardım edeyim bari. Oldu mu? Böyle daha kolay sırtlanırsın. Senin bir oğlun vardı değil mi? Hatırlıyorum da kıyıda otururken karşılaşırdık onunla.

BALIKÇI Evet, Mikail.

TAMARA Babasına yardım etmiyor mu?

BALIKÇI *(Uzaklaşırken)* Mikail keçilerin peşinde.

TAMARA Keçilerin peşinde mi? Sahi? Aa! Neler oluyor şu kıyıda da hiç haberimiz yok. Biz de burada, adada yaşadığımızı sanıyoruz işte.

BALIKÇI Mikail çoban oldu. Bütün gün keçilerin, koyunların ardında dağlarda geziyor.

TAMARA Balıkçı babanın çoban oğlu ha? Duyulmuş şey değil.

BALIKÇI Elden ne gelir? Gölün adını bile duymak kaçırtıyor onu. Dedim ya, tam bir keçi.

TAMARA İnanılır şey değil. Ah! Ne çok görmek isterdim. Çocukken de güldürürdü beni. Hiç yerinde durmayan...

BALIKÇI ...haylazın biriydi!

TAMARA Öyle demek istemedim. Şen bir çocuktu. Babamı da çileden çıkartırdı. Dur, dur, dur... Ne söylerdi ona… "Tanrı'nın yolu patika olsaydı, içimizde ona en önce siz ulaşırdınız delikanlı. Neyse ki mermer kaplı."

Peki Mikail ne cevap verirdi biliyor musunuz?

BALIKÇI Duymak istemem!

TAMARA "Evet efendim, mermer kaplı. Sık sık kayıp düşelim diye."

(Tamara uzun uzun güler. Neşelenmiştir.)

BALIKÇI Haylazın teki işte. Kiliseden kovulmasına şaşmamalı. Tanrı biliyor ya o vakitler, sert davrandığını düşünüp kızmıştım Rahip efendiye.

TAMARA Ah, bunu yapabildiği için hayran kalırdım. Başka kimse öfkelendiremezdi babamı onun kadar. Yoksa bu yüzden mi sana yardıma gelmedi hı? Çocukluğundaki gibi azar işiteceğinden mi korktu?

BALIKÇI Mikail gölü sevmiyor artık.

TAMARA Söylenenler doğru öyleyse, hı? Şu anlatılanlar...

BALIKÇI Yok canım… Boş laf onlar… Hepsi boş. Üstünde durmaya değmez.

TAMARA Belki bana da bir şeyler çıtlatırsın hı?

(Balıkçı küfeyi sırtlar, uzaklaşır.)

BALIKÇI *(Kaçamak)* Biliyor musunuz küçük hanım, iyi şarap olacak bu yıl. Kimse tadına doyamayacak.

TAMARA Hiç anlamam. Ben yalnız kendi küçük bahçemde çiçeklerimi yetiştirmeye çalışıyorum. Onlar da hep cansız.

BALIKÇI Gübre koyun. Daha sıcakken. Bire bir. Bakın nasıl coşuyorlar.

TAMARA Hı?

BALIKÇI İyi gelir. Toprağı da ısıtır.

TAMARA İçim kalktı Balıkçı! O ne biçim laf! Bir şey söylemeyeceksin değil mi? Keyfin bilir! Adaya yerleşmeseydik hâlâ aranızda olacaktım. Benim de olan bitenden haberim olacaktı! Şimdi şu hale bak… Kıyıdaki günlerimiz hayal gibi geliyor. Sanki ben büyüdüm, Rahip efendi yaşlandı siz olduğunuz gibi kaldınız. Biz kederliyiz, siz şensiniz...

(Balıkçı son küfeyi sırtlanmak için yönelir. Tamara yar-

dım eder.)

BALIKÇI Gençken tuhaf düşünceleri olur insanın. Olmayacak şeyleri dert edinir. Olmayacak işlerin peşine düşer. Eh, dünya böyle işte. Siz bir ucundan çekiyorsunuz biz öbür ucundan. Ama sonunda hepsi geçiyor merak etmeyin. Siz bir an önce gübrelere alışmaya çalışın. Genç hanımlar öğrenmeli bu işleri. Bakın sayayım; hayvanların ahırını temizlemek, gübre karmak, çocuklarının bezlerini yıkamak...

TAMARA Ah dayanamayacağım…

BALIKÇI Oturakları ovmak... Pis işlerle uğraşmak temiz kılar hanımları.

(Balıkçı uzaklaşır. Tamara ardından)

TAMARA Kurnaz ihtiyar! Soruma cevap vermemek için neler uyduruyorsun. Bir torba laf ettin. Mikail'in rüya gördüğü doğru mu? O yüzden suya giremiyormuş, tekneleri de sevmiyormuş... Vazgeçmiş yüzmekten! Cevap versene! Kıyıdan gelen kadınlar anlatıyor...

BALIKÇI Eski hikâye o. Doğrusu, bana da bir şey söylemedi. Kim bilir? Unuttu gitti belki de?

TAMARA Ah, nasıl merak ediyorum bir bilsen. Görüşsek Mikail hemen anlatırdı bana. Sırrını paylaşırdı.

BALIKÇI *(Duraksar)* Belki de bir gün kulağından tutar getiririm adaya.

TAMARA Sahi mi! Bir güzel konuşuruz. Ne var ne yok öğrenirim. Çok iyi anlaşırdık eskiden.

BALIKÇI Rahip efendiye işimi yaptığımı söylersiniz. Yavaş yavaş dönsem iyi olacak.

(Kilise çanının sesi. Tamara da telaşlanır.)

TAMARA Benim de gitmem gerekiyor. Zaman ne çabuk geçti. *(Tamara saçındaki kurdeleyi çözer, boş küfelerden birinin askısına bağlar.)* Bu kurdeleyi Mikail için bırakıyorum. Ona ver tamam mı? Ona de ki... De ki... *(Bulamaz)* Selam söyledi de. Bakalım hatırlayacak mı beni?

BALIKÇI Kim unutur böyle tatlı bir hanımı.

TAMARA Ah!

BALIKÇI *(Kurdelayı kastederek)* Ne güzel şey...

TAMARA Kendim ördüm. Belki bir işine yarar. Hadi, hoşça kal.

(Çanın bir kez daha kuvvetle çaldığı işitilir. Tamara kiliseye doğru koşturacakken aniden durur, döner. Gölden aldığı bir avuç suyla ağzını yıkar. Kıyafetine çeki düzen verir. Sakin ama hızlı adımlarla uzaklaşır. Uzaklaşırken bir yandan söylenmektedir.)

TAMARA Oturak temizle, bez yıka, sıcak sıcak gübre... Aman ne korkunç şeyler...

(Balıkçı boş küfeleri tekneye yükler. Uzaklaşan Tamara'nın ardından bakar, kurdelayı cebine sokuşturur sonra tekneyi göle doğru iter. Bu sırada Rahip yanında Zangoç ile konuşarak girer. Balıkçı onları son anda fark eder. Bir an sıvışmak için hamle yapar, geç kalmıştır.)

RAHİP Balıkçı!

BALIKÇI *(Yakalandığı için sıkkın)* Bütün küfeler boşaldı Rahip efendi. Ben de döneyim diyorum artık. Başka bir isteğiniz yoksa?

RAHİP Sonraki gün uğramayı unutma.

BALIKÇI Elbette efendim. Dalga olmazsa daha sabahtan buradayım. Kargalar uyanmadan. Öyle derler ya... Neyse, ben oyalamayayım sizi. Tanrı hepinizi korusun. Kutsal Meryem hep yanınızda olsun.

(Balıkçı hızlı adımlarla tekneye yönelir. Rahip bir an kuşkuyla ardından bakar.)

RAHİP Dur bakayım!

BALIKÇI Bir şey mi oldu efendim?

RAHİP Böyle apar topar gidiyorsun ya… Kiliseye uğradın mı sen?

BALIKÇI Elbette.

RAHİP Yoktun sanki?

BALIKÇI Vardım efendim.

RAHİP Göremedim. Ben de içerideydim hâlbuki. Yoktun sen...

BALIKÇI Vardım diyorum ya! Kıyıya yanaşır yanaşmaz ilk işim kilisenizi ziyaret etmek oldu. Kutsal Meryem'i okudum, mum yaktım...

RAHİP Hani nereden belli oluyor?

BALIKÇI *(Telaşla haç çıkartır)* Bilmem. Belki siz daha iyi anlarsınız.

(Rahip bir kez daha kuşkuyla süzer. Balıkçı itiraz edecek gibi olur)

RAHİP Yoktun be adam! Yoktun diyorsam, yoktun! Sen ki varken bile yoksun, yokken nasıl var olacaksın!

BALIKÇI Öyle ya, unuttum galiba… Yaş, insanda akıl bırakmıyor efendim.

RAHİP Sen de kalanla idare et adam!

BALIKÇI Hoşça kalın. Sonraki gün... Kargalardan önce vaazdan sonra. Şimdi de doğru kiliseye…

(Balıkçı apar topar kiliseye yönelir)

RAHİP Hınzır ihtiyar. Bu sefer kaçamadı. Hep aynı şeyi yapıyor bunlar. Görüyorsun değil mi Zangoç. Kiliseye gelmedikleri gibi yalan da söylüyorlar.

ZANGOÇ Fakat Balıkçı doğruyu söyledi efendim. Dua ederken gördüm onu. Bu sabah… Mum da yaktı...

(Şaşırır Rahip, ne söyleyeceğini bilemez)

RAHİP Fazla dua ediyor diye günaha girmez ya! Hadi, sen de kiliseye. Tamara ne yapıyor kontrol et. *(Balıkçı'yı kast ederek)* İhtiyara sor bakalım neler konuşmuşlar? Bu işi çözmemiz lazım Zangoç. Bir an önce anlamamız lazım. Tanrının önünde bile içim huzursuz. Aklımı hiçbir şeye veremez oldum.

ZANGOÇ Peki efendim.

RAHİP Üstüne düşeni yap! Ah! Ne olurdu çocuklar hep oldukları gibi kalsalardı. İşte o zaman bir evlat, Tanrı'nın en güzel hediyesi sayılabilirdi. Daima küçük, daima masum kalan bir evlat. Ama öyle olmuyor.

İnsan hep ayartılacaklarından korkuyor.

ZANGOÇ Siz her zaman, her şeyde biraz kusur olduğunu söylersiniz efendim.

RAHİP Onun kusurlu olduğunu mu düşünüyorsun yoksa?

ZANGOÇ Ben mi... Böyle bir şey… Tanıdığım en temiz genç kız!

RAHİP Sen hiç genç kız tanımadın ki adam! *(Bir an)* Faniler niyetlerini hakikat zanneder! Oyalanma. İyice sorgula o ihtiyarı da.

ZANGOÇ Tabii. Hemen… Yalnız… Tamara hanım? Peşinde olacak mıyım yine?

RAHİP Hayır. Tek söz edeyim demeyin kendisine de.

ZANGOÇ Muhakkak. Yine de çok sevindiğimi belirtmek isterim efendim. İzlediğimi fark edecek sonra da kalbi kırılacak diye korkuyordum.

RAHİP Lüzumsuz bir işti. Geçti gitti. Hadi! *(Bir an)* Yalnız… Tamara geçen sabah penceresinden, kuşlara ekmek kırıntıları atıyordu…

ZANGOÇ Her sabah atar. Kuşları seviyor.

RAHİP Ama kuşlar onu sevmiyor! Bir tanesi gelip yemedi. Aşçı Kadın'a söyle yemek artıklarını bahçeye dökmesin. Tavuklara versin. Kuşlar aç kalır, böylece kırıntılara gelir.

(Zangoç şaşırır. Ne cevap vereceğini bilemez.)

RAHİP Daha ne oyalanıyorsun buralarda…

(Zangoç telaşla uzaklaşır)

RAHİP Herkes akıl vermeye kalkıyor, herkes yol gösteriyor ama hiç kimse bu yaşta bir kızın zihninden neler geçer bilmiyor ulu Tanrım.

(Bir an. Rahip aranarak etrafa bakınır.)

RAHİP Nereye saklandıysan çık hadi! Senin de marifetlerini görelim.

(Ermiş sazlıkların ardından çıkar. Uzun süredir orada olduğu bellidir.)

RAHİP Her şeyi duyabildin mi?

ERMİŞ Bütün gün, attığı her adımda peşindeydim.

RAHİP Fark etmediğine emin misin? Belki de hemen anladı, izlendiği için değiştirdi hareketlerini?

ERMİŞ Benden kuşkulansa bile sizden ummaz. Ne de olsa saf bir genç kız.

RAHİP Söyle bana, açıkça. Yanlış bir hareketi, kötü bir sözü oldu mu?

ERMİŞ Ne güzelliğini bozacak aşırı bir hareketi, ne kalbinin iyiliğini karartacak sözü oldu efendim.

RAHİP *(Duraksar)* Kötü bir laf duydu mu? Zihnini bulandıracak bir davranış?

ERMİŞ Sıradan insanlar konuştukları... Çalışanlar, Zangoç, Balıkçı. Ziyarete gelmiş birkaç cahil köylü… Basit konuşmalar, biraz neşe…

RAHİP Öyleyse bu derece değişmesinin sebebi ne?

(Ermiş çaresizliğini belirten bir işaret yapar)

RAHİP Kiliseden çıkmayan, dizimin dibinden ayrılmayan bir kızdı. Şimdiyse yanıma uğramıyor, eline aldığı yok kutsal kitabı.

ERMİŞ Başka bir sebebi varsa zamanla anlarız efendim. Bundan böyle hiç ayrılmam yanından. Yalnız bahçelerde, kıyıda dolaşırken değil uykusunda bile yalnız bırakmam. Ne düşünüyor, ne istiyor öğreniriz.

RAHİP Her şey aynı görünüyor. Yine de bir tuhaflık var. Tanımadığım bir güçle doluyor, duymadığım bir sesi dinliyor gibi. Bilmiyorum ona neyin şevk verdiğini?

ERMİŞ Belki bilmediğiniz değil unuttuğunuz bir şeydir efendim?

(Rahip irkilir)

ERMİŞ İzlemek yine de en güvenilir yol.

RAHİP Öyle ya… İzlemek. Pekâlâ. Bir an olsun ayrılma ardından. Seni atlatmasına da müsaade etme.

ERMİŞ Elbette efendim.

RAHİP Anlayacak olursa şayet bilmiyor gibi yaparsın, hiç farketmeyip yanlış yola saparsa da… *(Birden)* Offf…

Ulu Tanrım! Ermiş...

ERMİŞ Buyurun?

RAHİP Sence ben doğru yolda mıyım?

ERMİŞ Hangi yolun doğru hangi yolun yanlış olduğu ancak sonuna varınca anlaşılır.

(Rahip uzaklaşır, kıyıya yaklaşır, cebinden çıkarttığı küçük bir haçlı kolyeyi taşların üzerine, görünür bir noktaya bırakır.)

RAHİP İyi bir Hıristiyan değilsin ama akıllı bir adamsın. Eh, tanrı böyledir işte. Kalbi açarsa aklı, aklı açarsa kalbi köreltir.

ERMİŞ Merakımı bağışlayın efendim ama ne diye öyle yapsın?

RAHİP Sıradan bir insan ikisini birden taşıyamaz da ondan.

ERMİŞ Sizden öğreneceğim çok şey olacak.

RAHİP Bize bildiklerimizi unutturma da... Yine de temkinli ol. Onun güvenini kaybetmek istemiyorum. Bu deliliğe saptıysam yalnız geleceğinden korktuğum içindir.

(Rahip hızla kiliseye yönelir. Ermiş geride kalmıştır.)

ERMİŞ Rahip efendi, *(Kolyeyi kastederek)* bunu unuttunuz.

RAHİP Yerine koy. Tamara bulsun diye bıraktım. Geçen gün bir kolye göndermesi için tanrıya yakarıyordu. Her şeyi yukarıdan bekleyemeyeceğimizi bilmiyor hâlâ. Yine de öyle sansın.

2. TABLO

Ada. Tamara kendi bahçesindedir. Aşçı kadın bir taşın üzerine oturmuş pirinç ayıklar, bir yandan konuşurlar. Zangoç, sahnenin öte yanındadır. Zaman zaman girer çıkar sahneye. Kırdığı odunları, çalı demetlerini taşır. Kendi işiyle meşguldür. Tamara hınçla doanır çiçek bahçesinde.

TAMARA Olacak şey değil, ne yaptıysam dirilmiyor bunlar! Balıkçı'nın sözünü dinlemeli miyim sence? Ah, bir akıl ver!

AŞÇI KADIN Yok canım, o ne anlarmış? Balıkçı işte. Sakın yapayım deme yoksa iyice kavrulup gider çiçeklerin. Onlar için en iyisi sığır gübresidir. Güller için de tavuk gübresi. Ben kümesten almana yardım ederim.

TAMARA Ay! Olmayacak. Yapmayacağım bu işi!

(Tamara Aşçı Kadın'ın yanına yönelir.)

AŞÇI KADIN Nasıl olsa günün birinde yapacaksın.

TAMARA Babam evlenmeye uygun olmadığımı söylüyor. Görmüyor musun bir iş gelmiyor elimden.

(Bir an Aşçı Kadın'ın yaptığı işle ilgilenir.)

TAMARA Ver de ben ayıklayayım onları. Hiç değilse yardımım dokunsun.

AŞÇI KADIN Kusura bakmayın ama babanız Rahip Efendi'nin çok yanlış düşünceleri var. Sizi tabiatın dışında davranmaya zorluyor. Hem bu kadar erkeğin arasında genç bir kızın yetişmesi... Ben bile tavuklar olmasa yeryüzünde tek dişi kaldım sanacağım.

TAMARA Şimdi kıyıdakiler ne kadar da neşelidir değil mi. Bütün kadınlar sahile toplanmıştır. Ateş yanar ve çocuklar etrafta bağırışıp durur…

AŞÇI KADIN Öyle ya, tam saati… *(Bir an)* Erkekler erkek olmayı kadınlardan öğrenir. Ama kadınlar... Bizler daima bir arada olmalıyız. Sakın bunu unutmayın küçük hanım.

TAMARA Bir gece teknelerden birine atlayıp kaçsam diyorum. Fakat galiba bizimki kahrından ölür.

AŞÇI KADIN Sakın ha! Olacak şey değil! Ne acayip şeyler düşünmeye başladınız siz böyle! *(Bir an Tamara'nın yaptığı işle ilgilenir)* Pirincini değil taşını atacaksın a canım! Aaa! Babanız haklı galiba.

(Aşçı kadın pirinç tepsisini önüne alır, Tamara'nın eline gergefini tutuşturur.)

AŞÇI KADIN Nakışını işle. Onu iyi beceriyorsun bak.

TAMARA Daha birkaç yıl önce ben de o sahilde oturuyor, kadınlarla gevezelik ediyor, anlatılanları dinliyordum. Şimdi şu halime bak.

AŞÇI KADIN *(İmalı)* Belki de özlediğiniz biri vardır? Adını yanımda anmadığınız? Sırdaşız ama belki ben bile bilmiyorum?

TAMARA Kimin?

AŞÇI KADIN Aa! Çok safsın. Yok, hakikaten bir şey olacağı yok senden. Babanızla konuşacağım sizi mutfağa versin. Belki orada biraz akıllanırsınız.

TAMARA Dünyada vermez... Soğan kokmamı, kepeğe bulanmamı istemiyormuş.

AŞÇI KADIN Al işte, bir de bu…

(Bir süre ikisi de işiyle ilgilenir. Zangoç sahnededir. Kırılan odunların sesi.)

TAMARA İşin doğrusu aklımda evlenmek fikri var... Durmadan onu çeviriyorum. Yapabilir miyim? Yapamaz mıyım? Yoksa hep kilise de mi kalmalıyım? Öyle de sıkılıyorum ki mihrapta... Neredeyse göğsüm çatlayacak. *(Bir an)* Bir kalbin sevgi istemesi... İşte onun benden hep gizlediği şey bu değil mi Aşçı kadın? Babamın hiç söylemediği?

AŞÇI KADIN Kim bilir?

TAMARA Geceler boyu kutsal kitabı okurken, yemek yerken, kıyıda güneşin altında benimle yürürken susarak geçiştirdiği bu. Bana daima Tanrıyı sevmemi söylüyor. Tanrıyı daha çok, daha çok sevmemi. Seviyorum da. Ona karşı kalbim nasıl boş olabilir? En sonunda bir rahibin kızıyım ben. Fakat... Nasıl anlatsam... Babam… O sanki…

AŞÇI KADIN Ne yapmanı istiyor?

TAMARA Bundan böyle hep adada kalacağımız, geri dönmeyeceğimiz doğru mu?

AŞÇI KADIN Aaa! Sahi mi! Yok canım, elbette dediko-

du! *(Bir an)* Her birimizin göklere ulaşacak kadar büyük bir yüreği olabilir mi? Rahip Efendi'nin istediği kadar kim adayabilir kendini?

TAMARA Hislerim bana diyor ki; Tamara, sen mutlu olmak için birini sevmelisin. Hem de bütün kalbinle!

AŞÇI KADIN Kirkor'u tanımıştım gençliğimde. Bir onu sevdim, hep onun ardından gittim. Birleşmedik ama ayrılmadık da. Ah, aşk yaşattı bizi. Bir arada tuttu kalplerimizi. Yumuşattı.

TAMARA İşte bu yüzden sevgili sırdaşım oldun ya benim! *(Bir an)* Mikail'i hatırlıyor musun?

(Aşçı kadın hayretle bir çığlık atar. Gülüşürler.)

AŞÇI KADIN Dik başlının biriydi ama iyi çocuktu doğrusu. Sahi görüşürdünüz onunla?

TAMARA Evet. Sonra kesiliverdi işte. Babam…

AŞÇI KADIN Ah, huysuz ihtiyar! Ne olmuş Mikail'e?

TAMARA Hiiç. Öyle… Aklıma geliverdi.

(Aşçı Kadın çıkmak için kalkar, toparlanır)

AŞÇI KADIN Epey bir müddet orada kalacağa benziyor *(Cebinden haçlı kolyeyi çıkartır)* Bak…

TAMARA Ne hoş şey!

AŞÇI KADIN Sahilde buldum! Öyle durup duruyordu, taşların üstünde.

TAMARA Öyleyse o bizzat Tanrının hediyesi olmalı?

AŞÇI KADIN Talih yüzüme gülüyor... İyiye işaret. Kim bilir belki de ansızın kurtulurum adadan? Hiç olacak şey mi… Bir haç buluvermek… Bu kadar güzel bir şey üstelik.

(Aşçı Kadın coşkulu dışarı yönelir. Tamara bir an gergefini işler. Zangoç girer.)

TAMARA Rahip Efendi hazırlandı mı?

ZANGOÇ Hem de sabahtan. Balıkçı gelmedi diye köpürüyor.

TAMARA Bu sefer muhakkak kiliseye hapseder onu. Elinden kurtulamaz artık.

ZANGOÇ Dalga var, fırtına yakın. Gelse bile yola çıkamazlardı.

TAMARA Hiç değilse sözünde durduğunu gösterirdi. Hakikatten ihmalkâr oluyor şu kıyıdakiler. *(İğneyi eline batırır)* Ay! Hem ben de konuşacak birilerini bulurdum. Gidip sakinleştireyim o zaman. Yoksa hıncını sizden çıkartır.

ZANGOÇ İşte bu iyi olur.

TAMARA Hepinizi o kadar korkutuyor ki bazen rahiple babamın ayrı insanlar olduğunu düşünüyorum.

ZANGOÇ Muhakkak ki bir karışıklık var.

(Tamara çıkacakken duraksar)

TAMARA Zangoç!

ZANGOÇ Efendim?

TAMARA Şu adaya yeni gelen adam... Ermiş denilen... Sabah akşam babamın yanında. Konuşup duruyorlar? Peşimden de ayrılmıyor?

ZANGOÇ Bilmem. Hiç haberim yok. Görmedim bile.

TAMARA Nasıl olur…

(Zangoç tedirginlikle uzaklaşır. İşine yönelir.)

TAMARA Önemli değil. Söylediğin gibi olsun. Ben sadece yerimi mi alacak acaba diye düşünüyordum...

ZANGOÇ İşte onu kimse yapamaz küçük hanım. Fakat belki bir gün siz kendiliğinizden o yeri bırakırsınız.

(Tamara çıkar. Zangoç birkaç odun daha kırar. Tamara'nın iyice uzaklaştığına emin olduktan sonra bahçeye yönelir. Çiçekleri söküp atmaya başlar. Aşçı Kadın kucağında boş bir sepetle odun almak üzere sahneye girer)

AŞÇI KADIN Kirkor! Ne yapıyorsun! Bırak… Bırak onları…

ZANGOÇ Bağırma kadın! Şimdi duyacak…

AŞÇI KADIN İhanetin böylesi. Görülmüş şey değil. Demek ondan büyümüyor, canlanmıyor bu canım çiçekler. Tamara Hanım! Tamara Hanım! Koşun, yetişin…

ZANGOÇ Rahip söyledi, Rahip! Anlamıyor musun kadın!

AŞÇI KADIN Rahip efendi, git kızımın bahçesini mi yol dedi?

ZANGOÇ Onlar açmıyor, git yenilerini dik dedi.

AŞÇI KADIN Ya!

ZANGOÇ Hay ulu Tanrım!

AŞÇI KADIN Eh iyi, dik öyleyse. Ben biraz odun almaya gelmiştim. Ocağı yakmak için mutfakta kalmamış da... *(Aşçı kadın sepete odun doldurmaya yönelir, Zangoç çiçekleri yolarken Ermiş'in bir uçtan bir uca sahneyi kat ettiği görülür. Hızlı adımlarla, kimseye bakmadan, yürür çıkar. Zangoç ve Aşçı Kadın bir an onun ardından bakarlar, kaygılı.)*

ZANGOÇ Siz, az önce neler konuştunuz?

AŞÇI KADIN Biz mi? Hiç… Bildiğin şeyler. Hep bildiğin. Ne oldu?

(Zangoç cevap verez. Karanlık.)

3. TABLO

Bahçenin bulunduğu bölüm kararırken kıyı aydınlanır. Bulutlu, karanlık bir gökyüzü. Balıkçı tekneyi güçlükle sahile çeker. Az sonra boynunda Tamara'nın kurdelesi bağlı olan yavru bir keçiyi indirir kayıktan. Mikail önceden inmiştir. Bir çalı demetinin altında öğürüp durur.

MİKAİL Lanet olsun tekneleri icat edene. Lanet olsun rüzgâra... *(Öğürür)* Dalgalara... Bulutlara... Fırtınaya! Lanet olsun kızlara!

BALIKÇI Hay ulu tanrım... Şunun haline bak! Keçi bile senden iyi huylu. Belki bir gün onun balıkçı olduğunu görürüm de seninkini göremem. *(Keçinin özenle sıvazlar tüylerini, yere bırakır)* Hadi bakalım. Koş, git şimdi. (Mikail'e) Tüh sana! Tüh senin babana!

MİKAİL *(Öğürür)* Lanet olsun küreklere. Bin kere lanet olsun teknelere! Ne diye getirdin beni buraya? Yollarda öldürecek misin yoksa?

BALIKÇI Babanın yanında ileri gitme!

MİKAİL Lanet olsun oğullara!

BALIKÇI Amma gevezelik ettin. Bu korku yüzünden erkeklikten döneceksin neredeyse. *(Gölden doldurduğu bir tas suyu götürür)* İç hadi.

MİKAİL *(Bir dikişte içer)* Başımın dönmesini alıverdi sanki?

BALIKÇI Bir şeyciğin kalmaz artık. Yola çıkmadan önce içmeliydin! Falcılara itimat ediyorsun da beni umursadığın yok.

MİKAİL Ne! Sen de mi duydun? Lanet olsun falcılara da! Amma gevezeymiş ha. Ona sadece rüyayı anlatmıştım.

BALIKÇI Eh! Kimsenin ağzında bakla ıslanmaz. Ne demişti kadın?

MİKAİL Boş ver.

BALIKÇI "Boğulacağın falan yok. Rüyanın manası başka. Unutup gideceksin yakında" dedi.

MİKAİL Ah! Her gece aynı şeyleri görmeye devam ettiğimi de söyleseydin! Bir yalancı olduğunu da!

BALIKÇI Başkasının yanında oğlumu kötüleyemem ya! Hem de hiçbir şey bilmiyorken! *(Bir an)* Ama belki sen anlatırsın bana? Ha? Hazır sohbet ediyorken…

MİKAİL Boş ver dedim... Faydası yok… Yola çıktığımızdan beri ağzımı arıyorsun. Vazgeç. Fark etmiyorum sanma! *(Tasın içinde kalanı diker)* Bir daha hiç göremeyeceğim sanıyordum adayı.

BALIKÇI Eh, bundan sonra iyi bir Hıristiyan gibi kiliseyi de ziyaret edersin artık.

MİKAİL Rahip Efendi, "Senin gelmene gerek yok, öte tarafta görüşürüz," demişti.

BALIKÇI Hep birlikte kıyıdaydık o zaman. Burası da öte taraf sayılır.

(Mikail güler.)

BALIKÇI Şu rüyan… O kadar korkunç mu sahiden?

(Mikail cevap vermez. Kilise çanının çaldığı işitilir.)

BALIKÇI Hadi. Bir an önce gidelim. Sen şimdi ne cevap vereceğimizi düşün.

MİKAİL Onu geri götüremeyeceksen niye geldik?

BALIKÇI Tabii ki geri götüremeyeceğimizi söylemeye. Ah! Hiç akıl yok sende. Hiç akıl yok. Bendeki kadar bile. Rahip'i hepten unuttun mu yoksa?

(Balıkçı keçinin ardına yönelir. Mikail bir an geride kalır)

BALIKÇI Gel bakalım tatlı yavru. Gel, sütlü yavru...

MİKAİL Biliyor musun, bu adada keçiler çok daha iyi büyür. Hem peşlerinden koşmak da gerekmez. Kaçacakları yer yok nasılsa? Rahip efendiyle konuşsak, hiç olmazsa kışın birkaç tanesini adaya yerleştirsek… Ne der acaba? Demek kiliseyi o tepenin üstüne yaptırdı ha? Amma da güzel olmuş. Kuş çoktur burada değil mi... Baba! Baba!

BALIKÇI Ne bağırıyorsun! *(Kucağında keçiyle gelir)* Hoşlanmaz böyle şeylerden bilmiş ol. Artık daima sukunet istiyor. Niye yemyeşil kestin öyle?

MİKAİL Lanet olsun tekneleri icat edene! Lanet olsun rüzgâra... *(Öğürür)* Dalgalara... Bulutlara... Lanet olsun oğullara...

BALIKÇI Oraya değil, değil! Rahibin üzümleri onlar... Kıymetli üzümleri!

(Balıkçı ve Mikail hızlı adımlarla çıkar. Kilise çanının yeniden çaldığı işitilir. Rahip, diğer yönden girer. Yola çıkmak için hazırlanmıştır. Ermiş peşindedir, kaygılı uzak bir noktada durur. Tetikte bekler.)

RAHİP Bu ne budalalık! Bu ne budalalık... Aşçı Kadın'ı çağır bana! Zangoç'u çağır! Kim varsa çağır adam!

ERMİŞ Çağırdım efendim. Az sonra gelirler.

RAHİP Nerede bunlar? Niçin yanımda değiller... Saklanıyor mu yoksa o kadın! Ah! Lanet olasıca… Şeytan! Şeytan! Kadınları, kadınlar ayartır!

ERMİŞ Alt tarafı bir rastlantı... Kolyeyi yerde buluvermesi sadece rastlantı. Sözleri de budalalığından.

RAHİP Gerçekten canımı sıkan ne biliyor musun Ermiş? Şimdi, onun boynunda sallanan o haçın gösterdiği hakikat. Kötü talihin, uğursuz bir rastlantının bir gün gelip bizi de yakalayacak olması... İşte o zaman eli kolu bağlanır insanın. İşte o zaman yapacak bir şey kalmaz.

ERMİŞ Elbette efendim ama… Her zaman değilse de bazen talih çizer kaderimizi.

RAHİP Uğursuzca! İyi talih yalnız kötüye güler! Bize değil ya! *(Bir an)* Hani nerede tekne? Hâlâ gelmedi mi o da?

ERMİŞ Çok dalga var. Fırtına yakın. Yola çıkamadı galiba.

RAHİP Balıkçı ama gölü hesaba katmıyor! Tam bir budala! *(Bir an duraksar)* Yine de sessizlikle geçiştirmeliyim bu meseleyi. Küçük, kötü bir rastlantının bozamayacağı kadar sağlam bir dünya olmalı benimki... Bunca yıl didinip kurduğum bu dünya… Kurduğum hayat… Birden açan çiçeklerin, hiç tükenmeyen meyvelerin, aziz Meryem'in bıraktığı hediyelerin gizi…

(Rahip bir an bakışlarıyla denizi tarar.)

RAHİP *(Balıkçı'yı kastederek)* Bu havada açılamaz besbelli. Geleceği yok. Hadi gidelim! Affettim o kadını da…

ERMİŞ Elbette, kendi halinde, iyi niyetli bir kardeşimiz sadece…

RAHİP Alt tarafı bir kolye…

ERMİŞ Tanrı onun olmasını istedi belki de?

(Duraksar Rahip. Sıkıntılı, ani bir kararla çıkışa yönelir. Çıkacaklarken Aşçı Kadın ve Zangoç diğer taraftan koşturarak girer. İkisi de nefes nefesedir. Rahibi görünce dururlar. Bir an.)

AŞÇI KADIN Rahip efendi, bizi aradığınızı duyunca… Kiliseden buraya kadar koşturarak… Tam mumları yakacaktık ki…

(Rahip kararsız kalakalır sonra Aşçı Kadın'ı işaret eder. Ne olduğunu anlamadan bir adım öne çıkar Aşçı Kadın. Rahip şiddetli bir tokat atar, bir hamlede çekip alır boynundan kolyeyi, karanlık.)

4. TABLO

Gece. Gökyüzünde dolunay ve tek tük birkaç yıldız. Geride taş duvar, mutfağın bahçeye açılan geniş kapısı. Kapının önüne bir masa konmuştur, az önce yenen yemekten arta kalanlar masanın üzerindedir. Rahip yemeğini tamamlamış, elinde Kutsal Kitap sessizce okumaktadır.

TAMARA Gecenin böyle sessiz olması ne tuhaf. Yaprak kıpırdamıyor, içeride de kimse konuşmuyor. Bütün ada sustu.

RAHİP İbadet ediyorlar.

TAMARA Ya? Baykuşlar da mı? Aşçı Kadın da ortalarda gözükmüyor. Yemeği verir vermez sıvıştı. Ortalığı bile toplamadı.

RAHİP Bir arzun mu var?

TAMARA Yok hayır. Çok yoruluyor, uyuyup kaldı belki de.

RAHİP Tembellerin âdeti.

TAMARA Ne zaman böyle sessizlik olsa ardından yağmur gelir. Bu, sanki korkup kaçanların sessizliği…

RAHİP Belli ki yarın yine yola çıkamayacağım.

TAMARA Ah! Ne kötü! Karşıya başka türlü ulaşmak mümkün olsaydı tekneleri beklemek zorunda kalmazdık.

RAHİP Bu sefer de sizi beklemek zorunda kalacaktım galiba küçük hanım!

TAMARA Ah, o kadar özlüyorum ki iple çekiyorum döneceğimiz günü. Ama siz… Yoksa Aşçı Kadın'la mı konuştunuz?

RAHİP *(Dikkat kesilir)* Hangi konuda?

TAMARA *(Kaçamak)* Bugün... Pirinç tepsisini devirmiştim de. Sinirimden ağlayacaktım neredeyse. Zannet-tim ki üzüntümü görünce o da gelip... *(Bir an)* Bece-riksizliğim sıkıyor beni. Kilisede, kutsal kitabı okumak konusunda ne kadar iyiysem, dünya işlerinde de o kadar iyi olmak istiyorum. Yalnız Tanrının değil

insanların da hizmetinde bulunayım. İzin verin mutfakta çalışayım.

RAHİP Mutfağa mı ineceksin?

TAMARA Kilisede çalışın, daha çok çalışın demiyor muyuz? Sıkılmamdan iyi değil mi? Sizi şaşırtmamdan, kimseyle anlaşamamaktan iyi değil mi? Ah! Baba… Seni üzmemek için ne yapmalıyım bilmiyorum? Ben sadece kendi hayatımı istiyorum. Beni nerelere savuracak, kimler karşıma çıkacak artık yalnız onu merak ediyorum. Bazen hiç tanımadığım yüzler giriyor rüyalarıma. Sanıyorum ki tanışacağım bir gün onlarla. Ve tatlı bir hayat ılık ılık akacak ayaklarım altında…

RAHİP Tamara! Saçmalık bunlar, hep saçmalık! Yoksa o budala kadın mı sokuyor bu fikirleri aklına…

TAMARA Hayır… Hayır… Bir şey dediği yok. O dinliyor… Sadece dinliyor…

RAHİP Tamara... Bir melek yeryüzüne inseydi ancak senin kadar saf, senin kadar temiz kalırdı. Bu saflığı korumak, geçici hayatın karanlık işlerine karıştırmamak da benim görevim. Tanrıya bir söz verdim. Hayatta kaldığım müddetçe tutacağım bu sözü. Koruyacağım onun masum kulunu!

TAMARA Fakat bu… Yaşamış olmayacağım öyleyse. Yalnız bir gölge olacağım eteğinizde.

RAHİP Vakti gelince insanların adını anmak istedikleri, sığındıkları kutsal bir gölge. Bir rahibe olacaksın!

TAMARA Kim benim adımı anmak isteyebilir? Senden, sevdiklerimin hatırlayacaklarından başka benden geriye ne kalabilir? Onların beni anmasını ne sağlayabilir?

RAHİP Bazen bir felaket bazen bir iyilik unutulmaz kılar insanı. Apaçık görüyorum ki sen iyiliğinle anılacaksın. Tanrının sunduğu bu lütfu görmezsen günaha girersin çocuğum.

TAMARA Bir asi olmaktan başka yolum yok öyleyse?

RAHİP Tanrı seni felaketten korusun.

TAMARA Aklı başında kimsenin seçmeyeceği bir yol… Ne acı!

RAHİP Bildiğin yoldan git. Adamızı koruyan kilisenin ışığından ayrılma.

(Sessizlik. Tamara uzak bir noktada birilerini fark etmiş gibi dikkat kesilir, hayretle izler bir an. Az ileride bir dala bağlanmış olan kurdelesini fark eder. Hemen alır.)

TAMARA Elbette öyle ve hep öyle olacak! Sadece… Bu güne dek, ne bir yoldan gittiğimi biliyordum ne de onun bu kadar ince olduğunu. Ben… Sanıyordum ki... Galiba… *(Öper babasını, kutsal kitabı alır elinden)* İyi geceler. Nasıl oluyor anlamıyorum ama beni daima mutlu ediyorsunuz. *(Çıkışa yönelir, birden)* Çiçeklerimi gördünüz mü? Sabahtan akşama açmışlar. Tam da istediğim gibi. Aslında her yer mucize dolu, hep söylediğiniz gibi. Bu ada mucizelerle dolu. Göremeyen benim. Benim aciz gözlerim. Tanrı sizi de korusun.

(Tamara neşeyle uzaklaşır, Rahip arkasından)

RAHİP Yine de çok istiyorsan ufak tefek işler yapabilirsin. Aşçı Kadın'la konuşacağım.

TAMARA Neler yapacağım göreceksiniz. Ah, benden gizlediniz ama ben yine de anladım. Aşçı Kadın mutlaka konuştu sizinle. Yoksa dünyada olmazdı bu iş. Öyle seviyorum ki onu… O kadar ki…

(Tamara kapıdan girer, gözden kaybolur. Rahip bir an kıpırtısız kalır. Ermiş sessizce girer, yanına yaklaşır.)

RAHİP Basit bir istek... Tüm olan bitenin sebebi basit, masum bir istek. Ah, bu yaşta bir kızın aklından neler geçer kim bilebilir ulu Tanrım! Mutfakta çalışacakmış! O bir çocuk hâlâ! *(Birden)* Aşçı Kadın! Aşçı Kadın! Bana bakın! Herkes uyudu mu? Kimse duymuyor mu beni?

(Rahip ve Ermiş mutfak kapısından girer, gözden kaybolur. Sahnenin yanından elinde küçük bohçası, yol için hazırladığı sepeti ile Aşçı Kadın çıkar. Sahne önüne doğru yürür, son kez veda edercesine bakar eve. Süratle çıkar.

Onun çıkışıyla, Zangoç yanında Balıkçı'yla girer.)

ZANGOÇ Geldiğini haber vermemen büyük hata. Bütün gün bekledi Rahip Efendi.

BALIKÇI Söyleyecektim. Gelir gelmez hem de. Doğruca kiliseye yöneldik. Tam o sıra bir kıyamet koptu... Bağırıp duruyordu. Korkudan kendimi kenara zor attım.

ZANGOÇ Oğlun nerede?

BALIKÇI Kim bilir? Dolanıp durur gece boyu. Hiç uyumaz. Sonradan tekneyi görür, beni de çağırırsınız sandım. Bu saat oldu ses çıkmadı.

ZANGOÇ Yatmıştır Rahip.

BALIKÇI Hem öyle bağırıp çağırırken nasıl yanına giderdim? Neşeliyken bile görmeye tahammül edemiyor beni. Kendilerini huzursuz eden bir şeyler var bende...

ZANGOÇ Sakın başımı derde sokma Balıkçı.

BALIKÇI Düşündüm de geç olduğuna göre hiç sesimi çıkartmayayım artık. İşleri daha da karıştırmayayım.

ZANGOÇ Sabah yeni gelmiş gibi çık karşısına. Ortalarda dolaşmayın. Oğlunu da bul, gidip ahırda saklan.

BALIKÇI *(Onaylar)*

ZANGOÇ Sana eziyetini bilmesem hiç izin vermezdim böyle bir işe ya... Hadi. *(İşaretle)* Şu taraftan, sessizce... *(Balıkçı çıkar. Zangoç mutfak kapısına yönelir. Bir an hâlâ toplanmamış olan masa dikkatini çeker.)*

ZANGOÇ Anuşka! Anuşka! Neredesin? Her şey olduğu gibi duruyor hâlâ! Yağmur gelecek! Gerçekten tembelleştin mi yoksa? *(Yiyeceklerden tadar, beğeniyle)* Hiç değişmedin. Bütün maharetin ellerinde. Beni duyuyor musun? Aşçı Kadın!

(Kıyıda, balıkçının teknesinin durduğu bölüm aydınlanır. Gökyüzünde ay. Aşçı Kadın olanca gücüyle göle doğru iter tekneyi. Bohçayla sepetini içine atar, kürekleri alır)

AŞÇI KADIN *(Haç çıkartırken)* Sen yardım et Tanrım. Yolumu aç, yolumu aydınlat.

(Kıyıyı aydınlatan ay bulutlanır. Karanlık.)

5. TABLO

Ada. Sahil. Ardı ardına çakan şimşekler. Bulutlu, gri bir gökyüzü. Sabahın erken saatleri. Çan sesleri. Tamara kucağında bir odun destesi ile girer.

TAMARA *(Keçiye yönelir)* Ah! İşte sesin sahibini buldum. Haylaz bir yavrucuk. Aman ne sevimli şey, şuna da bakın. Seni nereden duyduğumu bir bilsen. Sabah iş yapmaya kalkmıştım. Aman o ne içli bağırış öyle... Bıraktım her şeyi geldim. Pek de ıslak, titriyor musun? Yoksa gece burada mı kaldın? Nasıl geldin? Yüzerek değil ya? Tekne de yok. Öyleyse... Dur bakayım...

MİKAİL (Ses) Tamara!

(Tamara irkilir. Sesin nereden geldiğini anlamaz. Bakınır, kimseyi göremez.)

TAMARA Mikail! Hay ulu tanrım! Mikail... Nasıl olur böyle bir şey? Yoksa sen misin ha? *(Korkuyla keçiyi gözeterek dağılan odunlarını toplamaya çabalar)* Ulu Tanrım, mucizelerin bitmez tükenmez, sınamaların büyük Tanrım! Sen beni koru, dik başlılığımı affet... *(Keçiye dikkatle bakar)* Mikail?

(Aynı anda Mikail girer. Tamara görmez.)

MİKAİL Tamara!

TAMARA Sen... Sen...

(Tamara bir çığlık atar, topladığı odunları da fırlatarak dışarı yönelir.)

TAMARA Sen beni koru tanrım! Sen beni koru… Sen…

(Mikail'i bir anda karşısında gören Tamara diğer tarafına atılır.)

MİKAİL Tanımadın mı yoksa? Neden kaçıyorsun?

TAMARA Gelme, gelme! *(Olanca gücüyle)* Baba! Babaaa..

MİKAİL Hişt… Sus… Kız… Bağırma be! Hay… Tekneye bakmaya gelmiştim sadece…

(Tamara kaçmaya çabalar, birkaç adım atar, güçsüz bir

çığlıkla düşer bayılır.)

MİKAİL Ne oldu şimdi? Tamara ne oldu? Bir bu eksikti! Neyin var söylesene? Lanet olsun adalara, lanet olsun dalgalara, lanet olsun rüzgâra, oğullara… *(Kucaklar Tamara'yı. Nereden çıkacağını karar veremez.)*

MİKAİL …korkak kızlara lanet olsun! Ne yapacağım şimdi bunu! *(Tamara'yı çalıların dibine bırakır)* En iyisi sadece Tanrının görmesi.

(Kıyıya, teknenin bulunması gereken tarafa yönelir.)

MİKAİL Nerede bu lanet şey! *(Yerdeki sürüklenme izi, kıyıya fırlatılmış halat dikkatini çeker)* Gitmiş! Tekne gitmiş. Baba! Baba! Tekne... Gitmiş baba! Biri götürmüş! *(Mikail koşarak çıkar. Karanlık.)*

6. TABLO

Gökyüzü iyice bulutlanmıştır. İncecik yağan yağmur. Ada'da kayalık alan.

Kilise çanı işaret verir gibi sürekli çalar.

MİKAİL Keçiyi vereyim mi kucağına ha? Isıtır o seni. Sıcaktır.

TAMARA İstemem.

MİKAİL Ateş de yakamıyoruz!

TAMARA Sakın!

MİKAİL Bana bak... Bayılmazsın bir daha değil mi?

TAMARA Ne tuhaf! Nereden çıkardın bayılacağımı!

MİKAİL Düşüp düşüp bayılıyorsun. Bu sefer de soğuktan bayılırsın belki?

TAMARA Hafif bir buhrandı o. Geçti gitti.

MİKAİL Baban adayı yıkacak şimdi! Çanlar susmuyor.

TAMARA Çılgına döndü.

MİKAİL İkisini yan yana görünce sapıverdim yoldan. O kadarı bana fazla.

TAMARA Ah, korkağın birisin! Başıma geleni söylemeliydin.

MİKAİL Kime? Babana mı? Boş ver. *(Bir an)* Tekne gitmişti... Nasıl oldu acaba?

TAMARA Rüzgâr sürüklemiştir ne olacak? Daha önce de olmuştu. Sonra gölün ortasında buldular. *(Bir an)* Sen nasıl geldin? Baban kulağından tutup getiririm demişti. Sahiden öyle mi? Yoksa isteğinle mi geldin?

MİKAİL *(Cevap vermez)* İnadına ne rüzgâr durdu ne hava açtı.

TAMARA Çok sıkılıyordum o yüzden çağırmıştım seni.

MİKAİL Hep sıkılırdın. Eskiden de…

TAMARA Biraz konuşuruz, o günleri anarız diye düşündüm. Doğrusu burnumun dibinde bitiverdin.

MİKAİL Sevinmedin mi geldiğime?

TAMARA Babanın dediği gibi bir keçi olsaydın belki. Ya da benim gibi aklı başında bir insan. Ama ikisinin ortasında kalakalmışsın işte. Neden sevineyim?
(Mikail ani bir hareketle saçını çeker Tamara'nın.)

MİKAİL Beni küçümsüyorsun! Rahibin kızı! Eskiden olduğu gibi?

TAMARA *(Şakacı)* Elbette. Aşağısın benden hem de cahil. Dağlarda geziyorsun. Bunca yıl geçti bir kez kiliseye geldiğini görmedim. Tanrıyla bile aran yok.

MİKAİL O yüz vermiyor. *(Haçı kastederek)* Yoksa ben de dolanıyorum İsa'nın küçük sokaklarında.

TAMARA Acaba tepelerde gizli bir mabet mi kurdun?

MİKAİL Boş ver. *(Bir an)* Gelmek istiyordum yanına. Uzaktan bakıp merak ediyordum hep.

TAMARA Eee?

MİKAİL Bu kadar işte.

TAMARA Rüya görmüşsün doğru mu?

MİKAİL Hı?

TAMARA Hatırlıyorum da yüzerdin çocukken. Balık avladığını, teknelerde oynadığını biliyorum. Sonra gölde… Birlikte…

MİKAİL Boşver. Üstünde durmaya değmez.

TAMARA Bir rüyaya bu kadar kıymet vermek...
MİKAİL Kıymetlidir belki de?
TAMARA Bizi ayırdığı halde?
(Sessizlik)
MİKAİL Nasıl döneceksin?
TAMARA Arka taraftan dolanıp doğruca sahile çıkarım.
MİKAİL Rahip efendi?
TAMARA Onun sevgili kızıyım.
MİKAİL Amma kan kusturuyor kıyıdakilere ha! Korkularından ne yaklaşabiliyorlar yanına ne de kaçabiliyorlar.
TAMARA Tanımıyorlar da ondan. Kalbini görmüyorlar.
MİKAİL Kalbi mi? Hah! *(Bir an)* Bakalım buradan dönebilecek miyiz?
TAMARA Çok geçmez açılır hava. Gelenler de olur. Biner gidersiniz bir tekneye.
MİKAİL Bir yığın iş sarar yine babamın başına.
TAMARA Sarmaz. Kendisi de geçecek karşıya.
(Tamara kalkar. Kıyıda bir şey görmüştür, o tarafa yönelir. Mikail fark etmez.)
MİKAİL Bizim ihtiyar haklı. Korkağın biriyim ben. Sen de haklısın. Yüzerik birlikte… Gölü unutmadım.
(Teknenin bir parçası kıyıya vurmuştur. Uzanır alır Tamara. Bir süre inceler.)
MİKAİL Ne o?
TAMARA Bilmem.
MİKAİL Hay! Ver bakayım! Kürek mi o yoksa? Parça-lanmış mı tekne?
TAMARA Dalgalar yapar demiştim.
MİKAİL Lanet olsun dalgalara!
TAMARA Yazık olmuş. Çok da güzel bir şeydi. Kötü kader!
(Çanlar yeniden çalmaya başlar.)
MİKAİL Ne oyalanıyorsun buralarda. Git hadi.
TAMARA Zamanını bekliyorum.
MİKAİL Ne zamanı, yürü!
TAMARA Hemen dönseydim hevesten geç kaldım zan-

nedeceklerdi. Oysa şimdi dönmek isteyip dönemediğimi düşünecekler.

MİKAİL Vay anasını! Malın gözü olmuşsun ha!

(Tamara küçük bir çığlık atar. Mikail, cebinden bir kumaşa sarılı tohumları çıkartır.)

MİKAİL Dur, bunları al. Sana getirmiştim.

TAMARA Küçük keçi değil mi hediyem?

MİKAİL Onu babam vermek istedi. Gönderdiğin ipi de aldım.

TAMARA Kurdela!

(Tamara küçük bohçayı açar.)

MİKAİL İçinde tohum var.

TAMARA Aaa!

MİKAİL Kabak.

TAMARA Ne!

MİKAİL Tanrı şahidimdir. Toprağa ek de gör. Çiçeklerin açmıyormuş ya... Bunun çiçeği güzel oluyor. Öyle gübre mübre de istemez.

TAMARA Tüh! Her şeyi anlatıyorlar mı o tarafta da...

MİKAİL Ne sandın. Yürü hadi!

TAMARA Ah, rezil! Gideyim de düzelteyim ortalığı. Bakalım senin varlığını nasıl açıklayacağız?

(Mikail yerde atılı duran tekne parçasını alır yeniden)

MİKAİL Zavallı ihtiyar, demek bunu da görecekti. *(Bir an)* Yine de iyi yanı yok değil olanların biliyor musun? Bundan böyle ihtiyar balıkçılığı bıraktı sayabilirim. Tabii benim de yakamı. Sağ olasın Tamara, tatlı kız. Deli rahip sağ olun! Acıyorum sana babacığım! Tanrı şahidim olsun acıyorum!

(Tamara çıkar. Mikail, arkasından)

MİKAİL Bana bak, sakın o deli babanı dolama benim başıma. Tamara! Duydun mu? Sakın fazla laf etme…

(Mikail fırlatır atar tahta parçasını. Çanlar aniden susar. Bir an dikkat kesilir. Karanlık.)

7. TABLO

Sahil aydınlanır. Aşçı Kadın'ın kıyıya boylu boyunca uzanmış cesedi. Saçlarına dolanmış kök, yosun parçaları. Rahip ve Zangoç başucundadır.

RAHİP Görüyorsun değil mi? Başka bir hayata karışmaya kalkmanın bedeli. İşte son buluverdi ömrü. Hem de ne uğruna?

ZANGOÇ Ulu tanrım! Anuşka… Ah, Rahip Efendi…

RAHİP Ölmüş bu. Boğulmuş. *(Yarım yamalak haç çıkartır)* Tanrı günahlarını affetsin.
(Zangoç atılır, elindeki örtüyü cesedin üzerine örter. Ermiş diğer yandan telaşlı girer.)

ERMİŞ Bulamadım efendim. Tamara hanım yok. Parçalanmış Balıkçı'nın teknesi de. Bütün kıyıya dağılmış parçalar.

RAHİP İyi ya… Bu da ona ders olsun! İşini sağlama almayı öğrensin. *(Ölüyü işaretle)* Yoksa Tanrı o kadar da koruyucu değildir.

ERMİŞ Ne yazık. Töreni hemen yapılacak mı?

RAHİP Bile bile atmış kendini tehlikeye... Ölümü bile bile göze almış. Törene gerek yok.

ZANGOÇ Din dışından değil ya! Düne kadar bizden biriydi.

RAHİP Eh, bundan böyle ayrıldı sayılır. Sonrası Tanrının bileceği iş.

ZANGOÇ Dediğiniz gibi olsun! Zavallı bir kadının başında kızdırmak istemem sizi!

ERMİŞ Çanların susması korkutmasın kızınızı? İsterseniz önce…

RAHİP Hayır. Yeterince çaldık, gökler bile duydu. Onun duymamasına imkân yok. Zangoç gidebilir ama. Söylemek istediğiniz buysa…

ZANGOÇ İzin verirseniz ölü için mum da yakmak istiyo-

rum.

RAHİP *(Onaylar, Zangoç çıkacakken)* O keçiyi niye getirmiş Balıkçı? *(yynıtı beklemeden)* Pişirilsin. Bir ölü yemeği olsun hiç olmazsa.

ZANGOÇ Söylerim. Yalnız... Kim pişirecek?

RAHİP Çiğ yeriz biz de. Kesin yeter!

(Zangoç çıkar.)

RAHİP Boş bir hayatın son yemeği de çiğ olur değil mi Ermiş?

(Bir an sessizlik. Ermiş huzursuz, gitme isteğiyle yönelir.)

ERMİŞ Dönsek...

RAHİP Böyle kaçar gibi? Ne lüzumsuz iş! Hiç konuşmadan? Söyle bakalım, kalbin ne diyor? Öldü mü kızım? Şu kadın gibi yatıyor mu bir köşede?

ERMİŞ Hiçbir iz yok. Muhakkak bir yere sığındı, çıkıp gelecek neredeyse.

RAHİP Ne acı, benim kalbimse öyle söylemiyor.

ERMİŞ *(Haç çıkartır)* Tanrı korusun.

RAHİP Galiba sonsuza dek ayrıldı benden.

ERMİŞ Başına bir şey gelmesinden korktuğunuz için gözünüzde büyüyor olanlar.

RAHİP Kendi katına yükseldi galiba. Meleklerin yanına.

ERMİŞ Olamaz! Sadece kısa bir gecikme… Dönelim efendim. Ortada endişe edecek bir şey yokken...

RAHİP Var Ermiş! Gözün görmediği yalnız kalbin bildiği bir şey var!

ERMİŞ Daha sabah bahçede geziyordu. Herkesten önce kalkmıştı, iş yapmak için. Biraz çalıçırpı topladı sonra...

RAHİP Var diyorum adam! Var! Ölüler gördüm ben, ölüler gömdüm! Şimdi şu budala, şu haddini bilmez kadının havaya saldığı o koku gibi biliyorum ölümün kokusunu. Boşuna kendimi kandırdım günlerce. Ardımda dolaşan felaketi görmezden geldim. Kendime küçük bir kalple bağlayamadım kızımı. İşte onu da aldı Tanrı!

(Yıkılacak gibi olur Rahip. Ermiş atılır, tutar.)

ERMİŞ Dönelim. Yalvarırım size dönelim.

RAHİP Söyle, sana niye Ermiş diyorlar?

ERMİŞ Lütfen efendim!

RAHİP Söyle! Bana niye Rahip diyorlar apaçık ama sana niye Ermiş diyorlar? Senin gibi kurnaz, sinsi bir adama! Günler boyu kızımın ardında dolandın. Gizli ya da açık her hareketini gördün. Benim göremediklerimi bile. Sonra gelip anlattın. Bir Ermişin yapacağı işler mi bunlar?

ERMİŞ Daha sonra efendim… Şimdi zamanı değil…

RAHİP Ne gördün? Söyle! Kızımda ne gördün söyle bana!

(Sessizlik)

ERMİŞ Hiç! Koskoca bir hiç!

RAHİP Seni şeytan! Onu kutsal bir varlığa benzeten, onu; senden benden, hepimizden üstün kılan o şey... Bir mucize izi, bir sır... Neydi söyle!

ERMİŞ Gözleriniz efendim. Kızınızı gördüğü gibi gören gözleriniz. İşte onda en çok bunu gördüm. Ulu, kıskanç bir babayı.

RAHİP Bu muydu Tanrısal olan? Beni kendine bağlayan bu muydu? Onu bulamamana şaşmamalı. Senin gibi bir adamı bile susturan, bildiklerini söyletmeyen o şey ne!

ERMİŞ Yok öyle bir şey efendim. Ben bilmiyorum…

RAHİP Gençlik değil mi? Ona dilediği her şeyi yapma gücü veren gençlik! Tanrının armağanı! İşte o idi kızımda sır olan! Fakat Ermiş değilsin sen. Benim anladığımı günlerce anlamadan, yalan yanlış fikirlerle ardında dolaştığın için... Ermiş değilsin!

(Sessizlik)

ERMİŞ Bana, iyinin kötüye alet edilmesine izin vermediğimden Ermiş derler efendim.

RAHİP Seni budala! Ne peşimize salar, ne de yeryüzüne gönderir Tanrı öyle birini. O göklerdedir. Sadece göklerde!

(Çan sesi. Art arda iki kez çalar ve susar.)

RAHİP Duyuyor musun? Kızım için değil. Şu tuhaf, boş gururun kurbanı olmuş kadın için çalıyor Zangoç.
(Ermiş çıkışa doğru birkaç adım atar.)

RAHİP Kızım nerede!

ERMİŞ Yoldadır artık efendim. Bu tarafa geliyor olmalı...

RAHİP Yanında kim var? O kim!
(Sessizlik)

RAHİP Susacaksın... Anlıyorum. Koruyacaksın onları.

ERMİŞ *(Ölüyü kastederek)* İsterseniz uzaklaşalım. Tamara Hanım birden gelirse…

RAHİP Ölüyü görecek! Kendi eliyle gömecek dostunu. Madem hayatı istiyor, ölümü de bilecek!
(Tamara sahne girişinde belirir.)

TAMARA Neler oluyor? Kim o örtünün altındaki?
(Sessizlik.
Bir an hareketsiz kalır sonra atılır Tamara. Örtüyü açar bakar. Güçlü bir çığlık.)

RAHİP Ah! Tamara...
(Rahip olduğu yere yıkılır.
Karanlık.)

8. TABLO

Rahip karyolada yatar. Zangoç ve Ermiş yanındadır. Ermiş sessizce kutsal kitabı okur. Zangoç, Rahip'i kontrol eder. Örtüsünü ve yastığını düzeltir. Tamara girer.

ZANGOÇ Uyuyor. Şimdi derin bir uykuya daldı. *(Ermiş'e)* Belki yalnız bırakasak daha iyi. Hiç değilse uyanınca konuşur babasıyla küçük hanım. Arzusu neymiş anlatır. Onu değilse de bizleri iyileştirir sözleri!
(Zangoç çıkar.)

TAMARA *(Ermiş'i kastederek)* Merak ediyordum ben de bu sadık dostu! Nasıl? Babam daha iyi ya?

ERMİŞ Epeyce sayıkladı, tuhaf korkular yokladı kendisini bir ara. Fakat artık daha sakin…

(Yavaşça başını diğer tarafa çevirir Rahip. Tamara Ermiş'in elinden kitabı alır.)

TAMARA İzin verin de biraz okuyayım.

ERMİŞ Elbette.

TAMARA Alışkındır beni dinlemeye. *(Bir an)* Sizin… Bir mucizeniz mi var yoksa?

ERMİŞ …

TAMARA Ermiş… Basit bir ad olmalı öyleyse? Belki babama bir yardımınız dokunur diye düşünmüştüm. Hadi, yalnız bırakın artık bizi. Kendim ilgileneceğim bundan böyle.

ERMİŞ Nasıl isterseniz.

(Rahip huzursuz kıpırdanır, Tamara babasına.)

TAMARA Uyumalısın, o zaman daha iyi olacaksın. Ama şimdi uyu, bol bol uyu baba. Biz de sessiz olacağız.

ERMİŞ İyi geceler.

(Ermiş çıkacakken kolundan yakalar Rahip. Çıkmaması için tutar.)

TAMARA Bir isteğin varsa bana söyle. Onun için yanındayım.

(Rahip eliyle çıkması için işaret eder Tamara'ya)

TAMARA Su mu istiyorsun? Yoksa kitabı mı okuyayım? Onun gitmesini istedim. İhtiyaçlarını rahatça göreyim diye… Kalabalık sıkar sizi. Dışarıda beklemesi daha uygun…

(Rahip bırakmaz Ermiş'i. Hâlâ eliyle Tamara'ya çıkması için işaret etmektedir. Güç duyulur bir sesle.)

RAHİP Mutfağa… Mut…

TAMARA Yiyecek mi istiyorsun yoksa? Çorba? Evet, çorba ya… *(Duraksar)*

TAMARA İstersen, rahatlatacaksa dua okurum, burası sıcak yelpazeni sallarım. Başka bir şeyse arzun şayet…

(Ermiş duyabilmek için iyice yaklaşır yatağa. Bir an Ermiş'i dinler.)

ERMİŞ Mutfağa diyor, Tamara hanım. Mutfağa! Rahip

efendi… Galiba mutfağa gitmenizi istiyor. *(Bir an)* Çalışmak için. Ocağın başına!
(İrkilir Tamara, öylece kalır bir an.)

TAMARA Hemen gidiyorum efendim. Mutfağa gidiyorum. *(Ermiş'e)* Ayrılmayın hastanın yanından.
(Tamara hızla çıkar. Karanlık.)

9. TABLO

Gece. Aşçı Kadın'ın mezarı. Zangoç mezarın başındadır. Balıkçı ağır adımlarla yaklaşır. Zangoç'u rahatsız etmekten korkarak, alçak sesle...

BALIKÇI Çok merhametli, sevecen bir kadındı.

ZANGOÇ Fakat en kötü biçimde öldü. İnsan Tanrının adaletini anlıyor da adaletsizliği anlamıyor. Göklerin bir bildiği olmalı! *(Bir an)* Kendinden söz edildiğini duymak ona teselli olacaktır. Böyle düşündüğünü bilseydi sevinirdi.

BALIKÇI Ölüler kutsal sözleri yaşayanlardan iyi anlar. Tanrı günahlarını affetsin. Şimdi tek dileğim güneşin doğuşunu izlemek. Sabah olur da bir teknenin buraya yanaştığını görürsem dünyanın en bahtiyar adamı olacağım. Bütün gücümle kaçacağım üzüntü bulduğum bu adadan.

ZANGOÇ Döneceksiniz ha?

BALIKÇI Mikail'i dinlemeli hiç gelmemeliydim.

ZANGOÇ Ne tuhaf ben de hep gitmek isterdim bir vakitler. Ama şimdi eskisinden de fazla bağlıyım bu toprağa.

BALIKÇI İstersen sen de bizimle… *(Duraksar)* Sözlerin iyi tanıdığını gösteriyor Aşçı Kadın'ı.

ZANGOÇ Anuş. Onun adı Anuş.

BALIKÇI Öyle ya… Bir vakitler seslenirdik. Sonra unuttuk… Herkesten önce biz unuttuk…
(Sessizlik. Derinden, uzaklardan gelen güçlü bir bağırış işitilir. Bir an dikkat kesilir Balıkçı.)

BALIKÇI Duydun mu? Çok uzaktan bir ses…

ZANGOÇ Dalgaların uğultusudur.

BALIKÇI Hayır! Bu ses… Duyuyor musun? Biri yardım istiyor!

ZANGOÇ Yalnız çan seslerini bilirim ben. Şimdi gidip onları çalmalıyım yine. Anuş için. Yalnız onun için çalmalıyım bundan böyle.

(Aynı bağırış duyulur. Karanlık)

10. TABLO

Gee. Kıyı Mikail'in bağırışıyla birlikte aydınlanır. Kâbusun etkisi ile sık sık sıçrar. Tamara başucundadır.

TAMARA Mikail! Mikail… Kalk! Ne olur kalk… Ah! Mikail…

MİKAİL *(Sayıklar)* Alacak, seni alacak. Karanlık sular seni boğacak… Baba! Yardım et baba!

TAMARA Uyan! Yalvarırım uyan… Mikail, sadece rüya, rüya…

MİKAİL *(Sayıklar)* Nefes alamıyorum, nefes alamıyorum… Tamara…

TAMARA *(Uyandığını zannederek)* Buradayım! İşte yanındayım. Şimdi geçecek. Dur, dur… Yapma Mikail!

MİKAİL Yardım et, Tamara!

TAMARA Tamam, şimdi… Şimdi!

MİKAİL Ah! Öleceğim… Öleceğim…

TAMARA Hiçbir şey olmayacak, korkma.

(Tamara telaşla kıyıya yaklaşır. Küçük tasla gölden su alır)

TAMARA İyi olacaksın! İyi… Hemen geliyorum. Bak, bitti uyandın işte. Bitti gitti. Unuttun bile.

MİKAİL *(Sayıklar)* Alacak, seni alacak. Karanlık sular seni boğacak… Baba! Yardım et baba! Uzak tut benden. Tamara! Ah! Tamara!

(Tamara, Mikail'in hâlâ uyumakta olduğunu fark eder)

TAMARA Mikail?

(Son kez bağırır Mikail. Çan sesinin güçlü yankısı. Kuşlar ötmeye, gökyüzü ağarmaya başlar. Mikail sıçrayarak uyanır.)

MİKAİL Tamara!

TAMARA Buradayım.

MİKAİL Sen… Sen, ne zaman… Ah, yine uyumuş olmalıyım.

TAMARA Derin bir uykudaydın.

MİKAİL Lanet olsun gecelere, lanet olsun sabahlara!

(Tamara uzatır tası, alır Mikail)

MİKAİL Bağırdım değil mi? Uykumda, yine bağırdım.

TAMARA Bağırmadın.

MİKAİL Ama… Sayıklıyordum sanki. Kendi sesimi dinliyordum. Gerçekten bağırmadım ha? Olacak şey değil. Eğer öyleyse…

TAMARA Öyle ya… Ben sadece burada üşüyeceğini düşünüp…

(Mikail bir dikişte içer suyu. İçer içmez de püskürtür)

MİKAİL Lanet olsun göllere, kızlara, sulara! Ah! Bu da ne?

TAMARA Su. Göl suyu. İç, iyi gelir…

MİKAİL İyi mi gelir? Neye?

TAMARA Sevdaya.

MİKAİL Hı?

TAMARA Aşk acısına iyi gelir…

MİKAİL O da nereden çıktı!

TAMARA Sen düpedüz âşık olmuşsun Mikail.

MİKAİL Aa!

TAMARA Kavuşamadığın için kâbuslar görüyorsun.

MİKAİL Ya…

TAMARA Ya!

(Bir an bakışırlar. Gülmeye başlar Tamara, Mikail de katılır az sonra.

Gülerlerken karanlık.)

11. TABLO

Sahnenin üç farklı bölümü üç değişik mekânı belirtecek biçimde aydınlanmıştır. Ancak bu üç farklı mekân aynı zaman dilimini paylaşan paralel sahnelerdir.
1)BİRİNCİ BÖLÜM: Sol tarafta, karyolada Rahip yatar. Ermiş başucundadır. Elinde uzun, zincirli bir buhurdanlık vardır. Zangoç, Rahip'in ayakucunda durur ve kutsal kitabı tutar. Duruşu kitabı okuduğunu vurgular.
2)İKİNCİ BÖLÜM: Sahne önünde, kıyıda Balıkçı ve Mikail. Balıkçı: elinde kırık bir kürek, önüne topladığı birkaç tekne parçası ile öylece yere çökmüş durmaktadır. Mikail ayaktadır. Uzak bir noktaya, göle doğru bakar.
3)ÜÇÜNCÜ BÖLÜM: Sağda, sahne ortasına yakın Aşçı Kadın'ın mezarı. Küçük tepeciğin üzerinde ahşap, büyük bir haç. Tamara mezarın başındadır. Ellerinde mezara getirdiği çiçek dalları.
Başlangıçta bu üç an da bir fotoğraf karesi gibi kıpırtısızdır. Gökyüzünü aydınlatan ayın, yavaşça bulutlanması ile hareket başlar. Az sonra derinden gelen ve gittikçe yükselen bir ilahi işitilir. İlahi iyice güçlendiğinde ay kararmış ve eş zamanlı olarak her anın kendi içindeki hareketi başlamıştır. Birinci Bölüm'de Ermiş buhurdanlığı hastanın yakınında yavaşça sallar. Zangoç, kitaptan bir yaprak çe-virir. İkisi birden ilahiye eşlik eder. Aynı anda İkinci Bö-lüm'de kıyıda Balıkçı, ağır ağır doğrulur ve elinde tuttuğu küreği kullanarak toprağı kazmaya başlar. Mikail babasını izlemektedir. Üçüncü Bölüm'de mezar başında ise Tamara, çiçek dallarını mezarın üzerine bırakır, haç çıkartır. Sonra diz çökerek, çiçekleri usulca mezarın üzerine yayar. Aynı ilahiye eşlik etmektedir. İlahi alçalırken Birinci Bölümdekilerin sözleri işitilir. Sonra sırayla diğer bölümler.

1. BÖLÜM

RAHİP *(Korkuyla)* Ölüyor muyum Ermiş?

ERMİŞ Tanrı sizinle efendim. Umudunuzu yitirmeyin.

RAHİP Zangoç, söyle bana ölüyor muyum? Cevap ver şu çaresize… Yoksa… Çoktan öldüm mü?

ERMİŞ Böyle konuşmayın efendim. Ölüm hâlâ uzak size.

3. BÖLÜM

(Diğer bölümlerde eylem devam ederken)

TAMARA Seni bu gün, kendi ellerimizle yerleştirdik mezara. Toprakla örttük bedenini, şimdi çiçeklerle süslüyorum onu. Varlığın değil yokluğun rehber olacak bundan böyle. Ve kim bilir, belki de böylesi daha kolay olacak ikimize. Tanrının sunduğu yolda yokluğun giysisini giyerken *(Bu söz söylenirken Ermiş, Rahip'in üzerine yavaşça örtüyü çeker)* cennetin matemini tutacağım ben de.

(Tamara mezara kapanır, hareketsiz kalır.)

1. BÖLÜM

RAHİP Ne oluyor? Nedir o üstüme attığın? Toprak mı örtüyor beni de? Ses verin, bana cevap verin!

ERMİŞ Sadece örtü efendim. İncecik, ipekten bir örtü.

RAHİP Ne ağır! Eziyor sanki gövdemi… Ne kadar ağır!

ERMİŞ Hastasınız efendim.

RAHİP Korkuyorum Tanrım… Korkuyorum ölümden!

(Ermiş buhurdanlığı ağır ağır sallamaya devam ederken, Zangoç alçak sesle duaya başlar.)

2. BÖLÜM

(Yukarıdaki konuşmalar sürerken Balıkçı toprağı kazmaya devam etmiştir. Süratini ve gücünü gittikçe arttırarak, neredeyse bir mezar kazıyor gibi yapmaktadır işini.)

MİKAİL Ne yapıyorsun baba? Yapma artık… Bu kazdığın da ne?

BALIKÇI Durma! Yardım et.

MİKAİL Mezar mı kazıyorsun! Kim için? Bunu kimin için

yapıyorsun baba!

BALIKÇI Rahip der ki, "Kalbiniz kararır, umudunuz ölürse, sizden önce geride kalan ona mezar kazsın ve bir vakit daha yaşasın. Çünkü beden hayatı bırakmaz yine de." *(Tekne paçalarını işaret eder)* Hadi, getir onları!

(Mikail parçalardan birine yönelir. Balıkçı Mikail'in getirdiği parçaları kutsarcasına haç çıkartır. Zangoç'un duası duyulur biçimde devam etmektedir. Rahip'in kolu yavaşça yataktan düşer. Zangoç, Rahip'in kolunu düzeltir. Örtüyü omuzlarına dek çeker. 1. BÖLÜM kararır. Mikail babasının elinden alır küreği. Güçlü şekilde kazmaya başlar. Balıkçı bir araya toplar önündeki parçaları, bir ölüyü gömüyorcasına mezarın başında diz çöker.)

BALIKÇI Bu gömülen oğlum, benim teknemdir. Herkesi bir şey adam eder, beni de tekneler etmiştir. Kazılan mezar babanın kalbi içindir. Unutma oğlum… Bazen kalple beden ayrılır işte böyle.

(Balıkçı doğrulur. Bir an bakışırlar Mikail'le)

MİKAİL Unutmayacağım baba!

(Sımsıkı sarılırlar, ilahi güçlü şekilde yükselirken 2. BÖLÜM kararır)

3. BÖLÜM

(Zangoç'un okuduğu dua iyice güçlenmiştir. Mezarın başında doğrulur Tamara.)

TAMARA Elveda sevgili dost! Kavuşuncaya kadar elveda. *(Kalkar)* Lanet olsun zamansız, acı ölüme! Lanet olsun, küstah ölüme! Lanet olsun babama!

(Kalkar sonra aniden düşer, bayılır. 3. BÖLÜM kararır.)

Sahne önü lokal ışıkla aydınlanır. Tamara ve Mikail birbirlerine doğru yürürler. Kısa bir süre duraksarlar. Kucaklaştıklarında karanlık.

BİRİNCİ PERDENİN SONU

12. TABLO

Tamara'nın bahçesi. Bahçenin bir kenarına üst üste yığılı, iri bal kabakları. Balıkçı bahçededir. Elinde küçük bir çapa, toprağı kabartır. Tamara iki elinde de su dolu kovalar, önünde önlük, iş bilir adımlarla bir uçtan bir uca kat eder sahneyi. Bakımsız, yorgun gözükür.

BALIKÇI Olduğu gibi kabarttım, havalandırdım toprağı. Böyle daha iyi.

TAMARA *(Çıkarken)* Az daha bekle balıkçı. Hemen getiriyorum.

BALIKÇI Çok yoruluyorsunuz Tamara hanım. İyice çoğaldı işiniz. Ne olacak bunun sonu merak ediyorum.

TAMARA Alıştım sayılır. *(Konuşarak girer, elinde dolu bir sepet vardır)* Sana hâlâ ne diye Balıkçı diyorum bilmem. Bahçıvan demeli artık.

BALIKÇI Oturun hadi biraz.

TAMARA Lüzum yok. *(Sepeti Balıkçı'nın yanına bırakır)* Gübre.

BALIKÇI Sağ olasın. Ama ben yoruldum.

(Balıkçı dinlenmek için oturur. Tamara devralır işi. Konuşurken bir yandan bahçeyi çapalayacaktır.)

BALIKÇI Şu ilerideki parçayı sürüp, biraz sebze ekeyim?

TAMARA Rahibin bir sebze bahçesi var zaten!

BALIKÇI Bakımsız. Kuruyup gitti hepsi.

TAMARA İlgilenemiyor.

BALIKÇI Acısını da sizden çıkartıyor?

TAMARA Sevinir belki yeniden canlanmış görünce. Ek bir şeyler istersen.

BALIKÇI Üzülmeyin. Gün geçtikçe eski gücüne kavuşacak.

TAMARA Eh...

BALIKÇI Hem de değişecek. Geçenlerde kilisenin çıkışında karşılaştım da sormadı bile kiliseye gidip git-

mediğimi.

TAMARA Çıkışta karşılaşmışsın ya!

BALIKÇI Ah, bendenizi İsa efendimizle görse yanındaki kim diye sorardı. Ama kalbi yumuşuyor artık.

(Balıkçı sahne dışına doğru yürür. Uzakları görme çabası ile)

BALIKÇI Bu gün de gelmeyecek Mikail.

TAMARA Adaya yerleştin diye kızıyor hı?

BALIKÇI Siz yine de kıyıya falan giderseniz bir bakın. Uzaklarda tekne falan görünüyor mu?

TAMARA Bilmem ki.. *(Birden)* Bugün çan sesi duydun mu hiç? Yoksa fark etmedik mi? Aaa! Unuttu yine Zangoç.

(Tamara telaşla çıkar)

BALIKÇI *(Arkasından)* Boşuna gitmeyin. Unutmuyor. Hep mezarda. Belli ki işini istemiyor artık!

(Ermiş girer. Yol için hazırlanmıştır.)

BALIKÇI Gidiyor musun?

ERMİŞ Öyle.

(Kiliseden gelen çan sesi duyulur.)

BALIKÇI Bekle ben de geleyim. Senin tekne oğlumu da getirir belki.

(Çıkarlar. Diğer taraftan Mikail yetişme telaşıyla koşturarak girer.)

MİKAİL Baba! Baba... *(Ardından gelmekte olan Tamara'ya)* Yetişemedim.

TAMARA Dur. Koşma artık. Sebze bahçesine gidecekti. Diğer taraftan yürürüz.

MİKAİL *(Tamara'nın bahçesini, kabakları fark eder)* Amma da büyümüşler.

TAMARA Zaman geçiyor işte.

MİKAİL Değişmişsin sen de. Rahip'in kızı gibi değilsin artık.

TAMARA Eh, çalışıyorum. Mutfaktayım hep.

MİKAİL *(Midesini tutar)*

TAMARA Aaaa! Yine mi?

MİKAİL Lanet olsun teknelere, küreklere... Göle lanet...

TAMARA Seni beklememek lazım. Arada göl oldukça gözü yolda kalır insanın.

MİKAİL Beni mi bekliyorsun sen hâlâ?

TAMARA Tüh! Rezil.

MİKAİL Tekne yanaşırken kayanın üstündeydin gördüm. Niye söylemiyorsun?

TAMARA *(Bir çığlık atar. Önlüğüyle kapatır yüzünü)* Sus diyorum, sus!

MİKAİL Dizlerin gözüküyor. Eteğin açıldı.

TAMARA Açıldığı falan yok.

MİKAİL Kalbin?

TAMARA Kalbin açılması kimin umurunda? Sevdiğin bile görmedim der, söyler söylemedim der. Bir açılır, bir kapanır kalp. Geçer gider sevgiler.

MİKAİL Hay... Üstüme kalacak bu kız.

TAMARA Mikail?

MİKAİL Ne var?

TAMARA Sahi evlenir miydin bir rahibin kızıyla?

MİKAİL Dedim ya, dizlerini görmeden olmaz.

TAMARA Hani âşıktın bana?

MİKAİL Kendine koca mı arıyorsun sen?

TAMARA *(Küçük bir çığlık atar)*

MİKAİL Bu adada cübbeli bir mum olursun sanıyordum. Kabak çiçeği gibi açtın.

TAMARA Eh, insan öğreniyor. Neler yapmıyorum ki... O felaketten sonra. Hıncını alıyor babam. Sabırla öfkesi geçsin diye bekliyorum ben de. *(Kabağı kastederek)* İyi bakmışım değil mi? Balıkçı da yardım etti.

MİKAİL *(Birden hatırlar)* Ah! Babam!

TAMARA Bunlardan fener yapmasını da öğretecek. Suda yüzerlermiş. Yıldızlar gibi parlayarak…

MİKAİL Boş ver. Gitmem lazım.

TAMARA Mikail! Ne şaka yaptım sana ne de alay ettim. Kabul edersen evleneceğim seninle. Bana açıkça söyle

cevabını. Ya da eğer istemiyorsan... Hiçbir şey söyleme. Susar, kimseye anlatmam konuştuklarımızı. Rüzgâr duydu, toprak duydu yalnız, öyle de kalır. Belki ben de başka bir yön veririm kendime.

MİKAİL Geç kaldım. Oyalama şimdi beni. Hem sözle konuşulacak şeyler değil bunlar. Tamara tatlı kız! Boş ver! Boş ver…

(Mikail sahne telaşla dışına yönelir.)

TAMARA Hey baksana...

(Mikail döner. Tamara eteğini dizine kadar sıyırmıştır)

MİKAİL Hay, lanet olsun kızlara!

TAMARA Tüh! Kokak... Dönüp geleceksin nasılsa… Nasılsa olacak bu iş, anladım ben. Hem de çoktan. Kaderlerimiz birbirine karışacak Mikail.

MİKAİL Hay, anasının gözü! Cinler mi büyüttü seni bu kör adada be! Nereden öğrendin bunları?

(Mikail hızla çıkar. Hemen sonra çıktığı gibi süratle girer. Sarılır öper Tamara'yı. Öpüşürlerken çan sesi sonra karanlık.)

13. TABLO

Sahil. Balıkçı ve Ermiş sahnededir. Az sonra Rahip ağır adımlarla girer.

BALIKÇI Yolun açık olsun.

ERMİŞ Hoşça kalın. *(Uzaktan Rahip'i fark eder)* Siz de Rahip Efendi.

(Ermiş tekneye binmek üzere çıkar)

BALIKÇI Böyle havalarda gölü nasıl özlüyorum bilemezsiniz Rahip Efendi. Benim tekne de olsaydı…

RAHİP Genç değiliz artık. Durduğun yerde dur Balıkçı.

BALIKÇI Sevinecek Tamara Hanım ayağa kalktığınızı görünce.

(Çıkışa yönelirler)

RAHİP Kiliseye uğradın mı bugün?

BALIKÇI *(Onaylayacakken son anda vazgeçer)* Hayır efendim. Pek vaktim olmadı. Yoktum, siz oradayken.

RAHİP Vardın sanki? Kutsal Meryem'i okudun. Mum yaktın... Öyle değil mi?

BALIKÇI Kim bilir…

RAHİP Bir kere de doğruyu söyle be adam! Niye söylemiyorsun? Bir rahibe yalan söylenir mi?

(Balıkçı ne cevap vereceğini bilemez. Mikail koşturarak girer)

MİKAİL Baba! Buradayım baba... Durdur tekneyi!

BALIKÇI Mikail!

MİKAİL Gitti mi yoksa? Ah lanet olsun... *(Duraksar)* İyi günler Rahip Efendi.

BALIKÇI Hangi cehennemdeydin?

MİKAİL Ben… Midem yine tutunca…

RAHİP Mikail! Çocuktun son gördüğümde.

MİKAİL Öyle ya!

RAHİP Babanla beraber kiliseye gel. İhmal etme bundan sonra.

MİKAİL Gelir gelmez uğradım efendim. Sizin için de dua ettim.

RAHİP Ya... *(Balıkçı'ya)* Bak, apaçık söylüyor işte.

BALIKÇI İyi çocuktur efendim.

(Rahip çıkışa yönelir.)

MİKAİL İzin verirseniz bu gece adada kalacağım. Sabah erkenden ayrılırım.

RAHİP *(Onaylar)* Akşam yemeğe de gel.

(Rahip çıkar.)

BALIKÇI Haydut! Demek babanı görmeden gidecektin?

MİKAİL Konuşmamız lazım.

BALIKÇI Niye?

MİKAİL Bir şey oldu.

BALIKÇI Ne oldu? *(Cevap alamaz)* Ne oldu!

MİKAİL Evlenmek istiyorum. Tamara'yla. İzin verirsen tabii. Rahip efendi de ses çıkartmazsa... Söz verdik bir-

birimize. *(Gözü yerde duran tesbihe ilişir)* Tespihini düşürmüş Rahip. *(Tespihi alır)* Ne dersin bu işe? İzin veriyor musun? Seversin Tamara'yı sen de. O da seninle anlaşır. Mutlu bir yuva olur bizimki… Hem çocuk sevmek de hoşuna gider. Birkaç kız, birkaç oğlan… Düşündük de…

BALIKÇI Keçilerin ne olacak?

MİKAİL Keçilerim mi?

BALIKÇI Bir çoban adaya yerleşmez, yerleşse de mutlu olmaz. Sen iyisi mi evine dön. Sakın yemeğe falan da geleyim deme. Düzgün yemeyi bilmezsin. Küçük düşürüyorsun beni Mikail! *(Eline hızla vurur Mikail'in, tespih düşer)* Koy onu da yerine! Sakın dokunma bir daha! Hadi uğurlar olsun.

(Balıkçı çıkar. Mikail geride kalakalmıştır. Bir an babasının ardından bakakalır. Sonra dikkati göle yönelir. Suya doğru birkaç adım atar. Korkuyla hemen geri çekilir.)

MİKAİL Lanet olsun rüyalara…

14. TABLO

Gece. Kıyı. Mikail ve Tamara koşturarak sahneye girer.

TAMARA Ah, bırak peşimi. Gelme, bak gelme!

MİKAİL Bütün sahili koşan sen değil misin?

TAMARA Sana söylüyorum Mikail! Gelme üstüme.

MİKAİL Hadi cesaretin varsa suya kaç yine…

TAMARA Karanlık artık.

MİKAİL Korkuyor musun yoksa?

TAMARA Gece olunca görmediğim gözler izliyor, duymadığım sesler konuşuyor gibi. Sen de fazla uzağa gitme.

MİKAİL Buradayım işte! Yanında.

TAMARA İyice yaklaş. *(Dinler. Bir kuş sesi işitilir)* Duyuyor musun?

MİKAİL Baykuş ötüyor.

TAMARA Uğursuz sayılır.

MİKAİL Ne o? Titriyor musun sen? Otur, şöyle otur yanıma hadi.

(Bir an sessizlik.)

MİKAİL Tamara!

TAMARA Ne var?

MİKAİL Sen sahiden seviyor musun beni?

TAMARA Bilmem. Niye sordun?

MİKAİL Senden ayrıldıktan sonra düşündüm de… Evlenmek istediğine göre seviyor herhalde dedim.

TAMARA Ben de öyle düşündüm. Evlenmek istediğime göre seviyorum herhalde.

MİKAİL İyi. Bu iyi işte.

TAMARA Peki sen seviyor musun?

MİKAİL Tabii. Artık seviyorum. Öptüğüm göre… Bal gibi seviyorum işte.

TAMARA Evlenecek miyiz?

MİKAİL Tabii.

TAMARA Peki.

MİKAİL Peki.

TAMARA Evlenince…

MİKAİL *(Aynı anda)* Evlenince…

TAMARA Kutsal sayılır tanrı önünde.

MİKAİL Evet. Tabii bir rahip evlendirirse.

TAMARA Dualar olursa, mumlar… Bir de kilise. Ne yazık… Hem var hem de yok bunlar. *(Bir an)* Öyle her gün el ele kırlarda gezmeyiz herhalde. İşler olacak. Bir ev, sonra çocuklar. Yakılacak ocak, pişecek yemekler. Senin çorapların örülmek ister, bir de temiz hırka sırtına Yatağa bununla giremezsin.

MİKAİL Yooo, böyle olduğu gibi yatarım ben.

TAMARA *(Bir çığlık atar)* Aaa… Ne kötü! Ben gecelikle.

MİKAİL Nasıl bir şey o?

TAMARA Etekleri uzun. Kolları kısa, yakasında danteller var.

MİKAİL Böyle olacak ha?

TAMARA Evet. Evlilik böyle olacak.

MİKAİL Pek de o kadar şey değil…

TAMARA Ne değil?

MİKAİL Kutsal.

TAMARA *(Kaygıyla haç çıkartır)* Önce heyecanlanıyor insan ama sonra yavaş yavaş geçiyor. Belki de geçti bile. Doğrusu, babamın yaptıklarına değmeyecek bir mesele. Gidip konuşmalı, anlatmalı ona da. Niye istemiyor sormalı. Her şeye rağmen babalığını unutup, rahip olacak. Görevi ne de olsa. Bunu hatırlatmalı. Ya da en iyisi bir aracı koymalı. Yoksa mutfaktan alıp ahıra verecek beni. Mikail! Dinliyor musun?

MİKAİL Hı hı.

TAMARA Sessizleştin?

MİKAİL Üzeceğimden korkarım seni. Kabalık yaparsam… Bir çoban uymazsa rahip kızına…

TAMARA Gitmeliyim. *(Kalkar)* Beni üzebileceğini de sanma. Zamanla alışır insan birbirine. Sen sadece uyumamaya çalış. Adımı sayıklıyorsun uyurken.

MİKAİL Hı?

TAMARA Adımı! Rüyanda… Ne hoş değil mi? *(Bir an dikkat kesilir)* Ah! Baykuş sustu… İyiye işaret.
(Tamara çıkakken Mikail engeller.)

MİKAİL Unut konuştuklarımızı. Boş hayalleri unut Tamara.

TAMARA *(Duraksar)*

MİKAİL Kimse razı olmaz bu evliliğe. Aşka razı olmaz. Mutluluk görülmüş şey değil bu topraklarda. Ayırırlar bizi Tamara. Silinir gider adımız. Hatırla, Kirkor hiçbir zaman sevgili diyemedi Anuşka'ya. Adını anamadı asla. Ah! Tamara…

TAMARA *(Hatırlar)* "Bir asi olmaktan başka yol yok." Ne acı bir yol. Ne yapacağız Mikail, söyle ne yapacağız?

MİKAİL Kaçalım. Hemen şimdi.
(Mikail Tamara'yı suya sürükler.)

MİKAİL Geçeriz karşıya. Oradan doğruca dağlara. Keçilerim var benim. Yolları bilen keçilerim…

TAMARA Tekne…

MİKAİL Yüzeriz. Eskiden olduğu gibi… Ne çabuk unuttun. Sen söylemiştir! *(Uzakları işaretle)* Eskiden orada, gölün ortasında buluştuğumuzu, bu suyun çocukları olduğumuzu…

TAMARA Unutmadım Mikail! Fakat sen…

(Sessizlik. Yalnız dalgaların sesi gittikçe güçlenir.)

TAMARA Korkuyorsun… Artık kıyıda bile yürüyemezsin. İmkânı yok.

MİKAİL Öyleyse?

TAMARA *(Avuçlarını açar)* Bak, çizgileri farklı. Çok farklı… Kaderler karışacak. Ya sen benim yolumu keseceksin ya ben senin. Yazılmış bu… Değişmez. Korkma… Demek ki tatlılıkla bağlanacak bu iş. Akılla…

(Tamara uzaklaşır kıyıdan çıkışa yönelir.)

TAMARA Bekle beni. Hiç değilse babamla konuşuncaya kadar. Eğer o da olmazsa… Biz de başka bir yol buluruz kaçmaya. Tıpkı eskisi gibi. *(Çıkarken)* Hoşça kal. Sakın yemeğe geç kalma.

(Tamara çıkar. Mikail kıyıda kalmıştır. Karanlık.)

15. TABLO

Gece. Geniş taş duvar. Masa mutfak kapısının önündedir. Rahip oturur. Masadan uzakça bir noktada taburede Balıkçı. Elinde iri bir bal kabağı vardır, çakıyla onu oyar. Fener yapmaya çalışır. Masada kabak fenerlerden biri yanmaktadır. Tamara yemek doldurur.

TAMARA Fenerler ne güzel oldu.

BALIKÇI Yüzerken görün bunları. İyice uzaklaştıklarında yıldızlar göle dökülmüş gibi olur. Sönmeden öyle bir yanarlar ki...

TAMARA Ah, nasıl da hünerli değil mi baba?

RAHİP Oğlun yemeğe gelmedi?

BALIKÇI *(Bilmediğini anlatan bir işaret yapar)*

TAMARA Öyle ya, bekliyoruz akşamdan beri.

RAHİP *(Tamara'ya)* Galiba tanrının yolunun bir patika olduğunu mu düşünüyor hâlâ?

BALIKÇI *(Tamamladığı feneri bırakır)* Hayır efendim. Artık çok iyi biliyor ki mermer kaplı. Çamurlu pabuçlarıyla bir daha kirletemeyecek orayı! İzninizle *(Kabağı işaretle)* Gidip birkaç tane daha alayım.
(Balıkçı çıkar. Tamara şaşkın kalakalmıştır.)

TAMARA Ne oldu şimdi? Kalbi mi kırıldı acaba?

RAHİP Boş gurur. *(Bir an)* Zangoç da artık ayrılmak istediğini söylüyor adadan.

TAMARA Ya…

RAHİP Böylesi daha uygun. Yoksa ömrü bir mezarın başında ağlayarak geçecek.

TAMARA İyice yalnız kalacağız desene.

RAHİP Yeni birileri, birkaç tane de hizmetli gelecek. Çalışacak adama ihtiyacımız var.

TAMARA Öyle ya… Başka kimse gelmediğine göre… Ama bu gün Mikail'i gördüm. Sevimli bir genç olmuş.

RAHİP Demek beğendin onu?

TAMARA Senden sevgiyle söz etti. Çok da becerikli. Ben onu da yanımıza almak isteyeceğini düşünüp…

RAHİP Babası yeter bana. Oğluyla da Tanrı ilgilensin!

TAMARA Ya! Ben de sanmıştım ki…

RAHİP Ne sanmıştın? *(Bir an)* Sonradan utanacağın bir söz vermedin ona değil mi? Bir rahibin kızı olduğunu unutarak…

TAMARA Asla! Asla…
(Sessizlik)

RAHİP Tamara!

TAMARA Efendim?

RAHİP Göle bak. Yüzüyor kabak fenerleri...

TAMARA Görüyorum. Çok, çok güzeller...

RAHİP Niye ağlıyorsun peki? İstediğin gibi olmadılar mı?

TAMARA Oldular.

RAHİP Seyret hadi. Güzelliklere bakmalı insanoğlu. Şükretmeyi unutmaz böylece. Elindekilerini yitirmek istemez.

(Bir an sessiz izlerler. Rahip haçlı kolyeyi uzatır.)

RAHİP Al bakalım, senin için yaptırmıştım. Uzun zaman oluyor.

TAMARA Nedir? *(Kolyeyi tanır)* Ama bu... Bu haçlı kolye!

RAHİP Beğenmedin mi yoksa?

TAMARA Çok beğendim. Çok! O kadar ki... Tanrıyı hiç böyle yanımda hissetmemiştim.

(Karanlık. Kıyı boyunca parlayan kabak fenerleri. Tamara bir gölge gibi koşturur kıyı boyunca.)

16. TABLO

RÜYA: Hemen aydınlanır kıyı. Gece. Mikail sık sık bölünen, huzursuz bir uykudadır.

MİKAİL Alacak, seni alacak. Karanlık sular seni boğacak… Baba! Yardım et baba! Uzak tut benden. Tamara! Ah! Tamara! Lanet olsun! Lanet... Uyumamak lazım. Uyuma Mikail! Düşler bırakmayacak peşini. Uyumamak lazım... Uyuma! Uyuma Mikail... Tamara'yı bekle! Sabahı bekle! Bekle. Uyuma!

(Bağırarak sıçrar. Kalkar. Bir an. Rüzgârın sesi. Çanlar çok derinden, belli belirsiz duyulur. Az sonra bir tekne hızla yanaşır kıyıya. Yeni Zangoç teknenin burnunda ayaktadır. İri, tuhaf görünümlü, kaba saba bir köylü, tam bir dağlıdır. Vücudunu tamamen örten bir cübbe giymiştir. Uzun, yosuna benzeyen saçları kukuletasının altından sarkar.)

YENİ ZANGOÇ Mikail!

MİKAİL Ne var?

YENİ ZANGOÇ Gel hadi.

MİKAİL Sen de kimsin?
YENİ ZANGOÇ Seni almak için geldim. Hadi.
MİKAİL Sahi. Gidiyor muyum?
YENİ ZANGOÇ Hadi.
MİKAİL Korkarım ben. Gece olunca daha da korkarım.
YENİ ZANGOÇ Korkmayacaksın bu sefer. Fenerleri takip edeceğiz. Dönerken de onları takip edersin. Sakın kıyıdaki ışıklara bakıp aldanma.
MİKAİL Tamara?
YENİ ZANGOÇ Gelmeyecek, babası salmayacak.
MİKAİL Gelmem öyleyse, istemiyorum.
YENİ ZANGOÇ Sular seni boğacak, karanlık sular…
MİKAİL Git! Git hadi!
YENİ ZANGOÇ Tanrı yardımcın olsun Mikail. Sakın ışıklara bakma!
(Tekne karanlıkta kalır.)

17. TABLO

Aşçı Kadın'ın mezarı. Zangoç ve Tamara başındadır. Gökyüzünde ay, gece.

TAMARA Demek böyle öldü zavallı! Ne kaçma isteği ne de akılsızlığı öldürmedi onu. Bir tokat kırdı gururunu, kendini bile bile attıysa ölüme, bu yüzden attı. Zavallı dostum benim. Zavallı sırdaşım...
ZANGOÇ Çok geç ağlamak için. Hem boşuna.
TAMARA *(Kolyeyi uzatır)* Al bunu, göm hadi mezarına. Bir armağan olsun benden.
ZANGOÇ Ne saçma bir iş.
TAMARA Onundur. Ben veriyorum. Bir işaret sayar belki sevgime. Küçüldü sanmasın kalbimi. Sesimi duyuyorsa şimdi, anlıyordur demek istediğimi. Baba da olsa bir insanın kötülüğüne teslim olmayacağımı anlıyordur.
ZANGOÇ Tuhaf sözler. Hiç duymamıştık böylesini. Bir işe yarasa bari. Sanmıyorum. Değişecek değil bundan

sonra kaderimiz. Benim için hep bir felaketle anılacak adınız.

TAMARA Nefret konuşturuyor seni. Bana olamaz bu sözler. Severdin beni eskiden. Küçük bir çocukken…

ZANGOÇ Öyle diyelim. Savaşacak değilim. Hem gidiyorum buradan. Kim çalarsa çalsın felaket çanlarınızı. Yalnız tek isteğim...

TAMARA Söyle. Çekinme...

ZANGOÇ Ölürsem orada, duyarsanız siz de... Beni buraya gömün. Dostumun, sevgilimin yanına. Tek arzum bu. Sahte bir rahiple hayatı paylaştım, ölümü gerçek bir dindarla paylaşayım. Dindarlığı iyilik olan bir kadınla!

TAMARA Elbette. Bütün isteğin buysa...

ZANGOÇ …ve şunu bilin, kötü bir adam babanız. Rahip de olsa kötü. Yıllarca ona hizmet ettim. Belki bu yüzden kötüyüm ben de. Ne yazık geç anladım. Kendini Tanrıya yakın zannederken şeytanın yanında buluveriyor bazen insan. İşte her şeyi olduğu gibi söylememin sebebi. Yoksa artık ne sizi seviyorum ne de kendimi.
(Zangoç çıkışa yönelir)

TAMARA İyi geceler. Yolun açık olsun Kirkor.
(Zangoç çıkar. Karanlık.)

18. TABLO

Sahil. Kıyı boyunca parlayarak yanan fenerlerin ışığı iyice belirgindir. Tamara'nın seslenişi duyulur. Koşturarak girer. Sahil boştur.

TAMARA Mikail! Neredesin Mikail! Neredesin... *(Aranır)* Ortaya çık! Neredesin... Geç kaldım, Tanrım geç kaldım! Mikail!
(Mikail girer.)

MİKAİL Ne oluyor! Ne var...

TAMARA Buradasın... İşte buradasın! Ah! Anladım! Her

şeyi anladım. Git bu adadan. Başına bir şey gelmemesi, bir kötülüğün gelip seni bulmaması için. Ah! Mikail... Babam ölmeni istiyor, ölmeni…

MİKAİL Uyuyakalmışım. Şurada oturuyordum sonra uyuyakalmışım.

TAMARA Gideceksin değil mi? Duydun beni değil mi?

MİKAİL Fenerler ışıldıyordu rüyamda. Gölün üstü onlarla kaplıydı, ışıl ışıl yanıyordu su. Yine aynı rüyayı gördüm. Beni korkutan, gölden kaçıran rüya! Konuşuyordu beni almaya gelen! Durmadan konuşuyordu. Sonra batıyordu tekne! Korkmadım ama bu sefer. Korkutamadı beni. Senin sesinle uyandım.

TAMARA Felaket! İşte felaket bu! Adımı silinmez kılacak bu! Hayır, olmayacak bir şey! Sonunu hazırlayacak babam. Şimdi her şeyden iyi biliyorum. Seni yok etmek için yapacak ne yaparsa. Adımı unutulmaz kılacak felaketim! Tamara. Ah! Tamara! Git! Yarın gün doğumuyla! Gelme! Asla geri gelme!

MİKAİL Gidemem Tamara! Gidemem! Bağırma. Duymasınlar...

(Sessizlik. Derinden güçsüz bir çan sesi.)

TAMARA İşte! Rahip dönmüş kiliseye. Kendisi çalıyor artık çanları. Ne kadar da güçsüz!

MİKAİL Seni seviyorum Tamara! Bırakıp gidemem! *(Bir an)* Hem sen demiyor muydun… Bir rüyaya bu kadar kıymet vermek… Bu kadar korkmak bir kötüden!

(Karanlıkta parlayan, rüzgârla yanıp sönen titreşen kabak fenerlerinin ışığı. Mikail kıyıyı çevreleyen kayalardan birine yönelir.)

TAMARA Mikail!

MİKAİL Görüyor musun? Karanlık sular boğuyordu beni. Hâlbuki şimdi ışıklar var. Kalbimde cesaret var. Lanet bir rüzgâr söndürmezse herbirini yol gösterecekler, her gece beni sana getiren yol olacaklar Tamara.

TAMARA Ne yapıyorsun Mikail… Dur… Beni bekle…

(Mikail tırmanmaya devam eder. Tamara geride kalmıştır. Mikail az sonra tepeye ulaşır.)

MİKAİL Tamara! Ne olursa olsun, isterse felaketle bitsin bu hikâye, seni sevdiğimi, hep sevdiğimi söylemek istiyorum. Beni duyamayacağın kadar derinlerde kalırsam ya da Tanrı izin verir de çıkarsam göklere... Yanımda olacaksın. Hiç bırakmayacak kalbim seni. Belki rüzgâr kadar güçlü değil nefesim, sözlerimi taşımayacak sana, göl gibi bakamayacak yüzüne gözlerim. Yine de bir kalple, küçük bir kalple yapacağım ne varsa. Hiçbir şeye değilse de buna yetecek gücüm, göreceksin! Geri geleceğim… Her gece…

TAMARA Yapma Mikail! Yapma…

MİKAİL Her gece Tamara!

(Mikail'in bulunduğu tepe kararır. Tamara güçsüz bir çığlık atar. Derinlerde yankılanan sesi.)

TAMARA Tanrı koruyacak o kalbi. Kurtulacaksın Mikail!

(Tamara bir süre bekler, gerisin geri kıyaya sürüklenmiş olan fenerlerden birini alır, bir an göle, uazaklara doğru tutar. Birden bir ses duymuş gibi dikkat kesilir.)

TAMARA Kim var orada! *(Bir an)* Baba!

(Yanıt alamaz. Ani bir rüzgârla fener sönüverir. Karanlık. Kısa bir an. Az sonra Yeni Zangoç elinde bir meşale ile girer. Meşalesi bir anda parlar. Kıyıya yönelir. Hâlâ yüzmekte olan, açıklardaki Mikail'i görmek ister gibi göle bakar. Karanlık.)

19. TABLO

Akşamüstü. Sahil. Rahip ve Ermiş. Ellerinde meşaleler vardır. Ermiş birkaç tanesini toprağa diker. Meşaleler henüz yanmamaktadır. Çan sesi. Rahip bütün dikkatini göle vermiştir, bakışı hep uzaklarda.

RAHİP Kimse gelmek istemedi ha? Kiliselerinden de vazgeçtiler öyle mi?

ERMİŞ Ne yeni zangoç ne hizmetliler. Yalnız bir kişiyi getirebildim. O da tuhaf gözüktü gözüme. Kimsenin tanımadığı, nereden geldiği belirsiz bir adam. Son anda biniverdi tekneye.

RAHİP Öte dünyadan gelmişe benziyor!

ERMİŞ Konuştunuz demek?

RAHİP Deli saçması laflar etti. Yaşını sordum bilemedi. Bana bir ölümsüz getirmişsin.

ERMİŞ İsterseniz geri götürürüm.

RAHİP Kalsın. Tanrının zavallı bir kulu. Rahatsız edilmezse zararı dokunmaz. Yeni zangoç olacak bundan böyle.

ERMİŞ O mu çalıyor çanları da?

RAHİP Sahi? Kim bilir... Rüzgâr çalıyordur belki de. Dindar bir esinti. Kimseyi görüyor musun?

ERMİŞ Hayır efendim. Bomboş göl. Geleceği falan yok.

RAHİP Gelecek! Kulaklarımla duydum. *(Bir an)* Bir ses... Duydun mu sen de? Su dalgalandı sanki?

ERMİŞ Rüzgârdandır.

RAHİP Belki de diğer taraftan çıktı kıyıya. Çoktan buluştu Tamara'yla. Gidelim. Hemen.

(Rahip elindeki meşaleyi toprağa saplar. Çıkarlar. Tamara ve Balıkçı konuşarak girer.)

BALIKÇI Gördün onu ha? Babanın onca söze rağmen.

TAMARA Gördüm.

BALIKÇI Gece odanda değildin öyleyse?

TAMARA Uyuyakalmışım kıyıda. Gözümü açtığımda sabah olmuştu.

BALIKÇI Rahip?

TAMARA Fark etmedi belki de… Yine de içim tuhaf... Kötü bir sıkıntı dolaşıyor kalbimde. Kırgın gitti Mikail.

BALIKÇI Geçer. Sana sevmenin zor olduğunu söylemedim mi?

TAMARA Hayır.

BALIKÇI Unutmuşum. Yaş insanda akıl bırakmıyor.

TAMARA Ne olacak şimdi?

BALIKÇI Hiç. Yine görüp yine sevdiğini hatırlayacaksın. Böyle böyle alışacaksınız birbirinize. Başa çıkacaksın Rahiple. Savaşacaksın. Sen bizim dediklerimize aldanma. Biz dünyayı olduğu gibi tutmaya çalışırız. Yaşlılar böyledir. Ne aşk, ne kalp umurumuzda olmaz. Rahat kıçımız yerinden oynasın istemeyiz. Evlendin mi tamam, kendini kurtuldu bil.

TAMARA Rezilin tekiyim ben. Konuştuğum şeye bak!

BALIKÇI Kendini unutacak kadar değil. İyi evlat yetiştirmiş baban.

TAMARA Yine gelecek ama. Söz verdi. Tekneyle iyice yanaşıp, yüzecek sonra. Kimse duymayacak.

BALIKÇI Yüzecek mi?

TAMARA Evet. Yalnız sen bir fener yap. Işık yol göstersin ona.

BALIKÇI Hemen. Hemen yaparım... Ama Mikail…

TAMARA Yalnızca bir tane. Büyük, güçlü bir fener. Başka değil…

(Balıkçı kuşkuyla kıyıya yönelir. Meşaleler dikkatini çekmiştir.)

BALIKÇI Peki ya onlar? Görüyor musun?

(Uzakta, kıyı boyunca birbiri ardına yanmaya başlayan meşaleler.)

TAMARA Evet. Bak, yandı ışıklar.

BALIKÇI Onu derin sulara çekecek tuzak bu! Öyleyse karanlıkla değil ışıkla boğacak Rahip oğlumu. *(Bir an dikkatle etrafı kolaçan eder. Dikkati yüksek kayalıklara yönelir)* Mikail'de eğer hâlâ birazcık akıl kaldıysa…

TAMARA Ne oldu? Ne gördün söylesene!

BALIKÇI Benimle gel!

(Tamara ve Balıkçı çıkarlar. Işık zaman geçişini vurgulayacak biçimde ağır ağır kararır. Gece. Kıyı boyunca bütün meşaleler yanmaktadır şimdi. Rahip ve Ermiş kıyıdadır. Rahip dikkat kesilmiş, gölü gözetlemektedir. Birden döner, aynı anda korkuyla geri çekilir. Yeni Zan-

goç elinde meşalesi ile arkalarındadır.)

YENİ ZANGOÇ İndiler kıyıya. Haber vereyim dedim Rahip Efendi.

RAHİP Nereden? Ne taraftan?

YENİ ZANGOÇ *(Uzak bir noktayı işaretle)* Yalnız ikisi. Balıkçı'yla, kız.

RAHİP Sen buralarda kal. Yüzeni kendine çekeceksin. Anladın mı?

YENİ ZANGOÇ Onların elinde de ışık var.

RAHİP Söylediğimi yap yeter. Hadi.

YENİ ZANGOÇ Fırtına çıkacak bu gece. Büyük dalgalar olacak. Ay kapanacak! Göl insan istiyor. O çağırırsa biri mutlaka geçer öte tarafa.

(Rahip'in umursamadığını görünce uzaklaşır Yeni Zangoç)

ERMİŞ Rahip efendi... İzin verirseniz yarın ben de ayrılacağım adadan.

RAHİP Niye?

ERMİŞ Bitti işim.

RAHİP Öyle mi? Olur. Sen de git! Zaten istesem de tutamam. Bir ben, bir Tamara, bir de o canavar... Üçümüz yaşayacağız bundan sonra. Tam istediğim gibi... Hep istediğim. Hatta belki yakında Tanrı da terk eder bizi. Yalnız çan sesleri kalır. Git Ermiş, herkes gitsin! Yapayalnız kalsın bu ada! Biz burada kaldıkça, bir daha da dirilmesin! Hadi!

(Rahip hınçla iter Ermiş'i. Aynı anda kalbinde bir ağrı hissetmiş gibi duraksar. Ermiş toparlanması için atılır, koluna girer.)

ERMİŞ Dönelim efendim. Kimsenin geleceği yok. Bir çocuk hevesi olsa olsa…

(Rahip güçlükle birkaç adım atar.)

YENİ ZANGOÇ Orada! Suda... Bir kıpırtı var! Geliyor galiba! Bir kafa var, suda bir kafa! Yüzüyor Rahip! Şurada, yüzüyor … Bu yana doğru yüzüyor!

(Bir an kıpırtısız kalırlar, rüzgârın sesi giderek güçlenir. Çan sesleri. Dış sesler bağıranları bastırıncaya dek artacaktır.)

TAMARA *(Koşturarak girer, kıyı boyunca)* İşte orada! Görüyorum... İşte orada!

BALIKÇI Nerede! Görmüyorum Tamara! Nerede?

RAHİP Buradan Mikail! Işığa yüz! Işığa yüz Mikail!

BALIKÇI Mikail! Neredesin Mikail!

TAMARA Görüyorum onu! Görüyorum! İşte orada, suda! Bak, başına bak!

RAHİP Geliyorum! Seni almaya geliyorum!

BALIKÇI Ah! Lanet olsun şu rüzgâra. Hani nerede?

TAMARA Mikail! Uzaklaş, oradan uzaklaş!

BALIKÇI Tamara! Sönüyor Tamara! Ah! Tanrım... Durdur şu rüzgârı Tanrım.

TAMARA Mikail! Buraya doğru... Kıyıya doğru Mikail!

RAHİP Neredesin Ermiş! Nereye kayboldun adam!

(Rahip göle yönelir.)

ERMİŞ Gitmeyin Rahip efendi! Nereye! Sakın girmeyin suya!

TAMARA Baba!

RAHİP Neredesin Mikail! Neredesin...

TAMARA Baba!

RAHİP Yüzeceğim, alacağım seni de yanıma Mikail! Ah! Tamara... Neler yaptığını gör Tamara!

TAMARA *(Göle doğru atılır)* Babam, kurtar onu Ermiş... Baba! Kurtar onu! Boğulacak! Boğulacak...

BALIKÇI Gitme! Aldanma... Gitme Tamara!

(Işık Mikail'i aydınlatır. Kayalıkların tepesinde, en yüksek noktada, öylece durmaktadır. Bağırışlar bir rabarbaya dönüşünceye dek sürer. Rahip gölden çıkar, fırlatır atar elindeki kabak fenerini. Güçlükle nefes nefese gelir kıyıya)

RAHİP Sönsün! Bütün ışıklar sönsün burada! Bırakın karanlıkta kalsın ada! Söndürün! Suda kimse yok! Budalalar, yok! Kimse yok suda! Söndürün...

(Sahne kararır, yalnız birkaç meşalenin karanlığı aydınlatan pırıltısı. Tek tek onlar da sönmeye başlar.)

RAHİP Tanrım! Bir kızın aklından neler geçer, kim bilebilir Tanrım!

20. TABLO

Sabah. Sahil. Rahip aynı yerde yatmaktadır. Ermiş, Balıkçı ve Yeni Zangoç başındadır. Balıkçı ve Zangoç saygılı bir sessizlikle bekler. Ermiş üzerini örter ölünün. Haç çıkartır.

ERMİŞ Bir an önce gömülmeli bu zavallı. Tamara hanım bu halde görmemeli babasını.

BALIKÇI Öyle ya. Tanrı günahlarını affetsin.

ERMİŞ Amin.

YENİ ZANGOÇ Şuna da bakın! Rahip karada boğulmuş. Kalbi çatlamış olmalı.

(Kimse kıpırdamaz. Yeni Zangoç atılır.)

YENİ ZANGOÇ Ben gömerim. Ölü de olsa, çatlamış da olsa rahip rahiptir. *(Sırtlanır ölüyü)* Nereye? Nereye gömülecek?

(Balıkçı ve Ermiş ne söyleyeceğini bilemez.)

YENİ ZANGOÇ Kilisenin bahçesine götüreceğim. Onu alacak bir yer vardır nasıl olsa? *(Birkaç adım atar)* Beni kutsasın diye gelmiştim. İşe bakın. Şimdi ben onu kutsayacağım. *(Kendi kendine konuşarak uzaklaşır, bir yandan gülmektedir. Ölüye)* Efendi, hoşuna gitmeyecek bu galiba. Kalmak isteyeceksin. Ama yağma yok. Ben işimi bilirim. Seni derine gömeceğim, taşın da ağır olacak. Aklın burada kalmasın efendi. Sakın kalkmaya çalışma. Nöbetini de tutacağım. Dünya bitti, başka bir hayat başladı bundan sonra. Yavaş yavaş alışsan iyi edersin. Ne o? Kıpırdıyor musun yoksa daha şimdiden? Dur, durduğun yerde!

(Bir an sessizlik. Sonra bir teknenin kıyıya yanaştığı

görülür. Tekne boştur. Şaşırır Balıkçı, dikkatle bakar. Aynı anda Mikail girer. Yavru keçi kucağındadır.)

MİKAİL Bekle. Bak kimi buldum. Keçilerin ne olacak diyordun? İşte geri gelmeye başladılar. *(Keçiye)* Öyle değil mi? Yalnızlık mahvetmiş onu baba.

BALIKÇI Tamara nerede?

MİKAİL Gelir neredeyse.

BALIKÇI Babası…

MİKAİL Biliyor öldüğünü. Her şey unutulunca, o da iyileşince evleneceğiz. *(Keçiyi kastederek)* Amma büyümüş değil mi?

BALIKÇI Büyümüş. Hakikatten büyümüş. Hem de akıllanmış. Bak, bana geliyor.

(Mikail tekneyi fark eder.)

MİKAİL Tekne gelmiş ha!

BALIKÇI Görüyorum.

MİKAİL Hani neredeler? Kimse yok mu? Nasıl geldi peki? Söylesene…

BALIKÇI Benimki nasıl gittiyse bu da öyle geldi herhalde. Daha ne soruyorsun! Bin, hadi bin!

MİKAİL Gerçekten de seninkine benziyor, inan bana tıpkı senin tekneye benziyor baba.

BALIKÇI Hay! Hiç akıl yok sende. Hiç yok! Bendeki kadar bile!

BALIKÇI Binsene.

MİKAİL Bineceğim. Yalnız… Korkuyorum hâlâ. Niye bilmem, korkuyorum. *(Bir an)* Boş ver. Düşünme sen.

BALIKÇI Nerede kaldı?

MİKAİL Tamara mı? Gelir, neredeyse gelir. Hazırlanıyordu ben ayrılırken. Çok sürmez, gelir.

(Çanların çaldığı işitilir. Tepe aydınlanır. Tamara üzerinde yas giysileri ile yüksekte öylece durmaktadır. Mikail'e el sallar. Balıkçı ve Mikail hareketsizleşir. Sahnenin farklı bir köşesi aydınlanır, haçsız bir mezar tepeciğinin başındadır Yeni Zangoç. Kucağındaki ağır, büyük

kayayı güçlükle bırakır mezarın üzerine sonra o da hareketsizleşir. Üç nokta da ağır ağır yükselen ilahinin altında bir müddet aydınlıkta kalır. Karanlık.)

21. TABLO

Üzüm zamanı. Kıyı. Tamara üzerinde yas giysileri ile kıyıdadır. Yorgun ve neredeyse yaşlanmış gözükür. Elinde boş bir kova önünde iş önlü vardır. Bir müddet karşı kıyıya doğru bakar. Adımlar kıyıyı sonra sahile yakın bir taşın üstüne oturur. Çalı demetinin ardından Falcı çıkar. Elinde ağzı mantarlı, içinde pusula olan iki küçük şişe vardır.

FALCI Sana buralardadır demiştim. Bak, buluverdim işte.

TAMARA Sahi… Ben görememiştim.

FALCI Herhalde saklanmış olacaklar. Yoksa çoktan elinize geçmesi gerekirdi. Hem öncekini de buldum. *(Bir an)* Siz bunları hiç aramıyor musunuz Tanrı aşkına?

TAMARA Bilmem. Pek aradığım söylenemez. Karşıma çıkarlarsa mutlaka alıp okuyorum ama. İhmal etmiyorum.

FALCI Size dedim. Bir süpürge çöpünü bile bıraksam karşıdan, geleceği yer doğruca burasıdır. Tanrının işi işte! Ya da akıntının. Her neyse… Başka tarafa hayatta gitmez. *(Şişelerden birini açar, çıkarttığı kâğıdı okur)* İşte Mıgırdic'in düğünü. Size haber vermek için yazılmış. Ah! Gelin ne de çok istemişti katılmanızı hem de tüller içinde kiliseye gelmeyi. Dua etmeyi. Bırakmadınız, yine bırakmadınız gençleri sevinsinler.

TAMARA Düğünler kilisede yapılmıyor Falcı. Zaten rahip de yok. Ne gerek var o halde? Kiliseyi ölümler için hâlâ kullanabilirler ama. Bunu biliyorsun sen.

FALCI Tabii… Biliyorum. Yine de… Belki zamanla değişir fikriniz diye düşündüm. Bunca ay geçti geçti.

Bunca düğün bunca ölüm…

TAMARA Değişmez.

FALCI Hem kimseye bir şey olduğu falan yok…

TAMARA Daha iyi ya!

FALCI *(Şişeyi uzatır)* Bakacak mısınız buna? Merak etmiyor musunuz?

(Tamara ilgilenmez. Kovanın içine bırakır Falcı şişeyi)

FALCI Peki olanları duydunuz mu?

TAMARA Yoo… Ne haberler var ?

FALCI *(Doğallıkla elini alır Tamara'nın, bir yandan avucunu incelerken bir yandan konuşacaktır)* Bu yıl üzüm hiç olmadı. Daha dalında kavrulup gitti garipler. Sonra şu Mıgırdiç'in karısı evleneli dört ay olmadan doğurdu. Niye erken doğurduğu malum. Gebeymiş zaten. Ama çocuk… Bir görmeliydiniz. Neredeyse bir buzağı. Hem benziyor hem de o kadar iri. Anacığı ne çekti doğururken… Bir de Mikail meselesi var tabii. Diyorlar ki bir keçiyle evlenmiş. Artık hiç inmiyormuş dağdan. Keçi de cinmiş. Doğrusu, Mikail ötekilere karışmış… Yalan tabii. Zavallı çocuk galiba hasta…

TAMARA *(Anlatılanlara ilgisiz, avucunu kastederek)* Yine aynı mı?

FALCI *(Dikkati Tamara'nın avucunda)* Hı… Değişen bir şey yok.

TAMARA Eh!

FALCI *(Diğer avucunu alır bakmaya devam ederken)* Bir kere size pusula yollayacağını da söylemişti. Aldınız mı bilmem? Okudunuz mu ya da? *(Avucunu kastederek)* Kader çizgisi inceliyor. Bu iyi. Çok iyi. Galiba yakında gülecek gözleriniz. Hem gitgide birbirine benziyor çizgiler.

TAMARA Doğru ben de öyle hissediyorum son günlerde. Sanki ismim yavaş yavaş siliniyor. Yavaş yavaş unutuyor Tanrı beni.

FALCI *(Kalkar)* Ne kader! Gelip sizi bulması ne acı. Fa-

kat yaman çıktın Tamara hanım. Yine de kader zor unutur insanı.

TAMARA Olsun, bir gün nasılsa unutacak. Yaşayacak Mikail de.

(Çanların çaldığı işitilir)

TAMARA Hadi sen git artık!

FALCI Hoşça kalın. Çenem düşük biraz, biliyorum. Sizin kafanız kaldırmaz. Alıştınız yalnızlığa. Çok alıştınız.

TAMARA Alıştım sayılır. *(Birden)* Dur bakayım!

FALCI Efendim?

TAMARA Kiliseye uğradın mı?

FALCI Şimdi uğrayacağım Tamara hanım. Hem mum yakacağım hem okuyacağım.

TAMARA İhmal etme.

FALCI Şu çanların kendi kendine çaldığı doğru mu? Bir de her gece ışıklar yanıyormuş?

TAMARA *(Şişeyi alır kovadan, pusulayı açarken)* Çanları rüzgâr çalıyor. Işıkların yandığı da yalan. *(Dikkati kâğıtta)* Rahip hortlamadı hâlâ. Fakat bazen Anuş'un mezarından ince bir ağlama duyuyorum ben de. Bilmiyorum belki de uyduruyorum…

(Falcı yavaş yavaş kiliseye doğru uzaklaşır, dinlemez artık.)

TAMARA Asıl dönmek isteyen o belki de. Severdi yaşamayı, vazgeçmiyor hâlâ. Fakat vazgeçmeli insan bu huyundan. Kim sevmez ki hayatı…

(Geride yüksekçe bir nokta aydınlanır. Mikail tepededir. Geçmiş bir zamandan, Tamara'nın şu an elinde tuttuğu mektuptan sesleniyor gibi)

MİKAİL Kim sevmez ki hayatı? Yine de istesen, çağırsan beni Tamara sana geleceğim. Verilmiş sözler vardır aramızda unutulmaz. Öptüğüme göre seviyorum hâlâ seni. Hâlbuki istemiyorsun sen. İzin vermiyorsun. Neyi bekliyorsun Tamara? Kötü bir kaderin bekçisi oldun, önüne geçtin felaketimin. Ama bilmiyorsun,

orada kalırsan hiç ölemeyeceğim. İzin ver sana geleyim Tamara. Bırak boğulayım. Çünkü felaket bu. İsmini Tanrı vermiş sana, silemezsin! Çoktan razıyım ben de bu kadere. Kalmadı korkum, bağlı da değilim hayata. İzin ver hiç değilse yanına geleyim, izin ver öleceğim gibi öleyim. Tamara, senden dileğim bu. Artık tek dileğim. Ne olur merhametli ol. Ne olur merhametli ol.

Karanlıkta kalır Mikail. Bir an kıpırtısız bekler Tamara. Sonra mektubu katlar kovanın içine koyar elindekileri. Kalkar, ağır adımlarla kiliseye yönelir. Yavaşça kararır sahil. Tek tek yanmaya başlayan hayalet ışıklar…
Müzik yükselir. Tamara son bir kez karşı kıyıya doğru bakarken…

SON

Mart 2005 / İZMİR

FUNDA ÖZŞENER

AŞKIN DİLİ

(Cinsiyetlerimizin Modern Tarihi)

Aşk tam tersini anlayabilme marifetidir.

KİŞİLER

LİSA Barmen. Güzel bir kadın fakat asıl bu dünyayı terk etmeden önce güzelleşmiş olacak.

BALIK Müşteri. Güzelce bir kadın. Lisa'yla hemen hemen aynı yaşta. Balık, bu oyunda Lisa'nın ona taktığı isimdir. Yoksa hatırlayacağı, kendine ait bir ismi vardır mutlaka.

DOKTOR Önce Postacı sonra Avcı sonra Pansiyon müşterisi vs. Ufak tefek değişikliklerle erkek rollerinin tamamı ona aittir. Tüm çağlarda çekici olabilecek bir erkektir. Öyleyse yakışıklı değil daha ziyade karizmatiktir. Hem Balık hem de Lisa'dan büyüktür.

Not:

Diğer tüm karakterlerden farklı olarak Doktor'un sahne trafiği belli bir ritm ve sıklık gösterir. Metinde bu oyun kişisinin ortaya çıktığı ve yazarın vurguladığı anlar zorunlu dönüşüm noktalarıdır ve dolayısıyla belli sayıdadır. Fakat elbette oyun kişisinin biraz daha fazla gözükmesi iyi olacaktır. Bu trafik rejiye bırakılmıştır.

Genel olarak *Aşkın Dili* tümüyle tempo oyunudur. Uzun konuşmalar, yarım tümceler, tepkilerin keskinliği ve değişkenliği, bir konudan diğerine geçiş vs. bu hızlı tempo düşünülerek düzenlenmiştir. Belli bir ritmin altına düşüldüğünde anlamın yavaş yavaş kaymaya başladığı, başka bir deyişle sözlerin sanki saf anlamlarına kavuşmak istercesine farklı bir yöne doğru hareketlendiği fark edilebilir. Sözün doğasıdır bu. Anlamına kavuşmak ve en uygun hızda hareket etmek ister sözler. Fakat belki ciddi olandır böylesi. Oysa Aşkın dili bir komedidir. Bir Rüya oyunudur.

Gerçekte; bildiklerimizin dışında, bizde en derin gülme duygusunu uyandıran şey ruhumuzun gıdıklanmasıdır. Orada belli bir süratle, neredeyse ilahi bir uyumla hareket eden sözcüklerin, eylemlerin süratini değiştirmek ve birbiriyle hiç karşılaşmayacak olanları çarpıştırıvermek belki de bu derin gıdıklanma hissini yaratabilir.

Tıpkı elimizin üstünde dolaşan ince parmakların aynı dokunuşla bazen serinletip bazen yakması gibi.

1. TABLO

*Beyoğlu'nun arka sokaklarında karanlık, küflü bir binanın giriş katı. Genişletilmiş ortak bir salona açılan kapılar. Koyu yeşil duvarlar. Burası, şimdi bir bardır. Fakat eskiden birkaç kez farklı amaçlarla da restore edilmiş ve bu başarısız her ticari girişimden geriye bir şeyler kalmıştır. Böylelikle çoktan unutulmuş olanları saymazsak önce bir "**Av Kulübü**" sonra masum, tatlı kaçamaklara ev sahipliği yapan bir "**Pansiyon**"; bir "**Videocu**"; dini toplantıların düzenlendiği bir "**Cemiyet Evi**"; "**Sex Shop**" ve nihayet "**Bar**" olmuştur. Sahneyi boylu boyunca kesen tezgâhın üstü, duvar ya da raflar eski günlerin hatırası, küçük ve bazen pek münasebetsiz kaçabilecek "oyuncaklar" ve ancak bir aksesuar olarak algılandığında anlamlı olabilecek dekor parçaları ile doludur. Bu tuhaf, tarihsel ve sosyolojik karmaşanın sonucu o kadar da kötü değildir fakat. Çünkü ilk bakışta bir Bar olduğu kavranabilirse eğer ona eşi görülmedik bir zenginlik de katabilir ve böylece burayı az çok gizemli bir varlığa dönüştürür.*

Oyun, bu gizemli varlığın iyice belirginleştiği yani geçmiş bütün zamanların, rastlantısal bir biçimde kesişerek bu mekânı yeniden yarattığı gerçek dışı bir anda başlar ve bizim bir noktadan sonra artık takip edemeyeceğimiz meçhul bir geleceğe doğru akıp gider.

Sabahın erken saatleri. Camlı kapının ardında, dışarıyı görünmez kılan puslu bir grilik. Dışarıda, geceden kalma birkaç sandalye, ait olduğu masaya dayalı halde öylece bekler. Zaman zaman güçlenen fakat şimdi hafifçe yağan yağmurun sesi.

Lisa, barın arkasındadır. Bir görünüp bir kaybolarak alt raftan aldığı kadehleri süratle yerine dizer. Tezgâhı siler. Yetinmez, barın üstündeki vantilatörü, yazar kasayı,

geyik kafasını ve zarif ayaklı aynayı da siler. En son başının üstünde asılı duran boynuzlara yönelir, siler, toz bezini onlardan birinde asılı bırakarak ön kısma geçer. Birkaç sandalyeyi masasına yaklaştırır. Tablo ilerledikçe sahne belirgin bir biçimde giderek bir Av Kulübü'ne dönüşecek, başka bir deyişle Bar uykuya dalarken Kulüp ağır ağır uyanacaktır.

Lisa bir ses duymuş gibi duraksar. Bir an. İçeriden kesik bir çığlık. Ardından öğürtü. Devrilen eşyalar, su sesi, şangırtı… Geceden kalma bir kadın uyanmaktadır.

LİSA *(İçeri doğru)* Günaydın! *(Duraksar)* Giysiler burada! Kalkabilecek misin? *(Çığlık yeniden duyulur)* Çıplak olman seni korkutmasın…

Kabinin yanında duran elbise askısına yönelir. Birkaç kıyafeti kabinin üzerine atar.

LİSA Başına bir şey gelmedi. *(Yanıt bekler)* Bunun için bütün gece uğraştığın halde… *(Duraksar, sesleri dinler)* Hatta daha çok sen yaratıyordun o hissi. Yani yanındakinin başına her an bir şey geliverecekmiş gibi ya da diğerinin ya da şapkalı olan vardı ya… *(Duraksar)* Nerede olduğunu hatırlıyor musun? Efendim? *(Cevap alamaz)* Hadi gel, buraya gel… Kusuyor musun hâlâ? Son kadehi içmeyecektin. Uyarmaya çalıştım. *(Bir an dinler)* Bence kendi elbiseni alma. Madem ıslandın… Sana verdiğim giysiler burada, biraz tozlular ya, kusura bakma artık. Rahatsız olmamaya çalış. Kimse yok, istediğin gibi gelebilirsin. Yine de camlar tedirgin edecek olursa… Güneşliği indirebilirim… *(Bir an)* Beni duyuyor musun?

Camlı kapı çalınır. Bisikletli Postacı camın dışındadır. Elinde bir zarf vardır. Lisa önce kavramaz, müşteri zanneder

LİSA Hayır, henüz açmadık. Gidin hadi, lütfen gidin

şimdi. Bugün belki de hiç açmayız… *(Bisiklet zilini duyar, postacıyı fark eder)* Aaa! Siz miydiniz? O da ne? Ha… Evet, evet. Boşaltacağım o posta kutusunu yakında. Elinizdekini bırakıverin öylece. Evet evet oracığa *(Lisa umursamayınca dışarıdaki Postacı söylenerek zarfı atar)* Fakat durun, durun bir dakika! Ne muhteşem bir hava değil mi? Görüyor musunuz? Güneş hiç açmayacak ve hep yağmur yağacak gibi… Tıpkı, tıpkı… Hadi, bir öpücük yolluyorum size… Çok geç olsa bile bar açılınca siz de mutlaka gelin. Hoşça kalın… Hoşça kalın…

(*Lisa, tezgâhın arkasına geçerken derinden bir gong vuruşu duyulur. Alt raftan av tüfeğini çıkartır. Geyik kafasını biraz öne çeker, boynuzda asılı olan toz bezini alır, içeriden gelen son ve büyük şangırtı. Devrilen eşyalar. Çığlık.)*

LİSA *(İçeri)* Ne oluyor? İyi misin sen?

Balık üzerinde bornoz ve elinde bir kılıç ile girer. Bir an şaşkınlık. Dikkatle etrafına bakar.

BALIK Lanet olsun! Bütün bunlar da ne böyle?

LİSA Nihayet uyanabildin ha?

BALIK Bir Kitsch mezarlığına düşmüş olmalıyım. Ah! Olacağı buydu… Olup olacağı… Öldüm ve bir Kitsch oldum ha? O kimdi? Az önce başucumda duran?

LİSA O mu? Hı… Zırhtı. Bir zırhtı yalnızca… Koyacak yer bulamayınca kaldırmıştım…

BALIK-Onu anladım. Bütünüyle anladım… Yine de… Yatağın yanında öylece bekliyordu, boylu posluydu ve galiba… Büyük ihtimalle… İçinde… Biri vardı.

LİSA Yok canım… Dedim ya sadece bir zırh.

BALIK Ya da bana öyle geldi. Bir an için… Sanki genç bir prens, hani şu beyaz atlı olanlardan… Onun içinden dışarı, tam gözlerime bakıyor gibiydi… Fakat kılıcı savurunca kafası yatağın altına yuvarlandı ve aynı böyle *(Elindeki kılıcı atar)* bir ses çıktı.

LİSA Kafası… Koptu mu?

BALIK Hemen hemen. Yine de prens ya da her neyse ölmemiş olabilir diye düşünüyorum çünkü bazı erkekler bedenen çok güçlü olurlar ve pekâlâ kafasız da yaşayabilirler. Yani bu genç de ayakta durmaya devam ettiğine göre...

LİSA Hay, aksi. Hay…

BALIK Ne oldu ki?

(Lisa içeri gitmeye yeltenir, Balık konuşmasıyla olduğu yere mıhlar onu.)

BALIK Ölmüş müdür yoksa? Eğer öyleyse cansız bedeni şimdiye devrilmiş olmalıydı… *(İçeriden, devrilen zırhın gürültüsü. Bir an)* Söylemiştim, sana söylemiştim…

LİSA Öyle derin uyuyordun ki böyle bir uykudan çıkar çıkmaz onu fark edeceğini hesap edemedim. Doğrusu ben bilseydim…

BALIK Tam gözlerime bakıyordu. Bir çeşit tehditle… Ve şimdi öldü! Sana yemin ederim!

LİSA Hayır, hayır… O sadece… *(Bir an)* Önemli değil. Kafası yeniden takılır. Sen sakinleş ha? Üstündeki biraz sersemlik sadece.

BALIK *(Duraksar)* Uyurken gördüğümüz her şeyin aslında kendimiz olduğunu biliyor muydun? O sadece teneke bir zırh olsa bile?

LİSA Hı?

BALIK Rüyalarımızda gördüğümüz her şey… Sadece bizizdir… Ya!

(Balık anlamadığını fark edince alaycı bakışlarla süzer Lisa'yı. Bir an. Etrafını incelemeyi sürdürür.)

BALIK Ah! Şunlara bak! Tam bir modern sanat müzesi! *(Bir an)* Ben de bir rüya görüyordum. Uyanmadan az evvel. Rüyamda bir bardaydım, kendimi derin bir aşka kaptırmıştım ve var gücümle bunu anlatıyordum. İstiyordum ki sözcükler bana yardım etsin. Karşımdaki dinliyor ama tek kelime bile edemiyordu. Ona

diyordum ki… "Cinsiyetlerimizin Modern Tarihi" iki tür yokluk üzerine inşa edilmiştir… Birincisi cinsiyetsizliktir ki; bu seks hayatımızı bütünüyle bir sağlık problemine indirgemiş, bir sıhhat meselesi haline getirmiştir diğeri ise *(Susar, birden hatırlamış gibi)* Hi…!

LİSA Ne oldu?

BALIK O nerede?

LİSA Efendim?

BALK O. Nerede?

LİSA Kim?

BALIK O!

LİSA Hangisi?

BALIK Nerede? Gitti mi? Kaçırmış olamam… Öyle değil mi? Bekleyen birileri var mı?

LİSA Hiç sanmam. Yani görüyorsun işte…

BALIK Eee?

LİSA Ne demek eee? Diğeri diyordun! İlki seks hayatımızı tümüyle…

BALIK Lanet olsun! Bunu yaptığıma inanamıyorum! Yani bunu da yaptığıma. *(Duraksar)* Hı? Diğeri? Haa… O ikinci bölümün konusu, ikinci. Yazmakta olduğum kitabın… "Cinsiyetlerimizin Modern Tarihi…" nin. *(Duraksar, Lisa'yı yeniden fark eder)* Affedersin, günaydın. Ben… Ben… *(Duraksar)* Hangi cehennem bataklığına düştüm ha? *(Duraksar)* Bar burası! *(Duraksar)* Hesabı mı ödemedim? *(Tehditkâr)* Bir PhD olduğumu biliyor musun? *(Duraksar)* Gitti değil mi?

LİSA Kim? Kimse kalmadı. Neden söz ediyoruz?

BALIK Ne demek "Hangisi", "Kim" "Neden söz ediyoruz". Şu masada konuştuğum, âşık olduğum adam! Besbelli değil miydi? Yani oracıkta otururken... Sen beni dinlemiyor musun? Ah! Gecikmiş olmalıyım, sızdığım için… Olacağı buydu! Olup olacağı…

LİSA Nişanlını sormuyorsun değil mi? *(Çekingen)* Yoksa genç âşığı mı?

BALIK Nişanlı mı? Nişanlım yok ki benim. *(Duraksar)* Sen de kimsin?

LİSA Gece üç kez âşık oldun. Bir kere evlenme teklifi aldın ve iki kez de nişanlandın.

BALIK Hadi!

LİSA Törenle.

Lisa parmaklarını işaret eder, Balık parmaklarındaki, ucundan kurdeleler sarkan yüzükleri fark eder.

BALIK Törenle ha?

Lisa, tezgâhın altından eski tip bir videokaset çıkartır. Sallar.

BALIK Hadi be!

LİSA Hı hı…

BALIK Törenle… *(Kasete uzanır)* Ver bakayım şunu! *(Duraksar, yüzükleri kastederek)* Jelâtin bunlar! *(Duraksar)* Demek törenle… Nişanlandım ha? Aman Allahım! Aman Allahım! Şansa bak! *(Duraksar)* Neredeler peki? Ah, bulabilseydik şu ikinci bölüm için fevkalade olurdu, fevkalade. Bir çırpıda yazılırdı belki de hatta… *(Lisa cevap vermez)* Ama ben onları demiyorum ki... Şurada… İşte tam şurada, köşedeki masada… Yoksa barda mıydı? Sen hatırlıyor musun? Birisiyle tam şurada… Onlardan birisiyle belki de… Âşık olmuştum! Bildiğin aşk! İçimden tabii… Onu diyorum… *(Duraksar)* Peki, benim beklediğim beyefendi gelmedi mi? Yani dün gece buraya, aslında kendisiyle buluşmak için geldiğim adam?

LİSA Kimse gelmedi.

BALIK Bütün gece yanıma kimse uğramadı m? Ve sabaha karşı ve sabah ve az önce ve şimdi…

LİSA Henüz değil.

BALIK Burada onu mu bekledim? Ne yaptım ki? Ne yapmış olabilirim? Bütün gece… *(Birden küçük bir çığlık*

atar) Hatırlıyorum! Ah, lanet olsun hatırlıyorum…

LİSA Beklemekten vazgeçtin galiba…

BALIK Vazgeçtim. Tabii vazgeçtim… *(Bir an)* Hayır, hayır o kadar değil…

LİSA Yani öyle gözüküyordu. Önce hesabı ödedin ve sonra içmeye başladın.

BALIK Peşin mi?

LİSA Sanki gecenin başında, taa en başında bütün olacakları biliyor gibiydin. Yani… Zaten biliyordun… O yüzden peşin!

BALIK *(Duraksar)* Evet bilirim, her zaman bilirim! Hiçbir şey şaşırtamaz beni. Nesnel dünyada… *(Duraksar)* Peşin ha! Çok mu ödedim?

(Lisa yazar kasaya basar, neredeyse tarih öncesi bir çınlamayla açılır çekmece. İçinden gelişigüzel aldığı paraları tezgâhın üstüne bırakır.)

BALIK Sen barmensin değil mi?

LİSA Taksi paran kalmamıştı.

BALIK Tabii ya… Elbette. Çok zarifsin… Benimle ilgilendiğin için de ayrıca… Barmensin tabii… *(Bir an)* Gittiler ha? Hepsi kaçıp gitti… Öbürü de hiç gelmedi. Beyefendi olan.

LİSA Hiç.

BALIK Hı… Anlıyorum.

LİSA *(Dışarıdan geçmekte olana el sallar, Postacı yeni bir zarfı daha kapıya doğru fırlatır)* Müşteriler neredeyse gelmeye başlar. Belki de sen yavaş yavaş giyinmeye başlasan…

BALIK Anlıyorum. Tabii… *(Birden)* Bu saatte mi? Yani kim bu saatte içmeye başlar ki? Dalga mı geçiyorsun benimle? *(Duraksar)* Eve dönemedim ha? Nerede oturuyorum?

LİSA Bilmem.

BALIK Ne demek bilmem? Ağzımdan laf almak mümkün olmadı mı? *(Duraksar)* Evet, sıkıyımdır. Gerçekten

sıkı. Özellikle gevşediğimde çok sıkı olurum. Adresimi bile vermeyecek kadar. Ama bu kadar… Ne söyledim? Yani adresimi sorduğunda… Bazen ağzımdan bir şeyler kaçırdığım olur da…

LİSA Hiç. Hatırlamıyor gibiydin. Hatta hâlâ biraz hafıza sorunu yaşaman olağandır.

BALIK *(Kalkar ve sandalyeye yeniden yığılır)* Ah, başım… Bir tek daha atmalıyım… Çaresi bu. Çivi çiviyi söker. Gitmeden önce sadece bir kadeh. Bana bir şeyler daha ver… Sert! Sıkı bir şey… Toparlayacak cinsten. *(Duraksar)* Hafıza sorunum yok benim! Yani bütün bu aksilikleri bir tür ahlakçılığa sayabilirsin belki ya da ne bileyim bir tür tutuculuk. Hatta bilimsel bir çalışmanın ciddi bir parçası. Deneysel bir inceleme. Fakat asla hafızayla ilgili değil… Anlıyor musun bunu?

LİSA Öyle demek istemedim, söylemek istediğim; bence bu alıklık akşamdan kalanların kaderi…

Lisa kabinin üstünden aldığı giysileri Balık'ın eline tutuşturur.

LİSA Yine de elini çabuk tutsan…

BALIK Akşamdan kalmam. Yani Modern Çağ öncesinden ya da içgüdülerim açısından tarihin en erken evrelerinin birinden kalmış olabilirim ama bu asla akşamdan kalmak demek değildir… Biraz antropoloji bilir misin sen? Antropoloji. İnsanbilimleri… Metodolojik açıdan? Hıı... Neyse... *(Duraksar)* Alıklık da ne demek? Of, unut gitsin… Peki, geri döneceğini söyleyen oldu mu? Not filan bırakan?

LİSA Hiç.

BALIK Hiç… Anlıyorum. Telefon numarası? Bir iki dize… Bir mısra… *(Birden)* Bütün gece bir şeyler yapmış ve karşılığında bir şeyler kazanmış olmalıyım öyle değil mi ya! Şurada, işte tam şurada… Göz alıcı, çarpıcı, unutulmaz bir jest, ne bileyim bir bir… Peki, teorisinden anlar mısın? Şeyin, antropolojinin yani…

Hayır mı?

LİSA Hayır.

BALIK Anlıyorum. Tabii, elbette…

LİSA Kusura bakma.

BALIK Ne demek, ne demek… Hepimiz insanız.

LİSA Belki seni toparlayacak bir şeyler…

BALIK Nasıl yani? Toparlayacak derken? *(Heyecanla)* Ah! İçeride ya da masa altında –olur a, sızıvermiştir de gözden kaçmıştır kapı arkasında birinin bulunma ihtimali var mı? İşte bu beni gerçekten toparlardı…

Lisa kahve makinesine yönelir. Balık donakalır.

BALIK Dur bakayım, o ne o? Kahve mi? Toparlanmak için? *(Birden)* Beni küçümsüyor musun sen? Yani herkes böyle bir anda çekip gittiği, ortalarda bir makalelik dahi olsa aşktan iz kalmadığı ve bunca rezilliğe rağmen peşin ödediğim için?

LİSA *(Kahve makinesini işaretle)* Yo Yo… Ben sadece, tamamen…

BALIK Aklından ne geçiyordu ha? Az önce? *(Giysileri işaret eder)* Sanki bir an şey sandım da… Bana bakışlarında… Sonra müşteriler falan derken… Tanışıyor muyuz biz?

LİSA Gece tanışmıştık. Elbette.

BALIK Açıkça! Yüz yüze bir tanışma? *(Duraksar)* Tabii ya, nasıl da çıkmış aklımdan. Hah! Gece… Bütün gece… Ne geceydi ama! *(Duraksar)* Ne oldu ki? *(Duraksar)* Burada mı yattım? Burada? Barda?

LİSA Evet ya…

BALIK Kahve içmem! Yani ilkesel olarak bir barda asla kahve içmedim ben! Kavrıyor musun? Bana oradan bir kadeh… Neye bakıyorsun?

LİSA Ben mi?

BALIK Dik dik bakıyordun… Neyse neyse… Peki, neyse… Bir kadeh… Bir kadeh… Bir şey ver işte!

(Lisa bir an duraksar sonra ani bir kararla içki şişesini

alır, kadehi doldurur uzatır, Balık almaz. İnatla dik dik bakmaya devam eder)

BALIK Peki sen?

LİSA Efendim?

BALIK Anlaman lazım. Tek başına içmek… Bana göre biraz tuhaf da… Bu bir tarz meselesi…

LİSA Hı?

(Balık, bir kadeh daha doldurur. Lisa'nın önüne iter)

BALIK İç hadi! Çekinme! Pyöm za lübov i *(Bir kadeh atar)* stoyaşee vremya.! *(Duraksar)* Hı?

LİSA *(Çevirir)* "Şerefe. Aşkın ve duran zaman şerefine!"

BALIK O da ne demekmiş? "Aşkın ve duran zamanın şerefine!"

LİSA "Seni bekliyorum" demek.

BALIK *(Duraksar)* Hı? *(Bir an)* Yo yo… Biliyorum tabii. Ne demek olduğunu… *(Süratle, peş peşe birkaç kadeh içer)* Pekâlâ biliyorum. Derinlemesine üstelik. Ve işte bu laf, insana bir şişe bile içirebilir. Hatta daha da fazla! Hatta dün gece sırf bu laf yüzünden… *(Duraksar)* Rusça mıydı o? *(Duraksar)* Yorum sana mı ait? *(Birden)* Ben Rusça'yı nereden biliyorum ki! *(Bir an)* Neyse unut gitsin… Unut! Hadi, ver bir tane daha! *(Bir an)* Ah başım! Çoktan ölmüş olmalıyım. Çoktan… Yine de hoşsohbetsin. Fena değilsin… Yani ayılırken yanında birinin olmasını isteyen sevecenler ya da bir sıcaklık arayan koca kalpliler için…

LİSA Evet, genellikle iyi olduğumu söylerler… Ben de kendim için…

BALIK Hangileri? Bir sıcaklık arayan koca kalpliler mi yoksa ayılırken yanında birinin olmasını isteyen sevecenler mi? Hangileri iyi olduğunu söyler? Çünkü ben iki gruba da girmem de…

Bir an sessizlik. Lisa bir tek atar, soluklanır, kadehi tekrar doldurur, içecekken vazgeçer

LİSA Aşkın dilini arayanlar!

BALIK Hı?

LİSA Aşkın dilini…

BALIK Beni küçümsüyor musun sen?

LİSA Pardon? Yoo… Ben sadece…

BALIK Ah, kusura bakma! Gerçekten, gerçekten. O son kadehi içmeyecektim! Beni bitirdi, gerçekten bir balyoz gibi iniverdi tepeme. Yoksa yıkılacak cinsten bir kadın değildim…

LİSA İşte bu besbelliydi.

BALIK Şu, sinirleri asla sarsılmaz olanlardan…

LİSA Elbette…

BALIK Yah… Nasıl? Şimdi anlaştık mı? Fark ettin öyle değil mi? *(Giysileri işaret eder)* Bak. Tutumun biraz kabaydı ha?

LİSA Tabii, tabii elbette. *(Birden)* Anlaşmak mı? Pardon… *(Bir an)* Ha… Şu mesele!

BALIK Aslında hareketlerine yön veren şey beni tanıdığını zannetmen. Bunu iddia ediyorsun? Çok iyi tanıdığını?

LİSA Aaa! Ben mi? Ama… Ben…

BALIK Kişiliğimin gücü ve kendimi ifade edebilme kapasitemin…

LİSA Senin mi?

BALIK …Ve elbette erkekler üzerindeki etkimin...

Lisa az önce doldurduğu kadehi bir dikişte içer,

LİSA A! Elbette… Özellikle… Erkekler üzerindeki etkinin…

BALIK *(Atılır)* Hadi be! Yürü… Anlat hadi! Başla dökülmeye… İşte beklediğim bu! Bana geceyi anlat!

LİSA Nasıl yani ya?

BALIK Dilinin altındakini çıkart! Doğruyu, dosdoğruyu anlat! Yüzüme dik dik bakar ve beni bir an önce sepetlemek isterken aslında sakladığın şeyi? Kadın rekabeti dostum! Hı? Nasıl yakaladım mı seni? Rahatla ve anlat!

(Sessizlik. Lisa, kadehi de şişeyi de uzaklaştırır kendinden. Soluklanır.)

LİSA Bütün bir gece boyunca öylesine parlaktın ki…

BALIK Eveettt…

LİSA Bir ara bardaki bütün kadınlar dul kalacaklarını düşünmeye ve korkuyla birbirlerine sokulmaya başladılar...

BALIK-Yee…

LİSA Bunu nereden mi biliyorum?

BALIK Nereden biliyorsun?

LİSA Biliyorum çünkü aynı anda kederden, birbiri ardına kanyak istemeye başladılar…

BALIK Kanyak?

LİSA …sonra gruplar halinde ve nihayet aynı anda, hepsi birden şöyle bağırıyordu, "Bana bir kanyak!" "Bana da!" "Benimki nerede kaldı?"

BALIK Lanet olsun! Kanyak ha… Kanyak? Kederden…

Balık, bir anda içtiğinin kanyak olduğunu fark eder.

LİSA Bar bir anda içini çeken, dua eden, hıçkıran, inleyen kadınların fısıltılı yakarışlarıyla doldu. Sanki bir uğultu kapladı ortalığı. Sen tam oradaydın… Kutsal bir ışık yıkıyordu yüzünü. *(Duraksar)* Yo yo şurada. Parlamaya devam ediyordun ve ben içimden diyordum ki… Bütün o kadınlara diyordum ki…

BALIK Ne diyordun?

LİSA Ne diyordum? Diyordum ki… "Durun, içmeyin! O erkek içkisidir! Bizi çarpabilir"

BALIK Ya! Lanet olsun, bizi çarpabilir…

LİSA "Kanyak yüze çirkinlik verir…"

(Balık, şişeyi Lisa'ya doğru iter. Lisa da kanyak olduğunu fark eder. Kaygı dolu bir an.)

BALIK Beni deviren tek içki. Tek! Olacağı buydu, olup olacağı… *(Duraksar)* Gelir gelmez bir kadeh istediğimi hatırlıyorum. Sonra da bir dikişte içtim onu. O kadar hızlı içtim ki…

LİSA Galiba. Elbette, sana yakışıyordu. Hı hı… Erkek içkileri, özellikle kanyak sana…

BALIK Bana? Kanyak gebertir beni be! Bir yudumu bile… Bütün bu anlattıkların…

LİSA Ne varmış anlattıklarımda?

BALIK Bana, daha çok birini… Borges'i hatırlattı da. Bu atmosfer, ardı ardına devrilen kadehler…

LİSA Ya… Şansa bak, açılıyorsun işte. Hatırlamaya başladın bile. Buradaydı o da!

BALIK Hı?

LİSA Evet. Aynen. Yan masada. Yavaş yavaş bulutların dağılması ne hoş değil mi? Bir ara asla kendine gelemeyeceksin ve sonsuza dek aynı alıklık içinde kalacaksın sandım… Fakat bak, hatırlamaya başladın ha! Hadi artık giyin!

BALIK *(Kendi kendine)* Burası boştu… Geldiğimde bomboş… Sonra da yalnız birkaç kişi… Sen bana ne anlatıyorsun Allahaşkına?

(Camın ardında içeriyi görmeye çalışan bir siluet belirir. Camlı kapı çalınır)

LİSA *(Gölgeye)* Henüz açmadık! Hayır, bu sabah değil efendim! Yetişemedim! Ne dediniz? Duyamadım? Elbette, arka tarafta küçük bir bahçe… *(Dikkatle bakar, irkilir)* Ah, siz mi geldiniz? Ne hoş, dilerseniz beklerken içeri girip bir kahve…

BALIK İçeri mi? Ben bu haldeyken mi? Giyinmeden? Küçümsediğini söylemiştim… Sana beni küçümsediğini söylemiştim…

(Balık oturduğu yerden fırlar, çıplaklığını fark edip yeniden bir çığlık atar. Para üstünü neredeyse kaparak alır, kendini kabine atacakken son anda içeri girmekten vazgeçer. Dikkatle kabini incelemeye başlar. Camlı kapının ardındaki siluet uzaklaşır. Balık, konuşma boyunca barın içinde dolaşacaktır.)

BALIK Seni hatırlıyorum barmen! Dün geceden.

Hatırlamadığımı sanıyorsun, bana yardım ettiğin, sırf bir gecelik elimden tuttuğun için gizlice seviniyorsun ama… Ah! Kadınlar da erkekler gibidir… Çok yanılıyorsun! Sana İtalyanca bilip bilmediğini sormuştum. O köşedeki yakışıklı tam karşımda duruyordu, her şeye hazırdı ve sen İtalyanca bilmiyordun!

(Yanıt beklemeden kabinin kapısını açıp içerisini inceler.)

BALIK Tek kelime bile… Barın arkasında durmuş öylece içki dağıtıyordun. Yüzünde mutlu, kendinden emin, tıpkı ilkellerdeki gibi kocaman bir gülücükle. Yakışıklı, durmadan bana bakıyordu… Ben uygun bir cevap vermek için çırpınıyordum, sen gülüyordun, şu lanet olasıca ışıklı top tepemde dönüp duruyordu, yakışıklı susuyordu, sen içki dağıtıyordun ve ben o an tek kelime, tek kelime olsun İtalyanca bir şey söyleyebilmek için çırpınıyordum. Bu ne demektir biliyor musun? Evet, çok da iyi biliyorsun! Dur senin terimlerinle söyleyeyim… Aşkın dilini arıyordum! Hah, nasıl ama! O an! Tam o an! Sen barın arkasında yine böyle… *(Duraksar)* Bana bornozu kim giydirdi? *(Duraksar)* Daha doğrusu içindekileri kim çıkarttı? *(Duraksar)* Boş ver, İtalyan'ın çıkartmadığı kesin. Öyle değil mi? *(Kabine geri dönecekken duraksar)* Seni iyi hatırlıyorum! Bakışlarında, insanı felakete sürükleyecek, o dost kıvılcımları fark etmediğimi zannetme.

(Kabinin çevresinde birkaç kez dolanır, nihayet arkasına geçer. Lisa, o arkadayken hayretle, camdan içeri bakan kişiye odaklanır. Siluet çekilir, Lisa telaşla raftan aldığı av tüfeğini yerine asar. Av kulübü iyice canlanmıştır şimdi.)

BALIK "Burası İstanbul! Senin küçük ülkene benzemez Lisa!" diyordum sana. Sen öyle dost dost bakarken… *(Duraksar)* Lisa?

LİSA Efendim?

BALIK Hah… Nasıl ama! Yakaladım seni! Hem de ne yakalamak! Adın Lisa değil mi? Görüyor musun? Hafıza sorunum yok! Hiç olmadı. Bütün bir uygarlık tarihini şu anda ortaya dökebilirim… Bunu çok iyi biliyorum çünkü… Çünkü Lisa… Beni bütünüyle yanlış tanıdın, baştan aşağı yanlış.

LİSA-. Tanıdığım falan yok. Hayır, tanımış falan değilim. Ben sadece bir gecelik bir arkadaşlık için…

BALIK Tek gecelik ilişkilerin kadını gibi mi görünüyorum! Bana uzun, dokunaklı bir konuşma yapmıştın. Aşka ve onun gibi bir şeylere dair… Hepsi safsataydı galiba. İşte o zaman… Adını kulağıma fısıldadığında senin kim olduğunu ben de anladım. Şıp anlayıverdim!

LİSA Adımı kulağına fısıldadığımda mı?

BALIK Fısıldamadın mı? O an seni yoğunlaşmak üzere olan bir su bulutu ya da hepten bir Altocumulus kümesi, sadece bir ses, soğuk bir nefes gibi hissettiğime yemin edebilirim. *(Duraksar)* Yine de her şeyi hatırlıyor olamam değil mi? Yani bütün bunlarda bir tür acayiplik, yer yer absürde varan bir…

LİSA Karanlıkta kalan bazı noktalar olur elbette… Giyinivermenin belki sana bir faydası…

BALIK Balık kim?

LİSA Efendim!

BALIK Balık? Bütün gece bana Balık deyip durdun. İsim taktın öyle değil mi? İşte bu da acayip bir dostluk göstergesiydi. Isınmaya, kaynaşmaya hazır bir kalp yavaş yavaş açılıyordu. Ama kanmadım! Beni kimse kandıramaz bunu sen de fark etmiş olmalısın.

LİSA Epeyce. Ciddi bir insan olduğun besbelliydi.
(Balık kabinin arkasından çıkar, elinde Kutsal Kitap tutmaktadır şimdi.)

BALIK Balık! O kim? Hadi bir cevap ver… Benim de sana ait bir sırrı öğrenmek hakkımdır. Yani bunca

samimiyetten sonra…

LİSA Tabii tabii… Fakat benim pek vaktim…

BALIK Hem şöyle bir düşünüyorum da… Gece sen de bir şeyler içmiş olmalısın. Barın arkasında birkaç kadeh atıverdin öyle değil mi ha?

LİSA Hayır ben hiç… Yani hiç demeyeyim de hemen hemen hiç, üzülmedikçe pek içmem…

BALIK Üzülmedikçe mi? Ne tuhaf iş! *(Birden)* Buzlu bir kanyak ya da onun gibi soğuk bir şeyler… Sonra da anılara daldın. Eski ve neşeli hatıraları sana yeniden yaşatacak özel adların peşinde… Onları kulağıma fısıldarken…

LİSA *(Aceleyle)* Balık… İri, turuncu bir dişi. Şurada, arka bahçede, küçük havuzda yaşıyor. Fakat bazen kaybolur. Hop… Bir anda. Günlerce yok… Sonra birden çıkar geri gelir. Gidişini anlıyorum da niye aynı havuza yeniden döndüğünü hiç anlamıyorum… *(Bir an)* Gece kötü görünüyordun. Kötü dediysem… Sarhoş ve yorgun. Düşündüm ki… Arka tarafta yatak var. Ve kadınlar kadınların dostudur!

(Sessizlik. Kaygı dolu bir an.)

BALIK Kadınlar da erkekler gibidir!

LİSA Ve insan gerçekten zor durumdaysa bir kadına sığınabilir…

BALIK Sana sığınmış olamam. Yani bunu hiç düşünmemiş olmalıyım. Aklıma bile gelmemiş olmalı, anlıyor musun? Çünkü bu… Hiç, hiçbir şekilde benim mizacımın bir parçası olamayacağı gibi eğitimimin de…

LİSA İnsan bazen…

BALIK Hayatımın hiçbir döneminde, günlük yaşantımın ve doktoramın…

LİSA Dostluk iyidir. "Kalp için aşk ve zihin için dostluk" derler.

BALIK *(Duraksar)* Nerede?

LİSA Efendim?

BALIK Bunu nerede derler?

LİSA Şey…

BALIK Hayır, soruyorum çünkü bunu Türkiye'de demezler. Aşk, genel olarak bizim her tarafımıza iyi gelir. Yeter de artar bile. Dostluğa hiç gerek kalmaz.

LİSA Moldova'da derler.

BALIK Sahi mi? Ya! *(Duraksar)* O halde sizi bütünüyle yanlış anlamış olmalıyız…

LİSA Nasıl?

BALIK Yani sarı saçlar ve harika bacaklar. Bizde tamamıyla başka bir fikrin uyanmasına…

LİSA Hangi açıdan?

BALK Etimolojik açıdan değil herhalde. Bacaklar, yuvarlak kalçalarla birleştiği müddetçe bu mümkün değildir!

(Balık, hızla ardına kadar açar kabinin kapısını.)

BALIK Bana ne yapmaya çalışıyorsun ha!

LİSA Affedersin?

BALIK Bana ne yapmaya çalışıyorsun dedim barmen! Yoksa bir saadet zincirine mi dolandım? Burası bir tür kardeşlik cemiyeti falan mı? Bütün bunlar… Şu geyik kafası sonra zincirler ve deri pantolon, tezgâh altından çıkan kasetler… İçki şişeleri, haç ve tüfek… Fallus, armalı bornozlar, hedef tahtası, kadehler… *(Duraksar, saydıklarını bir araya getirmeye çabalar)* Öküz boynuzu ve Kutsal Kitap ve av borusu ve dikiş kutusu ve nişan törenleri, kameralar… O da ne? *(Raftan önce bir buhurdanlık sonra bir kırbaç alır, inceler, sönük bir şişme kadın yere düşer ve kendi kendine şişer)* Burası neresi ha? *(Kabini işaretle)* İsa içerde, tam arkamda, şu an sırtıma bakıyor. Verdiğin paralar da Roma döneminden kalma! Bana ne yapmaya çalışıyorsun! *(Duraksar)* Küçümsüyorsun! Elbette ya… Hah, nasıl da aklıma gelmedi! Beni küçümsemek için kurulmuş

bir tezgâh bu! Ah! Bir kadının kadına yapmayacağı yoktur! Her açıdan! Antropolojik, etimolojik, anatomik… *(Birden tezgâha atılır)* Çabuk nişan kasetimi ver!

LİSA Dur… Fakat o… Sadece… Değmez bile…

BALIK-Yalanlarına ve hayal mahsulü anlatılarına… Yalnız hayal mahsulü narrativlerine inandığımı sanma!
(Balık kaseti neredeyse kaparak alır, videonun içine yerleştirir, düğmeye basar. Bir an… Hiçbir şey gözükmez yalnız ekranın karlı görüntüsü. Balık, kısa bir süre boş gözlerle izler sonra bir anda her şeyi kavramış gibi hayretle kabine bakar.)

BALIK O… O bir günah çıkartma kabini. Öyle değil mi?

LİSA Hı… Hı…

BALIK Ve bütün bunlar da… Vazolar, boynuzlar, aynalar, kapılar, zırhlar… Her biri kendisi olan şeyler. Bütünüyle düz anlamlı. Simgesel ya da göstergesel falan değil yani?

LİSA Hı? Hayır… Ha… Eğer dekor mu diye soruyorsan… Değil.

BALIK *(Dinlemez)* Şöyle ki… Bir geyik boynuzu, yerinde yani erkek geyiğin ta alnında takılı olduğu müddetçe hiçbir sorun yoktur. Geyik geyik, boynuz da boynuzdur. Fakat ne zaman o boynuzu keser yatak odanın duvarına asarsın iş değişir. Boynuz, bir anda geyiğin yerini alır. Peki, geyiğe ne olmuştur? Bilimsel açıdan orası bizi ilgilendirmez. O, pekâlâ yeşil bir ormanda, ağaçlar arasında, sağa sola çarparak, oradan oraya koşturup duruyor da olabilir ama semiotic açıdan artık duvardaki boynuz tamamıyla bir geyiğin göstergesidir. Boynuza bakar ve "İşte bu bir geyik!". "Ne kadar da güzel!" deriz. Hatta bazen daha da ileri gidip pekâlâ bir çift boynuzun insan türünden bir erkeği, "insan derken adam gibi adam olanları kastetmiyorum dikkat edersen", belli bir sosyolojik konum içinde yani eşi ya da

sevgilisi tarafından düdüklenmiş, -kusura bakma bunun literatürde kavramsal düzeyde uygun bir karşılığı yok düdüklenmiş olarak ima ettiğini de düşünebiliriz. Tabii, bu boyut tamamen dilbilimin inceleme alanı içindedir ve bir cinse kendini *(Fısıltıyla)* göt gibi hissettirmeye yeter de artar bile! Sözün özü; etrafımızda şu an görmekte olduğumuz tüm bu nesneler…

LİSA Başarısız ticari ve manevi girişimlerimden geriye kalanlar.

BALIK *(Duraksar)* Hadi be! *(Duraksar)* Bir bardayım ha? Hepsi bu! Yani bütünüyle bu! Öyle mi?

LİSA Hı Hı…

BALIK Peki saadet zinciri?

LİSA Tek bir zincir var. Bizi geceye bağlayan…

BALIK *(Birden kavrar ve yıkılır)* Dert zinciri…

LİSA Bütün dünyada aşkın dili değişmişti ve herkes *(Cinsel eylemi kastederek)* daha mutlu, daha da mutlu olmak istiyordu. O zaman Seks Shop'tu burası. Kısa bir süre için elbette.

BALIK Deme!

LİSA Ondan önce de Cemiyet Evi. Böyle meselelerde Tanrı mutlaka işe karışır biliyorsun. Yakanı bırakmaz. Ve daha önce Videocu, ondan da önce Pansiyon. Ki aşkın ne zaman köpürüvereceği hiç belli olmaz. En başta da yani Modern Çağın başlarında Av Kulübü.

BALIK Olacağı buydu! Olup olacağı!

LİSA Ya!

BALIK Bütün bunları sen yaptın hı?

LİSA Daima. Kurdum ve yıkıldı. Bir daha kurdum ve bir daha yıkıldı. Ve kurdum…

BALIK Ticaret için?

LİSA Hı?

BALIK Ticaret denen, o iktidarsız, kuru adam için? *(Birden)* Hadi be! Kıçımın kenarı! Hiçbir kadın, bir yerlerde yakışıklı bir çırak yoksa eğer bunu yapmaz! Bu da

bir hikâye. Burada neler dönüyor ha? Cevap versene! *(Duraksar, kendi kendine)* Av Kulübü, Pansiyon, Videocu, Cemiyet Evi; Sex Shop ve nihayet Bar. Şu işe bak… Cinsiyetlerimizin Modern Tarihi bu be… Düpedüz… Vay anasını… Lisa! Zavallı yavrum… Sen… Sen burada… Yani bir anlamda, meseleye micro tarih anlayışıyla bakacak olursak, bir anlamda… Düpedüz… Tamamen farklı bir boyutta ve bağlamda, tabii tahsilin gereği kırık dökük… *(Yıkılır)* Vay anasını! Bu düpedüz… Cinsiyetlerimizin Modern Tarihi be… Düpedüz piyasaya çıkmış… İlk baskıda da tükenmiş! *(Biter)* Hadi be!

(Sessizlik. İkisi de şişeye uzanır fakat aynı anda da bırakırlar. Bu yansıma hareketleri metin boyunca zaman zaman tekrar edecektir.)

BALIK Pardon, az önce Modern Çağ mı değin?

LİSA Bilmem. Dedim mi?

BALIK Az evvel anlatırken…

LİSA Bilmem ki… Ben…

BALIK Dedi. Düpedüz dedi!

(Sessizlik. Yalnız, cızırdamakta olan televizyonun sesi belirgin şekilde artar. Balık dikkatle, bir süre daha karlı ekranı izler. Dolanır, düşünür, televizyona geri döner. Lisa'nın kaygılı bakışı.)

BALIK Hiç nişanlanmadım öyle değil mi?

LİSA Iıı…

BALIK Ve gece hiç aşk olmadım!

LİSA Hiç.

BALIK Peki İtalyan?

LİSA Türk'tü.

BALIK Hadi be…

(Sessizlik)

BALIK Ne kader! Vay anasını…

(Sessizlik. Balık bir tabureye çöker. Kadehi doldurur, bir dikişte içer.)

BALIK Pyöm za lübov i stoyaşee vremya! Pıt vredno no ne pyanım! *(Duraksar)* Rusça'yı gece öğrenmiş olmalıyım. Oysa İtalyanca öğrenseydim adamın, o an Türkçe konuştuğunu şıp diye anlardım. *(Bir an)* Boş ver! *(Bir an)* Öyle bir gece hiç olmamış nasılsa... *(Bir tek daha atar)* Kanyak kaldı mı?

LİSA Biraz mutluluk sana iyi gelecekti. Kadınlar kadınların dostudur…

BALIK Kadınlar da erkekler gibidir! *(İçer)* İçelim. Şerefe! Yani biz buralarda her göt durumda şerefimize içeriz de! *(Bir an sessizlik)* Demek o yüzden? Yani yaptıkların ve yalanlar… Biraz mutluluk bana iyi gelecekti öyle mi?

LİSA Hı hı…

BALIK Geldi mi peki?

LİSA *(Olumsuz anlamda)* Iı…

BALIK Anlıyorum. *(Bir an)* Niye ki?

LİSA Şey… Senin sevme kabiliyetin yok!

BALIK Benim?

LİSA Sorma…

BALIK Nereden anladın? *(Duraksar)* Hakikaten nereden anladın be!

LİSA *(Duraksar)* Git hadi! Evine git!

(Balık kıpırdamaz.)

BALIK Sen de kimsin hı?

LİSA Tutsak bir ruh.

BALIK Büyük sözler… Bir barmen için büyük sözler… Şairane. Hiçbir şey söylemeyen büyük sözler! *(Bir an)* Biraz şiir falan bilir misin? Roman? *(Bir an)* Sevme kabiliyetim yok? Yok! Daha doğrusu, dur ben sana yan anlamını açıklayayım " sen erkekler tarafından sevilmezsin" diyorsun? Tabii ya başka ne diyecek? Apaçık bunu diyor! Ah! Sana söylemiştim… Beni küçümsediğini sana en başından beri… *(Duraksar)* Sen kimsin Lisa! Bana bunu söyle!

LİSA Bak, burası pek sana göre bir yer değil. Sittin sene de kalsan… Pek... Olacak gibi değil. Yapamazsın… Anlıyor musun? Benim söylemek istediğim, sen daha çok…

BALIK Evet? Ben daha çok… Tıpkı senin gibi sümüklü bir yalnız mıyım? Umutsuz, çaresiz, yapayalnız bir yalnız. Bir kadın artığı? Erkek düşmanı? Akademik firijit! Ve bu bir saadet zinciriyle bizi birbirimize bağlayacak ha? Tarih boyunca hiç olmadığı kadar kadın kadının dostu olacak? Dikkat et Lisa, sende temelsiz bir işletmecilik anlayışı gördüğüm yetmezmiş gibi çağ kavrayışının da… *(Bir an dikkat kesilir)* Yuh! Gelene bak be!

LİSA Hı?

BALIK …fazlasıyla uysal, lirik, kofti ve dandirik olduğunu kabul et… Dostluğu falan unut! Burası tam bana göre Lisa! Tam bana göre…

(Sessizlik. Camlı kapı hızla açılır. Avcı (Doktor) bütün heybetiyle bir anda girişte belirir. Fonda av köpeklerinin havlamaları, at kişnemeleri, bağırışlar… Sürek avına çıkan bir kafilenin neşeli, coşkulu, olağan patırtısı. Saatin gongu ikinci kez var gücüyle çalar. Balık, bağırarak kabine kaçar. Bar şimdi neredeyse tümüyle Avcı Kulübü görünümündedir. Köşede birden parlayarak yanmaya başlayan şömine, loş ışığın altında ışıldayan boynuzlar, hayvan kafaları. Rüzgârın uğultusu ve yağmur.)

LİSA Doktor!

AVCI Güzel bebeğim benim! Tatlı, küçük, ötücü kuşum! Sen ha! Dipdiri karşımda… Hem de burada! Erkekler dünyasında. *(Duraksar)* Kulübe kadınları da mı almaya başladılar? Lanet olsun! *(Duraksar)* Yoksa sen hâlâ sevgili mi bekliyor musun?

LİSA Küçük bir av partisi için ne muhteşem bir gün değil mi Doktor!

AVCI Lisa… Sahiden de bekliyorsun. Şuna da bak… Ola-

cak şey mi? *(Duraksar)* Ama şimdiye kadar aşk olmadıysa bu demektir ki; artık hiç olmayacak…

LİSA Güzel sözler sonra bakışlarınız… İşte bu kavuşmak demek! Ah, Doktor yeterli değil mi? Bir kadınla erkeği bir araya getirmek ve yeniden birbirine bağlamak için…

AVCI Bütün bu hazırlık… Şu kıvılcımlar saçarak yanan ateş ve havayı dolduran tatlı içki kokusu sonra yağan yağmur ve ısınmış ellerin… Ellerin… Ah, tanrı yardımcın olsun bebeğim… Küçük bir aşkı artık sana çok görmesin!

(Lisa yaşlı gözlerle Doktor'a doğru atılır fakat aynı anda o hâlâ *kabinin kapısında beklemekte olan Balık'a döner)*

AVCI *(Balık'a)* Erkeklere güvenmeyiniz genç hanım! Sizi uyarıyorum. Ben kendim de bir erkek olduğum halde açıkça itiraf ediyorum! Erkeklere güvenmeyiniz! Çünkü bu bizi nihayetinde biz yapan şeydir. *(Duraksar)* Aman! Ne güzel bir kostüm! Ne zarif bir hanım! Bir sevgi çiçeği…

BALIK Pardon?

AVCI Seni tatlı melek… Tanrı seni ılık bir yatak için yaratmış olmalı

BALIK Hadi! *(Toparlanır)* Affedersiniz siz… Siz dün gece buraya geldiniz mi acaba?

AVCI Pek sanmam… Ben yalnız kalpten bir yakarış işittiğimde…

LİSA *(Avcı ile aynı anda)* Hayır, hayır! O yalnız kalpten bir yakarış işittiğinde…

BALIK Ah! Lanet olsun… Kesin benimki değildir… Öyle değil mi? Eminim duyulmamıştır bile…

LİSA Elbette. Asla. Nasıl duyulsun ki… Unut bunu… Bunu unut!

BALIK Fakat gece bir ara… Gökyüzüne bakarken ve mühürlenmiş gibi dilim, tek kelime edemezken… Çok derinden incecik bir sesin… İçimden yükselen, daha

evvel hiç kimse tarafından işitilmemiş bir sesin… Yavaşça ve tatlılıkla… Yani zamana dâhil olmamış, sanki hiç dile gelmemiş, unutulmuş sözcüklerin dirilişi için yakardığını…

LİSA Anlaşılmamıştır. Katiyen, kimse tek kelime bile anlamamış…

BALIK *(Lisa'ya)* Yanımdaydın! Öyle olmalı… Öyle olduğunu biliyorum! Sen de beni duydun. Tam karşımda… Tepemde mi demeliyim…

LİSA Asla… Asla… Ne tepesi!

AVCI Lisa! Sus bebeğim, bırak küçük hanım içini döksün!

BALIK *(Lisa'ya)* …duruyor ve yakarışımı dinliyordun!

AVCI Aman ne tatlı bir lisan. Sanki aşkın bir lehçesi.

LİSA Hayır Doktor, hayır! Yalvaran, çağıran, yakaran bendim! İçtenlikle… Bütün içtenliğimle hem de. Tüm kalbimle çağıran… *(Balık'a)* Bana bak! O sana göre değil. Uygun değil anlamıyor musun?

(Avcı'nın bütün dikkati Balık'a kaymıştır.)

AVCI *(Balık'a)* Size küçük, özel bir av hikâyesi anlatmak isterim küçük hanım! Neşeli kızların ürpereceği ve cesur olanların neşeleneceği türden… Tatlı dilber! Duyuyor musunuz beni?

LİSA O sevemez bile!

(Balık kıpırdamaz. Dik dik Lisa'ya bakmaya devam eder.)

AVCI *(Lisa'ya kinayeli)* Görüyor musun? Nesiller gün geçtikçe hırçınlaşıyor. Çağırılan kadınlar gelmiyor ve gönderilenler gitmiyor…

BALIK Çağırılan kadınlar derken?

AVCI Böyle bir dünyada hakiki bir kadın bulmak ne zor düşünsenize!

BALIK *(Duraksar sonra birden)* Kim? Ben mi?

AVCI *(Balık'a)* Ne dersiniz meleğim?

BALIK Siz… Siz aslında İtalyan olabilir misiniz acaba?

AVCI Bir erkek, gerçekten isterse sizin gibi el değmemiş

bir güzel için…

BALIK *(Coşar)* Hadi be!

AVCI *(Bir an)* Henüz bakiresiniz öyle değil mi?

BALIK Pardon?

LİSA *(Atılır)* Yok bir şey, katiyen! Hiç. Asla. Duymamış say! Bak, çağ açısından, meseleye çağ açısından bakmak en uygunu olacaktır. Böyle bir durumda… Talepleri belirleyen çağ koşulları…

BALIK Barmen, bana bir kanyak daha!

(Karanlık.)

2. TABLO

Bar fakat Av Kulübü hâlâ *yaşamaya devam etmektedir. Balık ve Lisa şöminenin karşısındadır ancak şimdi Avcı'nın yerinde Balık oturmaktadır ve sızmıştır. Lisa karşısında dimdik, öylece oturur. Bekler. Bekler. Bekler… Balık aniden ayılır ve henüz gözünü açarken konuşmaya başlar.*

BALIK *(Lisa'ya)* Aşk Kapanı! *(Bir an)* Zehirli Sırnaşık *(Bir an)* Histere! *(Bir an)* Gecenin Dengi! Aşk Kapanı, Seksas Katliamı! *(Bir an)* Aşk Kapanı. *(Duraksar)* Seni sansar! Tilki! Canavar! Çakal! Bunu da yaptın ha? O masum, sevecen, dost yüzün altında yatan kangal! Beni yine atlattın! Mesut bir istikbali, daha da ötesi bilimsel bir kariyeri… Tazecik bir sevgiyi…

LİSA Kendine geliyorsun…

BALIK O nerede?

LİSA Kim?

BALIK O. Doktor! Avcı. Avcı Doktor!

LİSA Gitti. Tümüyle gitti. Uçtu gitti…

BALIK Deme…

LİSA Ya!

BALIK Gittiyse senin yüzünden gitti! Senin yüzünden! Ama sus sakın bu sefer de kandırabileceğini sanma beni! Kıskandın mı yoksa? Kıskandın öyle değil mi! Yani sen gözlerinin içine hayran hayran bakarken onun benimle ilgilenmesi ve tüm gün boyunca birbiri ardına anlattığı avcılık hikâyeleri…

LİSA Adam sana aşk kaçamaklarını anlattı salak!

BALIK Hı? Hadi… Anlamadım ben ya? *(Bir an)* Bir de savunuyorsun? Kendini savunuyorsun! Hangi bahiste? Bana sevme kabiliyetin yok derken kendini savunuyorsun! Bak çiçeğim, Erich Fromm Sevme Sanatı'nda der ki; gerçek bir kadın-erkek sevgisinde, arkadaşlık ve kardeşlik de gizlidir! *(Ezbere okur)* "Bu kitap, sevme sanatı konusunda hazır bilgi isteyenleri umut kırıklığına uğratacaktır. Tersine, burada gösterilmek istenen şey sevginin, belli bir olgunluğa erişmeden, rastgele herkesin tadabileceği bir duygu olmadığıdır." *(Duraksar)* Tıpkı gece yaptığın gibi ha? Güzelim, canım İtalyan'ı kaçırttığın gibi. Tanıdım seni barmen! Anladım… Çözdüm, bitti işin… *(Duraksar)* Geri dönecek! Dönecek! *(Duraksar)* Göreceksin barmen… Pişman olacak, utanacak, ağlayacaksın… Dönecek!

LİSA Kim? Doktor mu?

BALIK Ne demek "Kim?", "Doktor mu?" Herhalde o! Fark etmedin mi? Tam burada oturup saatlerce konuştuk… Benimle dalga mı geçiyorsun?

LİSA Yo yo… Katiyen… Burada pek çok erkek olabilir. Ben o anlamda sormuştum. Öyle değil mi ya? Bar burası. Yani bir anlamda… Bar! Bu çok farklı yönlerden gelen yolların oldukça çağdaş bir kesişme, bir kavşak noktası gibi…

BALIK Ne diyorsun sen ya?

LİSA *(Toparlanır)* Hangisi? Şu dönecek olan? Pek çok kişi olabilir ya… Ben o açıdan…

BALIK Pek çok kişi mi? Hani nerede? Doktor'u diyorum işte. *(Bir an)* Aaa! Bilemeyeceğim. Bilemeyeceğim. Ne de olsa bir aşk kapanında çalışmıyorum ben! Yalnız insanları anlıyorum. Gözlerine bakıyorum ve onları şıp diye iliklerine kadar kavrayıveriyorum. Bak kızım, erkekleri yeterince tanımıyorsun. Bilimsel öngörün yok! Beden dili, tez-anti tez-sentez, çakra ve sarıhumma… Hiçbiri sende yok! Kafan bomboş… Üstelik derin bir sevdaya kendini kaptıramayacak kadar… *(Duraksar)* Gerçekten gelmeyecek mi? *(Duraksar)* Hadi be! *(Duraksar)* Ama bana "bekle meleğim" dedi. "Küçük gözlerinde yıldızların oynaştığını görüyorum"

LİSA Hep öyle denirdi fakat aslında erkekler kadınların aşkını asla istemezdi. Aşk, erkeklerin işiydi ve kadın zaten, doğallıkla sevmek için bu dünyaya gelmişti. O, bir insan olmaktan ziyade saf sevginin simgesi, kutsal bir nesne idi. Aslında Modern Çağ kadın ve erkeğin tanımlanması açısından tümüyle, aşkın; bir daha bir daha örgütlenmesine bağlı olarak ortaya çıkan sorunların…

(Sessizlik. Balık donakalır. Bir süre daha sessizlik.)

BALIK Ne biçim konuşuyorsun sen bakayım… Ne biçim laflar onlar öyle? Terbiyesiz… *(Duraksar)* Kolay mı konuşmak… *(Duraksar)* Terbiyesiz… *(Duraksar)* Bak, sana bir çift lafım var; bu gittiğin yol yol değil *(Toparlanmaya çalışır)* Ay… İçimdeki diktatör uyandı! Pardon, hangi açıdan? *(Duraksar)* Kitabımı falan mı okudun sen? *(Duraksar, birden)* Barmensin barmen kal! Anlamlar dünyasından bana öyle büyük büyük laflar edip suyu bulandırma. *(Duraksar)* Su mu dedim? Ah, içim yanıyor… İçim yanıyor! Kavruluyorum... *(Duraksar)* Dönmeyecek değil mi?

LİSA Sanmam.

BALIK İyi. Biri gider biri gelir!

LİSA *(İrkilir)* Söyleme öyle söyleme… Duyulacak yine!

Ah, lanet olsun! Giyin hadi, giyin artık.

BALIK Niye?

LİSA Gidiyorsun ya!

BALIK Tabii, tabii. Elbette. Seni memnun edecekse, ne demek?

(Lisa bara yönelir. Av Kulübü yavaş yavaş sönmeye ve camda "Pansiyon" yazısı belirmeye başlamıştır. Lisa kahve makinesine basar. Bir an sessizlik.)

BALIK *(Mahcup)* Pek o kadar da boş değilsin ha? Ettiğin laflara bakılırsa… Hatta sen epeyce… *(Duraksar)* Belki ben de bir fincan içerim? Ok yaydan çıktı nasıl olsa… *(Duraksar)* Sek! Sütsüz, şekersiz…

(Balık kabinin üstünden giysileri alır kabine girer. Ortadan kaybolur. Camdaki "Pansiyon" yazısı iyice belirginleşmiştir. Sessizlik. Yalnız kaynayan kahvenin höpürtüsü. Lisa yine çalışmaya, ortalığı toplamaya başlamıştır. İç odalara açılan kapıların birinden Doktor girer. Üstünde eski bir robdöşambır, ayağında yırtık terlikler. Henüz uyanmış gibi mahmur ve içine kapanık. Fakat şimdi Avcı'dan farklı olarak zayıf, kamburu çıkmış, kuru bir adam, bir bedenden çok sürüklenen bir esir, hakiki bir keder gibidir. Lisa irkilir.)

DOKTOR Günaydın Miss Lisa.

LİSA Doktor? Gün… Günaydın!

DOKTOR Kahve hazır mı?

LİSA Evet… Hemen… Elbette… Ne demek…

(Lisa telaşla, fincanlara kahve doldurur. Bir yandan hâlâ *kabinde olan Balık'ı gözetir.)*

LİSA Buyurun lütfen.

(Doktor fincanlardan birini alır)

DOKTOR Sağ ol tatlı çocuk.

LİSA Kusura bakmayın, sizi böyle birden karşımda görüverince…

(Doktor sessizce yine girdiği kapıya yönelir.)

LİSA …şaşırdım. *(Bir an)* Yoksa bir şey mi duydunuz ha?

Doktor… Biraz gürültü patırtı yaptım da istemeden… Uyuduğunuzu hiç…

(Doktor yanıtlamadan çıkar)

BALIK *(Kalbinin içinden)* Anlamadım? Ne dedin?

(Lisa konuşurken bir yandan panik halinde Doktor'un çıktığı kapıyı kapatır. Tekrar girmesine engel olmak için önüne bir masa çeker. Yetinmez, sandalyeleri yığar.)

LİSA Ben mi? Yoo… Hayır! Sadece… Doktor…

BALIK *(Kabinin içinden)* Yine mi o dava? Unut gitsin… Ben sildim bile! Değmez…

LİSA Doğru ya… Değmez! Nasıl da düşünemedim? Olgunsun, gerçekten olgun bir kadın…

BALIK Hele bir erkekle kıyaslandığında…

LİSA Ne demek? Hele bir erkekle…

BALIK Yah!

LİSA Yine de ne düşündüğüne, sözlerine biraz dikkat et ha!

BALIK Efendim?

LİSA Sana demedim. Boş ver. Yani bir şey demedim. İsabet oldu, bu öykü de bitti işte! Eh, gidiyor musun artık?

BALIK Gelin ata binmiş ya nasip demiş.

LİSA Giyinmene yardım etsem… Belki daha çabuk… Bir an önce…

BALIK Ah, şu kadınların, kadın çıplaklığına yönelik pervasızlığı… Hoşlanmam. Olduğun yerde kal!

LİSA Hı? Lanet olsun! Lanet…

(Balık aniden kapıdan uzanır)

BALIK Biliyorsun, bornozu kimin giydirdiği bence hâlâ bir muamma! O niye İtalyan olmasın? Ben tam aksini hatırlıyorken, kim bilebilir bu durumda senin doğru söylediğini? Ve ayrıca arzu ettiğim gibi bir bara gelmiş, bu aşk kapanına girmeyi göze almışken, niye yapayalnız kaldığımı? *(Duraksar)* Pantolon yok muydu? Eşofman da olur…

LİSA Pardon?

BALIK Pantolon? Bu kıyafet biraz… Tuhaf sanki… Hem sanırım beni oldukça Romanesk gösterdi. Pantolon? Neyse…

(Balık yanıtı beklemeden geri çekilir aynı anda Doktor da kabinden dışarı çıkar.)

DOKTOR Affedersin Miss Lisa, bugün posta var mı diyecektim?

LİSA *(Hayretle bir çığlık atar, yığılacak gibi olur)* Hı? Hayır, hayır… Henüz değil… *(Balık'a duyuracak şekilde)* Yok! Burada, hiç yok!

(Balık yeniden kafasını uzatır, Lisa iyice telaşlanır ancak Balık, Doktor' u fark etmeden geri çekilir. Doktor fincanına yeniden kahve ekler.)

DOKTOR Anlıyorum. Dün, ondan önceki gün ve daha önceki gün de yoktu değil mi?

LİSA Iıı… Katiyen!

DOKTOR Geçen ay?

LİSA Yaklaşık… Hııı… Pansiyon kurulduğundan beri burada olduğunuza göre… Epey bir senedir size tek bir mektup bile gelmedi sevgili Doktor.

DOKTOR Evet. Tabii. Sene… Bana sorsanız sanki bir anın, hiç tükenmeyen bir anın içinde dolanıp duruyor gibi… Halbuki…

BALIK *(İçeriden)* Aslında bu da fena olmadı? Elbise…

LİSA Beklediğiniz için…

DOKTOR Hı?

BALIK *(Aynı anda)* Hı?

LİSA Onu beklediğiniz için sevgili Doktor! Artık olmayan birinden hiç gelmeyecek bir haberi beklediğiniz için. Aşkın ve duran zamanın şerefine. Hatırladınız mı?

DOKTOR Doğru ya… Tabii… Fakat…

LİSA Fakat?

DOKTOR İnsan bu kadar değişebilir mi Lisa? Yani meraklı, sıcak bir dostken soğuk bir rüzgâra dönebilir mi?

Bu kadar sene?

LİSA Yok canım, ne demek… Sadece şu sizinki, belki de, kim bilir, hiç istemiyor sizi? Aslında istememişti! Tek satır bile yazmıyor işte...

DOKTOR Odamda olacağım. Yine de bir şeyler gelecek olursa… Bir mektup, kart ya da…

LİSA Endişelenmeyin. Siz hiç merak etmeyin… Elbette. Buyurun şimdi. Odanız ılık ve güzel… Her şeyiniz var. Rahatlatır sizi…

BALIK *(İçeriden)* Hakikaten, o ne demek? Başta tam samimi değildik ya, ben tabii, açık açık soramadım! O "duran zaman" falan… Şunun bunun şerefine!

LİSA *(Balık'a)* Kim bilebilir? Tanrı bilir, yalnız tanrı bilir. Öylesine bir laf işte.

(Balık yeniden kafasını uzatır, bakar ve geri çekilir. Lisa, onu görünce süratle işine döner. Bir görünüp bir kaybolarak alt raftan aldığı kadehleri yerine dizer. Tezgâhı siler. Yetinmez, barın üstündeki vantilatörü, yazar kasayı, geyik kafasını ve zarif, ayaklı aynayı da siler. En son başının üstünde asılı duran boynuzlara yönelir, siler, toz bezini onlardan birinde asılı bırakarak, duvardaki tüfeği indirir aynı anda birden Doktor'un hâlâ *beklemekte olduğunu fark eder. Bir çığlık daha atar.)*

LİSA Hiii…

DOKTOR Hatırladınız mı dedin ya… Hiç unutmadım sevgili Lisa!

LİSA Pardon neyi?

DOKTOR Peki, peki mühim değil. Yalnız şeyi soracaktım… *(Bir an)* Posta kutusuna bakıyor musunuz ara sıra?

LİSA Hı?

DOKTOR Posta kutusuna bakıyorsunuz değil mi? Arada bir? Anlıyorum. Anlıyorum. Saçma bir soruydu. *(Bir an)* Bir de…

LİSA Efendim?

DOKTOR Bugün yüzünüz…

LİSA Evet…

DOKTOR Sanki duru bir ışıkla yıkanmış gibi…

LİSA *(Tıpkı Balık gibi)* Hadi be! *(Duraksar)* Ah! Hay… *(Toparlanır)* Teşekkür ederim. Bir… Bir kahve daha içmez misiniz? Yoksa bir kadeh kanyak mı?

DOKTOR Hayır. O pek içmezdi. Yani üzülmedikçe… Bu yüzden içmeyi bıraktım ben de.

LİSA Ya…

DOKTOR Ya! Romantik değil mi? *(Bir an)* Belki öğleden sonra odayı da devralırsınız.

LİSA Anlamadım?

DOKTOR Ayrılıyorum galiba…

LİSA A! Fakat… Siz… Gidecek bir yeriniz yok ki! Yani bir cevap bile almamışken… Buradan çıkış yok! Biliyorsunuz ya…

DOKTOR Her yerden çıkış vardır Lisa. Bir mezardan bile… *(Çıkarken)* Siz de duyuyorsunuz değil mi?

LİSA Neyi?

(Doktor boşluğu işaret eder. Saat gongunun güçlü vuruşu sonra sessizlik. Doktor girer, gözden kaybolur aynı anda Balık da kabinden çıkar. Üstünde bir rahibe elbisesi vardır ve ısrarla başını bağlamaya çalışır.)

BALIK O kimdi ha?

LİSA *(Doktor'u kastettiğini zannederken)* Kim, kim?

BALIK O!

LİSA O, kim?

BALIK Âşık olduğun adam!

LİSA Hı?

BALIK Seni bu cehennem bataklığına sürükleyen ve bir mezar otu gibi sararıp solduran adam barmen! Onu soruyorum! *(Bir an)* Yoksa gizlice içtin mi? Kanyak mı içtin? Yine! Ah! Lanet olsun… İçtin değil mi? Ben içerideyken… Giyinmeye çalışıyorken…

LİSA Ben, yoooo. Hayır! Âşık olduğun derken?

BALIK Anlamıyorsun hı? Anlamıyorsun hakikatten? Sana samimi, içten bir soru sorduğumu… Derdini paylaştığımı… Yakınlaştığımı… Belki geçmişte bir hata? Seni yıkan bir macera?

LİSA A! Evet, elbette. Ben de zannettim ki…

BALIK Ne zannettin?

LİSA Hiç…

BALIK Hamile misin?

LİSA Yo yo…

BALIK Bakire?

LİSA Yooo… Hayır, katiyen!

BALIK Eeee?

(Kabinin kapısı açılır. Kendiliğinden yanıveren mumlar İsa resmini ve kabinin içini aydınlatır.)

BALIK Bana anlatabilirsin.

LİSA Anlamadım?

BALIK Anlatabilirsin… Bu çöplükte ne aradığını ve niye bir sürü boktan işle uğraştığını? *(Bir an)* Kadınlar kadınların dostudur Lisa!

LİSA Gitmeyeceksin değil mi? Asla gitmeyeceksin…

BALIK Pardon, nereye? Giyindim ya! Dur bakayım, beni küçümsüyor musun sen yine?

(Sessizlik. Lisa Balık'ın kahvesini önüne iter, bir an duraksar, içki şişesini alır, ardı ardına birkaç kadeh içer.)

BALIK Doktor'u mu seviyorsun?

LİSA Ha… Evet, evet! Affedersin… Ben… Aman hayır, asla… Hangisini?

BALIK Hiçbirini.

LİSA Hı?

BALIK Hiçbirini… Hiç kimseyi sevmiyorsun öyle değil mi?

LİSA Benim sorunum tam olarak…

BALIK *(Dinlemez)* …büyük günahlarda. Aşkın altı büyük günahında. Yedincisi hepsini kapsar ve adı sevmemektir. Kimseyi sevmemek… Bu yüzden Cinsiyetlerimi-

zin Modern Tarihi iki bölümden oluşur. Birincisi; beden ve diğeri sizin pek şairane biçimde tanımladığınız gibi Aşkın Dili.

LİSA Belki… Biraz, biraz günahkâr sayılabilirim. İşte bu kadar. Başka bir şey yok. Kanyak içerken konuşacak kadar ciddi hiçbir şey yok.

BALIK Av Kulübünde ne oldu?

(Sessizlik)

LİSA Kendimi vurdum.

(Sessizlik.)

BALIK Pansiyonda?

LİSA O kendini vurdu.

(Sessizlik)

BALIK O halde?

(Sessizlik)

BALIK Ardından ne geliyor ha?

LİSA Cemiyet Evi. İçeride gömülmeyi bekleyen tabutlar, yakarışlar ve lanet. Tanrının gazabı. Böylece biz tüm zamanlarda yaşama hakkı kazandık…

BALIK *(Tamamlar)* Elbette hiç kavuşamadan, farklı hayatların içinde ve hep bir aksilikle?

LİSA Öyle de denebilir. Evet, elbette.

(Sessizlik. Sahne gerisi lokal ışıkla aydınlanır. Doktor, masalardan birinde oturmaktadır. Üstünde eski bir pardösü, başında şapka vardır. Masada içki şişesi ve kadeh. Orada içmekte ve bir şeyler karalamaktadır. Masanın hemen yanında küçük bavul ve ona dayalı tüfek. Ancak Lisa da Balık da onu görmez ya da önemsemez. Tablo sonuna dek, Doktor yerinde olacaktır.)

BALIK Aşkın dili ironik öyleyse?

LİSA Hı?

BALIK Boş ver.

LİSA Diriler, tanrının aşkı umursamadığını sanırlar. Sanki tepemizde oturan tespihli bir sofudur o fakat aslında…

BALIK Dur! Dur!

LİSA Fakat tanrı aslında…

BALIK Öyle olmadığını söyleme… Söyleme… Bütün teori çöker… Dinler tarihi… Haclar ve peygamberler… Çöker, söyleme!

LİSA Bildiğiniz gibi değil!

BALIK Bildiğimiz gibi mi? Ne biliyoruz? Hiç açık açık bir şey söyledi mi? Söylemedi. Hep ima, hep ima! *(Duraksar)* Hissetmiştim, yemin ederim hissetmiştim Lisa! *(Göğe)* Ah, bizi radikaller mahvetti tanrım… Senin adamın olduğunu söyleyenler… Onlar soğuttu senden. Tanrım! Grupları biliyorsun. Ortadoğu'nun hali ve Avrupa! Amerika'nın bu işteki rolü… *(Duraksar)* Bir ölüsün sen! Öldün öyleyse? Yani sen… Sen düpedüz… Gösterensiz bir gösterilenin… Yani en has göstergenin ta…. Ta! Gözüsün be!
(Sessizlik)

BALIK *(Göğe)* Ah! Tanrım… Semiotic kalsaydı hiç değilse… *(Bir an)* Öldün ha?

LİSA Bir kez.

BALIK Peki Doktor?

LİSA *(Bir an)* Pek çok kez.

BALIK-Erkek egemen toplum… Ah! Olacağı buydu, olup olacağı buydu! Cezalarını buluyorlar ha? Sonunda buluyorlar… *(Göğe)* İşte bu iyi, pek çok kez olması gerçekten iyi.

LİSA Pek değil…

BALIK Ne demek "pek değil" ? Söylesene! Sen benimle dalga mı geçiyorsun?
(Dışarıdan bisiklet zilinin sesi. Postacı kısa bir süre camın ardında bekler sonra elindeki mektubu atıp uzaklaşır.)

LİSA Tanrı biliyor ya… Ceza, ölüp ölüp dirilmekte değil.

BALIK Anlamadım nasıl?

LİSA O bir ödül. Hediye.

BALIK Hadi be! Erkeklere bir de hediye mi var? Niye?

Fakat fakat dur bir dakika. *(Kendi kendine)* "İstersen tanrısal bir iltifat bile bulabilirsin böylesinde… Aşkın dilini bulabilirsin… Aşkın, ölüp dirilmeyle örtüşmesinde sözcüklerin tanrısal gövdesini, tanrının gölgesini bulur, hakikati görebilirsin."

LİSA Pardon?

BALIK Boş ver, zor buraları. Bu kısımlar zor. Sen, boş ver… Düşünme…

LİSA Anlayacağın kendi hikâyemde… Bir vakitler Doktor ile yaşamaya kalkıştığım küçük aşk kaçamağında…

BALIK *(Tamamlar)* …âşık olmayan sendin!

LİSA Hı hı.

BALIK *(Duraksar)* Hadi… *(Bir an)* Ah! Bunu, boynuzların göstergebilimsel çözümlemesini şıp diye anlayıvermenden fark etmeliydim. Ah! Olacağı buydu… Olup olacağı…

LİSA Affedersin?

BALIK Tarih önünde bizi rezil ettin!

LİSA Ben mi? Tarih önünde? *(Bir an)* Nasıl ya…

BALIK Ah! Seni budala… Bu boktan çağ senin Doktor'u düdükleyiverip ortada bıraktığın o kutsal anda başladığına göre işlerin bu derece sapa sarması da olağandır. Ölümsüzlüğünün sana kazandırdığı tarihsel kişilik… *(Bir an)* Anladın mı burayı? Ölümsüz oldun için tarihselsin… Tam tersi değil. Neyse… Senin tahsil seviyeni de pek kavramadım ben ya! Neyse… Her ne hikmetse, koca bir çağı Doktor'a taktığın boynuzların gittikçe uzayan gölgesinde karaladın. Böylece biz, kadınlar ve erkekler "Allaha şükür, buraya kadar sağ salim geldik. İşler yolunda gidiyor. Mahşere az kaldı" derken bir anda şeytan çarpmışa döndük. Şimdi her yer bar. Her yerde yapayalnız kadınlar ve adamlar. Lisa! Tanrı izah edemeyeceği hiçbir şey yapmaz! Antropoloji bu yüzden var! Seni budala! Mutsuzluğumuzdan sen mesulsün Lisa! Mesulsün! Dağılan sıcacık

yuvalardan, atılan nişanlardan, bütün bekârlardan, eşey üremeden, boş yataklardan, tarihsel yalnızlığımızdan sen… Mesulsün, Türkçe konuşan İtalyan'dan. Bütün İtalya'dan!

(Sessizlik)

LİSA Fakat düzeltebilirim. Böyle bir şans her zaman var. Uygun koşullarda, bir aksilik olmazsa… Şöyle romantik bir an doğduğunda, onun gözlerine bakıp ya da elini tutup… Burada yalnız kalabilirsem… Hı? Anlıyorsun ya? Yeteneğim var. Tek başıma, duruveren bir zamanın içinden çıkıp gelecek eski dostlarla… Baş başa…

BALIK Gitmemi mi istiyorsun?

LİSA İstemek mi? Yalvarırım. Lütfen. Çünkü içimde öyle bir his var ki… Bu sefer, sanki olacak gibi. Sen… Sen burada olmasan… Onlarla, hiç değilse onlardan biriyle… Bir an için yalnız kalsam… Şu gittikçe yumuşayan kalbimle…

(Sessizlik)

BALIK Peki.

LİSA Hı?

BALIK Madem güveniyorsun kalbine? İşte, al. Hayat senin!

(Sessizlik. Balık kabinin üzerine atılı duran pelerini alır, giyer. Başlığını düzeltir. Kapıya doğru birkaç adım atar. Bir an. Kapı sert bir rüzgârla açılır. İçeri doğru uçuşan zarflar. Fakat bu olanı o an ikisi de önemsemez. Lisa duraksar.)

BALIK O kimdi ha?

LİSA Kim, kim?

BALIK Ben kabindeyken konuştuğun adam. Öteki Doktor.

LİSA Sen… Duyuyor muydun? Hay…

BALIK Birini bekliyor öyle değil mi? Şu bildik, eski, kutsal hikâye… Birinden ya bir ses ya bir nefes… Fakat

cevap gelmiyor.

LİSA Eh. Evet. Elbette.

BALIK Sen, posta kutusuna hiç bakıyor musun Lisa?

LİSA Hı? Yooo… Pek değil. Yani hiç değil. Niye? Ha, Doktor içinse… *(Bir an)* Bakacağım. Bugün yarın… Neredeyse…

(Balık yerdeki zarflardan birini alır)

BALIK Bak, bu sana gelmiş.

LİSA Hı?

BALIK Evet, sana. Hem galiba, bunların hepsi…

(Balık zarfı yırtar, mektuba bir göz atar, güçlü bir koku duymuş gibi mektubu koklar).

BALIK Bir aşk mektubu Lisa. Bu… Kanyakla karışık, manolya kokuyor.

LİSA Aşk mektubu ha? İyi ama kim… Ver bakayım şunu! Şunu ver!

(Lisa mektubu almak için bara atılır bu sırada arkada, karanlık noktada duran Doktor'u fark eder. Doktor'un bulunduğu nokta, alevi gittikçe güçlenen bir mumla ağır ağır aydınlanır. Yanında küçük bavul ve ona dayalı tüfek hâlâ *durmaktadır.)*

LİSA Doktor!

DOKTOR Lisa!

LİSA Ne yapıyorsunuz orada, karanlıkta?

DOKTOR Size son mektubumu yazıyordum tatlı çocuk.

LİSA Pardon?

DOKTOR Son mektubumu… Fakat bitti işte.

(Sessizlik.

Doktor mektubu zarfa koyar, kapatır. Mumun alevi onu bütünüyle aydınlatacak kadar artmıştır. Lisa'ya son bir veda bakışı. Tüfeğe davranır, çenesine dayar. Bir an. Rahatsız olmuş gibi muma yönelir, üfler. Tüm sahne kararır.

Tek el tüfek sesi.)

3. TABLO

Sex Shop. Gece. Sahne hemen hemen karanlıktır ancak barın hâlâ *açık duran kapısından içeri biraz ışık sızar ve zarflar uçuşmaya devam eder. Günah çıkartma kabininin kapısı da gıcırdayarak bu esintiye eşlik eder. Kabinin içinde ufalmış titreyerek yanan birkaç mumun yarattığı ruhani atmosfer. Tepede ağır ağır dönen kristal ayna. Geyikleri ve tabelayı aydınlatan kırmızı neon lambalar. Dolayısıyla Sex Shop kendini hatırlatacak birkaç unsura rağmen, bağımsız bir mekân olmaktan çok öncekilerin yıkıntısından ibarettir. Fonda Güllü'nün "Acımıyorsan" adlı şarkısı çalar. Yaklaşık beş dakikalık eserin tamamı tablonun atmosferini belirler böylece. Ancak şarkı, sahnedekilerin tercihi değil aksine, diğer unsurlar gibi oyunun tabii bir parçasıdır. Dolayısıyla şarkıyı dinleyen kesinlikle sahnedekiler değildir. Duymazlar bile. Bu tablonun bütün amacı, muhteşem, göz alıcı, çarpıcı, büyüleyici bir "çirkinlik" yaratmaktır. Böylesi ulu bir "çirkinlik" bir açıdan kötü kitsch'in olanaklarını sonuna kadar kullanmakla, klişelerle gerçekleşebilir. Ancak amacı seyirciyi yabancılaştırmak, irkiltmek değildir. Muhteşem bir çirkinlik kendine baktırır, irkiltmez. Tıpkı "güzellik" gibi etkileyicidir. Onun gibi tedirgin eder. Balık ve Lisa sahne önüne yakın bir noktada iki küçük taburede oturur ve bir kısmı gerçek, bir kısmı plaj oyuncağından bozma şişme kadınlara üfleyip dururlar. Ve elbette bunu tek kelime etmeden fakat arada bir birbirlerine ya da çevrelerine bakarak yaparlar. Arada bir içerler. 05.06 sn. sonunda karanlık. Konuşmalar karanlıkta geçer.*

LİSA Yok, gelen giden yok. Hepsini kaçırttın işte!
BALIK Basitleşme rica ederim.
LİSA Bana baksana sen…
BALIK Biraz bekleyeceğiz sadece. Şu ışığı yaksana!

LİSA Lüzum yok.
BALIK Niye?
LİSA Karanlığı seviyorlar.
BALIK Nereden biliyorsun bunları ya?
LİSA İçimden. Öyle biliyorum işte…
BALIK Ben niye bilmiyorum?
LİSA Bilerek değil unutarak yaşıyorsun sen!
BALIK Yuh! Sen kimsin ya… Gerçekten! Neyse… *(Bir an)* İçki kaldı mı? Kanyak…
LİSA Orada.
BALIK *(Bir an)* Şey…
LİSA Söyle!
BALIK Tanrı ne diyor bu işe? Yani bu kadın ve erkek doğasındaki temel farkın, gerçek bir fark mı yoksa gelişim süreci içinde bize eklemlenmiş ayrıksı bir fikrin…
LİSA Bir şey dediği falan yok!
BALIK İyi, iyi. Aman iyi. Hayır, sonradan şey olmasın da…
LİSA Olmaz bir şey. *(Bir an)* Senin elin mi bu?
BALIK Yooo…
(Sessizlik)
LİSA Peki bu?
BALIK Ne?
LİSA Elin… Omuzlarımda?
(Sessizlik)
BALIK Hadi be!
(Kızların sevinç çığlıkları. Zaten karanlık.)

4. TABLO

Lisa ve Balık, bahçeye açılan kapıdan konuşarak girerler. Balık'ın elinde içinde irice bir yılan balığı bulunan kavanoz vardır.

BALIK Turuncu mu bu? Bu, turuncu mu ha!
LİSA Işık altında, evet güneş ışığını yiyince turuncuya

dönüyor. İri, turuncu bir dişi!

BALIK Renk scalasını biliyor musun? Hiç baktın mı? Renk scalasına… Ömrü hayatında bir kere? O birbiri ardına muazzam bir uyumla sıralanan muhteşem renklerin… *(Sessizlik)*

LİSA Boş ver renkleri. *(Bir an)* Başaramadık hı? Hiçbir şey yapamadık…

BALIK Şans işte! Doktor'un dediği gibi; bu kadar zaman olmadıysa artık hiç olmayacak demektir!
(Balık tökezler, kavanoz sarsılır, ani bir heyecan, çığlıklar.)

BALIK Hayır, hayır tanrım! Bunu yapma… Bunu yapma! Onu da alma bizden!
(Aceleyle bara yönelirler. Balık kavanozu dikkatlice, ayaklı küçük aynanın karşısına yerleştirir. Lisa alışkanlıkla arkaya geçer, otomatik hareketlerle kadehleri çıkartır, kanyak doldurur. Birer yudum. Ardından birer yudum daha. Bardaklar boşalır. Her iki kadın da tablo boyunca çılgınca ve gittikçe artan bir tempoda içmeye devam edecek fakat öncekilerin aksine bu defa ağır ağır çarpılan Lisa olacaktır. Lisa kadehleri yeniden doldururken…)

LİSA Yine de Balık'ın Havuza geri dönmesini bir işaret sayabilirsin. Sana yolunu gösterecek ilahi bir işaret. Hayatının geri kalanında daima kılavuzun olacak ve buradan çıktıktan sonra…

BALIK Pardon, hayatının geri kalanı derken? *(Bir an bekler)* Anlaşıldı. Peki, yol derken?

LİSA Şey, ben… Şu bir arada geçirdiğimiz zamanı ve yol derken de… Mutluluğa, huzurlu bir hayata doğru atacağın sağlam adımları…

BALIK Bu mu yapacak dediğini? Bir yılan balığı?

LİSA Canım, öyle denir. Kalbimizden gelen, iyi bir dilekte bulunurken… Bir veda armağanı sunarken…

BALIK Bir veda armağanı mı sunuyorsun bana?

LİSA Eh, evet. Elbette.

BALIK Anlıyorum. *(Bir an)* Armağan bu mu?

LİSA Hıı… Hoş değil mi? Zeki, canlı ve kıvrak. Hı? Öyle değil mi? *(Yanıt bekler)* Balık?

BALIK *(Dikkati balıkta)* Pardon?

LİSA Beğenmedin mi?

BALIK Ben… Yok. Yani beğenmedim demek bütün bütüne bir kabalık olarak algılanabilir. Bunu istemem. Yine de açık konuşmak gerekirse… *(Birden)* Bak Lisa! Yılan balıkları simgesel anlamları olan varlıklardır. O meseleye hiç girmeyeceğim bile! Fakat en iyi ihtimalle bir yılan balığı; yakalarsın kaçar, yakalarsın kaçar, kaçarsın gelir sokar. Ben, senin ettiğin lafın nereye gittiğini bilmediğini varsayarak hediyeni kabul etsem de… Ne olacağı ortada! *(Bir an)* Sen beni küçümsüyor musun hâlâ?

(Bir an. Sessizlik. Göz göze gelirler.)

LİSA Affedersin, affedersin. Ben sadece…

(Lisa ağlamaya başlar)

BALIK Sen de kimsin ha? *(Duraksar, bir an derin bir düşünceye dalar)* Doğru soru bu değil di'mi? Doğru soru benim kim olduğum? Ben de kimim ha?

LİSA Kim bilebilir?

(Balık'ın dikkati yeniden kavanoza yönelir. Aynanın yerini birkaç kez değiştirir, kavanozdaki balığın hareketlerini dikkatle gözler.)

BALIK Hı? Hadi be!

LİSA Sadece artık ayrılacağımız için… Nihayet fakat mecburen… Biraz… Yani demek istediğim, az sonra şu kapıdan çıkıp gidecek olman… Hem daha kimseyi de bulamamışken…

BALIK *(Gözlemeye devam ederken, kendi kendine)* Müren. Yılan balığı değil. Dişlerinden anlayabiliyorum. Dişlerin dizilişinden.

LİSA …tıpkı kalpsiz bir hayalet gibi… *(İyice duygusalla-*

şır) Bak, görüyorsun ya; kalbin renkli, küçük bir balon gibi söndükten sonra tanrının imkânlarıyla bile…

BALIK *(Dikkati kavanozda)* Hâşâ!

LİSA …sevemeyeceğin bir gerçeğe döneceğini bilmek…

BALIK *(Birden*) Erkek bu! Yemin ederim ki erkek! Şuna bak Lisa! İtalyan'ı bulduk dostum! Hiç değilse genetik düzeyde. İtalyan'ı bulduk!

LİSA Hadi…

BALIK Yah!

LİSA Fakat nereden anladın?

BALIK Hem erkek hem esmer hem müren! Daha mı anlamayayım be!

LİSA *(Kendi kendine*) Tez-anti tez-sentez

BALIK-LİSA *(Aynı anda*) Hadi be!

BALIK Ama sen bunca zaman esmer bir erkeği kızıl bir dişi sandıysan…

(Çılgınca bir sevinç içinde sarılırlar. Bir an. Sessizlik. Sessizlik. Sessizlik. Lisa bara yönelir. Kadehi doldurur, içer. Bir daha doldurur, içer. Bir daha doldurur, içmez)

BALIK Lisa? *(Yanıt alamaz*) Ne o ağlıyor musun? *(Yanıt alamaz*) Yine mi içeceksin? Bu kadar çok içmezsin ki sen? Yani üzülmesen… *(Yanıt alamaz*) Ayrılıyoruz Lisa, o yüzden mi? *(Yanıt alamaz*) Al bak, İtalyan senin olsun. Ağlama. *(Yanıt alamaz*) Yani biliyorum, zaten senin ama… Kaybedip geri kazanmak güzeldir… Bir müreni seven herkesi sevebilir. Al hadi, ağlama! Şimdi çok sarhoşsun… Ayılınca konuşuruz. *(Duraksar*) Yalnız söylemeden geçemeyeceğim, kanyak gerçekten dokunuyor sana.

LİSA Gitme!

BALIK Hı?

LİSA Kal burada! Gitme! Nasıl olsa yeniden gelecekler… Bu sefer, belki bir kez daha denersen…

(Lisa Balık'a sarılır. Bir an. Gong çalar. Camda "Cafe-Bar İtalyano" yazısı. Karanlık.)

5. TABLO

Bar. Sabahın erken saatleri. Camlı kapının ardında, dışarıyı görünmez kılan puslu bir grilik. Dışarıda, geceden kalma birkaç sandalye, ait olduğu masaya dayalı halde öylece bekler. Zaman zaman güçlenen fakat şimdi hafifçe yağan yağmurun sesi. Balık, barın arkasındadır. Bir görünüp bir kaybolarak alt raftan aldığı kadehleri süratle yerine dizer. Tezgâhı siler. Yetinmez, barın üstündeki vantilatörü, yazar kasayı, geyik kafasını ve zarif, ayaklı aynayı da siler. En son başının üstünde asılı duran boynuzlara yönelir, siler, toz bezini onlardan birinde asılı bırakır. Bir an. İçeriden Lisa'nın kesik çığlığı. Ardından öğürtü. Devrilen eşyalar, su sesi, şangırtı… Geceden kalma bir kadın uyanmaktadır.

BALIK *(İçeri doğru)* Günaydın! Kalkabilecek misin? *(Çığlık yeniden duyulur)* Çıplak olman seni korkutmasın… Başına bir şey gelmedi. Giysiler hemen yan tarafında. Kusuyor musun hâlâ? Son kadehi içmeyecektin. Uyarmaya çalıştım.

(Lisa üzerinde bornozla girer.)

LİSA Günaydın. *(Bir an)* Neredeyim?

BALIK Nihayet uyanabildin.

LİSA Hadi… *(Duraksar)* Hâlâ bardayım ha? Affedersin, alkol komasına girmiş olmalıyım. Ah! Başımın döndüğünü hatırlıyorum. Döndüğünü, döndüğünü ve kustuğumu. *(Bir an)* O kimdi? Gece boyu başucumda bekleyen?

BALIK Öylesine derin bir uykudaydın ki…

LİSA Sendin. Boğulmayayım diye başımda bekledin. Tabii ya… Barmensin sen, öyle değil mi?

BALIK Hı hı..

LİSA Ne geceydi ama! Bunalıyor, bunalıyordum… Gözümü her açtığımda yanımdaydın yine de… *(Bir an)*

Bir rüya görüyordum. Uyanmadan az evvel, rüyamda bardaydım, bardaydım… Ve orada… Söylemiş miydim? Rüyamızda gördüğümüz her şey aslında bizi simgeler. *(Bir an)* Ne saçmalık! Bunu niye söyleyeyim ki? Ah, hafıza sorunum var galiba. Akademik hayat beni mahvetti. Peki, şeyi söylemiş miydim? Ben… *(Etrafa kısacık bir bakış atar)* Şunlara bak! Tam bir modern sanat müzesi! *(Duraksar sonra birden)* O nerede hı?

BALIK Kim?

LİSA O. Yanımdaki adam. Gitti mi?

BALIK Hı hı. Gitti.

LİSA Anlıyorum. *(Bir an)* Bir daha dönmedi?

BALIK Sormuştu ama istemedin.

LİSA İyi. İsabet olmuş!

Sessizlik

BALIK Sanırım uykunda onu görüyordun çünkü sürekli adını sayıkladın.

LİSA Ya?

BALIK Evet, elbette. *(Bir an)* Yoksa beklemesini mi isterdin?

LİSA Adını sayıkladım hı? *(Bir an)* Efendim? Hıı… Bilmiyorum. Hiç bilmiyorum şimdi… *(Duraksar)* Ne yaptı? Gitmeden önce? Ben ne yaptım?

(Lisa kapalı bir zarf uzatır)

BALIK Bir aşk mektubu galiba. Kanyak ve… Ve manolya kokuyor. Bunu sana bıraktı.

LİSA O mu? Niye? Amma romantik iş! Gitti hı?

BALIK Sanki gecenin başında, en başında bütün olacakları biliyor gibiydi. Yani… Zaten biliyordu… O yüzden seni hemen anladı ve sessizce gitti! *(Bir an)* O kimdi? Çok özel olmayacaksa… Çünkü böyle derin bir sevgi… Tam da karşına çıkmışken…

LİSA *(Bir an)* Boş ver. Hatırlamıyorum. İnan, hiç hatırlamıyorum. Tanımıyorum bile.

BALIK Git hadi! Sen de evine git!

LİSA Doğru ya! Bir taksi çağırıversen… *(Duraksar)* Ya da boş ver…

(Lisa bornozu çıkartır. Balık, Lisa'ya ait eşyaları; çantayı, kitapları uzatır.)

LİSA Sağ ol. Hoşça kal.

BALIK Kadınlar kadınların dostudur.

LİSA *(Güler)* Evet, tabii. Elbette.

(Lisa kapıya yönelir, tam çıkarken bir an, neşeyle)

LİSA Pyöm za lübov i stoyaşee vremya! Söylemiş miydim adım Lisa… Moldovalıyım.

(Lisa çıkar. Balık kıpırdamaz. Hemen sonra camlı kapının ardında bir silüet belirir.)

BALIK *(Gölgeye)* Henüz açmadık! Hayır, bu sabah değil efendim! Yetişemedim! Belki öğleden sonra…

(Balık kıpırdamaz. Gölge uzaklaşır. Toz bezini asılı olduğu yerden alır, geyik boynuzlarını ve tezgâhı siler. Sahneden çıkar. Bu arada farkında olmadan videokaseti içeri itmiştir. Birkaç saniyelik karlanmanın ardından ekrandaki görüntü netleşir: "Bar. Lisa masadadır. Balık elinde kanyak şişesi ile yaklaşır, kadehi doldurur ve hemen uzaklaşır, çıkar. Görüntü genişler, şimdi Doktor da karenin içindedir. Masanın biraz gerisinde durur, oldukça kederlidir. Hakiki bir kederdir bu çünkü şimdi öncekilerin tümünden farklı olarak, yakışıklı gözükür. Tarihsel ya da simgesel hiçbir belirti taşımaz. Siyah kazak, siyah pantolon, bildiğimiz erkek. Görüntü biraz daha genişler, böylece giderek belirsizleşir ve sahneye doğru akar. Sahnede aynı karenin belirmesi ile ekranın kararması eş zamanlıdır. Lisa masadadır, Doktor biraz daha geride, ayakta. Lokal ışık.")

DOKTOR Beni buraya neden çağırdın Lisa? *(Yanıt alamaz)* Ne o içiyor musun? Hiç içmezsin ki sen? *(Yanıt alamaz)* Ayrılıyor muyuz Lisa? O yüzden mi?

LİSA *(Yanıt vermez)*

DOKTOR Gerçekten kederli olmasan içmezsin. Hiç bilmediğin bir yola mı saptın yoksa? *(Yanıt alamaz)* Dönemiyor musun? *(Yanıt alamaz)* Niye Lisa?

LİSA *(Yanıt vermez)*

DOKTOR Gelip almamı ister misin seni? Gelebilirim. Bunu ve her şeyi yapacak gücüm var, biliyorsun değil mi? (yanıt alamaz) Biliyor musun? *(Yanıt alamaz)* Anlamıştın, beni görür görmez anlamıştın yapabileceklerimi. Lisa? *(Yanıt alamaz)* Ne o ağlıyor musun?

LİSA *(Yanıt vermez)*

DOKTOR Ayrılıyor muyuz? Beni buraya bunu söylemek için mi çağırdın? *(Yanıt alamaz)* Lisa, bak ben ne biliyorum; bir kadın susarsa işte bu korkunçtur. Susmuş bir kadından daha korkuncu yoktur. Öyle değil mi?

LİSA *(Yanıt alamaz)*

DOKTOR Bir erkek olarak başka da bildiğim bir şey yok. *(Diz çöker)* Ayrılıyor muyuz? *(Yanıt alamaz)* Seni *(Yanıt alamaz)* seviyorum Lisa… *(Yanıt alamaz)*

6. TABLO

Bar. Ortalarda kimsecikler yoktur. Postacı kapıda beklemektedir. Bisiklet zilini çalar. Bir an. Israrlı birkaç çalış daha. Az sonra bisikletini bırakmaksızın girişte belirir. Kapıdan bisikletiyle beraber sığabildiği kadar uzanır içeri. Gençten bir erkektir. Ancak bugün öncekilerden farklıdır. Saçlarını ıslatıp özenle taramıştır. Az çok dik, güvenli bir duruşu vardır fakat kendisine dar gelen takım elbisesi onu olduğundan daha çekingen gösterir. Bisikletle daha fazla ilerleyemeyeceğini fark edince bırakır ve seleden güçlükle çıkarttığı bir demet çiçekle bara girer. Bir an. Az sonra bir kadına hislerini açacak genç bir erkeğin genel sıkıntısını duymaya başlayacaktır Nerede duracağını, çiçeği nasıl tutacağını, kravatının düzgün, paçalarının temiz olup olmadığını bilemez. Bununla bir-

likte zihni, arzularıyla tam bir zıtlık içinde, farklı fikirlerle doludur. Bulunduğu mekânı tanımaya, bir kroki çizmeye, kapı, pervaz, çatı ölçülerine vs. odaklanır. Birazdan kendisini bara getiren esas amacından tümüyle kopmuş olacaktır. Eşyaları incelemeye koyulur. Hayvan kafaları ve boynuzlar ilgisini çeker. Çiçeği bara bırakır ve çekinerek duvardan indirdiği tüfekle nişan alır. Hayali birkaç hayvanı avlar. Düşmanlarını yere serer. Birden gözü caddenin görülmeyen bir noktasından geçen görülmeyen kızlara takılır. Zihninde onlara da ateş eder, kalçalarından vurur. Aşırıya kaçtığını fark edip süratle ciddileşir, tüfeği yerine asar, üstüne sıçrayan kanı temizler, döner tezgâhın üstündeki ayaklı aynada kendini görür. Aslında yakışıklı olduğunu, önünde daha uzun yıllar bulunduğunu fark eder. O anda çiçeği vermekten de sevmekten de vazgeçer. Özlemle bisikletine bakar. Öylece yerde yatıyor oluşu canını sıkar. Hasretle atılır, yerden kaldırır, alır ve çıkar. Uzaklaşırken bisiklet zilinin neşeli çıngırtısı… Sahne bir daha hiç kararmaz.

SON

FUNDA ÖZŞENER

KONSTANTİNİYYE'NİN GÜNEŞİ

KİŞİLER

URBAN	Macar topçu. Fetih sırasında Osmanlı tarafında.
SALMON	Mari'ni ağabeyi.
JOSEF	Bizans'lı Ortodoks din adamı. Mari'nin öğretmeni.
MARİ	Salmon'un kız kardeşi.
BENYAMİN	Cüce. Mari'nin sırdaşı.
PAŞA	Osmanlı Paşası.
PEDER	Ortodoks.
ŞEHNAZ	Aracı kadın.

1452 senesinin Mart ayında başlayan Boğazkesen Kalesi'nin yapımı aynı yıl tamamlandı. Kalenin tamamlanmasının ardından Urban'ın ilk top güllesi, Venedik'e gitmekte olan bir ticaret gemisine savruldu. Rivayete göre gemi battı, gemiciler tutsak alındı ve Osmanlı'nın İstanbul'u ele geçirme serüveni de böylece başlamış oldu. Oyun kalenin yapımı ile ilk güllenin savrulması arasında kalan zaman diliminde geçer.

Urban dışında tüm karakterler hayalidir. Ayrıca Urban'ın hayatına, onu Osmanlı tarafına geçiren nedenlere dair açıklamalar da hayalidir. Olaylar rivayetler üstüne kurulmuştur.

Müziğin ve ışığın baskın olduğu sahneler neredeyse çıplaktır. Oyun sadece aşkın, ihanetin, kahramanlığın ve tutkunun pek az değişebileceği ihtimali ile başlar ve biter. Şöyle de denebilir; aslında anlatılanlar, bir vakitler yaşamış olduğu farz edilen bir kadının hikâyesidir.

BİRİNCİ TABLO

Konstantiniyye'de bir Ortodoks kilisesi. Yokuşun başında duran, yüzü Boğaz'a dönük ahşap bina, uzun süren bir mücadelenin ardından kendini denize doğru inen eğime bırakmış gibidir. Sahneyi çevreleyen tahta kolonlar ve tavan iskeleti devrilecek gibi durur. Çok derinde, uğultu halinde Boğaz'dan esen rüzgârın sesi. Havada, az önce son bulan yağmanın bıraktığı sessizlik. Kilise yanmıştır. Sahnede onun ahşap iskeletinden başka hiçbir şey yoktur. Ne haç, ne kürsü ne de korku dolu yakarışlar. Yalnız tavana yakın bir noktada pencere madalyon gibi ışıldar. Vitrayın renkli ışık oyunuyla sahneye salıverdiği gölgeler karanlığı hafifçe aydınlatır. Belki de dışarıda gökyüzü aydınlıktır fakat buraya yalnız pencerenin ve yıkık tavanın izin verdiği ölçüde sızar. O da bozulmuş, parçalanmış olarak. Daha ziyade gotik bir freskin ayrıntısı gibi. Müzik huzur vericidir. Arada kilisenin içinde dolaşan Urban'ın ayak sesleri, asanın tıkırtısı.

URBAN İhanet peşimi bırakmıyor. Gittiğim her yerde açtığı yaraları görüyorum. Kanlı bir hastalık gibi büyüyor içimde. Ben bu kilisede vaftiz edildim. Kaç kez burada tanrıya yakardım yardım etmesi için. Dostlarımın düğünlerini kutladım. O zamanlar ben de dosttum. Güzel şeylerle doluydu içim. Oysa şimdi… İnanmak öyle zor ki… Mari! Her şey öyle acı ki…

(Mari elinde bir fenerle kolonların arasından süzülür.)

MARİ (Ses) Teslim olma! Korku yanıltır insanı.

URBAN Zaferin mutluluğunu duymuyorum. Güçlü de değilim. Kazandıkça büyüyor kaybettiklerim. Söyle bana, bir kahraman mıyım ben? Büyük silahların mu cidi, topçu Urban! Asker Urban! Yoksa bir hain mi?

MARİ Etrafına bak!

URBAN İşte şehrim... Benim şehrim!

MARİ Kapısından galibiyetle girdin. Teslim oldu Konstantiniyye.

URBAN Teslim oldu…

MARİ Duyduğun ihanetin acısı değil belki de. Yalnız böyle yaralar içinde görmeye katlanamıyorsun onu. Zaman geçecek iyileştiğini, yeniden ayağa kalktığını da göreceksin. Güçsüz, yenik bir düşman değil kendini sana veren bir âşık olacak şehrin.

URBAN Kendini bana veren bir âşık… Benim olacak… *(Bir an)* Al beni buradan Mari! Al! Yanılmışım, güç sanmışım içimdeki korkaklığı. Hırsı, tutku sanmışım. Galibiyet değilmiş istediğim. Ortaya çık sevgilim, göster yüzünü.

MARİ Buradayım

URBAN Dönmek istiyorum!

MARİ Döneceksin.

URBAN Öyle mi? Tanrı Bağışlayacak mı beni? *(Bir an)* Toplarımla surlarını yıktığım, sokaklarında iskeletler yatan, bu parçalanmış, deşilmiş karın benim değil mi? Yüreğinde duygu, içinde ruh, biraz akıl taşıyan hangi beden dayanır gördüklerime. Benim silahlarımla yıkıldı bu şehir. Benim ihanetimle teslim oldu. İstiyorum… Dönmek istiyorum Mari! Fakat… Tanrı affedicidir! Affından sakınıyorum. Lanetliyorum kendimi.

MARİ Seni duymuyor.

URBAN Düşmeyecek Konstantiniyye! Yenik düşmeyecek… Yanıma gel… Uyandır beni. Daha fazlasını istemiyorum. Anladım azgın bir ruhun yapabileceklerini. Kötülüğü gördüm. Tek bir soru bile yok aklımda beni ihanete yenik düşürecek. Neredesin sevgilim… Mari…

(Hızlı adımlarla Mari'nin bulunduğu tarafa yönelir. Mari gitmiştir.)

BENYAMİN. İçindeki acı pişmanlıkla besleniyor Urban!

URBAN Kim o? Adımı söyleyen kim? *(Bir an)* Tanrı… Sen misin yoksa?

BENYAMİN Konstantiniyye'nin kara yazgısı.

URBAN Senin oyunların mı bunlar? Mari! Cevap ver… Tanrının mı yoksa? *(Benyamin'e)* Ortaya çık, saklanma!

BENYAMİN Zavallı, korkak bir soytarı… Nasıl karşına çıkar?

URBAN Soytarı?

BENYAMİN Günlerdir birlikteyiz…

URBAN Kimsin sen! Göster yüzünü!

BENYAMİN Bağışlanmak için benden daha aşağılık bir efendi bulamamıştın, unuttun mu? İşin iyi görülmüş öyleyse…

URBAN Ne oluyor Mari? Bu konuşan kim?

MARİ Dinle… Yalnız dinle… Kalbinin tanrısını dinle!

URBAN *(Tanrı'ya)* Seni görmeye geldim. Affınla, lanetin le kurtarılmaya…

BENYAMİN Zavallı, günahkâr çocuğum…

URBAN Bağışlanmak için dua ediyorum. Başka hiçbir şey yapmadan dua… Kendimi sana verdim.

BENYAMIN Bağışlamak için lanetledin işte.

URBAN Lanetlendin mi? Sahi mi? Kurtuldum öyleyse?

BENYAMİN Şanslısın cellat! Kurbanın ayaklarının altında yatıyor ve birbirine benziyor affınla lanetin. Kötülük her zaman bu kadar açık göstermez kendini.

URBAN *(Benyamin'e)* Şeytan mısın yoksa? Ortaya çık de dim, göster yüzünü…

BENYAMİN Bak tövbe etmek için de her şey apaçık. Yoluna devam etmek için de…

URBAN Hayır! Devam etmek istemiyorum! Hayır… *(Bir kriz öncesini hatırlatan seğirmeler)* Buraya affedilmeye geldim…

BENYAMİN Öyleyse hazırsın köle olmaya?

URBAN Benyamin?

BENYAMİN Attığın her adımda ihanetin acısını yaşamaktansa…

(Benyamin kolonların arasından çıkar, Urban'ın karşısına dikilir)

URBAN Köle… Bir cücenin kölesi…

BENYAMİN Hep aynı kâbusla uyanmaktansa…

URBAN Bu mu cezam? Tanrı değilsin sen! Çekil önümden… Şeytan bile değilsin.

BENYAMİN Kalbinin efendisiyim.

URBAN Cevap vermeyecek mi Tanrı? Mari… O nerede?

MARİ Verdi Urban! Tanrı cevabını onun sesiyle verdi.

URBAN Mari? Gitme!

MARİ Veda vakti sevgilim. Suçlularla suçsuzların ayrılma vakti.

BENYAMİN Yalnız kendini teslim edeceksin. Beni her memnun edişinde ruhun huzura kavuşacak. Her seferinde biraz daha… Sen çamurla temizleneceksin Urban!

URBAN Yenilmedim daha! Dönebilirim… Vazgeçebilirim pişmanlıktan!

BENYAMİN Aç bir cüceyim. Parmaklarının altında hemen doyar bedenim.

URBAN Dualarım… Dualarım var!

BENYAMİN Dualar… Yakarışlar… Kimin yok ki…

URBAN Seni şeytan!

BENYAMİN Başka ne bekliyordun? Melekleri mi?

URBAN Seni… Seni öldüreceğim!

BENYAMİN Ne zor artık bunu yapmak… Öyle değil mi Mari?

(Derinden Mari'nin gülüşü.)

URBAN *(Seğirmeler giderek artar)* Yardım edin bana! Çıkartın beni buradan! Yakalayın onu! Askerler… Yakalayın!

BENYAMİN *(Kaçarken)* Pişmanlık peşini bırakmayacak

Topçu! Benim güçsüz ellerim arasında can vereceksin!

URBAN Yakalayın!

(Mari elinde bir fenerle kolonların arasından çıkar.)

URBAN Mari… Ah! Ulu tanrım… Öyle bir düş gördüm ki… Yanıma gel.

MARİ Öcünü alıyor Konstantiniyye!

URBAN Şu lanet olasıca hastalık yüzünden. Bütün olanlar… Bu rüya…

MARİ Öyle ya rüya… Bundan böyle sakın kendini kendinden.

URBAN Al beni Mari… Kurtar buradan…

(Urban krize teslim olmamak için direnirken tavandan sarkan urganlardan birine asılır. Kilisenin haçı gürültüyle düşer. Haçın düşüşü ile birlikte anlaşılmaz, mekanik bir süreç de başlamış olur. Gökyüzü hızla aydınlanır, kilisenin içine ışık dolar. Urganlar yavaşça tavana doğru yükselirken tavandan cesetler inmeye başlar. Yarı çıplak kadın bedenleridir bunlar. Urganların ucunda kuş gibi salınırlar. Mari en önde asılıdır. Sahne tamamen aydınlandığında tablo da tamamlanmıştır.

Gerçek bir yenilginin ve savaşın tablosu. Yağma nın resmi. Urban gördüklerinin karşısında bir an toparlanır.)

URBAN Hatırladım seni cüce. Hatırladım! Sen…

(Benyamin yüksek bir noktada belirir.)

BENYAMİN Yeni sarayına hoş geldin dostum! Ölüler evine hoş geldin! Büyük kahraman! Büyük tutsak!

(Hastalığın son vuruşu.

Urban olduğu yere çöker.

Müzik aniden yükselir, ışıklar sahneyi çerçeveleyecek biçimde buğulanır, son bir kez ışıldar tablo sonra aniden iniveren karanlık, her şeyi siler.

Sessizlik.)

İKİNCİ TABLO

Kale. Kıyıya vuran dalgaların coşkulu gümbürtüsü. Kalenin kalın, taş duvarlarını aşıp içeriye giremeyen ışığın yarım yamalak aydınlattığı kolonlar, parçalanmış bir öğleden sonra güneşi. Urban sahnededir. Öylece ayakta durur. Dışarıdan ve ruhundan gelen sesleri dinlemektedir. Az sonra Paşa girer.

URBAN Gemi battı. Hançerle yarılmış gibi açılıp, yuttu Boğaz.

PAŞA Nasıl? Daha iyisiniz ya? Eh, ayağa kalktığınıza göre. *(Memnun)* Sultan görüşmek istiyor.

URBAN Hayret verici değil mi? Beni bile ürküttü olanlar…

PAŞA Öyle…

URBAN Fakat siz hiç etkilenmemiş gibisiniz?

(Paşa'nın dikkati içeri giren çingeneye yönelir.)

PAŞA Etkilendim. Sizin heyecanınız etkiledi beni. Bir has talıkla boğuşuyor gibiydiniz? Böyle bir ruh… Bu derece… *(Bir an)* Gerçekten ne yaptığınızı bilmiyor musunuz dostum? Yani topların ve kuşatmanın yapabileceklerini diyorum. *(Bir an)* İnsan kendinde varlığını hiç bilemeyeceği hassasiyetler taşır. Pişmanlık boş yere geçmişe bağlar bizi. Orada sırlar için için yanar durur. Sanki siz de…

(Paşa Urban'ın dalgınlığı karşısında susmak zorunda kalır.)

PAŞA Buyurun gidelim. Sultan'ı bekletmeyelim. Neşesi yerinde fakat… Tedbirli olmak lazım.

(Çıkışa yöneldiklerinde Urban duraksar.)

URBAN *(Çingeneyi kastederek)* O adam Paşa, ne yapıyor?

PAŞA Hazırlanıyor dostum. Hazırlanıyor. Başlattığınız galibiyetin törenine.

(Sahnenin diğer tarafından bir asker telaşla girer.)

ASKER Efendim! Gemi battı. Adamları yakaladık. Yalnız…

(Askerler birkaç gemici ile birlikte Salmon'u içeri sokar. Arkada iki kişi ağır bir sandığı taşımaktadır.)

ASKER *(Sandığı kastederek)* Yanlarında bu vardı. Biz… Ne yapacağımızı…

PAŞA Açın bakalım, açın! *(Adamları işaretle)* Onları da götürün buradan.

(Paşa engelleyemediği bir merakla sandığa yönelir aynı anda)

URBAN Salmon?

(Paşa duraksar.)

PAŞA *(Urban'a)* Tanıyor musunuz?

URBAN Hayır! Hayır…

PAŞA *(Askerlere)* Çıkartın onları. Çıkartın.

(Askerler, Salmon ve gemicileri çıkartırlar. Az sonra Urban da hızla çıkar.)

PAŞA Pekâlâ, pekâlâ… Açın hadi…

ASKER Paşam… Bu kilit…

PAŞA *(Duraksar)* Kırın öyleyse!

(Karanlık)

ÜÇÜNCÜ TABLO

Konstantiniyye. Salmon'un evi. Dışarıda baharın renkli ışıkları, sabah çiğinin serinliği ve çiçekler. İçeriye tatlı bir aydınlıkla girer gün. Josef sahnededir, sabah dersi için hazırlanmıştır. Pencerede durur ve dışarıyı seyreder. Müzik devam etmektedir. Az sonra Mari konuşarak, heyecanla girer.

MARİ Anlam veremediğim garipliklerle başladı gün. Daha sabah kuşların ötüşünden anladım bunu. Sonra sahilde gümüş renkli bir balık sıçradı. Ağzı açıktı ve bir şeyler anlatmaya çalışıyordu. Hemen ardından sokak-

taki dilenci… Gözleri görmüyordu buna rağmen elindeki parayı uzatıp "Al kızım" dedi. "Benim için kiliseye ver. Çok geç olmadan…"

(Masaya yönelir, kitaplarını açar, mürekkebi hazırlar. Derse hazırlanması konuştuğu sürece devam edecektir.)

JOSEF Günahlarından kurtulmak istemiştir.

MARİ Altın! Bir dilenci için çok fazla. *(Kitapları kastederek)* Hangisini açmalıyım?

JOSEF Kimin ne kadar varlıklı olduğunu bilemeyiz. Günahlarını bilemeyeceğimiz gibi. *(Bir an Mari'nin hâlâ oynamakta olduğu altına bakar)* Kilise kalabalık mıydı?

MARİ Yaşlılar, gençler, çocuklar… En çok da kadınlar. Şu tüccar bile oradaydı. Öyle içten öyle duygulu yakarıyordu ki… Az sonra kanatları çıkacak sandım. *(Duraksar)* Hem bugün sizde bile bir değişik gördüğüme yemin edebilirim...

JOSEF Bende mi?

MARİ Sizde ya! Neler oluyor Tanrı aşkına?

(Mari ani bir hareketle mürekkebi devirir.)

MARİ Ah! Söylemiştim. Bir şeyler olduğunu… Söylemiştim.

(Sıkıntıyla temizlemeye çalışır. Beceriksiz hareketlerle daha da bulaştırır. Josef bir an gülümseyerek onu izler.)

MARİ Her zaman o kadar asık yüzlüsünüz ki bir tebessüm bile mucizeler yaratıyor. Mesela gözler… Bugün şu donukluğun ardında neşeli küçük bulutlar var. Akıp duruyorlar.

JOSEF Onlar senin zihnindeki bulutlardır sevgili Mari. Baktığın benim gözlerim değil.

MARİ Ya… Peki duruş? Ona ne demeli? Az sonra birinin kalbine saplanacak bir ok gibi değil de… Sanki… Canım hiç olmazsa birazcık rahatlamış olmalısınız! En azından haliniz öyle diyor.

JOSEF Kim bilir? Kiliseye gidişindeki şevk sevindirmiş olmalı beni. Fakat zavallı, günahkâr dilencinin parasını

vermeyi unutmuşsun.

MARİ *(Hâlâ oynamakta olduğu parayı fark eder)* Ah! Nasıl da… Aksi şeytan! *(Duraksar, ne cevap vereceğini bilemez)* Aklımdan çıkıvermiş işte. Dualar ve yakaran ruhlar! Şaşırttı beni yine... Yaptıklarımı da yapacaklarımı da unutuveriyorum kilisenin kapısından girince. Yine de… Ne olursa olsun sizde bir duygu uyandıramayacağım değil mi? Biraz sevinç, üzüntü, heves… Kızgınlık hiç olmazsa!

JOSEF Onu söyleyemezsin işte…

MARİ Neye yarar? Ben anlayamadıktan sonra neye yarar!

JOSEF *(Gökyüzünü işaretle)* Doğru yere bak Mari!

MARİ Bakıyorum. Gözlerim açık bakıyorum. Kapalı ba kıyorum. Kapattığımda tasvirler geliyor aklıma. İsa ba bamızın, Meryem anamızın, meleklerin. Açtığımday sa sokaktaki kalabalık. Başka bir şey yok. Görebilmek için acaba hep gözleri kapalı mı gezmeliyim?

JOSEF Hiç değilse yoluna karar verene kadar.

MARİ Beni yolum yok sevgili Josef! Kaderim var. Eğer onun içinde arzularıma biraz yer açabilirsem o vakit mutlu öleceğim.

JOSEF Genç bir kadın için ne acı bir son.

MARİ Gümüş balık söyledi. Ağzını sessizce açıp kaparken, yalnız benim anlayacağım bir lisanda söyledi. Bugün! Fakat katlanabilirim. Ne istiyorum biliyor musun? Kara bir pelerine sarılmak… Ve gece boyu bütün so kakları gezmek... ta ki Konstantiniyye'nin güneşi do ğuncaya dek…

JOSEF Kara bir pelerinin seni gizleyebileceğini mi düşü nüyorsun?

MARİ O halde sizin gibileri örtmek gerekir. İnsanlığın yüreğine korku salıp, neşelerini kaçırıyorsunuz diye…

JOSEF Mari…

MARİ Söylesenize Tanrı aşkına! Benim kimseye zarar vermeyen küçük günahlarım mı daha kötü…

JOSEF Mari!

MARİ …yoksa sizin herkesi yasa boğan…

JOSEF Mari!

MARİ …sevaplarınız mı? Eğer kalbiniz güneşin doğması nı istemiyorsa…

JOSEF Rahibe! Susun artık!

(Bir an sessizlik)

MARİ Rahibe değilim ben!

JOSEF Kuşku öğrenmeye yarar. Bildiklerimizi unutmaya değil!

MARİ Evet efendim.

JOSEF Açın kitabınızı…

MARİ Hemen.

JOSEF Orada…

MARİ Kuşku değil mi? Kutsal kitapta…

JOSEF Evet… Hemen önünüzde…

(Dışarıdan birtakım gürültüler gelir. Mari dikkat kesilir)

MARİ O da neydi öyle?

JOSEF Bir ses işte.

MARİ Elbette. Sadece bir ses. *(Bir an)* Fakat bu evde hiç ses çıkmaz? Yoksa haklı mıyım? Bilmediğim bir şey ler…

JOSEF Dışarıdan geldi Mari. Hizmetçilerdir ya da şu… Kasap. Et getirmiş olmalı.

MARİ Tabii ya. Kasap…

JOSEF Ne diyorduk? İçtenlik, yalansız bir hayat yolunda ve ruhumuzu kemiren kuşkunun karşısında…

MARİ *(Birden)* Beni kandırmaya mı çalışıyorsunuz siz! Ulu Tanrım! Yoksa yalan mı söylüyorsunuz?

(Bir an. Josef ne yapacağını bilemez. Mari hızla çıkışa yönelir.)

JOSEF Mari! Dur…

MARİ Bir sır mı var yoksa?

JOSEF Evet. Yani hayır! Evet, şu gariplikler konusunda haklıydın ama…

MARİ *(Duraksar)* Benimle mi ilgili yoksa?

JOSEF Evet.

MARİ Aman tanrım!

JOSEF Yani hayır. Tabii bazı masum gizlerin… İsteme den de olsa… Yani her şeyi ulu orta söyleyivermek…

MARİ Ulu tanrım! Ulu tanrım…

JOSEF Bilemiyorum. Yine de senin için…

(Mari süratle masaya yönelir. Kâğıtları kurcalamaya başlar.)

MARİ Batmış… Hepsi gitmiş… Ah, Tanrım! Nerede? Söyleyin hadi. Nereye koydunuz? Buralarda bir yerde değil mi? Okudunuz mu yoksa? Eğer öyleyse…

JOSEF …

MARİ Tek satırına bile bakmadığınızı söyleyin. Ve yemin edin bunun için…

JOSEF Herhangi bir şeyi okuduğum yok.

MARİ Ah, işte devam ediyor. Apaçık bir yalana, itiraf da etmişken üstelik. Devam ediyor…

JOSEF Mari?

MARİ Gizlenecek bir şey kalmadı. Hiç, hiçbir şey…

JOSEF Ne arıyorsun?

MARİ *(Duraksar)* Ben… Birkaç mektup vardı... Gün lerdir arıyorum. Sonra birkaç satır da... Sandım ki… Sadece…

JOSEF Hiçbirisini görmedim!

MARİ Siz öyle söyleyince… Bana ait tek sır o masum mektuplar olduğuna göre… Elinize geçtiğini ve oku duğunuzu düşünüp…

JOSEF Asla!

(Sessizlik)

MARİ Yoksa garipliklere bir yenisini daha mı eklemeye çalışıyorsunuz ha! Eğer öyleyse bilin ki korkmaya cağım. İçten falan olacağınız da yok üstelik. Bir de bana durmadan yalansız hayattan ve bilmem neden ve bilmem neden ve bilmem neden söz eder, dolambaçlı

laflarla… *(Bir an)* Ah! Tanrım! Neler diyorum ben… O ses de neydi söyleyin artık!

(Mari hızla çıkışa yönelir)

JOSEF Dur, bekle lütfen. Seni memnun edecek bir şey. Öğretmenin olarak itaat etmeni emrediyorum… Rahibe! İşte rahibe diye sesleniyorum bir kez daha!

MARİ Asla!

(Mari az sonra sandığı sürükleyerek güçlükle içeri sokar)

MARİ Eğer şanslıysanız Tanrı daha fazla yalan söylemenize müsaade etmez efendim.

JOSEF O da ne?

MARİ Nasıl açılıyor bu? *(Kilidi arar)* Anahtarı yok. Kıralım öyleyse! Bıçak, bana derhal bir bıçak…

(Salmon girişte görünür. Üzerinde yol kıyafetleri vardır.)

SALMON Bıçağım yok fakat keskin bir kılıç da işinizi görür belki hanımefendi!

(Bir an sessizlik)

MARİ Salmon! Salmon!

SALMON Emrinizdeyim kız kardeşim…

MARİ Demek buydu ha? Sabahtan beri bütün olanların sebebi… Geldin… Geri geldin… Tanrım… Saçma lıklarla dolu ne güzel bir gün Tanrım!

(Karanlık)

DÖRDÜNCÜ TABLO

Salmonun evi. Gecenin koyu, ağır sessizliği. Pencereden içeri mavi bir ışık sızar. Çok derinde, Boğaz'ın gizemli fısıltılarını yüklenmiş bir melodinin nameleri. Josef, solgun bir lamba ışığı altında, masada okumaktadır. Dikkati elindeki Kutsal Kitap'tadır. Sandıktan gelen bir tıkırtı ile irkilir. Kulak kabartır, düzenli aralıklarla, hafif vurma sesi. Josef sandığa yönelecekken Salmon girer.

SALMON Neredeyse başaracaktın dostum! Alt edecektin

onu… Bir melek gibi fakat şeytan kadar da akıllı. İyi bir öğrenci yetiştirmişsin. Kurnaz… Seninle başa çıkabilecek kadar güçlü.

JOSEF Başa çıktığı ortada!

SALMON *(Kutsal kitabı işaretle)* Onu da bu kadar yoruyor musun?

JOSEF Gücü elverdiğince. Uyuyor mu? Rahatladı öyleyse.

SALMON Yalnızlığa tahammül edemiyor hâlâ değil mi?

JOSEF Her dönüşün yeniden gideceğin anlamına geliyor.

SALMON Büyümüyor sanki? Kim bilir belki de o hep dediğin yerde… Ruhunda olup bitenlerden korkuyor.

JOSEF Hepimiz gibi…

SALMON Mari'nin yeni okulunu seçmem gerek. İşte bu haber sevindirecektir onu. Tazelenmiş bir inanç, güçlü Tanrı bilgisiyle yoluna devam ederken…

JOSEF Salmon!

SALMON …çünkü yalnız inanç koruyabilir onu korkulardan ve yalnız inanç ihtiyaç duyduğu güveni verir, öyle değil mi?

JOSEF Mari'nin kiliseye girmek istediğinden emin değilim.

SALMON Fakat… Kendini Tanrıya adamış bir kız değil mi artık o?

JOSEF Şüphesiz…

SALMON Hem öğrenciliğin onu solduracağını düşünüyordum ama görüyorum ki…

JOSEF Yüreği o kadar sevgi dolu ki düşmanını bile sevebilir. Zaaf gerçekte fakat onda meziyet gibi duruyor. Yine de… *(Bir an)* Çoğu zaman yalnız kalmayı seçiyor. Kimseyi yanına istemiyor sonra da şu uzun karanlık koridorların birinde kaybolup gidiyor…

SALMON Yokluğumda neler yaptınız Josef?

JOSEF Dersler. Kutsal kitap, dua.

SALMON Öğrenebiliyor mu?

JOSEF Ne varsa.

SALMON Öyleyse girecek kiliseye. Sevinçle hem de. Bunun için çıkmadı mı yola?
(İçeriden Mari'nin kısa, kesik çığlığı. Salmon dikkat kesilir.)

JOSEF Uykusunda. Sayıklıyor.

SALMON Sayıklıyor mu?

JOSEF Yüreği gibi bedeni de narin.

SALMON Fakat… Hiçbir şey değişmemiş öyleyse?

JOSEF Elbette değişti. Yine de yeterli mi emin değilim.
(Sessizlik)

SALMON *(Sandığı işaretle)* Ona uzaklardan Tanrının çok gizemli bir kulunu getirdim. Hem eğlendirsin hem de arkadaşlık etsin diye. Kiliseye girdiğinde de hizmetinde bulunsun. Peki, buna ne dersin ha? Bu yeter mi? Hakiki bir dost… Bir sırdaş hem de.
(Sandıktan gelen tıkırtı tekrar duyulur. Josef dikkat kesilir.)

SALMON *(Kutsal kitabı işaretle)* Bu saatte bile Tanrının hizmetindesin. Çok yol almış olmalısın?

JOSEF Denizlerde gezerken daha fazlasını kat etmiş olabilirsin. Tanrının hangi yolu kullandığını bilmek zor.

SALMON Öyle ya... Yalnız hırsları için yaşayanlara bazen öyle kuvvet veriyor ki…

JOSEF Çok kalacak mısın? Yoksa yine…

SALMON Bunları konuşmak için geç oldu.

JOSEF Elbette. Yine de…

SALMON *(Tamamlar)* …merak ediyorsunuz neden yarı yoldan döndüğümü? Hem de o kadar uzaklaşmışken.
(Salmon sessiz kalır. Açmak için sandığa yönelir. Mari girer.)

MARİ Şimdi soruyorum öyleyse. Söyle hadi! Neden böyle birdenbire geri geldiğini söyle.

SALMON Bunu sorana bir bak Josef. Bir kır çiçeği kadar güzel, suda sıçrayan gümüş bir balık gibi aydınlık. Onlar kadar saf, kutsal ve sadık. Üstelik bir savaşçı ka

dar…

JOSEF …kavgacı!

SALMON Ne cevap verebilirim ki... Küçük kız kardeşim için elbette. Senin için döndüm Mari. Her şeyi bıra kıp…

MARİ Hiç ummuyorken, günleri bile saymaktan vazgeç mişken…

SALMON Daha fazla yalnız kalmana dayanamadım.

MARİ Fakat asıl dayanamadığın?

SALMON Pek çok sebebi var…

MARİ Pek çok… Pek çok… Onları biliyorum. Öncekilerden farklı olmadıklarına yemin edebilirim. Yine de gerçeği işitmek istiyorum. Bu seferki ne?

(Sessizlik)

SALMON Burnunuzun dibinde olanlardan haberiniz yok mu Tanrı aşkına?

MARİ Burnumuzun dibinde olanlar mı?

SALMON Her şey bıraktığım gibi öyle mi?

MARİ Sultan'ın yaptırdığı kaleyi mi kastediyorsun yoksa? Eğer o ise… Her gün bir sürü yardım gidiyor oraya. Yiyecek, içecek, taş ustaları ve kadınlar… Konstantin meseleyi kapattı böylece diyorlar? Akıllarını çeldi…

SALMON Düşmanını bağlamak için ne güzel bir yol.

JOSEF Elbette kapı önlerinde yapılan dedikodular da var, kulağımıza gelen.

SALMON Dönüşümün bir önemi yok öyleyse?

JOSEF Yoksa buraya sadece Konstantiniyye için mi geldin?

MARİ Tutkuyla sevdiği tek kadın için. Şehri için! Öyle mi?

SALMON Yuvalarını kazıyor karıncalar sur diplerine. Hangi kahrolası sebep içinse… Almak istiyorlar şehri.

MARİ Fakat bu imkânsız!

SALMON İmkânsız mı? Siz de mi onu meleklerin koruduğuna inanıyorsunuz yoksa?

JOSEF Melekler koruyucudur ama Konstantiniyye… O

kendi kendini koruyor.

MARİ Hep böyle oldu. Bundan sonra hangi güç bunu bozacak?

SALMON Belki de boş bir korku benimki. Sevdiğini sa kınmak isteyen âşığın telaşı. Yine de tedbirli olmak lazım. Düşmanı öyle büyük ki bir kez yakaladı mı muhakkak sahip olmak isteyecektir.

MARİ Öyleyse sevdiğin kadının kusuru tek âşığının olmaması!

SALMON *(İrkilir)* Ne yazık… *(Bir an)* Yarın saraya gideceğim. Dostlarımın cevapları bakarsınız rahatlatır, dağıtır kuşkularımzı.

MARİ Uzaklardan baktığında koyu bulutların dolaştığını gördün üzerinde. O da senin rüyalarına girdi. Sıkıntısını duydun. Kötü şeyler olacak diye korktun? Kulağına geldi, gözünle gördün ve yalnız şehrin için geri döndün!

SALMON Mari!

MARİ Benim için değil… Öyle değil mi? Asla değil! Git öyleyse! Şimdi derhal geri git!

SALMON Ah, ne oluyor Mari? Ne oluyor sana böyle… Bir yere gideceğim falan yok! Sadece yanına döndüm! *(Mari üzüntüyle sarılır Salmon'a. Bir an öylece kalır. Josef şarap doldurur.)*

MARİ Affet… Affet beni…

JOSEF Bu büyük ve kutsal günün şerefine! Kardeşliğe ve ailenizin birliğine. *(Kadehi Salmon'a verir*) Geri dö nüşüne.

MARİ Ağabeyime! Büyük gezgine.

SALMON Kutsal bakireye!

MARİ Ve yalnızlığa…

SALMON Buraya gel ve sakın ağlama. Gözyaşı görmek is teyeceğim son şey. Hele seninki olursa… *(Sandığı işaretle*) Aç hadi. Senin o.

(Salmon kapağa vurması gerektiğini anlatan bir işaret

yapar.)

SALMON Hayır, hayır! Öyle değil! Oraya değil…

(Mari başaramaz. Salmon güçlü bir darbe vurur. Sandığın kapağı ağır ağır, kendiliğinden açılır. Benyamin doğrulur.)

BENYAMİN Tanrı seni korusun güzel kız!

(Benyamin el çabukluğuyla kolundan bir demet çiçek çıkartır. Mari bir an duraksar, küçük bir çığlık atar ve olduğu yere yığılır.)

SALMON Mari… Mari… Ne oldu? Beğeneceğini san dım. O hediyen… Arkadaşlık yapacak sana. Onunla o kadar eğleneceksin ki… Bir daha hiç yalnızlık çekmeyeceksin Mari!

(Karanlık. Sadece Josef'in bulunduğu bölümde loş bir aydınlık. Josef, İsa figürünün önünde diz çökmüştür. Duası giderek fısıltılarla yüklü tutkulu bir yakarışa dönüşür.)

JOSEF "…yaz yemişinin devşiriminde, bağ bozumunun arta kalanı toplandığında nasılsa öyleyim. Dünyada günahtan sakınan yok oldu ve insanlar arasında doğru adam yok; hepsi kan için pusuya yatıyor… Komşuya inanmayın; yakın dosta güvenmeyin; koynunda yatan kadından ağzının kapı kanatları koru. Çünkü oğul ba bayı tahkir eder, kız anasına karşı, gelin kaynanasına karşı kalkar; insanın düşmanları kendi evinin adam larıdır…"

(Karanlık)

BEŞİNCİ TABLO

Salmon'un evi. Üst üste çakan şimşekler, gök gürültüsü. Gün ortası olmasına rağmen gri, puslu bir ışık dolar içeri. Josef, Mari ve Benyamin sahnededir. Mari'nin ve Benyamin'in dışarıdan geldiği bellidir. Mari'nin üzerinde pelerini vardır ve sırılsıklamdır.

BENYAMİN Lanet olsun! Beni bu şehre getiren kadere lanet olsun!

MARİ Uzak dur benden! Uzak! Seni budala! *(Josef'e)* …birden kara bulutlar belirdi gökte! Durmadan bağırıyordu adam: "*Gökler yarılacak! Gökler yarılacak*" Güneş seçilmez oldu. "*Tanrı şimşeklerinizi yollayacak üzerinize*" İnsanlar kaçışmaya başladı. Evlere, kiliselere… Ağlayanlar, ağlayanlar… Yaşlı bir kadının düştüğünü gördüm, o tarafa koştuğumda birden yok oldu. Zincirlerinden kurtulmuş iki köpek geliyordu üzerime. Korkunçtu Josef! Korkunçtu… Aklımı yitirecektim. Ne yaptığımı bilemeden oradan oraya…

JOSEF Geçti! Hepsi geçti…

MARİ Sesi hâlâ kulaklarımda. Ne söylese oluyordu. Yağ mur yağıyordu… Durmadan yağıyordu. Suların yükseldiğini gördüm. Tıpkı büyük tufandaki gibi. "*Yok olun günahkarlar*!" dedi. "*Şehrinizle beraber yok olun*!" Bir kâhindi!

BENYAMİN Belki de deli?

MARİ *(Benyamin'e)* Hayır! *(Josef'e)* Biri kolumdan tutup kiliseye çekti. İçeri girdiğimdeyse yok olmuştu. Kilise bomboştu.

BENYAMİN Şuna da bak!

(Gök gürlemesi. Mari'nin çığlığı)

MARİ Lanetlendiğimizi söyledi. Günahkârlar yüzünden.

BENYAMİN Aman ne hikâye!

JOSEF Korkma. Korku insanı yanıltır.

MARİ Kara bulutlar toplandı üstümüze. Bizse hiçbir şey yapamadık. Bu budala, bu korkak da bırakıp kaçtı beni… Tek başıma!

BENYAMİN Bıraktım mı? Ben bıraktım ha… Ulu Tanrım!

(Salmon girer.)

BENYAMİN *(Salmon'a)* Size beni suçlayacağını söyle miştim değil mi? Kendisi sıvışıp gittiği halde… Bütün

suçu üstüme atacağını…

MARİ Seni sahtekâr! Seni…

BENYAMİN *(Salmon'a)* Dolap çevirmede kimsenin bu kadınla başa çıkamayacağını…

MARİ Ne!

BENYAMİN *(Salmon'a)* Bu küçük iblisin…

MARİ Ulu Tanrım! Yok et şu alçağı…

BENYAMİN *(Salmon'a)* …sırlarını öğrenmek için benden daha usta birini bulmanız gerektiğini size söyle miştim!

(Mari donakalır.)

MARİ Benim hiç sırrım yok ki… *(Josef'e)* Öyle değil mi?

BENYAMİN Zaten kimse sokakta beni tekmeleyen bir kıza arkadaşlık yapmamı beklemesin!

MARİ Korktum! Korktum! Delirebilirdim! Seni düzenbaz! Seni alçak! Kaçan bendim ha? Oradaydım… Orada! Hem de tek başıma!

BENYAMİN Ne yalan ama… Kuyruklu yalan! Kuyruğu o kadar uzun ki buradan taaaa saraya kadar…

MARİ Öldüreceğim seni! Yenim ederim öldüreceğim… Bunlar son sözlerin olacak!

BENYAMİN Uzak dur! Düş yakamdan cadı!

MARİ Buraya gel kaçma!

BENYAMİN Uzak dur dedim! Biri yardım etsin! Biri…

(Benyamin kaçar. Mari hemen ardından bağırarak çıkışa yönelir.)

SALMON Eskiden tek başına dışarı çıkmazdı.

JOSEF Benyamin'e güvenmekle hata etti anlaşılan.

SALMON Bu düpedüz benim hatam o halde.

(Bir an sessiz kalırlar. Dışarıdan hâlâ kavga eden Mari ve Benyamin'in sesi gelmektedir.)

SALMON Yaşananlar garip değil mi? Olanları duydun?

JOSEF Gördüm. Adam ortaya çıkıp bağırmaya başladığında oradaydım.

SALMON *(Benyamin ve Mari'yi kastederek)* Öyleyse on

ları da görmüş olmalısın…

JOSEF Çok kalabalıktı. Seyircisi arttıkça meziyetleri de çoğaldı soytarının. Sonra birden patlayıveren fırtına… Fakat konuştuklarımızı hatırlayınca, soytarının söylediklerine inanasım geldi.

SALMON Henüz değil. Bu kadar çabuk olamaz. Ödeneği kesmiş değil Osmanlı Sultanı. Konstantiniyye'nin he nüz vakti var. Yine de… Bütün bunlar bir hazırlıksa…

JOSEF Pek çok şey öğrenmişsin?

SALMON Saraya gitmedim henüz. Haberler yeni değil anlayacağın. Fakat bir karara vardım.

JOSEF Karar?

SALMON Geri dönmeyeceğim.

JOSEF Dönmeyecek misin! Peki işin?

SALMON Burada yapmak zorunda olduklarım boş gemi ambarlarını doldurmaktan önemli. Hem Mari'yi gördükçe… Onun halini… Bugüne kadar ne büyük bir hata yaptığımı iyice anlıyorum şimdi…

JOSEF Varlığın yalnız yükümüzü azaltır. Mutluluk verir.

SALMON Bilmeden büyük bir günah işlemiş olmalıyım Rahip. Ona karşı çok büyük bir…

(Mari girmiş bir süredir konuşmaları dinlemektedir.)

MARİ Gerçekten inanabilir miyim buna? Dönmeyeceği ne inanabilir miyim?

SALMON Elbette. Elbette Mari!

MARİ Ayrılık bitti ve her şey eskisi gibi olacak diyebilir miyim kendime?

SALMON Söyledim ya…

MARİ Niçin!

SALMON Çünkü bu gün ilk kez, arka sokaklarda dola şırken uzakta duyduğumdan daha güçlü bir sevgi duydum içimde.

MARİ Hiçbir zaman vazgeçmemiştin sevmekten?

SALMON Özlemekten vazgeçmiştim. Şimdiyse, katlanılmaz bir acı benim için.

MARİ Ya büyük bir yalansa bu? Ya yine geçerse hevesin?
SALMON Heves değil!
MARİ Biterse sevgin?
SALMON Bitmeyecek! Tanrı bütün öfkesini gösterip bu şehri allak bullak etse de düşmanlık da soksa aramıza, canavara dönüşse de sevdiklerim buradayım. Yanın dan ayrılmayacağım Mari!
MARİ Demek yolunu gözleyen biri olmayacağım?
SALMON Hayır.
MARİ Bilmediği ülkelere mektuplar yazan…
SALMON Bitti artık.
MARİ Aylar geçireceğiz birlikte, mevsimler…
SALMON Ve bir ömür Mari.
MARİ Bir ömür… Öyle mi?
JOSEF Ağlama… Bu… Bu sevinilecek bir haber.
SALMON Seviniyor işte!
MARİ Şükürler olsun Tanrım. Şükürler… Onu yanımda tutacağın için… Yalnızlığım son bulduğu için…
JOSEF Tanrı sizi korusun.
*(Birden rüzgâra tutulmuş gibi yanıp sönmeye, titremeye başlar lambalar. Gök gürültüsü ile birlikte dışarıda biriken kalabalığın gürültüsü. Benyamin koşarak gire*r.)
MARİ Ne oluyor! Ne oluyor…
BENYAMİN Sen beni koru Tanrım… Başladı işte! Tufan başladı! Bütün Konstantiniyye dışarıda… Bakın! Pencerelerden bakın! Gökten inenlere bakın!
SALMON Mari! Odana git Mari!
MARİ Kâhinin sözleri! Gökler yarılıyor! Başımıza yağacak yıldırımlar…
(Gök gürlemesi. Birbiri ardına çakan şimşekler. Salmon hızla çıkar.)
MARİ Salmon! Gitme Salmon! Bırakma bizi!
(Salmon çoktan çıkmıştır.)
JOSEF *(Mari'ye)* Burada kal! *(Benyamin'e)* Lambaları yak! Çabuk! Pencereleri kapat! *(Mari'ye)* Hiçbir yere ayrıl-

ma! Gidip bakacağım. Neler olup bittiğine ve Salmon'a tabii. Tamam mı? Duyuyor musun beni?

MARİ Bul onu! Bul! Yalvarırım…

JOSEF Buradan ayrılmayacağına söz ver! Söz ver diyorum!

MARİ Veriyorum… Veriyorum. Git artık!

(Josef çıkar. Mari korkuyla bekler.)

BENYAMİN Ağlama Mari! Ben seni korurum. Salmon bu yüzden getirmedi mi beni. Hı? Arkadaşın olmam için. Değil mi? *(Hançerini çıkartır)* Bu bana yeter. Geldiği yere yollarım yıldırımları ve sana altın tepside sunarım o deli kâhinin başını.

MARİ Peşime takılmış bir casussun yalnızca.

BENYAMİN Ben ne istersem o olurum Mari! Kimseye benzemem. İnanç vardır içimde ve bağlılık. Dostunum senin. Tanrının huzurunda yemin ediyorum ki koruyacağım ve bağlı kalacağım sırlarına. Doğrularında ve sevaplarında. Hatalarında ve günahlarında.

MARİ İnanabilir miyim buna hı?

(Şiddetli gök gürültüsü.)

BENYAMİN Seni bir daha ele vermeyeceğime yemin ederim. Söylediğin yerde olmadığın da bile. *(Bir an)* O buluştuğun adam kimdi Mari? Sevgilin mi yoksa…

MARİ Ah! İblis… Seni iblis…

(Gök gürültüsü. Mari korkuyla Benyamin'e sarılır. Salmon ve Josef girer.)

SALMON Saraya gidiyorum! Ne olup bitiyor öğrenmem lazım. *(Benyamin'e)* Söyle arabayı hazırlasınlar. Mari! Çizmelerimi getir!

MARİ Neler oluyor!

SALMON Çabuk!

(Mari ve Benyamin hızla çıkarlar.)

JOSEF İnanılmaz şey. Birden bire bu kalabalık.

SALMON Bunlar kışkırtma! Kışkırtma! Korkutmak istiyorlar. Bizi korkuyla yenmek.

JOSEF Söylenenleri duydun mu? Sultan Konstantin'in yolladığı elçileri öldürtmüş diyorlar. Ve cesetlerini geri yollamış.

(Mari'nin çığlığı. Girişte öylece durmaktadır.)

SALMON Gitmeliyim.

(Salmon süratle çıkar. Karanlık.)

ALTINCI TABLO

Aynı gün. Gece. Bahçe aydınlanır. Mari uzun gölgelerin böldüğü yolda beklemektedir. Sesleri dinler. Gece kuş larının ötüşü. Derinden adım sesleri.

MARİ Urban…

URBAN "…Sevgilin senin bir sevgiliden başka nedir? / Ey sen, kadınlar arasında en güzel kadın/ Sevgilin senin bir sevgiliden başka nedir? Ey sen, kadınlar arasında en güzel kadın / Sevgilin nerede?"

MARİ Öyle üzgünüm ki.

URBAN *(Mari'nin yakasındaki zambağı işaret eder)* Anla mışsın geldiğimi.

MARİ Anladım.

URBAN Ne kötü. Sen çiçeğini koklayıp huzurlu yatağında yatarken, ben uyanıktım.

MARİ Sus söyleme. *(Bir an)* Gülüyorsun?

URBAN Sevdiğim kadın bir çocuk. Bütün Konstantiniy ye'nin en güzel kadını fakat kadınların en ürkeği. Bir ceylan. Yanıma alamıyorum, hiç olmazsa uzaklaşsa.

MARİ Daha uzağa gitmek bitirmez mi aşkı?

URBAN Aşk? Hiç yakışmıyor ağzına. Saflığını bozuyor. Sen hiçbir şey söylemeden öylece dur. İzin ver, ben âşık olayım. Dualarını tamamla Mari. Çiçeğini kokla.

MARİ Kalbimdeki iyilik de dua sayılır. *(Yakasındaki zambağı çıkartır)* Galiba yenisini alabilmek için bunu vermem geri gerekecek.

URBAN Niye?

MARİ Öyleyse daha da kötü. Cezalandırmak için bütün konuşmaların.

URBAN Bilmem. Ben kalbimden geçeni biliyorum? Yo lumun nereye uzandığını. Şu bahçeden çıksam nereye gideceğimi?

MARİ Cennete.

URBAN Cehenneme çok yakın. *(Bir an)* Hem söyle bakalım artık söyleyeceğini sevgili kadın. Ben de boşu boşuna kalbini incitmiş olmayayım. Madem âşığım diyorsun beni de düşün.

MARİ Ne söyleyecek olabilirim ki? Size duyduğum yüce sevginin kutsanmasından başka ne dileğim olabilir?

URBAN Sevginiz kutsansın öyleyse. Ama sevgi yalnız acıyla kutsanır.

(Sessizlik)

URBAN Az önce burada beni beklerken arzularını sıralıyordun sanki Tanrı'ya. Oysa son seferinde bütün istekleri karşılanmış bir kadın bırakmıştım ardımda.

MARİ Evet.

URBAN Sizi dinliyorum küçük melek.

MARİ Yanına gelemeyeceğim bir süre. Sen de beni gör meyeceksin. Mektup yazacağım sadece. Bir de eğer istersen çiçeklerimi almaya devam edeceğim. Üzüleceğini biliyorum fakat hiç olmazsa dürüstlüğüm memnun etmeli seni. Bir kadının vermesi gereken pek az şeyi verebilmiştim bu güne dek. Bir müddet almamış da olacağım böylece. *(Bir an)* Bunun sebepleri var. *(Bir an)* Urban…

URBAN Kararını verdin, yolunu seçtin öyleyse?

MARİ Başka şeyler… Karar değil. Bir karar değil, hiç değil. Ben… Aldatamam Salmon'u. O… Döndü. Tü müyle… Her şeyi bırakıp. Benim için döndü… Her şeyini bırakıp…

URBAN Kardeş bile olsa bir rakip.

MARİ Hayır. Hayır! Reddedebilirsin beni.

URBAN Nasıl? Hangi kuvvetle…

MARİ İstersen görüşmekte ısrarcı olursun. Hakkını savu nursun bu aşkta.

URBAN Sonra?

MARİ Sonra… Hayır dersen şayet değiştiririm fikirlerimi. Gelirim yine yanına. Ben de ardında dururum verdiğim sözlerin. Kardeş bağını bırakırım bir kenara.

URBAN Veremeyeceğin şeyler istemiş olmuyor muyum yine senden?

MARİ İraden güçlüyse fikirlerimden, alacağını alır benden. *(Bir an sessizlik. Kilise orgunun tatlı nameleri. Sahne sonuna dek artarak sürer müzik.)*

MARİ Bu sessizlik bir kabul mü, reddediş mi yoksa?

URBAN İçimdeki hırsı yenebilirsem söylediğin gibi olacak her şey.

MARİ Hırsın yalnız aşkınadır sanıyordum?

URBAN Dünyanın pek çok derdi var sevgili, bizim de is teklerimiz…

MARİ Dilerim yenemezsin. Dilerim, üstün gelir öyleyse sevgin.

URBAN Dilerim.

(Sarılırlar.)

JOSEF Mari!

(Josef girer. Üzerinde yol kıyafetleri, elinde valizi vardır. Urban yavaşça uzaklaştırır Mari'yi.)

URBAN Hoşça kalın. Tekrar görüşmek dileğiyle. *(Bir an)* Öğretmeniniz mi?

MARİ Sırdaşım!

URBAN Bahsetmiştiniz *(Josef'e)* Sakının onu. *(Elindeki zambağı uzatır)* Meryem gibi. Fakat niyeyse korku dolu.

(Urban çıkar. Sessizlik.)

JOSEF Karşılaşmayız bu yüzden veda edemem zannediyordum.

MARİ Ah, Josef… Josef…

JOSEF Sesini duyunca...

MARİ Ah, ölmek istiyorum Tanrım… Şu anda ölüvermek…

JOSEF Gidiyorum Mari. Salmon kalacağına göre…

MARİ Hayır, hayır. Bu gördüklerin sadece…

JOSEF Verebileceğim her şeyi verdim sana.

MARİ Yalvarırım… Josef yalvarırım sana…

JOSEF Artık kilisede devam edeceksin!

(Bir an sessizlik.)

MARİ Ne demek o?

JOSEF Bahsetmiş olmalı ağabeyin. Görevim kiliseye ha zırlamaktı seni. Bundan fazlasına gücüm yetmez.

MARİ Kiliseye mi? Gerçekten mi? Ben… Sanıyordum ki… İyi bir Hristiyan olabilmem…

JOSEF Sırdaşın olabilir miyim bilmiyorum fakat bu durumda bir öğretmenden daha yakın olmak zorunda kaldığım apaçık. *(Duraksar)* Hoşça kal rahibe.

MARİ Dur, gitme Josef. Biraz bekle. Yanımda kal hı? Devam ederiz derslere. Salmon da vazgeçer böylece. Çalıştığımı görürse… İyi bir Hıristiyan olduğumu söylersin ona ve Kutsal Kitap'ı bildiğimi. Onun sadece bir heveskâr olduğunu görmüyor musun! Burada kalmayacağını… Zamanı gelince çekip gideceğini. Ne derse desin aslında sadece gitmek isteyeceğini. Yalnız kalacağım Josef! Görmüyor musun? Yine yalnız… Hep olduğu gibi…

(Işık azalır. Bahçeyi aydınlatan küçük pencere iyice belirginleşir. Pencerenin ardında Salmon'un gölgesi seçilir. Josef, Mari'nin önünden sessizce geçip çıkar bahçeden. Mari bir an ardından bakar. Ani bir kararla sıyırır atar başından örtüsünü. Hareketleri hızlı ve kararlıdır. Kısa bir dua, belki sadece haç çıkartır. Bir ayine hazırlanıyor gibi. Mırıltıları git gide anlaşılır kelimelere dönüşür.)

MARİ Bana gücümü veren… Bana mesajlar yollayan… İhtiyacım var sana. İşaretlerine ihtiyacım var. Yoluna

girsin her şey. Olacaklar olsun. Dualarım bitmeyecek. Ayrılmayacağım yolundan. Gördüklerim olacaklarsa, bırak oldukları gibi kalsın Tanrım. Yolu değişmesin aşkımın. Gücü azalmasın sevgilimin. Önüne geçeme sin kimse.

(Mari baygın, yere kapanırken Josef süratle girer. Kucak lar. Süratle kapıya yönelir. Önce küçük pencerenin ışığı söner sonra karanlık.)

YEDİNCİ TABLO

Salmon'un evi. Salmon ve Josef sahnededir.

SALMON Kızmam gerek sana. Hareketinle onu bu kadar üzdüğün için.

JOSEF Fakat… Sen olsan ne yapardın?

SALMON Veda eder ayrılırdım. Yine de kaçarcasına olmazdı gidişim.

JOSEF Hastalandığı için üzgünüm. Elimden ne gelirse yapmaya hazırım. *(Bir an)* Öyle narin ki… Hayatın hafif sıkıntıları bile ağır bir yük omuzlarında.

SALMON Bir süre daha aramızda kalman yeter.

JOSEF Dersleri bitti. Bir öğretmen olarak ayrılmalıyım evinden. Kalmam uygun olmaz bundan sonra. Ger çekten kaçıyormuşum, bir kabahat işlemişim gibi suç lu hissetmeye başladım ben de. Oysa gitmemden daha doğru ne olabilir? Ağabeyi döndü. Benyamin arkadaş lığı kimseye bırakmıyor. Yakında girecek kiliseye…

SALMON Demek sandığımızdan da bağlı sana?

JOSEF Hem o kadar şikâyet eder ki… Besbelli yararına olmayacak. Çocukça bir kapris, bir heves sadece. Kalmamı istemekle hata ediyorsun.

SALMON Ben değil Mari istiyor!

(Sessizlik.)

JOSEF Galiba birlikte geçirdiği ayların öcünü alacak. "Sı kıcı, bitmeyen günler," derdi. *(Mari'yi yansılar)*

"Tavandan sarkan, sönük bir lambasınız Josef… Size daha fazla nasıl eziyet edebilirim onu düşünüyorum." Şimdiyse…

SALMON Anlaşılmaz değil mi dostum.

JOSEF Hı?

SALMON Kadınların söyledikleri ile düşündükleri arasındaki fark… Aslında hep aldatırlar bizi. Bazen de felakete sürüklerler.

JOSEF *(İrkilir)* Bilmem. Pek bilmem.

SALMON Fakat Mari… Onlardan biri olabilir mi hı? Ne dersin? Bulanmış olabilir mi fikirleri, gönlü kaymış? *(Bir an)* Onun şikâyeti senden değil. Aksine varlığınla rahatlatıyorsun. Neredeyse, benimle birlikteyken duyduğu korkuları duymuyor yanındayken.
(Josef itiraz edecek olur. Salmon engeller)

SALMON Hep seni çağırdı baygın yatarken duymadın mı? Bu bağlılığının kanıtı.

JOSEF Yanılıyorsun.

SALMON Yanılgı… Bazen en iyi dost olabilir insana. *(Bir an)* Sandığımızdan çok daha hızlı hazırlanıyormuş Sultan. Durum ortada. Şu an en fazla Konstantiniy ye'nin geleceği için yanılmış olmayı isterdim. Belki Mari'yle ilgili endişelerimden de fazla.

JOSEF Evet… Evet. Muhakkak ki...

SALMON Öyleyse saklanacak bir şey olmamalı artık aramızda?

JOSEF Yalnız dile gelmeyenler var Salmon. Sırlar değil.

SALMON Dile gelmeyenler de sır sayılır o halde. Kız kardeşimin tek sahibi olarak soruyorum. Dürüst olmak elinde.

JOSEF Sana istemediğin, taşıyamayacağın bir yük yükleseydim…

SALMON Gizleri olan ben değilim.

JOSEF Ne Yapardın?

SALMON Taşırdım. Bağlılığım ne kadar büyükse onun

gücüyle taşırdım.

JOSEF Taşırdın…

SALMON Bu kadar mıydı söyleyeceğin? Hadi Josef, ce saret biraz! Hem bir yabancıya da konuşmuyorsun, bunu unutma!

JOSEF Sakladığım bir şey var. Söylesem hata mı etmiş olurum? Gizlemek mi hata? Korkuyorum Mari'yi suçla yacak olmandan. Fakat bilip söylememek…

SALMON En kötüsü bilip söylememek. *(Bir an)* Susma rahip! Sizi gördüm bahçede…

JOSEF *(İrkilir)*

SALMON Gecenin o saatinde… Konuşman… Vedalaş man… Sonra kucaklayışın onu…

(Sessizlik.)

JOSEF Uzun süredir bir sevgi saklıyorum kalbimde. Ma ri'nin sevgisini! Tuttum kendimi anlatmamak için. Kitaplara gömüldüğüm oldu, aynı evin içinde günlerce karşısına çıkmadığım. Bazen de yok etmek için kal bimdekini, bilerek yakınında durdum. Hırçınlıklarına katlandım ve beni hırpalamasına.

SALMON Mari mi yükledi bu sevgiyi?

JOSEF Hayır. Benim hatam. Boş bulundum. Rahat dav randım. Dikkate almadım onu. Çocuk olduğunu düşü nüp.

SALMON Çocuk değilmiş…

JOSEF Değildi.

SALMON Taşınacak yükler, gizler. Sözüm ona fedakârlık… Boş demek ki hepsi! Her şey ortada.

JOSEF Açıkça söyledim işte. Saklamadım hiçbir şeyi…

SALMON Odalara kapanmalar, kendini saklamalara. Bu kadar yakınındayken. Her gün, her gün… Ve etrafında onu koruyacak tek kişi bile yokken. Gece gündüz elinin altındayken. Saklanmanın bir faydası oldu mu?

JOSEF Daha çok bağlanmak isteseydim olurdu elbette.

SALMON İstemiyor musun? Nasılsa kolay etkilemen?

JOSEF Benim mi? Mari' nin gönlüne girmem mi kolay?

SALMON Biliyordum! Anlamıştım görür görmez. Bir ken dini düşün bir de beni! Onu kiliseye kapatan bir zorbayım şimdi. Sen ise büyük kurtarıcı!

JOSEF Yalnız inancı mutlu edecek onu. Ancak orada ka vuşacak huzura. *(Bir an)* Haberi bile yok sevgimden. Hissettirmedim. Aklını da çelmedi kalbim. Asık suratlı bir baykuş biliyor beni sadece. Yine de…

SALMON Yine de?

JOSEF Bu kadar. Söylenecek başka bir şey yok.

SALMON Unuttuğun, atladığın bir şeyler? Belki daha ya kın olduğunuza dair?

JOSEF Yalnız kendime aittir sözlerim.
(Salmon elindeki mektuba bakar.)

SALMON Bana ise hep daha yakın geldiniz gördüğüm ilk günden beri. Yine de yanılmış olacaktım herhalde. Elimdekiler aksini söylemese.
(Masadakileri işaretle)

SALMON Mektup. Mektuplar…

JOSEF Hiç almadım.

SALMON Bunu mu öncekileri mi yoksa?
(Josef Salmon'un elinden mektubu alır. Okurken giderek rahatladığı fark edilir.)

SALMON Nasılsa itiraf ettin. Niye saklamaya çalışıyorsun hâlâ? Kimseye verecek değilim onu! Asla! Unut bunu! Mektuplarını da al, uzaklaş buradan! Git!

JOSEF Mektup değil ki bu! Mektup değil. İncil'den… Ez berlemek için yazıyor. Yanıldın. Mektup değil. Adım bile geçmiyor. Sana kanıtlayacağım. Kutsal kitaptan olduğunu kanıtlayacağım. Kendi gözlerinle görün ce…

SALMON Hayır. Bu sefer de kitaplarınla alt edeceksin beni.

JOSEF Sözlerim?

SALMON Benim gibiler yalnız gördüklerini anlayabilir-

ler, söylenenleri değil!

JOSEF Salmon! Eğer ondan alacaksan hıncını... Benim suçumu ona yükleyeceksen…

(Sessizlik)

SALMON Kabalaştım bağışla. Alışkınsındır, insanlar ba zen güçsüz hissederler dürüstlük karşısında kendilerini.

JOSEF Güçsüz değilsin. Her şeyi öğrendin daha da rahat olmalısın! Açık sözlülüğüm başımı derde sokan. Kendisinden sözlerimi gizlediğim tek kişiyse Mari.

SALMON Ne garip! Tıpkı Sultan'ın kalesi gibi. Bir tehli ke olduğunu biliyorum fakat uzak tutmak için tek yapabileceğim hiçbir şey yok. Sadece yanında duruyorum, yardım ediyorum düşmanıma.

JOSEF Hemen gidebilirim... Terk edebilirim evini…

SALMON Gitme. Gözümün önünde ol. Hem bir ağabey için de fazla tutkuluyum.

JOSEF Mari sana ait!

SALMON Ne bana ne de sana dostum. Yalnız Tanrıya!

(Sessizlik)

JOSEF İzninle...

(Salmon cevap vermez. Josef çıkarken aynı anda Mari girer içeri. Bir günde soluvermiş gibidir.)

SALMON Mari... Yanıma gel Mari... Gel!

MARİ Ne oldu Salmon. Josef! Ne oldu?

(Josef cevaplamaz. Salmon ani bir harekette döner, sarılır Mari'ye.)

MARİ Ağlama! Niye? Ne oldu? Josef! Cevap ver!

SALMON Alacaklar Mari. Bizden daha fazla sevecekmiş gibi… Sanki hep onlarınmış gibi… Elimizden alacaklar!

MARİ Ne diyorsun? Ne...

SALMON Sönecek Konstantiniyye'nin güneşi!

MARİ Git! Git öyleyse! Üstüne düşeni yap! Ne duruyorsun!

SALMON Korkuyorum Mari! Kaybetmekten korkuyorum.

MARİ Hiç savaşmamaktan iyi değil mi kaybetmek senin için!

SALMON Ölmeyi tercih ederim.

MARİ Git öyleyse! Şimdi! Hemen...

SALMON Ayrılmam gerekirse senden? Ya yine tutamaz sam yeminimi?

MARİ Tutma! Hiç verilmemiş sayıyorum. Duymadım, konuşmadık!

SALMON Dayanabilecek misin?

MARİ Yeniden yemin edene kadar. Başka bir sefere, yeniden inandırana kadar beni …

SALMON O kadar büyük mü sabrın?

MARİ Sevgim kadar.

SALMON Sevgin?

MARİ Aşkım kadar! *(Duraksar)* Tanrı aşkım!

SALMON Ne yapacaksın Mari? Ne yapacaksın?

MARİ Hiçbir şey değişmeyecek hayatımda. Bekleyece ğim, mektuplar yazacağım, vakit geçireceğim Josef'le. Ömrüm tamamlanacak böylece.

(Karanlık.)

SEKİZİNCİ TABLO

Sarayda küçük bir çalışma odası. Urban masadadır. Önündeki kâğıtların üzerinde birtakım çizimler ve he saplar vardır. Dalgın çalışır. Benyamin girer.

BENYAMİN Urban?

URBAN Benim.

(Benyamin kapıya yönelir, Salmon girer)

SALMON Görüşmek istediğimi söylemişlerdi değil mi?

URBAN Evet. Sizden önce haberleriniz geldi.

SALMON Saraydakiler söylüyorsa kuşku duyun. Mutlaka birtakım hesaplar vardır altında.

URBAN Zaten pek azı inanılırdı dostum.

SALMON Bense inanılmayacak hiçbir şey duyamadım hakkınızda.

URBAN Ordudaki görevinizden neden ayrıldığınız anlaşılıyor. *(Dikkati Benyamin'e yönelir)* Dostunuz mu? *(Mari girer. Şaşırır Urban)*

MARİ Benyamin benim arkadaşım. Gelmek için çok ısrar etti. Sarayı hiç görmemişti.

SALMON Mari. Kız kardeşim.

MARİ Nasılsınız Urban?

URBAN *(Mari'ye)* Bu küçük oda siz gelene dek gerçekte hiç saraya benzemiyordu.

SALMON Hep öyle değil midir? Erkekler savaşı, kadınlarsa güzellikleri taşır.

SALMON Ağabeyinizi tanımak kadar mutlu etti sizinle de tanışmak beni.

MARİ İltifat ediyorsunuz. İzin verirseniz bahçeye çıkmak istiyoruz. *(Salmon'a)* Beni orada bulabilirsin. *(Çıkışa yönelir)* Benyamin? Lütfen…

(Benyamin Mari'nin ısrarlı bakışı üzerine memnuniyetsiz çıkışa yönelir)

URBAN Saraya kırgın olduğunuzu duymuştum. Yeniden buraya gelişiniz yalnız beni görmek için mi?

SALMON Bu durumda başka türlü davranılmaz diye dü şünüyorum.

URBAN Evet. Bir asker daima askerdir değil mi? Elimde olsa katılmamak isterdim bu kavgaya ya da yenen ta rafta olmak.

SALMON Eski bir asker diyelim. *(Bir an)* Yenecek olan taraftasınız.

URBAN Ben o kadar emin değilim.

SALMON *(Duraksar)* Öyle mi? Fakat en azından kalbiniz bunu istiyor olmalı?

URBAN Kalp... Kalp... Evet, ona gelince hep iyi şeyler is tiyor. Kendi yararına olanları. Sizce kalbimin sözünü

mü dinlemeliyim yoksa…

SALMON Hep aksini yapmış biri olarak size diyebilirim ki kalbinizin sözüne kulak verin.

URBAN Onu dinleyeceğim o zaman!

SALMON Hepimizin yararına olur bu. Yaptığınız topların gücünü bilmeyen yok. Bu konuda üstünüze kimse bulunmaz. Eğer Osmanlı nihayet kuşatmaya geçecek kadar toplarsa cesaretini, ordumuzun savunmada çok ihtiyacı olacak onlara.

URBAN Evet. Saldırıda değil savunmada.

SALMON Ne olursa olsun galip gelmek istemiyor musu nuz?

URBAN İstiyorum. Hepimiz istiyoruz. Bütün Konstanti niyye.

SALMON Öyleyse? *(Kısa bir an)* Sizinle işbirliği yapmaya geldim Urban. Sarayda bile olsa sıkıntıları bitmez insanın. Sizin de var biliyorum. Bakın daha önce de burada bulundum. Asla birbirini tutmaz savaşanla yönetenin istekleri. Hele sizin durumunuz çok daha farklı. Urban! Anlıyorsunuz değil mi? İçinde bulunduğumuz durum hatayı kaldırmaz.

URBAN Heyecanı da! *(Bir an)* Henüz ortada kuşatma falan yok!

SALMON Evet... Evet... Elbette. Fakat olacak. Pek yakında. Benim asıl anlatmak istediğim… *(Bir an)* Kabul ediyorum heyecanlıyım. Denizde geçirdiğim yıllar, yalnızlık, başına buyruk bir hayat böyle yaptı beni. Ya fazla tedbirliyim ya da umulmayacak kadar rahat yine de…

URBAN Ben rahat olmanızı isterim.

SALMON Buraya gelmemdeki amaç... Konstantiniy ye'nin dertleri var... Hem içinde hem dışında.

URBAN Hepsini tek başımıza alt edemeyiz. İmparator değiliz.

SALMON Fakat olsaydınız daha az sorunu olurdu Kons

tantiniyye'nin şüphesiz!

URBAN Kim bilir?

SALMON Bazen Tanrının bizi denemek için güçsüzleri başa getirdiğine inanasım geliyor.

URBAN Güçsüz değil Konstantin!

SALMON Değil. Fakat Sultan'ın ordusunu alt edecek kadar güçlü de değil.

URBAN Yaptıkları hakkında az şey biliyorsunuz. Galiba bu ürkütüyor sizi. Avrupa'dan yardım görmeyi umuyor o. Papa da koşulları olmakla birlikte gönüllü bu işe.

SALMON Koşullar?

URBAN Katoliklerle Ortodoksların birliği...

SALMON Tek değil düşmanımız öyleyse...

URBAN Değil. Yine de Osmanlılar kadar korkutamaz bizi Katolikler. Belki bir tören, birkaç dua... İşte birleşme!

SALMON Bu kadar basit mi?

URBAN Basit.

SALMON Ya olmazsa? Ya vazgeçerse Papa?

URBAN Kaderimizle baş başa kalacağız.

SALMON Lanet olsun! Bu mu imparatorumuzun düşün düğü? Büyük Sultan'ı alt edecek plan bu mu? İnsan larımızın arasına sokulan kara bir yılan gibi şu ordu. Burnumuzun dibinde. Nasıl sona erecek bu?

(Sessizlik)

URBAN Sonsuza dek sürecek. Din adamları, Konstan tin'e Tanrıyı gücendirdiğimiz için, günahlarımız yü zünden diyor ama bana sorarsanız başka şeyler var. Çözemediğim şeyler. Rahat olmak istiyor Konstantin. Kendi için yaşamak. Galiba yok olup gidecek Roma.

SALMON Hayır! İşte bugün... Bugün yeniden yaratabiliriz onu. Konstantiniyye için çalışan herkes iyidir. Hem Tanrının hem de devletin önünde iyidir. İnanıyorum buna.

URBAN Yine de dediğiniz gibi. Elimizden geleni yapalım biz. Gelin, size göstermek istediğim bazı şeyler var.

(Urban kâğıtlarını bıraktığı yerden alır.)

URBAN Bana ait hesaplar bunlar.

SALMON Anlayabileceğimi sanmıyorum.

URBAN Açıklayacağım. Belki bu silahlar yardımcı olacak galip gelmemize. *(Birlikte kâğıda yönelirler)* Bu bir top. Şimdiye kadar yaptıklarımız... Müzik yükselirken *(Urban'ın sözleri git gide duyulmaz olur. Bir süre onların sessiz oyunları: Salmon'un heyecanı, Urban'ın açıklamaları. Vedalaşma. Salmon çıkar. Urban bir süre daha heaplarının başında kalır. Bir an. Mari koşarcasına girer.)*

MARİ Dua ettim ardından gece. Bütün gücümle. Yakardım olacaklar için. Tanrıya yol göstermesi için.

URBAN Gösterdi mi?

MARİ Evet. Buradayım işte. Onun hediyesi bu.

URBAN Bana ne düşüyor?

MARİ Bilmiyorum.

URBAN Seni almak. Fethetmek kalbini. Tanrının hediyesi değil benim zaferim öyleyse?

MARİ Büyük zaferin! Dönmeyeceğim bir daha.

URBAN Dönmeyecek misin?

MARİ Asla! Seninle kalmaya geldim Urban. Sonsuza dek. *(Urban kaygılı, uzaklaşır Mari'den. Mari şaşırmış halde kalakalır. Müzik yükselirken karanlık.)*

DOKUZUNCU TABLO

Kilise. Urban paravanın yanında oturmaktadır. Kilise nin içi loştur. Yalnız paravanın olduğu kısım bir bölme hissi uyandıracak biçimde aydınlatılmıştır. Urban'ın sessizliği bölen kesik, zaman zaman süratli mırıltıları.

URBAN Uzun zaman oldu Peder... Pek az geldim kiliseye. Dua da etmiyorum. Hayatım rüzgârın ardına takılmış bir çalı demeti gibi. Yetişemiyorum. Nereye savrulduğunu bilmiyorum. Geceler günleri kovalıyor, günler geceleri... Zamanın geçmesini bekler gibiyim. İçimde

öyle bir his var ki peder...

PEDER Günahların oğlum?

URBAN Günahlarım?

PEDER Onları anlat.

URBAN Kendini bilmeden yaşayanların günahları olmaz peder!

PEDER Onların da bir yolu vardır.

URBAN Öyleyse susturmalıyım içimdeki sesi. Kalbimi böyle başıboş bırakmamalıyım. Kendi yoluna girerse, beni de peşinden sürükleyecek demektir.

PEDER Bazen susturamayabilir insan.

URBAN Fakat bu tehlikeli.

PEDER Kimin için?

(Sessizlik)

URBAN *(Bir an)* Zaman, bir hainden bir kahraman yara tabilir mi Peder?

(Peder cevap vermez. Sessizlik. Derinden çan sesleri. Sesle birlikte ağır ağır aydınlanır kilise. Bir düğün töreni için hazırlanmıştır.)

URBAN Günahlarımı sormuştunuz. Bütün günahım... Kalbimdeki sevgiden emin değilim. Olduğunu zannettim bugüne dek. O yön verdi hareketlerime. Peşine düştüm dürüst bir kızın. Fakat şimdi... Ne yapmalıyım peder? Geri dönebilmek için…

(Peder ayağa kalkar. Paravanın penceresine eğilir)

PEDER Burada kal, törene katıl. Düğünler Tanrıya yaklaştırır bizi.

URBAN Ve ölümler… Tanrı sizi korusun.

PEDER Kararını verdiğini göreceksin. *(Haç çıkartır*) Tan rı yardımcın olsun. Amin.

(Peder paravanın arkasından çıkar. Dışarı doğru sesle nir.)

PEDER Şimdi gelebilirsin kızım!

(Peder beklemeden hızla sahneyi terk eder.)

URBAN Amin.

(Sahne iyice aydınlanır. Orgun sesi. Kiliseyi yavaş yavaş dolduran neşeli kalabalık. Şehnaz sahne girişinde belirir. Urbana bakmaktadır. Onun bölmeden çıkmasını bekler. Urban paravandan uzaklaşır, bir an kalabalığa bakar. Ani bir kararla çıkışa yönelir o sırada...)

ŞEHNAZ Urban!

(Urban duraksar)

ŞEHNAZ Konuşmak için geldim.

URBAN Neyi?

(Şehnaz hızlı adımlarla Urbana yaklaşır. Koluna girer.)

ŞEHNAZ Kalbinizden geçenleri diyelim. Rüzgâra tutulan çalıları...

(Şehnaz ve Urban çıkarlar. Hemen ardından Salmon ve Mari girer.)

SALMON Burada olacaktı. Fakat göremiyorum.

MARİ Hadi, sen git onu ara.

SALMON Gerek yok. Nasılsa biliyor geleceğimi.

MARİ Lütfen. Belki de arka taraftadır. *(Bir an)* Dua etmek istiyorum.

SALMON Benden gizli değil ya dualarn?

MARİ Değil elbette. Yine de önce Tanrı duysun isterim.

SALMON Yalnız kalacaksın…

MARİ Hadi.

(Salmon, sahneye giren Benyamin'i görür. Rahatlamış tır. Mari'yi öper.)

SALMON Bir yere ayrılma.

(Mari onaylar. Salmon hızla çıkışa yönelir.)

MARİ *(Arkasından)* Bizim yanımıza da getir Urban'ı. Ve dalaşmak isterim yeni dostunla.

(Salmon çıkar. Benyamin telaşlı yaklaşır.)

BENYAMİN Hiçbir yerde yok. Her tarafa baktım. *(Elin deki mektubu uzatır)* Veremedim. Gelini gördüm ama… Öyle güzel ki… Sen de gelin olduğunda çok güzel olacaksın.

MARİ Belki...

BENYAMİN Asma suratını Mari. Üzülmen faydasız. Ne şeli ol. Düğüne geldik.

MARİ Biliyorum.

BENYAMİN Buraya gelecek. Eminim. Konuşacaksın.

MARİ Görürsen, bu gece de bekleyeceğimi söyler misin?

BENYAMİN Hı... Hı...

MARİ De ki... Bahçeye gelebileceğini söyle. Evde olacağım.

(Mari çıkışa yönelir.)

BENYAMİN Nereye?

MARİ Beni yalnız bırak.

BENYAMİN Gelini görmeyecek misin? Hey!

(Mari çıkar. Salmon yanında Urban olduğu halde diğer taraftan girer.)

SALMON Niye gidiyor?

BENYAMİN Biraz temiz hava alacakmış.

SALMON Bekleyeceğini sanıyordum.

(Benyamin bilmediğini anlatan bir işaret yapar, hızla çıkar Mari'nin ardından.)

SALMON *(Mari'yi kastederek)* Sağlığı pek iyi değil bugün lerde. Yeniden görüşeceğimizden umudu kesmiştim.

URBAN Konukların yanındaydım...

SALMON En güzelini seçmişsin. Konuştuğunu görünce yaklaşamadım.

URBAN Ha!. O genç kadın... Bilmem. Tanımıyorum. Yanıma geldi, bir şeyler anlatmaya başladı.

SALMON Ne hoş... Senin kadar şanslı değilim.

URBAN Ben de değilim Salmon. Yalnızca istemediğim şeyleri veriyor Tanrı. *(Birden)* Kadın toplardan söz etti. Biz gizlemeye çalışırken, o duymuş bile konuştuklarımızı.

SALMON Duymuş mu? Nasıl?

URBAN Kim bilir!

SALMON Belki de böylesi daha iyi. Bakarsın Sultan'ın kulağına da gider.

SALMON Çıkalım mı?

SALMON Mari az sonra gelir…

URBAN Gitmeliyim...

SALMON . Git öyleyse fakat yine geleceksin. Tanrıdan kaçılmaz. *(Bir an)* Yakında büyük tören var.
(Urban duraksar.)

SALMON Kilisede. Mari'nin de büyük günü olacak. Kiliseye girecek! Tıpkı bu düğün gibi olacak töreni.

URBAN Mari mi?

SALMON Tanrının güzel hediyesini ona geri sunmak lazım. *(Bir an)* Şaşırmış gibisin?

URBAN Hayır. Ben yalnız… Kendisi de arzuluyor mu bunu?

SALMON Bütün ruhuyla. Öyle küçük bir kalp Tanrı sev gisinden başka ne dileyebilir ki?
(Benyamin soluk soluğa girer.)

BENYAMİN Salmon! Salmon! Koş… Yetiş! Mari... Bayıldı... Dışarıda...
(Salmon, Benyamin'le birlikte koşarcasına çıkar sahneden. Urban geride kalmıştır. Kıpırdamaz. Şehnaz'ın sesi duyulur, ardından girer)

ŞEHNAZ Sizi bekliyorum Urban. Cevabınızı!

URBAN Henüz erken!

ŞEHNAZ Düşünecek fazla bir şey yok. Rüzgâr esmeye başladı. Başınızın üstünde… Sultan bekletilmeyi sev mez. *(Bir an)* Düşünmeyin Urban! Orada kendi kıy metinizi bulacaksınız. Konstantin'in size asla vermeyeceği şeyi. Her insan yalnız bunun peşinde değil midir?

URBAN Bilmem. *(Bir an)* Biliyor musunuz, ben bu kili sede vaftiz edildim. Kaç kez burada yakardım tanrıya yardım etmesi için. Dostlarımın düğünlerini kutladım…

ŞEHNAZ O zamanlar siz de dosttunuz.

URBAN Zaferin mutluluğunu duymuyorum. Güçlü de değilim. Kazandıkça büyüyecek sanki kaybettiklerim.

Söyleyin bana, bir kahraman mı olacağım ben? Büyük silahların mucidi, topçu Urban! Asker Urban! Yoksa bir hain mi?

ŞEHNAZ Kapısından galibiyetle gireceksin. Teslim olacak Konstantiniyye.

URBAN Benim mi olacak?

ŞEHNAZ Gururdan daha büyük bir mutluluk yoktur Urban! Gururu sa yalnız güçlülerin payıdır.

(Karanlık.)

ONUNCU TABLO

Salmon'un evi. Solgun bir ışık. Mari masadadır. Önünde açık kitaplar vardır fakat onlarla ilgilenmez. Dalgın, önündeki kâğıda eğilmiş, sürekli yazar. Müzik boyunca sürer bu. Mektup biter. Benyamin içeri girer. Mari katlayıp ona verir. Alır ve süratle çıkışa yönelir Benyamin. Josef ve Salmon konuşarak girer.

SALMON Mari... Ne işin var burada?

MARİ Çalışmak istedim.

SALMON Şu kitaplar! Yatman gerek hastasın.

JOSEF Daha iyi görünüyor sanki… Hem yazabildiğine göre…

SALMON Değil. Şu yüzüne bak. Solgun, çok solgun. Yatağına Mari... Yatağına.

MARİ İzin ver yanınızda kalayım. Sıkılıyorum. Yalnızlık daha çok hasta ediyor beni. Hem belki seninle birlikte saraya gelebilirim. Güneş, küçük havuz, çiçekler... O güzelim bahçe ayağa kaldıracak beni göreceksin.

SALMON Hayır... Hayır... Asla olmaz.

MARİ Lütfen.

SALMON Çok yakında, o büyük gün geldiğinde sapasağlam olman gerekiyor. Anlıyor musun Mari?

MARİ Büyük gün…

SALMON Evet küçük melek. Evet. Çiçekler içinde görü

yorum seni. Güzel örtüler içinde...

MARİ Ne diyorsun Salmon? Yeter artık!

SALMON Sus. Hiçbir şey söyleme. İtiraz hakkın yok.

MARİ Etmiyorum ki zaten. Ne olup bitiyor çevremde, bu hararetli koşuşturmaların anlamı ne? Saraydan çıkmaz oldun, neden? Bilmiyorum!

SALMON Hepimiz için meleğim. Sana ve Konstantiniye'ye güzel bir gelecek hazırlamak için.

MARİ Ya seni ya da geleceği bekliyorum! Ama hep bekli yorum. Yoruldum Salmon! Yoruldum artık.

SALMON Git hadi, git! Yatağına...

MARİ Josef! Götür lütfen beni...

SALMON Hayır!

(Josef duraksar.)

SALMON Konuşmamız gerek Josef'le. Çok önemli. Ken din gidebilirsin. Hem az sonra ben ilgileneceğim se ninle.

MARİ Lanet olsun! Lanet olsun!

(Mari hınçla çıkışa yönelir. Ardında sessizlik.)

SALMON İyi değil. Hiç değil. Görüyorsun işte. Harap vaziyette. *(Bir an)* Fakat neden? Onun için kaygılanıyorum. Elimden bir şey geldiği de yok. Oysa ilk gün, onu ilk gördüğümde öyle sağlıklı ve canlı gelmişti ki bana! Gözlerinden hayat fışkırıyordu sanki… Ve sözleri… Dipdiriydi.

(Bir an sessizlik. Salmon, birden ilgisi kayboluvermiş gibi masaya yönelir. Mari'nin dağıttığı kitapları toplar. Planları açar.)

SALMON Söyle çalışmasın artık. En çok çalışmak yoruyor onu! Fakat… Neyse... Her neyse... Buraya gel Josef, gel… Hiç vakit kalmadı. Sultan ödemesi gereken parayı ödememiş. Bütün görüşmecileri geri çeviriyor. Topladı gücünü. Cesareti yerinde.

JOSEF Daha sonra…

SALMON İşte! Bak şuna... Bak... Zor tutuyordum kendi-

mi herkese anlatmamak için. Artık saklamaya gerek kalmadı. Görüyor musun? Ah! Hiçbir şey gizli kalmıyor dostum. Ne mutlu ki en büyük sırlar bile duyuluyor. *(Planları işaretle)* Urban'ın topu!

JOSEF *(Mari'yi kastederek)* Çok üzgün oluyor böyleyken.

SALMON *(Dinlemez)* Konstantin tehlikenin farkına varıyor. Yakında ikna edecek onu çevresindeki iyi adamlar. Gösterecekler tehlikeyi. Doğru yol neresi bilecek artık. Urban bizimle. Göreceksin son yenilgisi olacak bu Osmanlı'nın! Düşmanın son sınavı!

JOSEF Peşinden galibiyet de gelse olacaklar korkutuyor halkı.

SALMON Halk… Kıyamet habercisi o soytarıdan daha ileri değil fikirleri. Korkuyorlarmış! Neye yarar? Herkesin savaşı değil ki bu! Konstantin'in, Mehmet'in savaşı. Korkanlar sonra bayram edecekler kurtuldukları için!

(Sessizlik)

JOSEF Dilerim söylediğin gibi olur!

SALMON Olacak. Yine de...

(Sandığa yönelir.)

SALMON Bunu hazırladım Mari için. *(Kapağını açar)* İhtiyaç duyacağı her şey. *(Telaşla masadan birkaç kitap alır, sandığa atar)* Kötüye giderse bir şeyler, onu göndereceğim buradan.

JOSEF Gönderecek misin? Nereye?

SALMON Uzağa. Çok uzağa! Sultan'ın sarayına gerekirse!

JOSEF Peki sen…

SALMON Görevime geri döndüm. Avare bir gezgin değilim artık. Bir askerim!

JOSEF Mari?

SALMON Henüz bilmiyor olacakları! Fakat bence hazırlıklı.

JOSEF Hazırlıklı ha? *(Bir an)* Sen ne sanıyorsun onu! Askerlerinden biri mi yoksa!. Şehrini savunan, güçlü

bir komutan mı? Yalnızca zayıf bir kadın o! Korkusunu anlayabiliyorum şimdi. Senin adını her andığında içine dolan korkuyu.

(Sessizlik. Josef çıkışa yönelir.)

SALMON *(Uysalca)* Fakat sonunda sevinç var bu yolun Josef! *(Bir an)* Hatırlasana, bana sevginden ilk söz etti ğin gün, sana duraksamadan inanmıştım. İçimi yakmıştı anlattıkların ama dürüstlüğünü kutlamıştım sessizce. Tanıdığım en güçlü adamdın. Kız kardeşimi de sen yetiştirdiğine göre... Mümkün mü bizden aşağı kalması. Dayanacaktır Rahip. Göreceksin, o zayıf kadın bütün sıkıntılara katlanır! *(Bir an)* Fakat daha fazla övgü bekleme benden! Hâlâ bizimle olman her şeyi anlatmalı…

JOSEF Anlatıyor galiba.

SALMON Yine de belli olmaz savaşın yapacakları... İsti yorum ki... Yerle bir olsa Konstantiniyye... Yaşayan tek kişi kalmasa bile bu şehirde... Yok olsa geleceğimiz... Mari yaşasın! Savaşa giderken dostluktan yana gönlüm, ölüme giderken yaşamaktan! Şimdi itiraf ediyorum Josef, olacaklar korkutuyor beni de. Gücüm olsa geri döner, ayrılmazdım hiç evimden. Mari'den ayrılmazdım! Tanrı olsaydım acır insanlara, yok ederdim öfkeyi yeryüzünden, yönetici olsam yeniden adaleti salardım insanlarımın arasına... Fakat basit biriyim ve bana düşen savaşmak! Anlıyor musun?

JOSEF *(Mari'yi kastederek)* Hep senden yana olacak gön lü! Direnecek şeytana... Kötünün oyunlarına... Benim de ayrılmayacak dostluğum dostluğundan!

(Sessizlik.)

SALMON Hepsi bu kadar. Dostça vedalaşabiliriz artık değil mi?

(Josef duraksar)

SALMON Törenden sonra kiliseye giriyor Mari.

JOSEF Öyle mi? Bu kadar çabuk ha? Öyleyse ben de

ayrılabilirim.

SALMON Evet! Onun için yaptıklarına…

JOSEF Severek yaptım.

SALMON O halde ayrılığa da severek katlanacaksın!

JOSEF Katlanacağım.

(Benyamin girer. Dışarıdan gelmiştir.)

BENYAMIN O da ne? Sandığım! *(Josef'e)* Yoksa sen mi çıkardın ortaya ha? Odama girip… Kirli kitapların ve örümceklerin için sandığımı mı aldın Rahip? *(Bir an)* Yoksa… Ulu Tanrım! *(Salmon'a yönelir)* Eğer yine onun içine gireceğimi düşünüyorsan yanılıyorsun. İşte bu sefer yanılıyorsun! Yanılıyorsun…

(Benyamin bir an cevap bekler, bağırarak çıkışa yönelir)

BENYAMİN Mari! Mari! Buraya gel Mari! Söyleyecek lerim var! Çabuk!

JOSEF Yalnız… O güne dek bekleyebilirim değil mi?

SALMON Elbette. Fakat senin yerinde olsam çok uzatmazdım. Daha fazla üzülmemek için…

(Salmon ve Josef çıkarlar. Hemen ardından Benyamin ve *Mari telaşla girer.)*

MARİ Ne dedi? Nasıldı?

BENYAMİN Mükemmel. Neşeli ve sağlıklı. Çalışıyordu.

MARİ Ver hadi... Çabuk!

(Benyamin cebinden çıkarttığı zambağı uzatır.)

BENYAMİN Sevgilerini yolladı.

MARİ Hepsi bu mu? Mektup yollamadı mı?

BENYAMİN Hayır. Pek meşguldü. Seninkini aldı ama. Okuyacakmış.

MARİ İyi olmadığımı, yazmasını, buraya gelip beni alma sını beklediğimi söylemedin mi!

BENYAMİN Söyledim.

MARİ Ne cevap verdi?

BENYAMİN Başını salladı.

MARİ Gelmeyecek mi?

BENYAMİN Bilmem?

MARİ Başka?

BENYAMİN Gözleri parladı, elleri titredi... Hemen açıp baktı mektubuna. Çiçeği uzattı. Başka bir şey yok…

MARİ Yok mu? Bu kadar mı? Hepsi bu mu?

BENYAMİN Ne bekliyorsun ki Mari. O… O seni sevmiyor… *(Bir an)* Kızıyorsun bana.

MARİ Kızmıyorum. Sana kızmıyorum! Sağ ol.

BENYAMİN Elimden geleni yaptım yine de başka bir isteğin olursa…

MARİ Biliyorum. Uğraştığını biliyorum. *(Bir an)* Sevmiyor ha?

BENYAMİN Bana kalırsa o… Artık bambaşka bir dünyada. Kendine ait bir dünyada.

(Işık ağır ağır azalırken sahne gerisinde pencere aydınlanır. Mari yatağındadır. Hüznü ve hastalığı çağrıştıran loş, sarı bir oda. Benyamin ve Josef yanındadır. Lambalar yanar. Sürekli bir yağmur. Rüzgârın sesi. Geride devam eden müzik.)

MARİ O kız mı?

BENYAMİN Elbette o kız. *(Josef'e)* Peki saray gibi olan eve yerleşmiş mi?

JOSEF Yerleşmiş. Fakat bir kedi musallat olmuş bu sefer de. Aslında prens olan bir kedi.

BENYAMİN Kız da kediye âşık olmuş!

MARİ Benyamin!

JOSEF Kedi kıza âşık olmuş. O kadar ki itiraf edememiş bir prens olduğunu. Hep kara bir kedi olarak kalmış. Kız da saray gibi evde yaşamayı sürdürmüş...

BENYAMİN Yalan! Kedi kıza gerçeği anlatmış olmalı!

JOSEF Anlatmadı Benyamin. Adım gibi biliyorum. Kedi aslında kim olduğunu hiçbir zaman anlatmadı.

MARİ Sultanlar, komutanlar, efendiler değişir öyküler değişmez.

BENYAMİN Ne hikâye!

MARİ Dışarıdaki yağmur kadar sıkıcısınız Benyamin bu

gün.

BENYAMİN Ne ben mi sıkıcıyım? Peki ya, şu solgun ra hip?

JOSEF *(Benyamin'e)* Onu daha fazla eğlendirecek bir şeyler biliyor olmalısın?

BENYAMİN Elbette, elbette biliyorum. Fakat… Bilmem ki anlatmam hoşuna gider mi bütün bildiklerimi?

MARİ Benyamin… Seni alçak!

BENYAMİN *(Bir an)* Sevgili Mari… İyi bir insan olmaya yemin ettiğim için buradayım. Yalnız dostluğunun doldurmasını istiyorum içimi. Salmon ile karşılaştığı mızda öldürmek üzereydim kendimi. Şu bedenimi kal dırıp cehenneme atmak. Oysa o yardımcı oldu bana. Paramı ödeyip, beni yalnız kötülüğe iten efendiden kurtardı. Yanına getirdi. İyiliğinin, saflığının yanına. Senin için de kötü günler eskide kalsın istiyorum Mari. *(Benyamin Mari'nin uzattığı zambağı alır.)*

BENYAMİN İyi geceler

MARİ İyi geceler Benyamin.

(Benyamin çıkar)

MARİ Kalbini kırdım.

JOSEF Sana kırılmaz. Gönlünü alırsın.

MARİ Kalkabilirsem…

JOSEF İstersen kalkarsın.

MARİ Öyle güçsüzüm ki... Az sonra gökyüzüne yükselen bir rahibe olacağım sanki.

JOSEF Rahibe değilsin gökyüzüne de yükselmeyeceksin! *(Sessizlik, rüzgârın uğultusu)*

MARİ Olmak da istemiyorum. Geri ödeyemeyeceğim har cadığın emeği Josef.

JOSEF Şşşt... Uyu hadi...

MARİ Salmon, o ne zaman gelecek?

JOSEF Yakında.

MARİ Ben uyur uyumaz?

JOSEF Evet. Uyur uyumaz...

MARİ Hep nefret ettim senden. Yalnızlığımın kanıtı gi biydin evin içinde. Öğrendiklerim aklımı karıştırdı yalnızca, huzurunu bozdu ruhumun.

JOSEF Artık huzurlu olabilirsin.

MARİ Oysa şimdi... Herkes gitmişken… Gerçek bir yalnızlığa dönüşmüşken hayatım, yanımda tek sen varsın. *(Bir an)* Biliyorum aklından geçenleri. Seni ne çok yorduğumu. *(Bir an)* Yine de bitmedi isteyeceklerim. *(Mari Josef'e sarılır. Josef ani bir tepkiyle geri çekilir.)*

JOSEF Mari...

MARİ Git hadi... Odana git! Uyuyacağım!

JOSEF Fakat... Sen... Ne zamandan beri?

MARİ Hep yanımdaydın. Bundan sonra da olacaksın. Eğer daha da yalnızlaşırsam... Yardım etmelisin. Git!

JOSEF İyi geceler.

(Josef sessizce çıkar sahneden. Bir an. Mari yatağından kalkar. Geceliğin altından iyice belirgindir hamileliği. Duyurmamaya çalışarak dışarı seslenir.)

MARİ Benyamin!

(Benyamin telaşla girer. Çıkmak üzere hazırlanmıştır.)

MARİ Gidiyoruz. Hazır mı her şey?

BENYAMİN Elbette.

(Çıkarlarken, karanlık.)

ON BİRİNCİ TABLO

Saray. Çalışma odası. Urban, Şehnaz.

ŞEHNAZ Gelecek başarı getirecek size. Mutluluk.

URBAN Öyle mi diyorsunuz… Bense… Bilmiyorum?

ŞEHNAZ Değerinizi anlayacağımızdan emin olabilirsiniz.

URBAN Ne değerim var?

ŞEHNAZ Ben yalnız maddi şeylerden bahsedebilirim. Ru hunuzda olanlarsa...

URBAN Ruhumda olanlar umurunuzda bile değil! Hem bana ne sultanınızdan, bana ne Konstantiniyye'den...

Hiçbir şey kıpırdamıyor içimde.

ŞEHNAZ Öyleyse hangi tarafta olduğunuz da önemli değil? Dostunuz yok! Düşmanınız da...

URBAN Sevdiklerim var! İhanet edemem onlara.

ŞEHNAZ ihanet demeyelim. Hayatta kalmak için yapı yorsunuz bunu. Bu kadar zorlamayın kendinizi Urban. Ağa yakalanmış balık gibisiniz.

URBAN Doğru. Yakalandım. Avladınız beni. Niye peşimi bırakmıyorsunuz? Git söyle sultanına. Beni kandıramadığını söyle! İkna edemediğini. Asla yanına gitmeyeceğimi!

ŞEHNAZ Sultana? Sizden haber mi götüreceğim? Yalnız değerli olanları tanır efendiler. Yoksa basit bir düşmansınız! Akıllı olun Urban. İçine düştüğünüz ağdan kurtulabilecek kadar küçük bir balıksınız henüz. Kaçın oradan.

URBAN Kaçmaya çalıştım. Gelip buldunuz yine. Bırakma dınız peşimi.

ŞEHNAZ Öyleyse izin verin biz besleyip büyütelim sizi.

(Sessizlik. Urban masasına yönelir. Bir süre oyalanır orada)

URBAN Başarılı olacağımı söylüyorsunuz. Değerim bili necek Osmanlı tarafına geçersem. Tanımayan sulta nınız tanıyacak beni. Hepsini istiyorum bunların! Hepsini! Zenginlik! Takdir! Mutluluk! Cenneti istiyorum! Cenneti serin ayaklarımın altına! Fakat hain olmak istemiyorum!

ŞEHNAZ Kahraman olacaksınız Urban. Hain değil.

(Urban girişte beliren Salmon'u fark eder.)

URBAN *(Şehnaz'a)* Çalışmam gerek artık.

SALMON Daha sonra gelebilirim.

URBAN *(Şehnaz'a)* İyi geceler.

ŞEHNAZ İyi geceler. Bu gece ayrılıyorum o halde. Galiba görüşemeyeceğiz bir daha?

URBAN *(Bir an)* Öyle!

ŞEHNAZ Yine de… Eğer değişirse fikriniz gece yarısından önce rıhtımda olacağım.

(Şehnaz çıkar.)

URBAN Konstantiniyye'deki karışıklık telaşlandırıyor her kesi. Haline bakılırsa sen de duydun olanları.

SALMON Duydum. Bir anlam veremedim ama...

URBAN Gereksiz buluyor Konstantin silahı. Komutanlar da surları onarmanın, toplardan önemli olduğunu söy lüyor.

(Urban masadan topladığı planları özensizce katlar.)

URBAN İşte imparatorluğun geleceği!

SALMON Buna önem verecek biri var elbet. Silahlar ol madan savaşlar olmaz Urban!

URBAN Zamanını bekleyeceğiz. Yine de bütün umudu nu toplara bağlamak doğru değil... Tanrı koruyacaktır bizleri.

(Sessizlik)

SALMON Koruyacaktır.

(Salmon çıkar. Urban planlara yönelir. Ne yapacağını bilemiyor gibi ani bir kararla fırlatır atar. Çıkışa yöneleceği sırada Mari'nin sesi duyulur.)

MARİ Urban!

URBAN Mari... Nasıl geldin buraya? Salmon… Az önce yanımdaydı.

MARİ Seni görmeye geldim.

URBAN Hasta olduğunu duymuştum. İyileşmene sevindim.

MARİ İyileşmedim.

URBAN Özledim seni.

MARİ Biliyorsun kırgın olduğumu.

URBAN Bilmiyorum.

MARİ Hiç yazmamış olman, görmeye gelebilecekken gel memen... Yine de kırgınlıklarımı sayıp dökmek iste miyorum. Gerçekten unutup unutmadığından emin olmak istedim.

URBAN Unutmuş muyum?

(Mari cevap vermez.)

URBAN Hastalık kuşkucu yapmış seni. Çiçeklerini alma dın mı?

MARİ Aldım.

URBAN Mesajımı iletmedi mi Benyamin?

(Mari onaylar)

URBAN Unutulmamışsın demek ki. Boşuna korkun.

MARİ Hiç görüşmemek, hep senden konuşup hiç göremek...

URBAN Benim için de çok zordu. *(Masaya yönelir. Mek tubu alır)* Nihayet dayanamayıp yazmıştım sana.

MARİ Gerçekten mi?

URBAN Acele etmesen gönderecektim.

MARİ Ayrılacağımızı söylediğim zaman, hırsımı yenebi lirsem demiştin. Düşündüm ki...

URBAN Yenemedim Mari. Bunca zamandır içimi kemi riyor. Ne sana karşı ne de kendime.

MARİ Beni buradan götürmeni istiyorum Urban. Bir sürü sebebim var bunun için. Götürmeni istiyorum çünkü...

(Benyamin girişten uzanır.)

BENYAMİN Hadi Mari! Hadi. Dönelim artık.

MARİ Bunu yapabilir misin? Gidebilir miyiz?

URBAN Dayanamazsın. Evinden ayrı olmak zor gelir, o zaman da geri dönmek istersin! İzin ver bana... Gide ceksek bile hazırlanmam için. Bu kadar çabuk olmaz anlıyor musun?

MARİ Öyleyse umutlanabilirim...

URBAN Belki de… Belki de...

MARİ Bekleyebilirim seni. *(Bir an)* Gizlice geldim. Dön mem gerek.

(Çıkışa yönelen Mari'yi fark eder.)

URBAN Gitme!

(Mari duraksar.)

URBAN Hayır hayır git! Git ve bekle beni. Evde bekle.

MARİ Yani…

URBAN Umutlarınla bekle. Geleceğim. Çok yakında. Gi deceğiz Mari. Birlikte gideceğiz.

MARİ Beni seviyorsun. Seviyorsun! Biliyordum.

(Benyamin ve Salmon konuşarak girer. Donakalır Mari Salmon'u görünce.)

BENYAMİN *(Salmon'a)* Seni görmek istemişti. Ben de dayanamadım.

MARİ *(Toparlanır)* Nihayet. Gidiyordum neredeyse.

(Salmon bir an dikkatle bakar Mari'ye)

SALMON Hoşça kal Urban. Sağ ol.

(Mari ve Salmon çıkar. Benyamin geride kalmıştır.)

URBAN Biraz bekle!

(Benyamin duraksar.)

URBAN Senden bir şey yapmanı isteyeceğim.

(Urban masaya yönelir. Planları toplar, mektubu alır)

URBAN Bunların bir dostuma ulaştırılması gerekiyor. Rıhtımda bekleyecek. Sana bazı hediyeler verecek onları ve *(mektubu uzatır)* bunu Mari'ye götüreceksin.

BENYAMİN Umarım hediyelerden payıma düşen bir şeyler çıkar?

URBAN Çıkacak. Hiç merak etme. *(Arkasından)* Kimse ye görünmemeye dikkat et.

(Karanlık.)

ON İKİNCİ TABLO

Gece. Lambaların solgun ışığı. Yağmur. Mari sandığın başındadır. Elindekileri yerleştirir. Bir hançer ve şalını koyar sandığa. İçindekileri kontrol eder. Kitapları bulur, eski günleri hatırlamak istercesine bakar onlara. Telaşlı ve birini bekler gibi sabırsızdır. Dışarıdan gürültüler gelir. Mari heyecanlanır.

MARİ Benyamin! Sen misin? Ne oluyor! Neredeydin bu saate dek!

(Bir an cevap bekler. Sesler kesilir. Son bir kez elindeki kitaba bakar sonra kararlı sandığı kapatır. Aceleyle sahne dışına iterken Josef in birileriyle konuştuğu işitilir. Az sonra girer.)

MARİ Ah! Şükürler olsun.

JOSEF Onu bulmuşlar.

MARİ Hani nerede? Nerede pekiymiş söylesene!

JOSEF Benyamin'i rıhtımda bulmuşlar.

MARİ Efendim? Ne demek o? Kim... Kim bulmuş?

JOSEF Şimdi anlatamam. Gitmem gerek...

MARİ Ne olmuş? Kötü bir şey mi yoksa, söylesene!

JOSEF Anlatamam. Dönünce konuşuruz...

(Josef çıkışa yönelir)

MARİ Ben de geliyorum!

JOSEF Hayır...

MARİ Geliyorum. Burada kalamam...

JOSEF Kalacaksın. Dinle beni... Dinle. Burada bekle. He men alıp geleceğim. Sen bir şeyler hazırla. Hekimle geleceğim.

MARİ Hekimle mi?

JOSEF Dövmüşler Benyamin'i. Birkaç serseri herhalde. Önünü kesip saldırmışlar...

MARİ Aman tanrım! Çok mu kötü? Neyi var!

JOSEF Bilmiyorum. Belki biraz…

MARİ Hayır! Kalamam! Burada kalamam! Görmem la zım! Benyamin...

JOSEF Dur! Dur!

MARİ Çekil önümden!

JOSEF Böyle çıkamazsın. Bekle... Üstüne bir şeyler geti reyim.

MARİ Çabuk… Çabuk…

(Josef çıkar)

MARİ Niye gitmiş oraya... Niye! Ne işi var rıhtımda? *(Cevap bekler)* Josef! Josef! Cevap ver! Saraydaydı… Bizimle… Birlikteydik… *(Bir an)* Çıktın mı yoksa?

Beni bırakıp? Josef! Bekle beni! Bekle...

(Mari çıkışa yönelir aynı anda Salmon girer.)

MARİ Salmon! Duydun mu Salmon, olanları! Benya min... Benyamin... Gitmem lazım.

SALMON Niye Mari?

MARİ Dövmüşler... Benyamin'i. Josef almaya gitti. Ben de gidiyorum. Ne oldu sana? Duymuyor musun beni?

SALMON Ya sana ne oldu Mari?

MARİ İzin ver geçeyim Salmon! Vakit yok, anlamıyor musun...

SALMON Hiçbir yere gitmiyorsun!

MARİ Çıldırdın mı? Ölmek üzere diyorum! Beni bekliyordur! Yardım etmemiz lazım!

SALMON Çocukken de bebeklerin kırılırdı!

MARİ Salmon! Dostum o benim!

SALMON Ben neyinim Mari? Söylesene! Ben? *(Salmon Mari'nin üzerindeki şalı çeker)* Nasıl yaptın... Nasıl?

MARİ Ver onu... Ver diyorum!

SALMON Utanıyor musun? Yoksa pişmanlık mı veriyor böyle görünmek?

MARİ Hayır!

SALMON Öyleyse?

(Salmon sandığa yönelir)

SALMON Yola çıkmak için erken değil mi? Nereye gidecektin?

MARİ Hiçbir yere gittiğim yok. Yalnızca bakıyordum! İçinde ne olduğunu merak ettim. Hepsi bu!

SALMON Bu değil! Hepsi bu değil! Benyamin'i takip et tim! Her şeyi öğrendim ondan! Kandırma artık beni! Kandırma!

MARİ Sen...

SALMON Kaçıp gidecektin... Arkana bile bakmadan! Doğru değil mi?

MARİ Sen dövdün onu! Lanet olsun sana... Lanet olsun! Evet! Gidiyorum. Bu sefer ben gidiyorum. Yanında

olmayacağım artık. Beklemeyeceğim. İşte! Her şey hazır! Hazır!

SALMON Yapamayacaksın.

MARİ Hoşça kal.

SALMON Hayır! Burada kalacaksın. Burada doğacak çocuğun. Kiliseye gideceksin. Temizleneceksin günahlarından!

MARİ Yapma Salmon! Yapma...

SALMON Adını bile anmayacaksın onun! Yemin et! Yemin...

MARİ Ediyorum. Yemin ediyorum.

SALMON Nasıl aldattın beni Mari? Nasıl!

MARİ Üzmek istemedim. Gizledim. Benyamin'in bir suçu yoktu... Dostumdu benim. Sen getirmiştin bana.

SALMON Sen de benimdin. Seviyordum seni. Benimdin! Tertemizdin.

MARİ Bağışla. Bağışla.

SALMON Sarıl bana.

MARİ Hiç öğrenmeyecektin bunları. Sormayacaktın.

SALMON Hem büyük gün gelmedi mi? Böyle mi gideceksin kiliseye? Böyle mi takacaksın çiçeklerini... Sön dü… Güneşin söndü Mari!

MARİ Salmon...

(Bir an. Salmon acıyla kasılır. Yavaşça geri çekilir Mari. Elinde kana bulanmış bir hançer vardır.)

MARİ Affet... Affet... Hoşça kal...

(Mari hızla çıkışa yönelir)

SALMON Yapma Mari... Dön...

(Mari'nin çığlığı)

MARİ Josef!

SALMON Alamayacak artık seni. Alamayacak! Umudun çoktan öldü Mari...

(Josef'in ölmüş olduğunu gören Mari olduğu yere yığılır.)

MARİ Ne yaptın Salmon… Seni hain! Ne yaptın!

ON ÜÇÜNCÜ TABLO

Kale. Karanlık. Salmon ölmüştür. Geride bir yükseltinin üzerinde yatar. Urban bir çılgındır artık.

URBAN Mari'ye ne oldu? İstesen konuşabilirsin. Onun yararına olur. Salmon? Ne oldu ona söyle. *(Bekler)* Cevap vermeyecek misin? *(İçeri doğru)* Ne kadar sürer? Sana diyorum asker! Ne zaman biter?
(Cevap alamaz.)

URBAN Bekleyecektim onu. Fakat senin orada olman... Her şey ortaya çıkacaktı. Ne arıyordun Salmon? Niye geldin rıhtıma? Anlamıştın değil mi? Çoktan öğrenmiştin ihanetimi.
(Sessizlik)

URBAN Kendi kendini yiyen bir canavar gibiydi ruhum. Yedikçe büyüyor, büyüdükçe yiyordu. Duramıyor dum. Yine de bir gün affedileceğimi düşünüyorum. Geri döneceğim! Döner dönmez bulacağım Mari'yi! Hı? Buna ne diyorsun. Onun hâlâ beni sevmesine… Cevap ver ölü! Cevap ver!
(Askerlerden biri heyecanla girer.)

ASKER Açtık! Sandığı açtık!
(Urban'ı görünce irkilir.)

URBAN Paşaya söyleyin. Haber bekliyor. Hemen!
(Urban tekrar Salmon'a yönelir.)

URBAN *(Asker'e)* Bakma öyle! Konuşacak benimle, bili yorum! Söyleyecek söylenmeyeni! Anlatacak!

ASKER Onu da buradan almamı ister misiniz?

URBAN Hayır! Soracaklarım bitmedi daha!

ASKER Belki de çok yorgundur artık! Sizi cevaplayamayacak kadar?

URBAN Öyle mi diyorsun? Bu sessizliği ondan o halde. Gerçekten de hiç konuşmuyor benimle. Mari nerede onu bile söylemiyor. Söylemeli oysa! Beni bekliyor an

lıyor musun! Mari beni bekliyor! Konstantiniyye'de. O sokakta. Kilisede… Âşığını, kahramanı, babasını, kocasını, ağabeyini bekliyor! Hayatı bekliyor Mari.

ASKER *(Salmon'u kast ederek)* Anlatacaktır… Uyanır uyanmaz konuşacak sizinle. Yalnız şimdi beklemeliyiz.

URBAN Ya? Beklemeliyiz ha? Peki. *(Birden)* Bekliyorum o halde! Bir asker, bir âşık, bir dost gibi bekliyorum… Bekleyeceğim sonsuza kadar. *(Bir an)* Hadi alın o zaman onu buradan! Yemek verin! Dinlensin! Yapın ne arzu ediyorsa! Ne vakit isterse geri döner yanıma ve bana Mari'yi anlatır. Asker! Alın onu dedim, götürün! Ağrılayın değerli bir konuk gibi! Gönlünü hoş edin ki… Böyle susmasın! Susmasın…

(Asker hızla çıkar.)

BENYAMIN *(Dışarıdan ses)* İçindeki acı pişmanlıkla bes leniyor Urban!

(Benyamin kendini zapt etmeye çalışan iki askerin kollan arasında girer)

ASKER *(Benyamin'i kast ederek)* Paşa istemedi.

(Urban korkuyla bakar Benyamin'e. Bir an önce başından atmak istediği, kötü talih getirdiğine inandığı bir eşyaya bakar gibi)

URBAN Soytarıdır. Saraya verin! Götürün buradan! Çabuk... Çabuk...

(Urban çıkışa yöneleceği sırada duraksar. İçinde yavaşça yükselen krizin seğirmeleri sarar bedenini. Aniden yükselen müzik. Benyamin'in sesi karışır müziğe. Yarım yamalak anlaşılmaz kelimeler…)

BENYAMİN Dönemeyeceksin Urban. Benim güçsüz ellerim arasında öleceksin. Affedilmek isteyeceksin! Başka efendi bulamayacaksın! Dönemeyeceksin!

SON

OYUNLARIN KISA TANITIMLARI

SEVGİLİ HAYAT

İzmir'de doğup büyümüş
iki Rum kadınının öyküsü içinde,
İstiklal Savaşı sonrası Ege Denizi'nin iki yakasında
yaşadıkları topraklardan koparılan
Mübadiller'in
hüzün dolu yaşamlarından aşk öyküleriyle birlikte
rembetiko müziği eşliğinde
lirik dramatik sahneler canlandırılıyor.

•

AH, TAMARA

Van Gölü'nün ortasındaki
Akdamar Adası'nda doğan bir aşkın öyküsü.
Bu aşkın öyküsünde gizlenen, ortaya çıkması beklenen
yörede yüzyıllardır söylenegelen bir söylence...
Yazar bu oyununda,
Doğu'nun yarattığı sayısız söylencelerden birini,
bir çoban ile adadaki günümüze ulaşmış olan
tarihi kilisenin papazının kızı arasındaki
nahif, masum aşkını sahneye taşıyor.

AŞKIN DİLİ

'Basit Aşk', ölümle noktalansa da komiktir.
Yine de modern hayat zihinlerimizde aşk yüzünden
trajikleşmiş gibi görünen sayısız kişilik, benlik tasavvuru
ya da olay yaratmayı bilmiştir.
Gerçekte komik olanın bu trajik yansıması
sonuçta bir yansımadan ibarettir.
Fakat nasıl olur da bir ayna,
bir rüya tutulduğu yerde kendini gösterir?
Çünkü 'Basit Aşk',
sahibine kendini aramayı nasihat eder.
Ve rüya ve ayna ve resim tersine döner.
Aşkın Dili tersten anlatılan bir rüya ve bir komedidir.

•

KONSTANTİNEYYE'NİN GÜNEŞİ

İstanbul'un Osmanlılar tarafından alınmasına ilişkin
hazırlıkların yapıldığı süreçte geçen tarihsel bir oyun.
Oyun, 1452'de başlayan Boğazkesen Hisarı'nın yapımı ile
Osmanlı tarafına geçen Macar Topçu Urban'ın
imal ettiği topla ilk geminin batırılışı arasındaki
zaman diliminde geçer.
İhanetlerle, aldatmalarla, dedikodularla, kişisel çıkarlarla
yönetilen Bizans'ın yönetimi, sosyal ve idari yapısı
meteforik göndermelerle anlatılıyor.
Yazar, tarihsel bir olgudan günümüze uzanan bir kurgu ile
insani değerlerin çelişkilerle dolu yapısını irdeliyor.

Mitos-Boyut / OYUN DİZİSİ (Son Kitaplar)

502. **Vaclav HAVEL** / Toplu Oy. 1 *Bildirim / Derso Desolato*
503. **Nesrin KAZANKAYA /** Toplu Oy. 4 *Hesap Benden / Cumhuriyet İstasyonu*
504. **Matéi VISNIEC** / *İlerlemek*
505. **Yeton NEZİRAY** / Toplu Oy. 1 *Liza Uyuyor /Kosova Tiyatrosundan Bir Kuş Uçtu*
506. **Paul POURVEUR /**BELÇİKA OY. 3 *Babamın Gölgesinde/Sivas, 3 Temmuz 1993*
507. **Başar SABUNCU** / *İşçi Babası Ömer Ağa ile Küçükhanım'ın Şoförü Recep*
508. **Harold PINTER** / *Parti Zamanı*
509. **Gökhan ERARSLAN** / *Vakti Geldi*
510. **Paul POURVEUR** / *Shakespeare Öldü*
511. **Henrik IBSEN** / *Hayaletler*
512. **Duşan KOVAÇEVİÇ** / *Kunduracı Doktor*
513. **Tennessee WILLIAMS**/Toplu Oy.1 *Kızgın Damdaki Kedi/Gökyüne Bir Merdiven*
514. **Harold PINTER** / *Aldatma*
515. **İlker KÖKLÜK** / *Aradığımız Tupluma Ulaşılamıyor*
516. **Micchel de GHELDERODE**/ *Dr. Faust'un Ölümü*
517. **Micchel de GHELDERODE** / *Ne Güzel Bir Gün*
518. **Yeton NEZİRAY** / *Ölü Ordunun Generali*
519. **Carole FRÉCHETTE** / *Ödül*
520. **T. BÜYÜKARMAN/**Toplu Oy. 1 *Geriye Kalan/Yunus Benem/Mansur'un Küpel.*
521. **6. OYUN YAZMA YARIŞMASI 2014 /** *5 Oyun*
522. **EURİPİDES** / *Hippolütos*
523. **William SHAKESPEARE /** *Macbeth* (Çev. Özdemir Nutku)
524. **A. Yaman TÜZCET /** Toplu Oy. 1 / *Diktatör / Yahat Bayram Olsa*
525. **Zeynep ÜNAL** / Radyo Oyunları 2 / *8 Radyo Oyunu*
526. **Gülşen KARAKADIOĞLU** / Toplu Oy. 1 *Nehir 1/Nehir 2/ Mişir/ Stajyer*
527. **Almir İMŞİREVİÇ /** *Bu Bir Film Olsaydı*
528. **Edward BOND /** Sandalye Oyunları - *Alt Oda / Sandalye / Hiçbir Şeyim Yok*
529. **Zeynep KAÇAR /** Toplu Oyunları . 4
İd-Ego ve Süper Kahraman / Var Olmayan Ayşe'nin Muhteşem Maceraları
530. **Üveys AKINCI** / *Yılbaşı Partisi*
531. **Max FRISCH** / *Don Juan ya da Geometri Aşkı*
532. **T. Ö. ÖZENÇEL**/Toplu O. 1 *Fötr Şapkalı Adam/Şapkalı Adam/Soğan Kabuğu*
533. **Ozan Ömer AKGÜL** / Toplu Oy. 1 *Ölüm Tarlaları /Melekler Düşerken/ Doğum*
534. **A. de Saint EXUPÉRY - Aylin ÇALAP** / *Küçük Prens*
535. **Tuncer CÜCENOĞLU** / *Fosforlu'nun Hikâyesi*
536. **ARİSTOFANES** / *Lisistrata*
537. **Ebru Nihan CELKAN** / Toplu Oyunları. 2 *Evim! Güzel Evim! / 17.31*
538. **Gökhan ERARSLAN /** *Paşa Paşa Tiyatro Yahut Ahmet Vefik Paşa*
539. **Eric DE VOLDER** / *Aşil'in Topuğu*
540. **PLAUTUS /** *Esirler*
541. **A.Cüneyd KILCIOĞLU**/Toplu Oy.2 *Çıplaklar Plajı/Komşum Hitler/Miss Turkey*
542. **Henrik IBSEN** / *Yaban Ördeği*
543. **William SHAKESPEARE** / *Kısasa Kısas*
544. **Yaman TÜZCET**/Çehov Öykülerinden-*Bir Demet Çehov/M.A.'nn Onurlu Yaşamı*